This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

PROPERTY OF
University of Michigan Libraries
1817
ARTES SCIENTIA VERITAS

Edited by William Cowper

2 vols.

David Hebræorum Rex, Divinus Vates ac Psaltes.

Arcturus Jonſtonus Scotus, Psalmorum Paraphrastes.

Jonſtono carmen dedit immortale Thalia:
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Aliud.
Jonstono Ingenium Natura potentior Arte,
Artes, Phoebe, tuas provida cura dabat:
Ingenij specta vires, spectentur et Artes;
Quem dabis Ingenio? Quem dabis Arte parem?
D. Wedderburnus.

Geo: Jamison pinxit. R. Cooper Sculp.

Bible. O.T. Hagiographa. Latin. Paraphrases. = 1739.

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ:

SIVE

Quatuor Sacri Codicis Scriptorum, DAVIDIS & SOLOMONIS, JOBI & JEREMIÆ, Poëtici Libri,

Per totidem SCOTOS,

ARCT. JONSTONUM & JO. KERRUM, P. ADAMSONUM & G. HOGÆUM,

Latino CARMINE redditi:

Quibus, ob argumenti ſimilitudinem, adnectuntur alia, SCOTORUM itidem, opuſcula ſacra.

Summo quæque ſtudio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expreſſa.

EDINBURGI:

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.

M.DCC.XXXIX.

BS
1308
.A4
L37
v.1

Director Pickering 4-26-48 62493 2 v.

Clariſſimo Ampliſſimoque Viro,

CAROLO ARESKINO De *TINWALL*,

Regio apud SCOTOS Advocato.

HUnc ſacrorum carminum delectum, Vir clariſſime, ex aliquot Poëtarum Scotorum monumentis deſumtum, Tuo nomini inſcribens, ne rem fortè abſurdam, ab Tuoque ingenio alienam, feciſſe coarguar, triplicem maximè ob cauſſam, haud valdè vereor. Ac primò quidem, tanta eſt eorum inter, quæ

hîc ſiſtuntur, poëmatum, muſæque præſertim Jonſtonianæ, Tuorumque morum atque indolis ſuavitatem atque dulcedinem conſpiratio atque convenientia, ut nulli alii, quà latè patet Scotia, potiori quàm Tibi jure, offerri ea poſſe conſtanter adfirmans, populares inter, mecum hac in re qui diſſentire velit, repertum iri neminem certo certiùs confidam. Deinde, Jonſtoni manibus (ſi quis manibus ſenſus ineſt) rem non ingratam facturus mihi videbar, hanc novam ejus pſalmorum Davidicorum paraphraſeôs Editionem ſi Tibi ſacrarem; ſiquidem ejuſdem Tecum & gentis & cognominis nobiliſſimæ Heroinæ, illuſtriſſimæ Comitiſſæ Mareſcallanæ, cujus virtutes longè pulcerrimo carmine celebrat, idem opuſculum ipſe auctor clariſſimus, ante annorum circà centuriam, honoris ergô dedicârat. Poſtremò, quodque maximè me impulit hunc Tibi librum ut inſcriberem, fuit Tuus in argumentum

amor;

amor; quo enim in pretio, quantoque in honore apud Te & ſit, & fuerit, ſemperque (ita enim ex præteritis in poſterum de Te tutò nos poſſe augurari ſperamus) futurus ſit Divini cultus Numinis, quæque eò faciant omnia, eorum qui Te nôrunt ignorat nemo.

Dei autem Opt. Max. virtutes, quarum ſine notitia adorari ritè non poteſt, alibi uſpiam quàm ex Davidis, eoque geniti Solomonis, non Regum ſolum ſed & Poëtarum maximorum, quæ hîc exhibemus, ſcriptis, nec clariùs, nec ſanctiùs, neque auguſtiùs denique eluceſcunt. Nec mirum: quum inter mortales natos hoc ſapientior, illo ſanctior, haud quiſquam umquam aut exſtiterit, aut exſtiturus ſit. Neque horum infra dignitatem quidquam ſubſidunt ſanctiſſimi itidem viri, Jobus ac Jeremias, Divino & ipſi Poëticoque Spiritu adflati.

Eorum igitur monumentis, nec invenuſtè nec infideliter, per totidem

Scotos

Scotos Latino carmine donatis, animum Tuum, graviſſimis totius ferè Regni negotiis, ac forenſi præcipuè ſtrepitu, diſtrictum, vel relaxare vel oblectare, horis ſubſecivis, poteris; ut aliquam ſaltem ex ipſa varietate voluptatem percipere queas: ac voluptatem non mediocrem inde licet capias, quo es ingenii acumine, omnique politioris literaturæ ad pulcri poëmatis Veneres intelligendas genere inſtructus; longè tamen majori frueris, earum virtutum, quæ in his carminibus tantâ elegantiâ deſcribuntur, tantâ auctoritate muniuntur, tantis denique præmiis pœniſque, ſuo tempore perſolvendis, ſanciuntur, officiis fungendo, benèque adeò de univerſo ferè mortalium genere merendo; dum eos, quîcum vel familiariùs vel ex officio verſaris, placido æquabilique ingenio, morumque comitate quâdam, Tibi ferè ſoli propriâ ac perpetuâ, maximopere Tibi devincis; ipſoſque etiam infenſos, ſi

qui

qui ſunt, lenitate atque clementiâ vel emollis vel expugnas; in perſequendiſque etiam judicio reis, quæ pars tui muneris eſt magna, cædis atque ſuppliciorum adeò cupidus non es, ut, ex contrario, callidâ omni malitioſâque juris interpretatione faceſſere juſſâ, criminum etiam graviſſimorum poſtulatos, judicum calculis atque ſententiis abſolutos, liberari inſontes, quàm damnatos juſtas etiam pœnas luere nocentes, longè Tibi gratius acceptiuſque liquidò omnibus appareat: debiti interim cultûs, juſtique obſequii adverſus Sereniſſimum Regem, ab quo ampliſſimum demandatum munus ſumma cum prudentiæ atque æquitatis laude adminiſtras, illæsâ atque illibatâ fide, obſervantiſſimus.

Atque hîc quidem, Vir celeberrime, in Tuas laudes digrediendi latiſſimus ſeſe campus aperit; quas tamen, quia puſilli homuncionis prædicatione deteri, Tuumque pudorem violari nolim, levi, quod ajunt, brachio,

chio, obiterque tantùm, attingere veriùs quàm fusè magnificèque commemorare in animo eſt.

Ac principio, inter maximos totius terrarum orbis Principis Miniſtrum ac Conſiliarium ità Te præbes, ut præclaram Evangelii ſervitutem, & glorioſum Chriſti jugum, dignitatum omnium ambitioſæ vanitati longè anteponas. Et verò, cùm arduam admodùm provinciam tantâ ſeveritate judiciorum, nulloque perſonarum diſcrimine obis; cùm probitatis, innocentiæ, religioniſque ipſius patrocinium ac defenſionem ſuſcipis tam fortiter pro tribunali; cùm virtutis, modeſtiæ, honeſtatis ſpecimen in Te exhibes civitati; cùm ſocietatis humanæ paſſim, præſertimque domeſticæ neceſſitudinis, ceteraque Chriſtianæ caritatis officia colis tantâ demonſtratione pietatis: quid agis aliud, Vir illuſtriſſime, quàm ut ſublimem maximè ſapientiam, quæ in ſupremi cultu Numinis ac fuga mali poſita eſt, exemplo tuo noſtræ commendes

mendes

mendes ætati? Quod utinam fallaci hoc lubricoque ſeculo plures ſequerentur! Multo profecto meliùs res ſe humanæ haberent. Nihil dicam de Tua dignitate, in qua ſic verſaris, ut honorum illecebræ ac lenocinia, quæ excæcant ac pervertunt ceterorum mentes, oculos tuos ne præſtringant quidem. Quæ verò propenſior fuit umquam liberalitas in calamitoſos quàm Tua? Quò copioſiſſimos auri argentique theſauros, uſui aliquando futuros, Tibi in cœlis recondis. Quod præſentius oppreſſæ virtuti præſidium? Tantum profecto, ut variis cladibus ac miſeriis malè habiti, injuriiſque vexati, ad Te ſtatim, tamquam ad certiſſimum aſylum, publicumque vindicem, nec fruſtrà ſanè, perfugiant. Neque injuſti inſtar judicis, quo de legimus, uti facias obtundendus es; quin ultro id, Tuâque ſponte, vixque rogatus, agis: quæ profecto proclivis benevolentia ac miſericordia ad cœleſtem, ſupremam

illam atque ſempiternam, clementiam aditum Tibi olim non pateſacere non poteſt. Quæ in occupatiſſimo magiſtratu ſalutis æternæ cura diligentior? Quæ in divitiarum contemtu excelſior fortitudo? Quæ in honorum adeptione, & in gloriæ curſu quaſi perpetuo, popularique approbatione moderatio major? Cùm autem animum reficis ex forenſi ſtrepitu jugi pietatis exercitatione; cùm ad leniendum clientelarum, quæ Te obruunt, faſtidium, pendes ab aris frequens & aſſiduus; cùm, dirimendis litibus arbiter delectus, ſic exerces judicium de fortunis privatorum, ut ſemper intuearis in eum Judicem, qui de fortunæ Tuæ æternitate pronunciaturus eſt aliquando ſententiam; cùm deniquè ſic verſaris in vitæ præſentis negotiis omnibus, ut animum ſemper erigas ad beatam immortalitatem conſequendam: oſtendis nimirum quæ Chriſtiani ſpiritûs vis, quæ pectoris altitudo in Te ſpiret. Quæ omnia

omnia adeò manifeſtè, ipsâque faten-
te invidiâ, in Te quum ita ſe habe-
ant, uti, etiamſi quis maximè vellet,
ab nemine mortalium refelli queant;
ad nullius me alterius, potiùs quàm ad
Tuum, vel debuiſſe vel potuiſſe pa-
trocinium confugere, luce, ſpero, me-
ridianâ clariùs omnibus patebit.

Ex tantæ ergo ſalutis æternæ pro-
curandæ vigilantiæ conſcientia, tot-
que rectè factorum, ad Divinæ legis
præceptorum normam atque ſtate-
ram quàm proximè, hoc eſt, quan-
tum humanæ ſortis conditio patitur,
exactorum recordatione, fructum non
potes non percipere longè uberri-
mum, maximam puriſſimamque vo-
luptatem; quæ cunctorum hujus vi-
tæ fragilis atque caducæ, quibus in-
feſtatur, malorum atque incommo-
dorum curſum facillimè ſufflaminare,
alteriuſque etiam atque melioris ſpem,
nec vano eam aut incerto fundamen-
to innixam, ingerere ac ſubminiſtra-
re validiſſimè poteſt.

VIRTUTE igitur Tuâ Te involvens, Vir ampliſſime, invidorum ac malevolorum (tantam adverſus bonitatem ſi qui reperiantur) virorum calumnias nihil reformidans contemne; multoſque per annos, integro corporis animique vigore, ardua totius regni negotia, patriæque in primis commoda, tamquam ſidus ſalutare, feliciter procurans, auguſtiſſimi Regis gratiâ ac confidentiâ, civiumque Tuorum ſtudio atque benevolentiâ lætus perfruere; generiſque ſplendorem, quo ferè non minùs quàm propriis virtutibus inclareſcis, (ſiquidem ab antiquiſſima nobiliſſimaque gentis ARESKINÆ principum proſapia originem ducis) uti hactenus, ſic in poſterum quoque, cum dignitate tueri atque illuſtrare etiam, magnorum haud umquam indignus Avorum, de quorum uno eximius Poëta noſter, non minùs verè quàm eleganter, cecinit,

Inter Areskinus *proceres nitet, aurea flammas*
Inter ut æthereas Luna nitere ſolet,

alacriter perge. Ita vovet, optat, precatur, Tui nominis,

Vir clariſſime & ampliſſime,

Summâ, quâ par eſt, reverentiâ,

in perpetuum ſtudioſiſſimus,

Edin. Kal.
Jun. 1739.

GUL. LAUDERUS.

PRÆFATIO.

QUUM optima atque accuratiſſima Pſalmorum Davidicorum paraphraſeôs, auctore Georgio Buchanano Scoto, Poëtarum ſui ſeculi facilè principe, cum luculenta doctiſſimi viri, Alexandri Julii, Edinburgeni, Ecphraſi, notiſque atque animadverſionibus Cll. virorum, Nathanis Chytræi, Petri Burmanni, ac Thomæ Ruddimanni, quibus ſuas quoque adjecerunt Editores, ante biennium ferè Edinburgi Editio prodiiſſet: hinc docti quidam apud nos viri, D. Robertus Steuartus, Phil. Nat. in Academia Edinb. Profeſſor digniſſimus, D. Joannes Kerrus, Græcarum olim literarum in Collegio Regio Univerſitatis Aberdonenſis, nunc verò humaniorum literarum in eadem Academia Edinb. Profeſſor, ac D. etiam Thomas Ruddimannus, celeberrimæ, quæ Edinburgi eſt, bibliothecæ Juridicæ præfectus, ſin-

gulari

gulari morum candore, promtâ animi benevolentiâ, ſtudioque bonas literas promovendi indefeſſo notiſſimi, longè elegantiſſimam Arcturi Jonſtoni Scoti, Medici Regii, regnante Carolo primo, ac Poëtæ celeberrimi, eorumdem Pſalmorum Paraphraſim item Poëticam recudendi anſam arripuerunt; (quod ego conſilium per plures mecum annos tacitus animo agitâram:) idque in eum præcipuè finem, quò luculentiùs appareret, quanto poſt ſe intervallo ceteros omnes cujuſcumque demum gentis ac nationis ſcriptores, qui in eadem ſunt palæſtra verſati, (verſati autem ſunt plurimi) Pſalmis ſcilicet Davidicis Latino carmine vertendis, duo ex Scotia orti Vates reliquerint: quod facilè, credo, omnibus conſtabit, quicumque hos cum illis conferre voluerit. Verùm quum perexiguam admodùm molem ſacra Jonſtoni carmina per ſe ſola confectura eſſe viderentur; nonnulli ut & cetera ejus Poëmata, hoc eſt, integra opuſcula typis mandarentur auctores erant: ſed ut alia quædam ejuſdemque argumenti, quò in juſtum ſcilicet volumen liber accreſceret, adjicerentur conſultius viſum eſt.

Quum igitur exſtarent Latino carmine perſcripti Jobi liber, Threnique ſive Lamentationes Jeremiæ, ab Patricio Adamſono Scoto, Sancti Andreæ in Scotia olim Archiepiſcopo, Vate cultiſſimo, feliciſſimoque

in

in primis Virgilianæ tum majeſtatis tum ſuavitatis imitatore, idemque Jobi cum Solomonis Eccleſiaſte ab Gulielmo quodam Hogæo, Scoto, poëta item haud contemnendo; quumque eorum librorum ſumma jam caritas facta eſſet, neque indigni ii qui lucem denuò publicam adſpicerent cenſerentur; placuit tandem ut in hunc illi delectum adſumerentur.

Nec loco etiam indigna viſa eſt paraphraſis gemina cantici Solomonis prædicti D. Joannis Kerri; prior vario carminum genere, altera ſapphicis verſibus perſcripta; cùm ob carminis elegantiam, (ſiquidem poſt Jonſtonianam paraphraſim aliarum omnium, quas mihi ſaltem videre contigit, jure merito longè ea elegantiſſima habeatur;) tum propter inſignem paraphraſeôs cum fonte Hebraico ſeu textu originali conſonantiam, quippe cujus linguæ notitiâ non vulgari præditus ſit auctor. Verùm quum ille ſolus ex ſcriptoribus noſtris adhuc in vivis ſit, (diuque vivat) Cl. viri verecundiam, effuſiùs laudando, nimis onerari nolim.

Proximum in delectu noſtro locum occupat clariſſimi integerrimique viri, D. Roberti Bodii ab Trochoregia, in alma matre Academiæ Edinburgenſis profeſſoris olim primarii digniſſimi doctiſſimique, ad Chriſtum ſervatorem hecatombe; ſive carmen totius ferè religionis Chriſtianæ, ſeu E-

vangelicæ doctrinæ medullam vel compendium veriùs dulciſſimis ſuaviſſimiſque verſibus, ex intimoque Latio petitis, ſtropharum centuriâ lectori ob oculos proponens; ut miraculo proximum ſit, tantam tamque gravium rerum varietatem tantâ eum brevitate complecti potuiſſe; ac proinde perdignum, meo judicio, quod non oculis perluſtretur tantum, ſed & pectore circumferatur quotidie, adeoque Chriſtiani hominis animo numquam excidat.

Nunc reſtat ut de variis, quæ variis in locis Arcturi Jonſtoni carminum factæ fuerint, editionibus mentionem faciam: ac primò quidem, parerga ejus atque epigrammata Aberdoniæ, eo vivo, anno 1632 *prodierunt; quatuorque ferè poſt annos, anno nimirum* 1637, *ejuſdem pſalmorum Davidicorum paraphraſis, aureum ſanè opuſculum, omnique prædicatione majus, ibidem prodiit. Sub idem tempus parerga ejus atque epigrammata denuò, in exteris regionibus, inter delicias poëtarum Scotorum Amſtæledami recuſa ſunt, impenſis clariſſimi doctiſſimique viri, D. Joannis Scoti, Scototarvatii, equitis, cancellariæ in Scotia directoris, regiique conſiliarii, ſummi iſtius Muſarum fautoris ac patroni, ad quemque exſtat elegantiſſima Jonſtoni noſtri iiſdem deliciis præfixa dedicatio. Poſt quinquennium ferè, anno nimirùm*

rum 1642, mortuo demum eo, Jonſtoni carmina tum ſacra tum profana in unum corpus collegit, imprimendumque Middelburgæ curavit, vir admodum reverendus, Gulielmus Spangius, eccleſiæ Scotorum, quæ Veriæ Zelandorum collecta erat, paſtoris olim fideliſſimi doctiſſimique. Tandem anno hujus ſeculi ſexto prodiit iterum Amſtæledami ſacrorum Jonſtoni poëmatum editio, procurante D. Hoogſtratano, ſummo apud Batavos poëtâ, hortatu nobiliſſimi viri Jani Broëkhouſii, qui & ipſe poëta ſummus, maximuſque Jonſtoni noſtri, dum in vivis erat, admirator: quanti verò & hic & ille Jonſtonum æſtimaverint, meliùs, credo, patebit, quum ex ejuſdem Hoogſtratani ad eumdem Broëkhouſium dedicatione, tum ad lectorem præfatione, quaſque eam ob cauſſam hîc adjiciendas cenſuimus.

Cantici quidem Solomonis paraphraſis ab eodem carmine elegiaco conſcripta, opuſculum (quo illud titulo indigitavit Cl. Ruddimannus) aureum verèque palmarium, lucem, quod ſciam, Londini (qua in urbe veriſimile eſt ipſe auctor celeberrimus tum diverſabatur, niſi fortè ſchedas eò imprimendas tranſmiſerat) anno 1633 primùm adſpexit. Eam Jonſtonus, ſacrorum laborum primitias, principi pientiſſimo, ſereniſſimo potentiſſimoque Britanniarum regi, Carolo primo, (qui paterno exemplo

inter medicos eum ordinarios referendum curaverat) quem lepidiſſimo ſuaviſſimoque quinque diſtichorum epigrammate honorificè compellat, dedicandam cenſuit. Eadem in editione pſalmorum quatuordecim verſibus elegiacis paraphraſis item poëtica compareret; quarum ſeptem priores, pœnitentiales vulgò qui audiunt, reverendo antiſtiti, Gulielmo Ladio, epiſcopo Londinenſi; poſteriores verò, quos conſolatorios vocant, reverendo admodum viro, Joanni Leſlæo, epiſcopo (olim Sodorenſi tum verò) apud Hibernos Raphotenſi, eleganti etiam epigrammate ſingulis præmiſſo, inſcripſit, quæ, ne prorſus perirent, hîc edidimus: eos verò tentandi gratiâ elegiacis reddidiſſe videtur; plurimùm enim, multis in locis, ab his, quos quatuor poſt annos Aberdoniæ ipſe publicavit, conferenti mihi diſcrepabant. Atque hoc maximè temporis intervallo & in poliendis inter alia exigendiſque pſalmis ad Hebraicæ veritatis fidem, cujus ſenſa mirificè adeò exprimunt, ut, quin exquiſitâ ejus linguæ cognitione inſtructus ipſe fuerit, dubitandi locus haud relinquatur, occupatum fuiſſe eum valdè veriſimile eſt. Anno tandem hujus ſeculi nono ejuſdem cantici paraphraſeôs editio longè pulcerrima, charta majori, nitidiſſimaque charactere, (& ô quàm vellemus integra Jonſtoni opera tam magnificè, merentur

tur

tur certè, accidetque fortaſſe, curari!) doctiſſimis inſuper utiliſſimiſque Cl. viri Thomæ Ruddimanni notis philologicis illuſtrata, hortante præcipuè maximo tum medico tum poëtâ, celeberrimo viro, Archibaldo Pitcarnio, Scoto, cui in deliciis Jonſtoni carmina fuêre, ex officina Fribarniana Edinburgi ſeorſum prodiit: paucisque poſt annis, ejuſdem libelli, minori autem formâ, editionem prædictis notis illuſtratam, cui itidem uti priori elegantiſſimum Cl. Ruddimanni carmen, eidem Pitcarnio inſcriptum, ac luculenta etiam præfatio, quibus propter ſummam excellentiam hanc noſtram adornandam cenſuimus, præmiſſa eſt, ipſe vir doctiſſimus ſuis ex ædibus emiſit.

Quæ auctoris noſtri, atque in exteris præſertim regionibus, toties (licet pro meritis neque magnificè neque frequenter ſatis) repetitæ editiones, luculento ſunt argumento quanti is ab doctis ſemper viris habitus fuerit.

Neque tacere hoc loco poſſum libri, cui titulus Hiſtoria Univerſalis, Londini anno 1736 *impreſſi, (aut imprimendi octo voluminibus in folio uti vocant) auctores, clariſſimos doctiſſimoſque viros; qui honorifico admodum elogio Jonſtonianam pſalmorum paraphraſim proſecuti ſunt; elegantiam Hebraici ſermonis mirandum in modum exhibuiſſe eum, nec ulli demum alii*

pa-

paraphraſtæ, ne ipſi quidem Buchanano atque Caſtalioni, quos ibidem laudat, cedere, excepto duntaxat quod verſibus perpetuis elegiacis, unde haud parum carminis majeſtati derogatur, uſus fuerit, prædicantes; uti videre eſt in immenſi illo laboris ac judicii nec minoris utilitatis opere, fruſtràque hactenus aliarum gentium ſcriptoribus tentato, utpote humanas ferè vires ſupergreſſo, quodque iis ſolis tam feliciter ſucceſſerit, uti ſpes non adfulgeat mediocris & eum quoque carorum pretioſorumque librorum, quibus una ſe Anglia jactat, cumulo quandoque acceſſurum.

Excipere verò debebant Cll. viri pſalmi CXIX paraphraſim, quem in viginti atque duas diviſum ſectiones, totiuſque adeò pſalmorum libri longiſſimum, totidem diverſis carminum generibus proſecutus eſt; unde, quantus in omni ferè poëtandi genere, quando ipſi lubitum eſt, artifex eſſe potuiſſet liquidò adparet.

Quod verò iidem Cll. viri majeſtatis defectum in Jonſtoniana pſalmorum paraphraſi criminantur, id non tam auctori celeberrimo, quàm carminis, nimirum elegiaci, quo uſus eſt, ad quodque naturæ ſponte atque impetu maximè ferebatur, generi vitio vertendum eſt; ea ſiquidem carminis elegiaci eſt indoles, ut, rebus præcipuè lu-

gubribus aut amatoriis decantandis idonea, omnem orationis magnificentiam atque ſublimitatem unicè reſpuat atque refugiat; id quod acutiſſimi perſpicaciſſimique ingenii virum minimè latuiſſe pro perſuaſiſſimo habere poſſumus: præterea, Jonſtono, ipſi ſi credimus, ad majeſtatem ſive ſublimem dicendi characterem uti adſurgeret nequaquam (non enim, ut dixi, carminis indoles ferebat) propoſitum erat: ſacrum tantùm vatem paſtorali potius amictu veſtiendum, cui rei carmen ſatis conveniebat elegiacum, quàm regali adornandum pompâ, quod ante eum magnificè Buchananum præſtitiſſe adſeverat, ideòque, ne actum ſcilicet ageret, iterum non repetendum, ſibi in animum induxerat.

Nec ſilentio hìc prætereundus eſt generoſus Anglus, vir ornatiſſimus, Gulielmus Benſon, ex duobus unus vectigalium in fiſco ſereniſſimi regis Georgii ſecundi procuratoribus, publiciſque olim operibus, regnante Georgio primo, præfectus; humanitate, doctrinâ, inque literatos munificentiâ ſingulari nobilis, quique Jonſtonum noſtrum tam carum habeat, ut literas nuper ad Cl. Ruddimannum Londino mittendas curaverit, quò exactiùs ſcilicet uberiùſque de ejus natalibus ac vita, morte & ſcriptis cognoſceret, excellentiſſimi viri memoriam inſigni aliquo honoris teſtimonio adficere

haud

haud dubiè meditans: ac par erat ſcilicet maximi virorum Miltoni admiratorem, cujuſque memoriam Anglorum primus, poſt tantum, proh dolor! ab tanti exceſſu herois, non Angliæ modò ſoli natalis, verùm generis humani ornamenti, intervallum, ſtatuâ etiam eleganti in loco celeberrimo; cœnobio nempe Weſtmonaſterienſi, regum, principum, antiſtitum, illuſtriumque Angliæ virorum cœmeterio, poſitâ proſecutus eſt; eumdem dulciſſimam caſtiſſimamque Jonſtoni muſam ſuſpicere atque adamare; ac tale etiam quiddam meditari.

Hæc poſtquam ſcripſiſſem, alteras ab ipſo viro clariſſimo exaratas literas accepit optimus Ruddimannus, quibus propoſitum urgens, quod priori tantum epiſtolâ obſcurè ſignificabatur, apertis luculentiſque verbis declarat; nimirum Jonſtonianam ſe memoriam atque pſalmorum paraphraſim ſummâ admiratione proſequi, nulliſque neque laboribus neque ſumtibus parſurum, quò minus ejus libri longè ſplendidiſſimam, quantum vel in Anglia vel apud Batavos fieri poteſt, editionem adornandam curet; modò cuncta ad id requiſita ſubſidia comparari ſibi poſſint, ſingularum nempe Jonſtoni operum editionum exemplar, quò ſcilicet, omnibus diligenter inter ſe collatis, una tandem præſtantiſſima accuratiſſimaque conficiatur; cum ejus ſimul imagine æri ab ſcul-

ptore

ptore incidenda, libroque præfigenda, operâque etiam ſtatuariâ ex marmore ducendâ, locoque poſtea celebri ponendâ, idoneis etiam doctorum proborumque virorum ejus de vita ac ſcriptis adjunctis teſtimoniis: quæ omnia ſuo brevi tempore ſperare fas eſt. Atque dignus eſt profectò qui non modò marmoreus ſtet, ſed cujus quoque imaginibus illuſtriſſimæ doctorum virorum bibliothecæ atque muſæa cohoneſtentur, cujuſque jucundiſſima memoria omni poſteritatis ætati ab doctiſſimis facundiſſimiſque hiſtoriarum atque annalium conditoribus cum maximis præconiis commendetur. Ceterum hîc quidem temperare mihi nequeo quin de rara & inſigni hac felicitate vati gratuler cultiſſimo; cui, poſt tot demum poſt obitum ſpatium annorum, talis tantuſque vindex obtigit, æquus admodum atque idoneus virtutum ac meritorum ejus expenſor atque æſtimator, cui ad opera celeberrimi viri ab ſitu atque interitu vindicanda, ac pluſquam priſtino nitori atque elegantiæ reſtituenda, nec animus abeſt nec facultas, uti cum jucunditate politiorum hominum & manibus teri, & oculis luſtrari in poſterum poſſint. Quæ profectò res, ſi quid ego veri auguror, haud magis honorato quàm honoranti per cuncta deinceps ſecula honori erit. Ac lubet etiam beatiſſimos Jonſtoni manes de tam læto eventu tribus verbis compellare. Hem igi-

tur Arcture Jonſtone! vir clariſſime, gentis olim Apollineæ decus, tuorumque quibus exſtitiſti temporum poëtarum omnium abſque controverſia longè princeps. Ut verè natus eras ad omnem dignitatem atque gloriam! Contemnebas tu quidem illam in terris apud homines, ſed nunc eâ longè maximâ, longè uberrimâ in cœlis apud Deum frueris. Tu jam liber ex carcere carnis evolaſti, quò nos incluſi miſerrimi mortales ærumnoſam calamitoſamque vitam infelices agimus, cœleſtis patriæ decorem anhelantes; ubi tu, cœles ipſe permiſtus cœlitibus diis, beatam hauris immortalitatem, diviniſque, quos tanta cum ſuavitate, in terris agens, decantare ſolitus eras, amoribus totus te proluis, æternùmque perfrueris. Tuam famam nulla umquam ætas tacebit, nulla temporis longinquitas obliterabit. Tua opera, publica hominum luce approbationeque digniſſima, per integrum ferè ſeculum ſitu atque ſqualore obducta, dignum ſe vindicem nacta, ex latebris tandem eruuntur, maximaque cum legentium voluptate teruntur. Non vanus augur exſtitiſti, neque tu, Jonſtone celeberrime! cui pro ſymbolo fuit heroico, ex nominis cognominiſque literis conflato, VIRTUS NOS ORNAT; *neque tu, David etiam Wedderburne! & ipſe lacteæ venæ vates, ac jucundiſſimus olim fidiſſimuſque auctori noſtro per omnes omnium*

um

um rerum temporumque viciſſitudines animo ſaltem comes ac ſodalis, qui Jonſtoni ex obitu lætandi potius gaudendique quàm dolendi argumentum Scotiæ fore tot ante annos clariſſimè ſignificâſti, eumque carmine in perpetuum victurum prænunciâſti; famamque inde perennem illi futuram ſpopondiſti. Vivis profectò, vivis, viveſque per omnem omnium ſeculorum perpetuitatem; vivuſque per ora politiorum elegantiorumque, totum per orbem terrarum quot ſunt; quotque aliis erunt in annis, virorum perpetuò volitabis. Liceat modò mihi paucis cultiſſimiſque, quos de alio cecinit quidam, tibi verò adprimè convenientibus verſiculis hoc poſtremùm te adloqui:

Salve, Heros! ſalve: ſed vos procul ite, profani!
  Voſque etiam ſacri de ſequiore nota!
Salve, Heros! ſalve: quidquid fors Momus iniquus
  Grunniat: ô ſalve! nos tua turba ſumus:
Nos tibi devoti; nos, nos tibi ponimus aras;
  Fundimus & genio vina Falerna tuo.
Tu nos divinis raptas ſuper æthera pſalmis,
  Ardua tu facilem ſternis in aſtra viam.
Et quid erit præmî? cœlum, quem carmine pandis;
  Hunc tibi (quod totâ mente vovemus) habe.

Unicam, quod ſciam, Adamſoni operum editionem Londini anno 1619 *procuravit ejus gener, vir Cl. Thomas Voluſenus juriſconſultus; quam ille editionem Jacobo regi ejus nominis ſexto dedicavit; conſcriptâ & ejus vitâ, in qua miris admodum mactat*

auctorem encomiis, unde quoque quæ ad rem noſtram præſentem pertinere videntur, deſumſimus, imprimendaque curavimus, ut nihil omnino lucis ad illuſtrandum auctorem noſtrum, quantum nos quidem poteramus, deeſſet. Scripſerat quidem ferè adoleſcens, anno nimirum 1566; *ejuſdem Jacobi regis, recens nati, quem ſereniſſimi nobiliſſimique Scotiæ, Angliæ, Franciæ & Hiberniæ principis titulo indigitat, Genethliacon; quod audaciùs, viceſimo quinto Junii, ſextoque tantum ab partu die, typis committendum Pariſiis curavit: unde maximum tum vitæ adiit tum fortunarum diſcrimen, per plurimos menſes arcto carceri incluſus, ægrèque inde, ac nonniſi intercedentibus magnis principibus, liberatus, priſtinæque libertati reſtitutus. Id carmen iteratò in lucem prodiit, primumque, ac duplici jure, inter poëtarum Scotorum delicias locum obtinet.*

De Hogæo quæ dicamus haud adeò multa habemus. Caroli ſecundi, religionis ergô, temporibus aut ſolum vertere coactum, aut ſuâ ſaltem ſponte in Angliam profectum, ubi literas humaniores docuiſſe videtur, veriſimile eſt. Præter poëticas Jobi atque Eccleſiaſtis, quas hîc publico damus, paraphraſes, & eximium Joannis Miltoni Anglicanis verſibus conſcriptum librum, vulgò Paradiſum amiſſum, immortalis il-

lud

lud ingenii monumentum, cumque ipſa ferè æternitate perennaturum opus, una cum ejuſdem Paradiſo recuperato ac Samſone etiam agoniſta, haud inſcitè certè pro argumenti difficultate, Latino carmine tranſtulit. Ejuſdem quoque Hogæi in duo cantica Moſis, atque Andreæ etiam Melvini, poëtæ haud ignobilis, in poſterius illud, atque in odam Davidis in mortem Saulis atque Jonathanis paraphraſes item poëticas, tamquam luce haud indignas, noſtro in delectu comparere permiſimus.

Agmen tandem claudit lectu digniſſimus libellus, cui Anglicano potius quàm Latino vocabulo, Georgii cujuſdam Egliſemmii inſania poëtico duello titulum fecit. Hoc irrito labore certat iſte de palma cum paraphraſi pſalmi CIV. quâ paraphraſi decima olim muſa Buchananus laurum tulit de multis gentibus & laudem ab genere humano. Sed inſaniam Thraſo iſte impunè haud tulit; vapulat enim accerrimè ſalſiſſimo ſuaviſſimoque carmine Arcturi Jonſtoni, cui id provinciæ Academia Pariſienſis, (quam controverſiæ judicem ipſe elegerat Egliſemmius) vel potiùs Medicorum Pariſienſium collegium, (quos inter per luſtra quatuor Medicinam, ſecundâ famâ, Jonſtonus factitabat, Poëtæ ibidem Regii titulo cohoneſtatus) demandârat. Gulielmus etiam Barclayus, Medicinæ ac Philologiæ

lologiæ Profeſſor doctiſſimus, vanam hominis arrogantiam, ſummo cum judicio nec minori elegantia, proſa oratione, quâ tum Buchanani tum Egliſemmii paraphraſin accuratiſſimè ad examen revocat, ἀναντιῤῥήτως *compeſcuit. Variis præterea diverſorum popularium epigrammatis, ſale multo atque aceto perfuſis, Thraſonicæ luit pœnas jactantiæ.*

Subjiciuntur etiam propter argumenti ſimilitudinem, ejuſdem Pſalmi CIV. aliæ paraphraſes poëticæ ſex, auctoribus totidem Scotis. Has (præter Cl. viri, Davidis Humii Theagrii, paraphraſim, calido eam poëticoque ſpiritu effuſam, quam benignè nobiſcum communicavit prædictus D. Robertus Steuartus, cui copioſa admodum eſt ſacrorum ſcriptorum, quorum percupidus eſt, ſupellex, in quibus ſumma cum ſanctitate juxta ac perſpicientia verſatur aſſiduè, cujuſque exercitationis fructum dictis factiſque omnibus, hoc eſt, vitâ longè inculpatâ, homineque verè Chriſtiano dignâ, perpetuò exhibet) ex variis olim libris collegit, unaque cum poëtico duello, ante quadraginta, & quod excurrit, annos, publicandas curavit, præmiſſo etiam haud ineleganti Latino carmine, venerandus ſenex, avus maternus, D. Andreas Symſon, V. D. M. doctiſſimus integerrimuſque vir; quem pro debita in progenitorem pietate

etate

ætate honorificè hîc compellandum exiſtimavi, quemque ſine ſummo ſcelere, quando res ita locuſque tulit, inſalutatum præterire nec potui nec debui.

Atque hîc quidem de poëticæ, ſacræ præſertim, dignitate atque excellentia vix opus eſt, credo, quidquam ut adjiciam; quum ab viris id longè longèque celeberrimis ſæpiſſimè jam accuratiſſimèque factitatum ſit: Hîc tantum monere ſufficiat, ſacræ paginæ tum veteris tum novi teſtamenti libros poëticum ornatum, quod temerè nimis quidam falsòque opinati ſunt, adeò non abhorrere, ut, contrà, haud aliud ferè ſcriptum ampliorem uberioremque, aut illuſtriorem denique aptioremve poëtarum ingeniis materiam, quàm ii, ſuppeditet. Unde piget certè Gallicæ gentis criticum, doctum ſatis atque acutum alioqui virum, Boilavium hoc diſtichon temerario nimis cæcoque impetu effudiſſe,

" De la foy d'un Chrêtien les myſteres terribles
" D'ornemens egayez ne ſont point ſuſceptibles.

Huic verò cenſuræ, præproperæ atque iniquæ, ab acerrimi item judicii tum ſuæ tum aliarum etiam gentium criticis ſatis jam ſuperque obviam itum eſt: quorum quædam aliorumque ſacri argumenti (etiam ubi intima noſtræ religionis myſteria tractantur, v. g. Hugonis Grotii de Euchariſtia

ſtia carmen, heroicum planè illud, ſublimique dicendi genere longè conſpicuum) carmina nullo non docti pulcrique poëmatis lenocinio ornamentoque nitent. Sed quid dicam? Quod præcipuas, quibus Ethnicorum paſſim referti ſunt libri, Veneres ex ſacrorum ſcriptorum monumentis tranſlatas eſſe eas deſumtaſque, plurimaſque etiam intactas integraſque relictas, multi opinentur. Utque ab ceteris recenſendis abſtineam, quod, quæſo, vel inter Græcos aut Latinos ſcriptores carmen vel prius vel poſterius canticorum Moſis orationis magnificentiâ non ſuperat, dico, ſed longiſſimo ſequitur intervallo? Cujus viri ſublime dicendi genus ipſe Longinus, auctor, ſi quiſquam alius, locuples, etiam ubi hanc rem ex profeſſo tractat, non diffitetur. Ad Boilavii certè refellendam ſententiam ſatis eſſe arbitror ſequentia doctrinâ atque pietate illuſtrium virorum nomina vel recenſere; Prudentium ſcilicet, Juvencum, Gregorium Nazianzenum, Sedulium etiam Scotum, Apollinarem Laodicenum, pſalmorum Davidis Græcis verſibus interpretem, ejuſque æmulum Dionyſium Petavium, Scaligeros, Julium ac Joſephum, ſui utrumque olim ævi miraculum, Jacobum etiam Auguſtum Thuanum, illuſtriſſimum hiſtoriarum ſui temporis conditorem, qui & librum Jobi cum Solomonis

Eccleſi-

Eccleſiaſte, Threnis Jeremiæ, ac quinque præterea ex Prophetis minoribus, vario carminum genere, Latinis verſibus proſecutus eſt, Bezam inſuper, & hunc Pſalmorum Latinis verſibus interpretem, Grotium denique, qui præter duas, Chriſti ſcilicet patientis, ac Sophompaneæ, ſive Joſephi venditi, tragædias, & Jonæ hiſtoriam Latino carmine heroico reddidit, Heinſium, Voſſium, Flaminium, Turſellinum, Caſtalionem, & hunc prioris cantici Moſis Sapphicis, Jonæque hiſtoriæ Latinis heroicis interpretem, Vidam, Turnebum, Auratum, Hoſpitalium, Macrinum, Muretum, ac Franciſcum etiam Vavaſſorem, libri quoque Jobi, ac Theurgicon, ſive miraculorum Chriſti, libris quatuor, carmine heroico elegantiſſimo interpretem doctiſſimum, Miltonum, Couleium, quique etiam hodie apud Anglos floret, doctrinâ atque pietate ſpectabilem Iſaacum Watſium, Florentium quoque Voluſenum, Buchananum, Jonſtonum, Bodium, Roſſæum, Ramiſæum, Melvinum, Adamſonum, alioſque viros clariſſimos ferè infinitos; qui omnes, feliciterque etiam, in ſacri argumenti carminibus verſati ſunt, quorumque adhuc opera doctorum virorum manibus teruntur aſſiduè, maximoque cum fructu, nec minori voluptate, Latinis, *ut ait ille;* dum manebit pretium literis, *legentur.*

Prius autem quàm manum de tabula auferam

ramus, non abſurdum erit, credo, Lectorem benevolum de hac Editione pauca monere. Ac primò quidem, dedimus operam ne quis inter eos, qui, pecuniis benignè ſuppeditatis, hoc opus initio adjuvare vel non diffiſi vel non dedignati ſunt, (quibus, uti merentur, perplurimas habemus agimuſque gratias, nec nimis uti diffidentes, leves præſertim ob cauſſas, ejuſmodi in rebus, in poſterum eſſe velint obnixè rogamus) ſubleſtæ nos fidei jure accuſare poſſit, adeòque non veremur, ne quis æquus ac candidus rerum æſtimator juſtam de nobis, tamquam qui multum infra promiſſa ſubſtiterimus, querelam inſtituat; ut, ex contraria parte, nobis, uti qui pleniſſimam voci fidem exhibuerimus, gratulaturos eſſe ultrò ſperamus adeò atque exſpectamus. Perſuaſum enim habemus, alioſque noſtræ ſententiæ adſtipulatores habituros confidimus, promiſſorum fidem rariſſimè alias, aut hîc aut alibi, vel luculentiùs vel religioſiùs præſtitam atque obſervatam. Excellentiſſimi enim Pſalmorum Paraphraſtæ effigiem, præſtantis manu Sculptoris æri eleganter inciſam, auctarii loco adjecimus, libroque præfiximus; quæ res emtoribus ſi adriſerit, (uti adriſuram ſperamus) non ſolùm ſuâ merce ipſi contenti ut ſint, ſed uti aliis quoque commendent, rogatos volumus. Eorum etiam judicio expendendum

dendum

dendum diſcutiendumque relinquimus, utrum ſacra Jonſtoni carmina non tam benè locum in ſcholis patriis, quæ pueris prælegantur, quàm apud Batavos, quorum, ut accepi, ſcholæ Muſâ Jonſtonianâ quotidie perſonant, (quum Buchananus, contrà, uti ab hominibus fide dignis audivi, neque in Scholis neque in Academiis ibidem, quam ob rationem neſcio, ne compareat quidem) duaſque præcipuè id ob cauſſas, commereantur. Ac primò quidem, ſummam propter carminis venuſtatem ac puritatem, ac deinde propter admirandam omnino ſimplicitatem & facilitatem, maximamque cum lingua Hebraica convenientiam. Atque hîc nolim quemquam exiſtimare me (quis enim ego ſum hoc ut audeam?) Buchananum de ſolio, quod tamdiu ſumma cum laude obtinuit, dejectum cupere; id longè ab me abſit, quod abominor! Per me quidem vivat, vigeat, floreat, laureâ Apollinari, quâ digniſſimus eſt, tempora circumdatus; neque hoc ipſe Jonſtonus vellet, cujus famam acriter adeò adverſus Egliſemmii furores vivus tutatus eſt. Nihil igitur aliud hoc dicto intelligi velim, quàm, præviâ Jonſtoni lectione, ad pleniorem Buchanani intelligentiam, in ſummis ſcholarum illuſtriorum, atque in Academicis præſertim Philologorum claſſibus, viam munitiorem planioremque futuram, cujus majeſtas ac ſublime dicendi genus ipſis

viris doctiſſimis (magno Julio Cæſari Scaligero, cujus auctoritatem atque judicium his in rebus nemo poteſt mortalium defugere, ſi credimus) non nimis notum eſt, nedum crudis ludorum trivialium, (quid enim manifeſta negemus?) in pagis præcipuè ruſticanis, magiſtellis, quibus Buchananus, tamquam violatæ ejus majeſtatis reis, ab iis, ejus qui famam ſibi caram habent, ne tanti ſcilicet Vatis manes inultos eſſe patiantur, de manibus vel vi extorquendus eſt. Ut nihil dicamus de duodecim aut quatuordecim annorum puerulis, (ô ſummam hominum ineptiam, ne dicam, cœcam inſipientiam atque amentiam!) quorum impuras in manus puriſſimi Buchanani manes vexandi, torquendi, contaminandique prorſus traduntur. Ac nolim quemquam hæc de quorumdam ludimagiſtrorum craſſa inſcitia calumniandi cauſſâ ab me conficta eſſe, exiſtimare; ab moribus hoc certè noſtris quàm longiſſimè abeſt. Rem ita ſe habere doctiores cordatioreſque ſtudioſæ juventutis Præceptores juxtà mecum intelligunt, ac conqueruntur etiam longè utiliſſimam humano generi profeſſionem in contemtum atque ludibrium trahi ex culpa paucorum, quibus ipſis potius doctore opus eſt, quàm alios ut doceant, ſed quo rectè uti vix nôrunt, ab omni ſenſu communi deſtituti omnino atque imparati, quoſque laſſos boves, peronatos uti aratores, ſibilo exhilarare, vel

ſtimu-

ſtimulis proritare, rudem quàm juventam, ipſi omnium artium rudes, bonarum literarum ſtudiis erudire præ ſe uti ferant, Muſarumque caſtra ſequi, ſiniſtra in lucem natura aptiores extulit, *quique ideò in proprium munus, hoc eſt, ab ſcholis in agros ablegari debent. Buchananæa enim majeſtas, Academiis omnino quàm ſcholis, vel, ſi verum fateri libet, maturi potius judicii viris quàm incautæ atque ignaræ juventuti aptior, ab nemine explicari rectè poteſt, qui non & Virgilium & Horatium, alioſque præſtantiſſimos inter Romanos Poëtas veteres callet tenetque omnes ad unguem; quibus Buchananus (quem Flaccum Caledonium haud inſcitè dixeris, quemadmodum Jonſtonum Naſonis redivivi titulo Wedderburnus appoſitiſſimè inſignivit) non facilior modò non eſt, verùm, plurimis præſertim in locis, idque doctiſſimorum virorum judicio, longè etiam difficilior. Buchananum ſiquidem ſtudioſæ juventutis uſibus minùs idoneum reddit luxurioſa nonnunquam verborum ſilva atque congeries, (unde, ſi non tædium atque faſtidium, ſumma certè difficultas ſuboriri ſolet,) quâ ſtupendi planè, nulliſque metis coercendi ingenii ſcriptor uſus eſt: quum Jonſtonus, contrà, teſte Hoogſtratano, atque Iſaaco etiam Grutero, maximas res breviter, & ſine ulla circuitione, complexus ſit, adeòque legentium animum contra omnem*

mnem ſatietatem & faſtidium muniverit, dignuſque propterea quem ingenua adoleſcentia circumferat quotidie, in numeroque bonorum librorum collocet, numquamque de manibus deponat. Quam rem non perſpectam fuiſſe iis jamdudum, quibus id provinciæ incumbit, ſcholarum nimirum Curatoribus Moderatoribuſque, miratus ſum mecum ſæpiſſimè, neque adhuc mirari deſino. Mei ſenſa animi hac de re, uti liberum, ac nullius in verba juratum, hominem decet, liberè aperui; quæ tamen ab nemine, uti malo ab animo nequaquam profecta, malam in partem accipi velim. Agnoſco quidem lubens fateorque, numquam eam fuiſſe copiam ſacrorum Jonſtoni carminum exemplarium, quæ juventutis, in ſcholis patriis per totam Scotiam Latinas literas diſcentis, uſibus ſatis eſſe poterant, ſed & imprimi non minùs quàm alii libri, ſcholarum itidem uſui deſtinati, iterum poterant iterumque: quod & nos periculi faciendi gratiâ in præſentia ſcilicet fecimus, qui mille exemplaria ſacrorum Jonſtoni carminum, una cum D. Joannis Kerri cantici Solomonis paraphraſi gemina, ac Roberti etiam Bodii ab Trochoregia Hecatombe Chriſtiana, (quod carmen pueris olim prælegi ſolitum, cujuſque auctoris ab laudibus pro merito celebrandis ideo abſtinendum nobis duximus, quoniam eam brevi provinciam ab alio,

ac genere quidem propinquo, cui eam propterea rem majori curæ futuram ſperandum eſt, occupatum iri certò accepimus) ſcholarum in uſus imprimenda curavimus; qui liber ſatis vili modicoque pretio ab ſtudioſa juventute, uti par erat, comparari poterit. Quod ſi monſtrato uti remedio noſtratium ſcholarum Moderatores nolunt ac recuſant, felicius fortè fatum, Uti vates non niſi in patria ſua (*quod abſit!*) inhonoratus eſt, *vicina in Anglia Jonſtonum noſtrum exſpectat. Cujus gentis, omnis politioris literaturæ laude florentis, celeberrimis doctiſſimiſque viris, id quod ex multis luculentiſque teſtimoniis liquet, uti olim, ita hodie quoque, ſummo jam in pretio atque æſtimatione Jonſtonus eſſe incipit.*

Atque hîc, ſæpius antea laudati, prædicti D. Joannis Kerri, inſigne rem Literariam promovendi ſtudium ſilentio tranſmittere nefas duco. Cujus viri mores ab nomine atque profeſſione (Humaniores autem Literas profitetur) adeò non abludunt, ut ipſam ferè humanitatem jure eum appelles, talem certè in me ſemper expertus ſum, cuique ferè uni, hic liber quòd in manus hominum exiverit, acceptum referendum eſt, cujuſque rei meritum, ſi quod ineſt, penes illum unum, eam ipſam ob cauſſam, reſidere par eſt; abs quo ſi fuiſſet, noſtrum ejus edendi conſilium, fruſtrà ſanè ſuſceptum, non obſtan-

ſtantibus ſpecioſis plurimorum, quæ in nihilum profectò reciderunt, promiſſionibus, irritum atque incaſſum exſtitiſſet. Labantibus enim deficientibuſque ceteris, remque ingratam procul ab ſe amolientibus, ſolus ille totum ejus imprimendi onus in ſuos humeros derivavit ultrò, ad felicemque tandem exitum, magno certè animo, pro præſenti rerum ſtatu, quo alieni quiſque appetens, proprii parciſſimus eſt, benigniſſimè perduxit: quam rem in omnem ideò poſteritatem hîc teſtatam volumus, ne inſigne ſcilicet meritum ſuo præmio, honore ſuo rara virtus umquam careat.

Ac tribus jam verbis abſolvam, poſtquam, ſedulò multâque curâ adnixum eſſe me, hic liber ut quàm emendatiſſimus prodiret, Lectorem benevolum certiorem fecerim. Quòd ſi aliquanto ſeriùs, quàm par erat, in lucem exiverit, plurimis id, quæ nec prævideri omninò nec averruncari poterant, quod in talibus plerumque rebus fieri ſolet, remoris acceptum debet referri: quod, uti & errata aliqua, ſi quæ fortè, dum nos ab prelo aberamus, adeſſe enim perpetuò non datum erat, irrepſerunt, (certè perpauca ea fore ſperamus) humanæ ſortis, quâ vivitur, conditione diligenter priùs expensâ, uti benignus, ut homo homini, condonet, etiam atque etiam oro atque contendo. Vale.

Dedi-

Dedicationes & Præfationes.

Viro nobiliſſimo,

JANO BROUKHUSIO, amicorum & poëtarum optimo, maximo,

S. D. David Hoogstratanus.

ÆQuum eſt, Vir nobiliſſime, ut tibi inſcribam hunc libellum, ad quem caſtigatiùs emittendum me ipſe hortatus es, captus ſcilicet concinnitate, quam ibi reſidere videbas, & ſatagens publicæ utilitatis, quæ exigit ut ingenua adoleſcentia non ſolùm elegantiam Romani ſermonis & eloquentiæ affectet, lectionique bonorum ſcriptorum adſueſcat, rejectis impuris & barbaris nugis, & in tempore abhorrere diſcat à tumida illa ſcribendi ratione, quâ hâc tempeſtate homines delectari videntur: ſed etiam pietatem fideliter imbibat, ſeque his extremis temporibus præceptis ſalutaribus confirmet, quorum Pſalmi largam certè exhibent copiam. Te quidem juvat ſæpè afflictam valetudinem, uti ingraveſcens ætas ferax eſt morborum, ſolari his divinis cantilenis, poſitum in ſolitudine vitæ ruſticæ, quæ longè remota eſt à lubrici orbis vanitate. Servet Deus, omnis boni fons, animum tibi ſerenum, & aptum ſanctitati ſtudiorum tuorum, faciatque ut diu mihi liceat gaudere fructibus amicitiæ, quâ tot jam annos me dignatus animum meum tibi planè devinxiſti, totumque tuum reddidiſti.

David Hoogſtratanus Lectori S. D.

ARturi Jonſtoni, Medici Regii in Scotia, quo, meâ ſententiâ, in illis oris nemo poſt Buchananum, facun-

diſſimum virum, meliùs, terſiùs, aut concinniùs ſcripſit, Pſalmos Davidicos reduco in lucem, Lector φιλθυμωτε. Cum enim mirum in modum caperer felici poëtandi ratione, quâ breviter & ſine ulla circuitione tantas res complexus eſt, non imminutâ ſententiarum gravitate, legentiumque animum contra omnem ſatietatem & faſtidium munivit, dolebam profectò non inveniri hujus libelli exempla, niſi prorſus defœdata & mendis ſcatentia. Quare auctor fui Franciſco Halmæ ut novam editionem adornaret. Nec defuit ille deſiderio meo, ſuaviſſimum hoc opuſculum ita procurans, ut charactere novo nitidâque chartâ expreſſum facilè poſſet circumferri. Et circumferri certè, & in numero bonorum librorum collocari erat neceſſe, quòd nihil ſit utilius homini ingenuo & bonas literas edocto, quàm crebrò verſari in divina hac philoſophia, quæ optima etiam humanæ ſapientiæ præcepta longo poſt ſe relinquit intervallo. Quid enim utilius eſt quàm hîc, velut in tabula, contemplari infinitam Dei bonitatem cum ſummâ prudentiâ conjunctam? Quid utilius eſt quàm crebrò meditari illum diem, quo ad tribunal ſupremi Judicis reddenda erit ratio totius vitæ? Denique quid ſanctius, quàm in Deo ſolo collocare ſpem ſuam, ideòque omnia illa nihili ducere, quæ vulgus bona exiſtimat, neque animo cadere in rebus adverſis, quando hîc docemur adverſa atque incommoda, quibus affluit vita humana, non eſſe habenda in numero malorum? Diſce ergò hinc cum fructu tibi viam munire ad veram virtutem, quæ non alibi rectiùs veris coloribus depingitur, quàm in his hymnis. Hos, ſi ſapis, numquam de manibus depones.

ARCHIBALDO PITCARNIO SCOTO

Thomas Ruddimannus S.

PItcarni, placido quem lumine vidit Apollo,
  Cuique dedit plenâ munera trina manu;
Herois Siculi radium, medicamina Coi,
  Atque Venuſinæ dulcia plectra lyræ:

Ad te confugiunt Solymi cœleſtia Regis
Jonſtono Latiis carmina culta modis:
Jonſtono geminâ redimito tempora lauro,
Vel Te, vel Clario carmina digna Deo:
Auſpiciis ut tuta Tuis, ereptaque nocti,
Incipiant cœlo liberiore frui.

Lectori candido S.

Divini, quod tibi exhibemus, Cantici Paraphraſin aggreſſi ſunt plurimi, & in his nonnulli Scoti; neminem tamen omnium æquè faventes Muſas atque Arcturum noſtrum Jonſtonum habuiſſe ultro fatebitur quiſquis ipſum cum illis conferre voluerit. In eo enim Romani ſermonis nitor & elegantia cum numerorum mira ſuavitate & gratia adeò conſpirant; ita ſemper caſtus & purus, placidus ſemper & æquabilis incedit; ut ad cœleſtes amores referendos totus compoſitus, atque ipſâ Solomonis Muſâ quodammodo afflatus videatur. Illa autem ejus præcipua laus eſt, quòd, cùm alii non pauci, nudâ interpretatione haud contenti, ſacrum Hymnum miſerè interpolarint, & pro vero ejus ſenſu mortalibus nondum ſatis comperto ingenii ſui commenta venditarint, indeque in diverſas, ſæpè & pugnantes ſententias abierint; ille integros ſemper & incorruptos adeat fontes, Regiique auctoris veſtigiis unicè inſiſtat: & ita tamen (quod mirêre) ut nihil uſquam de carminis venuſtate decedat, neque orationis nexus & tenor abruptis ſententiarum periodis interturbetur.

Omnibus igitur paullo humanioribus, quibus ſatis nota ſunt alia Jonſtoni poëmata, rem haud ingratam mihi facturus videbar, ſi aureum hoc, & quod palmarium auſim dicere, ejus opuſculum, at neſcio quo fato rariſſimum, & pleriſque inauditum, denuo in lucem emitterem. Id quod eo libentiùs à me præſtitum eſt, quod numquam antea in Scotia typis mandatum fuerit. In hac autem editione adornanda curam in primis adhibui, non modò ut formâ nitidiore, ſed etiam ut ab erroribus, qui plurimi priùs irrepſerant, repurgatus, atque auctore ſuo dignus libellus prodiret. † Notas præterea aliquot adjeci; non eo conſilio,

† Notas, quarum mentionem hìc injicit Vir clariſſimus, hac noſtra in editione, libri ſcilicet moli conſulentes, omittere conſultius viſum eſt.

filio, ut facillimum ſcriptorem ſupervacaneis commentationibus onerarem; nedum ut reconditum divini carminis ſenſum eruere præ me ferrem. Is ſcilicet labor eſt, qui jam inde à multis ſeculis ſollicitavit, & haud raro inter ſe commiſit Theologorum præſtantiſſimos; quorum ſuas ſibi partes, ſua ubique jura illibata relinquo. Formulas quidem loquendi aliquas, & nonnulla alia diſcentibus minus obvia, magis nonnumquam aperta reddere ſum conatus. Sed eò potiſſimùm in hac qualicumque opella pertinet inſtituti mei ratio, quamque auctori noſtro illuſtrando aptiſſimam judicabam, ut præcipua apud principes Latini ſermonis loca oſtenderem, quæ tam felici ſucceſſu, atque artificio prorſus ſingulari, non modo in uſum ſuum Jonſtonus vertiſſe, ſed ſibi quaſi propria feciſſe videtur. Tu Lector boni conſule, & vale.

ARCTURI JONSTONI

VITA.

ARCTURUS JONSTONUS ex antiqua & equeſtri familia de Caskieben (quæ, hodie Kethorum aula, ſeu *Keith-hall* dicta, nobiliſſimo Comiti de Kintore ſedes eſt pulcerrima, in præfectura Aberdonenſi ad Urium amnem, quà Donæ interfluit, ſita) gentis Jonſtonianæ in borealibus Scotiæ partibus principe, perque plurima ſecula longè florentiſſimâ oriundus, natus eſt anno Chriſtianæ ſalutis millcſimo quingenteſimo octogeſimo ſeptimo; poſt quinquennium quàm magnus ille Poëtarum Coryphæus Georgius Buchananus fatis conceſſerat, hoc agentibus ſcilicet Superis ne illuſtri Vate Scotia umquam careret. Bonarum literarum ſtudiis, quas magna cum aviditate arripuit, ab ineunte ætate in ſcholis patriis, poſteaque in Collegio Regio Aberdonenſi diligenter inſtitutus; tandem, ubi ex ephebis exceſſerat, animi

excolen-

excolendi gratiâ, maximèque ad ſcientiæ Medicæ cultum capeſſendum, in exteras regiones profectus eſt. Romam bis adiit, ac Patavii quidem ſubſtitit; Doctoratûs inſignia adepturus, qua in Univerſitate, longè celeberrima illa antiquiſſimaque, neque maxima ſine laude, (Medicæ ſcilicet artis cognitione cum poëticæ facultatis ſuavitate, raro felicitatis exemplo, in eo certante) Medicinæ Doctor renunciatus eſt, ad III. Id. Junii, 1610. uti ex carmine conſtat, quod adhuc exſtat in libro MS. in Bibliotheca Juridica Edinb. qui liber fuit olim Cl. viri D. Roberti Sibbaldi, M. D. Equitis aurati, patriarumque antiquitatum peritiſſimi. Id carmen, nullam quidem propter ejus excellentiam, ſed quod manifeſtum ſit ejus rei quam allegamus indicium, inter cetera auctoris vitam illuſtrantia teſtimonia Lectoris oculis ſubjicere haud ab re fore duximus. Peragratis poſtea Italiâ, Daniâ, Germaniâ, Angliâ, Bataviâ, aliiſque regionibus, ad Gallos poſtea ſe contulit; quos inter, referente natalibus juxta ac literis clariſſimo viro, Thomâ Urquharto de Cromarty, Equite cum primis apud Scotos vetuſto, Jonſtonianiſque præterea temporibus æquali, "Tantâ poëticæ dulcedine, "tantoque pangendi carminis lepore claruit; ut, non-"dum exacto viceſimo tertio ætatis anno, præ ceteris "omnibus ſui ſeculi Poëtis, ab Chriſtianiſſimo Galli-"arum Rege, Laureâ Apollinari merito ſuo inſignire-"tur; id quod, *pergit vir nobiliſſimus*, ex elegantiſſima "ſua Pſalmorum Davidicorum Paraphraſi, quâ Bucha-"nanum, ſi non ſuperat, *inquit*, ſaltem, meo quidem "judicio, adæquat; parergis præterea, aliiſque opuſcu-"lis nondum mihi notis, certiſſimè conſtat." Neque id ab veritate omnino abhorrere videtur; ſiquidem per quatuor integra luſtra (ut ipſe auctor celeberrimus in ſcriptis ſuis teſtatur) apud Gallos hæſit, ductâ & ibidem uxore, compluribuſque (numero tredecim, ex gemino idque matrimonio, ipſe memorat) liberis ſuſceptis. Tandem, poſt viginti quatuor annorum peregrinationem, (uti ante eum olim Buchananus, ut omnes ferè patrii ſoli repetendi ante obitum dulcedine capimur) in Scotiam anno 1632 redux, carus omnibus acceptuſque popularibus aliquot annos Aberdoniæ tranſegit, cujus Academiæ Rector magnificus, qui honos non niſi claris atque illuſtribus viris habetur, menſis Junii die viceſimo quarto, anno 1637 (eodem ſcilicet, quo

Pſal-

Pſalmorum paraphraſin, divinum certè opus, maximumque atque certiſſimum ſummæ viri præſtantiſſimi tum eruditionis tum pietatis etiam indicium, ipſe auctor eadem in urbe in lucem emiſit) ut ex publicis Academiæ Archivis conſtat, cùm in ejuſdem Univerſitatis Medicorum album, jurejurando quoque pro more de fideli præſtito, priùs relatus fuiſſet, Profeſſorum ſuffragiis creatus eſt. Paullo poſt in aulam arceſſitus, uti operâ ſuâ præſto eſſet Carolo Regi, ab quo inter medicos ordinarios cooptatus fuerat, quoque eum titulo Rex Jacobus, aliquot ante obitum annos, ornaverat; quem obitum veris Jonſtonus lacrimis, pulcerrimoque carmine, prout bonum ac fidelem civem, eumdemque gratum atque præſtantem Poëtam decebat, proſecutus eſt. Verùm non multos in Anglia annos exegit, quum mortalitatem exuit, annum agens ætatis quinquageſimum quartum, (mortuus eſt enim anno 1641, uti ex doctiſſimi viri, ſuaviſſimique poëtæ, Davidis Wedderburni, Jonſtoni mortem pluſquam fraternis lacrimis deflentis, Aberdoniæ eodem anno impreſſa Elegia conſtat.) Vir, ſi quiſquam certè alius, ſi ita Superis fuiſſet viſum, longiſſimo digniſſimus ævo, propter eximias, quibus plenâ eum manu divina cumulaverat benignitas, quibuſque mortalium generi & plurimùm profuit, ac prodeſſe porrò potuit, animique & corporis dotes; quæ in eo raræ atque inſignes adeò erant, uti David certè Wedderburnus omnes ferè uno verbo complexus eſſe videatur, quando jure eum merito ævi ſui miraculis accenſendum exiſtimat, ac quoddam quaſi Scotiæ numen indigitat ſuſpicitque. Sed, uti *Immodicis brevis eſt ætas & rara ſenectus*, ô felix Jonſtoni fatum! quem Deus ter Opt. Max. tam opportunè in cœlos raptum, bellorum civilium, quæ poſtea ſubſecuta ſunt, furoribus (quos tamen ſagaci animo præſagiebat, ac deprecabatur etiam) innumeriſque, inde quæ exorta ſunt, malis atque calamitatibus, rebus diutiùs humanis intereſſe haud paſſus, pro infinita ſua clementia, uti probos funeſtis temporibus ſubducere ſolet, benigniſſimè exemit.

Neque Superis modò, (quod maximum eſt) verùm mortalibus quoque cariſſimus Jonſtonus extitit. Quod ſi *Principibus placuiſſe viris non ultima laus eſt*, quanta igitur Jonſtoni noſtri felicitas? cui maximis per totum terrarum orbem Regibus, Principibus, aliiſque plurimis

ſummâ

ſummâ dignitate atque doctrinâ illuſtribus viris (uti cùm ex ipſius tum aliorum ſcriptis patet) in deliciis eſſe contigit: Chriſtianiſſimo ſcilicet Galliarum Regi, cujus primarii, ſeu laureati, ut vocant, Poëtæ titulum, homo licet exterus, meruit; potentiſſimis etiam Magnæ Britanniæ Regibus, à quibus, haud levi certè amoris atque æſtimationis pignore, inter medicos fuit domeſticos relatus; Jacobo, (& ipſi inſigniter docto, utpote magni Buchanani alumno, ac Poëtæ etiam, Pſalmorumque Davidicorum Anglicanis verſibus interpreti) Caroloque filio: atque hic quidem, pendente coram Senatu Mechlinienſi quâdam maximi momenti lite, pro Jonſtono apud Heſperiam Deam, (ut ipſe eam lepidiſſimè vocat) ſive Mariam Borboniam Caroli filiam, Maximiliani Auſtriaci Ducis conjugem, ſibique cognatam, deprecatoris munere defungi, neque fruſtrà, haud dedignatus eſt. Sed & illuſtriſſimo quoque Principi, Ludovico, Comiti Palatino, Bavariæ Duci, &c. atque Henrico etiam Turræo, Bullon iæ Duci, ejuſdemque genero, Duci Trimollio, Lennoxioque inſuper Duci, cujus etiam mortem deflet, Georgio quoque Gordonio, Marchionis Huntlæi filio, (unde exquiſiti operis annulum cum gemma divite auro incluſa, amicitiæ non vulgaris haud obſcurum teſtimonium, dono acceperat) Comiti quoque Hollandio, cujus ſingularem in literatos munificentiam ſummis Jonſtonus encomiis celebrat, quos omnes eleganti carmine ſibi tamquam notos atque familiares compellat; illuſtri præterea Comiti de Pembroke, ad quem exſtat quoque cultiſſimum Jonſtoni carmen, cujuſque obitum paucis ſuaviſſimiſque verſibus deflet, nobiliſſimo quoque Moraviæ Comiti, cujus itidem mortem elegantiſſimâ elegiâ deploravit vel decoravit veriùs; ſed & univerſis ferè Scotiæ Nobilibus, venerandoque denique Epiſcoporum apud Scotos ordini, quorum omnium, uti Nobilitatis Scoticæ complurium, meritas laudes, ſingulis diſtichis, ſuaviter haud minus quàm honorificè proſecutus eſt, pergratus perque acceptus extitiſſe videtur. Atque hic alios viros Eccleſiaſtici item ordinis haud paucos, cum quibus Jonſtonus (non obſcuro doctrinæ atque pietatis ejus indicio, quod & elegantiſſima ſimul ſanctiſſimaque Pſalmorum Davidicorum Paraphraſis poëtica luculentiſſimè quoque teſtatur) familiariſſimè vixit, quoſque pro

meri-

meritis, (quippe qui omnes doctiſſimis ſuis lucubrationibus, per omnia ſecula victuris, orbi jampridem literato, ut qui clariſſimè, innotuerint) honorificè admodum ſingulos carmine compellat, ſilentio involvere piaculum ſit: venerandum nempè Antiſtitem, Gulielmum Ladium, Epiſcopum tum Londinenſem, poſtea verò Archiepiſcopum Cantuarienſem, Joannem item Leſlæum, Sodorenſem primò apud Scotos, mox apud Hibernos Epiſcopum Raphotenſem, Patricium quoque Forbeſium, Aberdonenſem item Epiſcopum, ſanctitatis atque eruditionis laude longè lateque florentiſſimum, cujuſque rei manifeſtum exſtat teſtimonium, juſti liber voluminis, ſummis doctorum virorum laudationibus refertus, ejus mortem deplorantium; ejuſdemque filium Joannem Forbeſium à Corſe, in Academia Regia Aberdonenſi S. S. T. Doctorem atque Profeſſorem celeberrimum doctiſſimumque, ac Theologorum ſui temporis quemdam Anteſignanum; Gulielmum quoque Forbeſium S. S. T. Doctorem & Profeſſorem, qui primus Epiſcopus Edinburgenſis creatus eſt, ſingularem ſcilicet illam honoris demonſtrationem ſereniſſimi Regis judicio egregiis ſummi viri meritis exigentibus, Theologorum item ævi ſui verè Coryphæum; ac Robertum etiam Baronium, acutiſſimum præſtantiſſimumque virum, atque apud Aberdonenſes S. S. T. Doctorem atque Profeſſorem digniſſimum doctiſſimumque; reverendumque etiam virum, D. Andream Ramiſæum, S. S. T. apud Salmurienſes primò, poſtea verò in Academia Edinburgena Profeſſorem, Divinorumque eloquiorum eadem in urbe ex Interpretibus unum, ac Vatem præterea cultiſſimum, ſacra cujus poëmata elògio longè celeberrimo, elegantiſſimo nimirum Epigrammate, (quod Epigramma, ſummam propter ejus venuſtatem, Anglicano idiomate metricè mihi vertendum exiſtimavi) ipſe Jonſtonus proſequitur, Parnaſſi nempè jugis Sioniam rupem, aquis Heliconiis Jordanis flumen felici conſortio copulâſſe, hoc eſt, in ſacroſanctæ Religionis veneranda adyta atque myſteria culti carminis gloriam, quod rariſſimè alias factitatum, intuliſſe eum ſuaviſſimè ſimul veriſſimèque prædicans; Danielem denique Tilenum, S. S. T. apud Sedanenſes Profeſſorem, ac Gulielmum demum Spangium, Eccleſiæ Scotorum, Veriæ quæ Zelandorum collecta erat, paſtorem olim fideliſſimum doctiſſimum-

que,

que; cujuſque diligentiæ integra Jonſtoni opera in unum corpus redacta debemus; atque Andream etiam Melvinum, & ipſum tum Theologorum tum Poëtarum in choro haud poſtremi certè nominis, ac Georgium quoque Turnbullium, qui, Pontificiorum licet partibus addictus, ſummæ tamen eruditionis acerrimique judicii certiſſima documenta in editis à ſe ſcriptis Theologicis exhibuit; cum aliis plurimis, à quibus, ne tædium forſan lectoris animo obrepat, ſigillatim recenſendis conſultò hîc abſtineo. Familiaritati quoque ſuæ cum clariſſimis quibuſdam Juriſperitis, ſeculi ſui luminibus, reverendiſſimis ampliſſimiſque viris, Jonſtonus haud parùm debuit; Nicolao ſcilicet Fiſo ac Philippo Jonatto, ſenatûs Mechliniensis Conſiliariis, ac Thoma etiam Nicolſono, Juriſconſultorum apud Scotos ævi ſui principe, viroque clariſſimo Thoma Hopæo, Advocato regio, cum Jacobo quoque Bardio & Gualtero Hayo, cauſſarum patronis famigeratiſſimis; qui omnes ab auctoris noſtri partibus in duabus periculoſæ plenis aleæ litibus ſteterant acerrimè, rejecto quoque ſumma cum conſtantia, quod vir præſtantiſſimus porrexerat, vocis conſiliique pretio, honorario. Medicis quoque ſeculi ſui celeberrimis perquam familiariter uſus eſt; Julio ſcilicet Caſſerio Placentino, Equite, Anatomiæ adminiſtratore & Chirurgiæ Profeſſore ordinario in illuſtri Univerſitate Patavina, (quibus eum titulis ex ipſius viri clariſſimi chirographo, oculis meis hæc ſcribentis ſubjecto inſignivi, in diplomate, quo in virum præſtantiſſimum D. Georgium Sibbaldum Scotum, Rankilorium, Jonſtono noſtro amiciſſimum, (cujus quoque nomen inter teſtes atque conſiliarios ibidem præſentes allegatur) Patavii Doctoratûs gradus conferebatur, ante centum quinque ac viginti annos, nimirum Junii die nono, anno 1614, exarato) artis Anatomicæ ſcientiâ nobiliſſimo; eodem Georgio Sibbaldo, prædicti D. Roberti patruo, qui, laudatâ profectò conſuetudine, Jonſtono laureâ Apollinari Patavii quoque paullò antè decorato haud ineleganti epigrammate gratulatus eſt, quo viciſſim honore Sibbaldum, poſt adeptum ſtatim Doctoratum, Jonſtonus proſecutus eſt; Davide quoque Betonio, Medico regio, Cargillo, Dunæo, Liddelio, Mathematicæ Profeſſionis apud Aberdonenſes fundatore benigniſſimo, aliiſque. Commercium quoque coluit lit-

literarium cum doctiſſimis quibuſdam exteris, Caſpare nempè Barlæo Batavo, Poëta præſtantiſſimo, ac maximo quoque virorum Hugone Grotio, ævi ſui quodam miraculo, politiſſimo quoque Daniele Heinſio, acutiſſimoque Dominico Baudio. Sed & aliis quoque doctrinâ atque dignitate per Scotiam illuſtribus viris Jonſtonus percarus extitit; quos inter primas facilè obtinet nobiliſſimus ille muſarum Mæcenas ac patronus, vir illuſtriſſimus Joannes Scotus Scototarvatius, Eques, Regius Conſiliarius, Cancellariæ in Scotia Director fideliſſimus, cujus eximiæ ac verè dixerim regiæ munificentiæ Blavianum Scotiæ Atlantem, nec non Poëtarum Scotorum prioris ſeculi delicias, optimorum poëmatum, quorumque nullam umquam poſteritatem pigebit, delectum, cum plurimis aliis benigniſſimi ejus animi teſtimoniis, debemus; quas ob cauſſas immortali eum memoriâ digniſſimum judicamus, quod & jam adeptus eſt; ejus ſiquidem famam immortalitati jamdudum conſecravit tùm ſtrictâ tum ſolutâ oratione excellentiſſimi auctoris noſtri calamus facundiſſimus. Atque hâc famæ immortalitate, infinitis eum partibus univerſis Alexandris Juliiſque, iſtis hominum portentis, qui & exſtiterunt, vixeruntque, atque exſtincti demum ſunt cum pernicie generis humani, longè digniorem exiſtimamus; ſiquidem benigniſſimi iſti literarum patroni ac fautores, à populando exhauriendoque vires mortalium tantùm abſunt, ut, ſoli verè patriæ patres, optimæ optimorum hominum portioni, hoc eſt, utiliſſimis jucundiſſimiſque præſtantium excellentiumque ingeniorum monumentis ſoſpitatores quodammodo ſe præbent atque deos, doctorum ſcripta virorum non ſolum ab morte, ſed ab ipſa ferè mortalitate vindicantes: quorum illuſtrium recenſere nomina heroum geſtit profectò mihi animus. Et ô quàm vellemus plures illi ſimiles in jacentium literarum commodum (jacent enim, proh dolor! ah nimis nimiſque) noſtro in orbe ut exiſterent! Sed fruſtrà optamus. Cum Georgio præterea Jamiſonio, pictore eminentiſſimo, Scotiæ ſuæ Apelle, (cujus exquiſito penicillo vivis eum coloribus depictum fuiſſe accepimus) ad quem & cultiſſimum illius carmen exſtat, intima admodum Jonſtono conſuetudo interceſſit. Sed quo te piaculo præterire poſſum, David Wedderburne, auctori noſtro (dùm in vivis eratis) cariſſimum ſimul amiciſſi-

ciſſimumque caput, ludi apud Aberdonenſes per plurimos annos literarii moderatorem digniſſimum doctiſſimumque, cuique omnium Latinorum Poëtarum difficillimum luculentiſſimo, brevi licet, commentario illuſtratum debemus? Eſſet certè quod Scotiæ noſtræ gratularemur, plures tibi ſimiles ſtudioſæ juventutis præceptores ſi haberemus. Neque illuſtribus quibuſdam heroinis, ſui ſeculi ornamentis, ſummam propter morum comitatem atque elegantiam, quàm principibus viris ab ingenii acumine, maximaque doctrina, minùs gratus acceptuſque Jonſtonus exſtitit. Quâ certè re triumphum agit de multis aliis doctis hominibus, quorum egregia alioqui merita, eximiaſque dotes auſterum haud rarò ſupercilium, totiuſque corporis morumque habitus ſubagreſtis, atque incorrigibilis inſuper ineptiæ, ex vita umbratili ſcholaſticoque otio contractæ, character ſive veſtigia, vel longiſſimi ævi curriculo haudquaquam abolenda, obfuſcare non parùm inquinareque ſolent. Suaviſſimis certè puriſſimiſque verſibus, honoris atque æſtimationis ergô, ſequentes Jonſtonus compellat nobiliſſimas matronas; Mariam nempè Turræam Bulloniam, Trimollii Ducis conjugem, Annam quoque Cambellam Argatheliam, Marchioniſſam Huntlæam, cum tribus ſimul filiabus, Anna, Henrica, Jana Gordoniis, Mariam inſuper Areskinam Marriam, illuſtriſſimam Comitiſſam Mareſcallanam, cui Pſalmorum paraphraſim, pulcerrimum munus, dedicandam cenſuit; Iſabellam item Setoniam Wintoniam, Comitiſſam Laderdeliam, ejuſdemque filiam Joannam Metellanam, Sophiam præterea Hayam Erroliam, Vicecomitiſſam Melgeniam, ejuſque ſororem Margaretam, atque Elizabetham etiam Gordoniam, Dominamque Wardeſiam, aliaſque plurimas, quibus gratum fuiſſe eum perque acceptum (cùm & ægrotis mentibus poëticâ, quæ non infima laus eſt, non minùs quàm languentibus corporibus arte Pœoniâ medicinam facere potuerit) nihil obſtat certè cur non conſtanter credamus.

Atque hîc quidem ſubſiſtere, manumque de tabula auferre cogor. Atque utinam prelum non adeò urgeret, operæque feſtinarent, uti quædam alia tanto viro digna literis conſignari poſſent! Verùm lætiſſima ea provincia aliis fortè, longèque præſtantioribus deſtinata eſt, quibus uti ex animi ſententia cedat, hoc eſt, uti talis viro cele-

berrimo Encomiaſtes, qualis fuit ipſe Paraphraſtes, (quo nihil nec dici nec cogitari quidem vel grandius aptiuſve, vel dignius denique aut honorificentius) obtingat, omnibus votis precor atque exopto.

Ut tamen faciam, quantum poſſum, lectoribus ſatis, ipſius præſtantiſſimi ſcriptoris ad virum doctiſſimum Davidem Wedderburnum de ſeipſo elegiam; ejuſque viciſſim ad Jonſtonum reſponſionem (ſcio enim utramque longè gratiſſimam fore) lectoris hîc oculis ſtatim ſubjiciam, ipſum Jonſtonum optimam luculentiſſimamque ſuæ ipſius vitæ illuſtrandæ facem præferre perſuaſus. Atque hîc auctor ſum iis, quibus plura de eo cognoſcere gratum eſt, cetera ejus poëmata ſedulò uti conſulant, plus enim lucis inde ac veritatis, in rebus ad ipſum quæ ſpectant, quàm aliunde uſpiam redundaturum compertiſſimum habeo. Ex iis enim complura variaque, tantâ loci temporiſque intercapedine, quæ fruſtrà (niſi vehementer me animus fallit) alibi exſpectantur, haurire atque addiſcere poſſumus. Atque ea quidem carmina, celeberrimi viri in parergis atque epigrammatis exſtantia, curare in animo erat imprimenda, ni liber, plus ferè juſtam quàm molem jam ſortitus, carceres morderet, in hominumque manus prodire feſtinaret geſtiretque, æquo diutiùs iiſdem denegatus. Carmina autem, quæ meo judicio ad hanc maximè rem mihi facere videntur, ſequentibus inſignita titulis leguntur: ad ſenatum nempè Mechlinienſem; ad Nicolaum Fiſum & Philippum Jonartum; in duos tabulas forenſes, Advocatum & Procuratorem, N. N. diræ; in nautas ad nobiliſſimum virum Georgium Hayum, Cancellarium; ad eumdem de furoribus Brontotyphoeis; ad Thomam Nicolſonum, Juriſconſultorum principem; ad Robertum Baronium, Theologum; ad Medicos regios; de Barlæo Batavo; Pantlemonis (quo ſe ipſe nomine innuit) querela ad ſenatum adverſus Bucaulum, (hoc ficto vocabulo adverſarium perſtringit;) de Vulturno, (eodem, credo, qui Bucaulus;) adverſus omaſomaſtiga; de loco ſuo natali; de horto Vulturni; ad Thomam Hopæum, Advocatum regium; de Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Cauſſidicis; nobiliſſimo inſuper viro, D. Joanni Scoto, Scototarvatio; ad illuſtrem Comitem de Pembroke de ſuo in aulam reditu; ad Jacobum Jonſtonum, Baronem de Jonſton, &c.

Ad

Ad Davidem Wedderburnum, Scholæ Aberdonenſis Rectorem, amicum veterem,

Arcturus Jonſtonus, M. D.

CErnis ut obrepens mihi, Wedderburne, ſenecta
Sparſerit indignas per caput omne nives.
Debile fit corpus, pulſis melioribus annis,
Nec vigor ingenii, qui fuit antè, mihi eſt.
Tempore mutato, mores mutantur & ipſi,
Nec capior ſtudiis, quæ placuêre priùs.
Antè leves riſus & erant jocularia cordi;
Nunc me moroſum difficilemque vides.
Prona fit in rixas mens, & proclivis in iras,
Et ſenio pejor cura ſenilis edit.
His ego, quæ poſſum, quæro medicamina morbis,
Et mala, quà fas eſt, pellere nitor ope.
Sæpè quod exegi pridem, juvenile revolvo
Tempus, & in mentem tu mihi ſæpè redis.
Par, memini, cùm noſter amor ſe prodidit, ætas,
Par genius nobis, ingeniumque fuit.
Unus & ardor erat, Phœbi conſcendere collem,
Inque jugo ſummo ſiſtere poſſe pedem.
Te prior, infirmis ego nixus in ardua pennis,
Monſtrabam, memini, quà ſequerêre, viam.
Nunc comes urgebam, blandis hortatibus inſtans,
Et feſtinanti non leve calcar eram.
Nunc animos rigidi ſumebam more magiſtri,
Et caſtigabam voce ſubinde moras.
Haud aliter nati, generoſo Dædalus auſu,
Aſtra per & cœli nubila rexit iter.
Sed mea Dædaleo pejor ſors improba fato,
Icariâ potior ſors tua ſorte fuit.
In ſibi quæſitas penetravit Dædalus oras,
Me juga, quæ petii, Phœbus adire vetat.
Icarus hauſtus aquâ eſt; tu, quæ me ponè petebas,
Montis Apollinei culmina ſumma tenes.
Nobilis ingenii raptus felicibus alis,
Liquiſti veterem poſt tua terga ducem.

Sic

Sic Maro, ſic Flaccus, ſic vicit Naſo magiſtrum,
  Quique canit Grajo Pergama capta dolo..
Hic quoque, qui magno dextram formavit Apelli,
  Victus Apellæâ creditur ipſe manu.
Clarus erat, quiſquis docuit mare findere Typhin,
  Et verſare leves Automedonta rotas.
Debita ſed poſtquam venit tironibus ætas,
  Diſcipulo minor eſt factus uterque ſuo.
Non tamen impatiens indulſi triſtibus iris,
  Nec mihi te dolui præripuiſſe decus.
Abſit! ut invideat juvenis Phocæus Oreſti,
  Perithoum, Theſeu, vel tuus urat honos.
Abſit! ut Euryali rebus macreſcat opimis
  Niſus, & offendant Caſtora fratris opes.
Livor iners animis non eſt cœleſtibus aptus;
  Nec fuit hâc noſter labe notatus amor.
Hunc, procul Idalio, teneris in mentibus ipſe
  Accendit radiis Phœbus Apollo ſuis.
Non procul hinc mons eſt, feſſos quem ponè jugales
  Solvit in heſperiâ Phœbus anhelus aquâ.
Tectus erat quondam ſilvis, nunc præter ericæ
  Gramina, nil ſcopulos inter & antra vides.
Hujus in aërio lætantes vertice, Phœbo
  Sæpè litabamus, Pierioque gregi.
Hunc ego Parnaſſum, juga tu Pimplæa vocabas,
  Delphica nunc rupes, nunc Heliconis erat.
Sæpè petebamus vicinos collibus amnes,
  Qui tibi natali non procul urbe fluunt.
Hic Aganippæam, dabat hic Permeſſidis undam,
  Et quæcumque ſonans flumina Phocis habet.
Phœbus ubique fuit, ſpecus omnis Apollinis antrum,
  Quælibet Aſcræum præbuit umbra nemus.
Lux ubi vel Phœbi micuit, vel ſidera cœli,
  Sidera cum Phœbo dicere luſus erat.
Vere novo quoties pratorum mille colores,
  Ut potuit, numeris pinxit uterque ſuis.
Exciti quoties voluorum modulamine, plectra
  Sumſimus, alternos reddidimuſque ſonos.
Omnia ſubdebant ſtimulos juvenilibus auſis,
  Quidlibet auſuris omnia calcar erant.
His ego deliciis tecum, ſine fæce, fruebar,
  Unaque præbebat gaudia mille dies,

Sed

Sed brevis, ah! nimiùm fuit & fugitiva voluptas;
  Sic roſa vaneſcit, ſic abit umbra levis.
Hæc ſacta dum patriis tecum colo lætus in oris,
  Te ſimul & patriam linquere cogor humum.
Quas ego non terras, quæ non vagus æquora preſſi,
  Hæc licet ingenio ſint minùs apta meo?
Bis mihi trajectæ vicinæ nubibus Alpes:
  Tybris, & Eridani pota bis unda mihi eſt.
Præbuit hoſpitium bis binis Gallia luſtris:
  Conjugis hæc titulum terra patriſque dedit.
Me Geta, me Batavus, me vidit Cimber & Anglus,
  Et quæ Teutonico terra ſub axe riget.
Non tot Dulichius pater eſt erroribus actus,
  Dum peteret patrios per vada ſæva lares.
Quinta Caledoniæ me rurſus olympias oræ
  Reddidit effætum, diſſimilemque mei.
Numina jam decies & ter fecêre parentem:
  Pignora ſex ſuperant, cetera turba fuit.
Bis mihi quæſivi, nec ab una gente, maritam:
  Bis conjunx, bis jam me reor eſſe ſenem.
Te quoque, qui patriæ voviſti tempora vitæ,
  In patriæ video conſenuiſſe ſinu.
Scilicet hæc homines ſors urget, ut omnibus æquè
  Obrepat tacito curva ſenecta pede.
Differri mors ipſa poteſt, & tetrica ſæpè
  Suſtinet armatam Parca coacta manum.
Hei mihi! tempus edax nullo medicamine, nullâ
  Arte retardari dura ſenecta poteſt.
Nec tamen ætati deſunt ſolatia ſeræ,
  Quæque ſenes patimur, ſunt mala juncta bonis:
Quam queror, ætatem confer juvenilibus annis,
  Nil juvenis, quo ſe præ ſene jactet, habet.
Non legitur ſanctus juvenum de flore ſenatus;
  Turba ſenatorum nil niſi turba ſenum eſt.
Mos & erat capiti juvenes aſſurgere cano,
  Illius & leges imperiumque pati.
Ut tuba concinuit, juvenes coguntur in hoſtem
  Ducere; fas ſenibus delituiſſe domi.
Bella gerunt juvenes, & gaudent hoſte peremto:
  Bella ſenes memorant, & memorare juvat.
Si qua puella petit, juveni quod turpe negare eſt,
  Hos excuſabunt tempora tecta nive.

Vina

Vina nocent juveni: mores imitata Catonis
  Se reficit ſumto ſicca ſenecta mero.
Si vel parca manus juveni, vel tetrica frons eſt,
  Lingua vel effrenis, nemo decere putat:
Turpe ſeni non eſt lucrum captare, nec uti
  Moribus auſteris, nec ſine fine loqui.
Si quid in his culpæ eſt, crimen transfertur in annos;
  Et, ſene laudato, ſola ſenecta rea eſt.
His ego me ſolor, capulo vicinus, ut arte
  Sit levius, quod ſors ferre coëgit, onus.
Aptiùs at noſtræ, tu Wedderburne, ſenectæ
  Conſulis, &, quæ fert dura ſenecta, malis.
Dum mihi te ſiſto, dum, quos ſimul egimus annos,
  Mente puto, mutor, nec mihi ſum quod eram.
Æſona carminibus mutavit Colchis & herbis;
  Hâc juvenem tremulo de ſene fecit ope.
Colchidis in morem, veteri tu reddis amico,
  Qui pede veloci præteriêre, dies.
Tempora dum recolo tecum ſimul acta juventæ,
  Me mihi reſtituens, ipſa juventa redit.
Colchida tu vincis: longo molimine Colchis
  Quod ſemel auſa fuit, tu mihi ſæpè facis.

Arcturo Jonstono M. D.

Reſpondet David Wedderburnus.

HAs ego cerno nives, cerno, Jonſtone, queror que,
  Et nivis, heu! lacrimæ more liquentis eunt:
Dumque retrò ſpecto melioris tempora vitæ,
  Quæque ferunt anni gaudia prima rudes,
Deficio, quætenſque tuis ſolamina curis
  Implicor, an ſileam neſcius, anne loquar.
Heu! ubi, quæ nobis quondam florentibus annis,
  Otia? veris ubi blandior aura novi?
Vivida nunc ubi vis animi? quam ſerior ætas
  Uſque tibi reparat, deterit uſque mihi.
Sed neque cauſſa fugit; nam qui miſerande labores
  Siſyphe te, Tityum quæ laniena premit;
Quæ rota, qui lacerant angues Ixiona torti,
  Progeniem Danai quæ manet urna feram:

Pars quota pœnarum quas pendo, Palæmonis antro
  Luſtra tot incluſus, dum ferò mille neces?
Quas qui ſcire velit, Libyco quot in æquore fluctus,
  Ignea quot niteant ſidera nocte, petat.
Scilicet hinc, ſi quas melior natura benignè
  Contulerat, dotes deperiêre meæ.
Adſpice Carpathium qui findit puppibus æquor,
  Adſpice qui duri prælia Martis amat:
Quas ſentina vomit, circumfert navita fæces:
  Trux bellatorem Mars docet eſſe trucem.
Omne abit in mores ſtudium, mihi crede, ſequaxque,
  Artificis vitium ſemper & artis idem.
Inde mali mihi cauſſa mei! nam pectora fingo
  Dum tenera, & pueros erudiiſſe ſat eſt;
Nec mihi conceſſum pro ſpe juga viſere Phœbi,
  Nec mihi fortunæ, qui fuit antè, tenor:
Fortunæ! ſed quid nequidquam ingrata revolvo?
  Carmine quid moveo te camarina meo?
Hæc fateor, liceatque mihi ſine labe fateri,
  Cum foveat ſortis femina quiſque ſuæ.
Adde, quòd Aonidas ſemper quid inane putavi,
  Nec placuit genio pulvis & umbra meo.
Quòd ſi parva mihi fas eſt componere magnis,
  Sic Laertiades tractus in arma fuit.
Ipſe dolo falſus falſum ſic traxit Achillem
  Aulida, ut Inachias duceret inde rates.
Par genio fortuna tuo: tibi, tangere famæ
  Dum properas portus, æſtus & aura favent.
Ecce tibi proavûm generoſo ſanguine dignum
  Ingenium, primus nobilitatis honos!
Ecce tuis elegis, dum tendis ad ardua Pindi
  Culmina, Naſonis lecta corona manu!
Purpureus nitet hîc amarantus: lilia rident,
  Cumque apio violæ, cum violiſque roſæ.
Hîc, Buchanane! tuæ defenſæ præmia muſæ
  Quercus, & hinc triplex laurus amœna comæ.
Ne quid enim deſit, quò vertice ſidera tangas,
  Ævi & miraclis adnumerêre tui;
Architas quidquid, quidquid Podalirius auſus,
  Et ſophiæ quidquid circulus omnis habet;
Linceo id omne tuo rimatus lumine, rarâ
  Naturæ penitos excutis arte ſinus.

Hæc ego præſenſi jam tum, cum remige Phœbo
Exiguâ legeres littora ſacra rate.
Præſenſi; nec avis præpes mihi penna, nec exta,
Sed ratio augurium judiciumque fuit.
Tum (memini & meminiſſe juvat) nunc aurea tentas
Fila lyræ, Aoniis ſollicitanda modis:
Nunc annos ſupra penetras in caſtra Lycæi,
Ponis & à comitum rapta tropæa globo.
Meque ſubinde vocas, propero dum lentiùs, atque
Cogor ab adverſis vela referre notis.
Haud ſecus accipitris pedibus prædatur aduncis
Pullus, adhuc niſus dum docet aura leves.
Haud ſecus in ſilvis errare leunculus audet,
Dente petiturus rhinocerota novo.
Primaque luxurians in prælia taurus arenam
Spargit, & impoſitas jactat in aſtra pilas.
Indolis hæc animos ſociarunt vincula noſtros,
Hic nos nativo fœdere junxit amor:
Qui non ambiguæ metuit diſcrimina ſortis,
Temporis aut varias inſtabileſque vices.
Namque quater denis robur jam ſumſit ab annis,
Perque ſuos cœpit provehiturque gradus.
Ornus adhuc fibris Erimanthi in culmine nixa,
Vel modicis cedit flatibus eure tuis:
Latius hinc tenues paullatim fundere ramos
Gaudet, & æſtivis ſe decorare comis:
Aërio at tandem jactans ſe vertice, cauros
Spernit, & irati fulmen ab arce Jovis.
Noſter talis amor; quem non (pia numina teſtor)
Ulla procelloſo turbine vincit hiems.
Abſit! ut Æacides palmam vel fidus Achates
Hanc tibi præripiat, præripiatve mihi.
Huic licet Æneas, illi licet adforet, armis
Quem ſub inaſſuetis procubuiſſe ferunt.
Euryalus, Damon, ſuaviſſima vatibus olim
Nomina, ſed quoties nomina ficta legas?
Integra noſtra fides: hanc nos candore mereri,
Vita, vel invidiâ teſte, peracta probet.
Inde dolor, qui me tantùm non perdidit, orbis
Dum procul à patriâ te peregrinus habet.
Eſt locus adductis curvos ſinuatus in arcus
Cornibus, oceanus pulſat utrumque latus:

Intus,

Intus arenoſum decorant duo flumina littus,
    Nympharumque rudi pumice tecta domus.
Hîc quoties gemui? quàm fletibus ora rigavi?
    Implerent zephyri cùm tibi vela leves:
Vela tibi implerent zephyri, mihi pectora luctus,
    Oſſa tremor, lacrimæ lumina mœſta piæ.
Tum mihi, Demophoon, viſus dare carbaſa ventis,
    Tum mihi Jonſtonus Proteſilaus erat.
Quàque ſequi licuit ſpectans tua lintea, Phyllis,
    Hæmonis & ſenſu Laodameia fui.
Non tamen hic noſtrum ſenſus ſaturavit amorem,
    Nec dolor hic noſtri meta doloris erat.
Triſtis in hac vacua quoties ſpatiabar arena,
    Tu mihi triſtitiæ ſemper origo novæ.
Tecum totus ego, te dum deſidero, dumque
    Te veniente die, te fugiente cano.
Haud aliter genitrix tua te Proſerpina campis
    Flevit in Ennæis, finitimiſque jugis.
Hebrides haud aliter nymphæ, Rhodopeius Orpheus
    Dum dolet Euridicen nocte dieque ſuam.
Et nunc Halcyonas deſertas adloquor, antra
    Nunc peto, Grampiaci teſquaque ſola ſinus.
Ah! quoties dixi, pereat malè Tiphys & Argo,
    Quiſquis & hoc primus gurgite fecit iter?
Ah! quoties, Arabum quid me, mea prima voluptas,
    Te ſine divitiæ deliciæve juvent?
Sed benè conſuluit noſtro Deus ille dolori,
    In patria tandem quo duce lætus ovas,
Sic muſæ voluêre, tuæ tutela ſenectæ,
    Quæ felice diu progrediatur ave.
Sinque tibi Colchis, renovans ſolatia vitæ,
    Et mihi ſit Liber, ſit Cytherea comes.
Ille graves abigat curas; det & altera, pulcra
    Te tua ceu juvenem Cynthia ſemper amet.
Si quid ego interea moduler, tu præcine: Phœbus
    Unus ſemper eras tu mihi, ſemper eris.

Sub obitum viri clariſſimi & cariſſimi,

D. ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, & Poëtarum ſui ſeculi facilè principis,

Davidis Wedderburni SUSPIRIA.

PLangito, Melpomene! Jonſtoni funera, clarum
Cujus ab Arcturo ſidere nomen habes.
Plangito Naſonis redivivi funera, magni
Sola Buchanani marmore digna tegi.
Scotia mœſta dole, tanti viduata ſepulcro
Vatis: is Angligenis contigit altus honos.
Namque Machaonias artes dum tractat in aula,
Proh dolor! externo tradidit oſſa ſolo.
Scotia mœſta dole: Jonſtono nemo ſuperſtes,
Nemo Buchanani quo tueare decus.
Ille Buchananum ſubvexit præpete pennâ,
Quà roſeus gemina Phœbus ab arce nitet.
Eja tamen gaude! Jonſtonus carmine vivit,
Carmine Jonſtono fama perennis erit.
Interea, Jonſtone! animæ pars altera noſtræ,
Te Wedderburni flens elegia gemit.
Quin (& id ex merito) dum ſpiritus hos alet artus,
Te Wedderburni flens elegia gemet.
Namque novem quamvis tecum periêre ſorores,
Ille tamen carmen flebile fundet amor,
Qui mihi par tecum per quina decennia; melle
Dulcior, imò ipſo nectare & ambroſiâ.

ALIUD.

Jonſtono ingenium natura potentior arte;
Artes, Phœbe! tuas provida cura dabat.
Ingenii ſpecta vires, ſpectentur & artes;
Quem dabis ingenio? quem dabis arte parem?

ALIUD.

Seria Jonſtonus ſi quando capeſſeret, alter
Dexteritate fuit judicioque Cato.
Cum placuêre ſales, fuit idem Lælius alter;
Gratia tanta animi, tantus in ore lepos.

ALIUD.

ALIUD.

Priſca magiſtratus renovabat Roma quotannis,
Illuſtrem at vatem ſecula vix pariunt:
Quanta Buchanani? Jonſtoni gloria quanta?
Neſtoris his geminos vix tria ſecla dabunt.

ALIUD.

Gallia Melvinum, Buchananum Scotia cepit,
Anglia Jonſtonum, Mantua Crichtonium:
Scilicet, heroum claris decorare ſepulcris
Orbem omnem, laus eſt propria Scotigenûm.

ALIUD.

Hos medico triſtes gemitus impendo, ſed, eheu!
Fruſtra; nec medicis parcere fata ſolent,
Exemplo Cargillus erat, Jonſtonus uterque,
Gordonius juvenis, Liddelſiuſque ſenex.
Ut medici morbos tollunt, ita tollit & ipſos
Mors medicos. At tu vive, Dunæe! diu;
Namque urbi patriæ tu poſt tot funera ſolus
Vivus Ariſtoteles, vivus es Hippocrates.

Hæc Elegia expreſſa eſt juxta exemplar Aberdoniæ impreſſum per Edwardum Rabanum, redivivum, 1641.

Doctorum virorum de Arcturo Jonſtono, *Scoto, ejuſque ſcriptis teſtimonia.*

Tho. Dempſterus Hiſt. Eccleſiaſt. Gentis Scotorum lib. ix. *p.* 393.

ARcturus Jonſtonus familiâ Kaskibeniâ, præclaro ingenio adoleſcens, Doctoralem in medicina apicem Patavii cùm laude adeptus. Scripſit verſu elegantiſſimo elegiaco Pſalmorum verſionem, Epigrammata varia, lib. 1. Poemata Latina, lib. 1. & alia. In Scotiam reverſus, ut puto, ſuos ornat.

Sir Thomas Urquhart *of* Cromarty, *in his* ΕΚΣΚΥΒΑΛΑΥΡΟΝ; *on the Diſcovery of a moſt excellent Jewel, &c. p.* 200.

Several others in that Nation are, and have been of late very good Latin Poets; amongſt which I muſt needs commemorate Doctor *Arthur Johnſton*, a Phyſician by Profeſſion, yet ſuch a one as had been ſo ſweetly imbued by the Springs of *Helicon*, that before he was full three and twenty Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*, and that moſt deſervedly, as may appear by his *Parerga*, his *Paraphraſtick Tranſlation of the Pſalms* (wherein if he excell not, I am ſure, he equaleth *Buchanan*) and ſome other Treatiſes by name to me unknown.

Edward Leigh's Felix conſortium, *or a fit Conjuncture of Learning and Religion*, lib. iv. cap. 6. p. 233.

Arthur Johnſton a *Scotch* Doctor of Phyſick; before he was full twenty three Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*. His *Paraphraſtick Tranſlation of the Pſalms* is commended.

Edward Phillip's Theatrum Poetarum; *or a compleat Collection of the Lives of the antient and modern Poets, part* 2. *p.* 13.

Arcturus Jonſtonus an eminent *Scotch* Phyſician, who in his younger Years had the Reputation of ſo excellent a Poet, that he was laureated at *Paris* before he had fully arrived to the 23d Year of his Age: Of his Poetical Works there are particularly collected together, his Epigrams, his *Parerga*, his *Muſæ Aulicæ*, his *Reges Scoti*, and his *Heroes Scoti*. [Theſe two laſt are not *Arthur*, but *John Johnſton*'s.] His *Paraphraſtical Tranſlation of David's Pſalms* is alſo remembred with particular Commendation.

Authors of the Univerſal Hiſtory, *Vol.* 1. *p.* 710. *in a marginal Note marked* (I).

This [the ſtrong and lofty Expreſſions and Figures] is one of the Reaſons why the *Pſalms*, the Book of *Job*, and ſome other Poetick Pieces of Holy Writ, loſe

loſe ſo much of their Beauty and Energy in all Verſions. However, there is this Difference between theſe two Books, that the latter cannot bear a literal Tranſlation; whereas thoſe of the former, which have followed the Original cloſeſt, have ſucceeded beſt; ſuch are, in particular, the Latin ones of *Caſtalio*, *Buchanan* and *Johnſton*. This laſt is indeed the moſt literal, and wonderfully diſplays the Elegancy of the *Hebrew*: It has but one Fault, namely, its running all along in *Hexameters* and *Pentameters*, which takes off a great deal of its Majeſty; whereas had it been all in *Hexameters*, there would not have been a better (as there is not indeed a more exact one in all other reſpects extant) that we know of.

Applauſus almæ Univerſitatis & Gymnaſii Patavini, cum D. Arcturus Jonſtonus Aberdonenſis, Scotus, Medicinæ Doctor publicè crearetur ad III. Eid. Junii, anno 1610.

Cum Thetis Æacidæ ceſſit dea cærula forti,
  Munera certatim contribuere dei:
Cum dea Jonſtono dat ſe medicina marito,
  Feſta cohors cœli, largaque fundit opes.
Phillirides auſpex ut iis, par his Cremoninus;
  Nec minor hæc Thetide eſt, nec vir hic Æacide.
Conjugio ex iſto fatus eſt mortalis Achilles,
  Hinc opera æterna ſed medicina dabit.
Barbitos Hæmoniâ celebravit priſtina linguâ,
  Septenis muſis reddere docta novem:
Reddit & urbs Patavi, majori inſignia alumno
  Neſcio quando dedi, nec ſcio quando dabo.

Georgius Sibbaldus Rankilorius M.D.

*CASPARIS BARLÆI in Poemata clariſſimi viri Ar*cturi Jonſtoni *Carmen, Deliciis Poetarum Scotorum præfixum.*

Galliâ Jonſtono celebris fuit. Itur in Arcton,
  Grandiaque Arcturi nomina Scotus amat.
Creſcit virtuti precium. Sibi vindicat illum,
  Et Tameſis tantum poſſidet aula virum.

Clarior

Charior invictis Vates ſub Regibus audit;
Aoniaſque levat purpura crebra deas.
Nunc Carolo mens iſta vacat; Regiſque ſaluti
Dum ſtudet, incolumi Principe quiſque valet.
Sceptra canit ſanatque ſimul. Cum fata minantur,
Ille diem Regi protrahit, ille decus.
Officium medicina facit Phœbuſque. Nec oſtrum
Funus ab ingrata poſteritate timet.
Vita duplex Regi conceditur. Una medentis,
Altera, vel Carolo judice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI Carmen in Latinam Pſalmorum verſionem, auctore Arcturo Jonſtono *Scoto, Middleburgenſi Jonſtoni Operum omnium Editioni præfixum.*

Incola qui mundi ſentis contagia terræ,
Cujus in immenſum reptile virus abit;
Si necdum expulſus fugit de pectore ſenſus,
Ætheraque agnoſcit mens vitiata ſuum:
Splendida nugacis deliria projice ſecli,
Et quæ per chartas ſeminat orbis amor:
Ad numeros & plectra redi, Regemque ſecutus
Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
Hic ſociat pariles pietas & purpura curas,
Sideraque auguſto ſub duce cultus obit.
Auxilii ſeu plorat inops, ſeu victor ab hoſte
Vocali geminat carmina feſta cheli.
Tu quoque luctantis ſtimulos & ſemina carnis,
Et quas delicias devia ſpondet humus,
Cautus ab illuſtri diſcas obtundere vate:
Expugnat ſanctus cœlica templa labor.
Priſca ſacerdotem magnum ſi vidit Idume,
Si Solyme orantis ſentiit alma ſonos,
Rara Dei benefacta tulit: non infima laus eſt
Numen adoranti complacuiſſe viro.
Nunc Latii cultus non indignata decoros,
Romano nobis geſtiit ore loqui.
Sit diviſa ſuis vertendi gloria terris,
Dum vario interpres militat axe ſacer:
Arrogat eximias Victrix ſibi Scotia laudes,
Scotia Phœbæis imperioſa jugis.

Nunc

Emicuit ſolio majeſtas digna Prophetæ,
 Sparſit Apollineas cum Buchananus opes,
Nunc agili Jonſton urget veſtigia plectro,
 Et vegeta ſcriptor cum brevitate placet.
Confer priſca novis: parilis laus, munera ſceptro
 Et cathedrâ vatis digna tuliſſe, fuit.

ISAACUS GRUTERUS.

Ad clariſſimum ARCTURUM JONSTONUM, Medicinæ Doctorem, & Poëtam inſignem, Andreæ Ramſæi V. D. apud Edinburgenſes Miniſtri, ac S. S. T. in Academia Edinburgena Profeſſoris, Carmen.*

LÆtor lutoſis ingeni arvis erutas
 Æruginoſas laminas,
Coxit favillâ quas tepente & languidâ
 Thalia noſtri pectoris,
Examen acre ferre tanti judicis,
 Limam ſeveram carminis.
Jonſtone Phœbe! lucis ignes exſere,
 Purga, repurga fæcibus.
Nam ex officina prodeant modo tua,
 Tuâ notatæ imagine,
Petant ſororum vel ſacrarum ærarium,
 Ut uſui ſint poſteris.

---

* *Reverendi hujus Paſtoris filius vir ampliſſimus, D. Andreas Ramſeus de Abbotſhall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum ſpatium continuum urbis Edinburgi præfectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis, pietate juxta ac doctrina ſpectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem exſtinctus, in eadem ſuprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminalibus, Senator, dum viveret, prudentiſſimus, optimus, incorruptiſſimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andream, Fortunarum Heredem, Gentis antiquiſſimæ Principem hodie agnoſcimus, humanitate, probitate, literis ſuſpiciendum, quem præſenti huic inſtituto faventem cum primis experti ſumus.*

Selecta quædam ARCTURI JONSTONI *poëmata, vitam ejus illuſtrantia, hîc adjicere haud ab re viſum eſt.*

Nobiliſſimo & ampliſſimo Viro, D. JOANNI SCOTO, Scototarvatio, Equiti, Cancellariæ Scotiæ Directori, Conſiliario Regio, amico ſuo optimo, cum Parerga illi dedicaret *.

SCOTE! Caledonii decus immortale Senatûs,
Conſule quo poterat Roma vetuſta regi.
Scote! ſuas à quo Pallas non abnuat artes,
Virtutem Virtus diſcere, jura Themis.
Scote! cohors quem ſacra patrem, Phœbuſque magiſtrum,
Quem Mecænatem Caſtalis unda vocet.
Scote! mori qui noſtra vetas, cui ſerviet uni
Ingenii nobis quidquid & artis ineſt.
Hæc tibi Jonſtonus magni leve pignus amoris
Nuncupat, innocuis ludicra texta jocis.
Dum patriæ premitur curis, dum nubila mens eſt,
Materiem risûs, ſi legis, iſta dabunt.
Accipe; nec plauſum populi, nec præmia quæro;
Sat vates, veniam ſi mereantur, habent.

VIRTUS NOS ORNAT.

Ad

* *Hic ampliſſimus vir non à Jonſtono ſolum laudatus exſtitit, verum ab infinitis ferè aliis: quod teſtatur doctiſſimorum ſui ſeculi virorum, meritiſſimas munificentiſſimi hujus ac planè incomparabilis Literatorum* ευεργέτυ *laudes plenis buccis certatim concelebrantium, epiſtolarum faſciculus, in libro MS. penes Bibliothecam Juridicam Edinburgenſem. Inter ceteros & auctoris noſtri eidem inſcripta dedicatio, autographa quidem illa, Deliciis Poëtarum Scotorum prioris ſeculi illuſtrium præfixa, uti primæ ſtella magnitudinis fulgore ſuo aliis præcellens, conſpicitur; una cum ejuſdem ad eumdem novem Muſarum elogiis: qui liber, quò ejus ſcilicet viri, æternâ memoriâ digniſſimi, in aprico ponantur virtutes, lucem profectò publicam meretur.*

Ad illuſtrem LADERDELIÆ *Comitem, cum Epigrammata illi dedicaret* *.

NOn mihi ſunt, rubro quæ mittit ab æquore Tethys,
Vel niger viridi quæ legit Indus aquâ.
Hæc tibi quæ Phœbi ſacris è fontibus hauſi,
Dona, Laderdeli! quantulacunque fero.
Accipe Pierias, &, ſi vacat, inſpice gerras;
Hora ſat eſt, oculo ſi properante legis.
Alitis armigeri proles generoſa putatur,
Si qua poteſt Phœbi nobile ferre jubar.
Tu quoque Phœbæos, quo par eſt lumine, fœtus
Adſpiciens, generis da documenta tui.
Heroo ſic te prognatum ſanguine, magno
Nec Metellano degenerâſſe probes.

ARCT. JONSTONUS.

De loco ſuo natali.

ÆMula Theſſalicis en hîc Jonſtonia Tempe,
Hoſpes! hyperboreo fuſa ſub axe vides.
Mille per ambages nitidis argenteus undis,
Hic trepidat lætos Urius inter agros.
Explicat hic ſeras ingens Bennachius umbras,
Nox ubi libratur lance dieſque pari.
Gemmifer eſt amnis, radiat mons ipſe lapillis,
Queis nihil Eous purius orbis habet.
Hîc pandit natura ſinum, nativaque ſurgens
Purpura felicem ſub pede ditat humum.
Aëra per liquidum volucres, in flumine piſces,
Adſpicis in pratis luxuriare pecus.
Hîc ſeges eſt, hîc poma rubent, onerantur ariſtis
Arva, ſuas ægrè ſuſtinet arbor opes.

i 2 Propter

* *Hoc Comite, ejuſque uxore Iſabellâ Setonâ, Comitis Fermelinodunenſis filiâ, natus eſt Joannes Metellanus, illuſtriſſimus poſtea Laderdeliæ Dux, maximo vir ingenio, ſummiſque, ſereniſſimo Rege Carolo ſecundo Britannis imperitante, honoribus perfunctus.*

Propter aquas arx eſt, ipſi contermina cœlo,
Auctoris menti non tamen æqua ſui.
Imperat hæc arvis & vectigalibus undis,
Et famulâ ſtadiis diſtat ab urbe tribus.
Hæc mihi terra parens: gens has Jonſtonia lymphas,
Arvaque per centum miſſa tuetur avos.
Clara Maronæis evaſit Mantua cunis,
Me mea natalis nobilitabit humus.

KINTORIUM.

JUgera Kintorii ſi ſpectes, uber Eleuſis,
Fertilis & dici Trinacris ora nequit.
Dona, Caledonios inter pulcerrimus amnes,
Hoc rigat, & pingui ditior unda ſolo eſt.
Plebs legit hîc baccas, quales nec dives Hydaſpes,
Dives Erythræi nec parit unda freti.
Unio quem Phario Cleopatræ faſtus aceto
Diluit, hinc Lagi miſſus in arva fuit.
Hîc locus hippodromi eſt, populo ſpectante, quotannis
Hîc alacres pubes Scotica verſat equos.
Hic fugit, hic ſequitur, victori præmia cedunt,
Quæ palmas ſuperant, Elidis ora! tuas.
Hîc ego ſum, memini, Muſarum factus alumnus,
Et tiro didici verba Latina loqui.
Carmine Mæonio veteres tollantur Athenæ,
Urbs hæc verſiculis eſt celebranda meis.

INNERURIA.

URbs dilecta mihi! te mollibus alluit undis
Urius, antiquum nomen & inde trahis.
Te quoque Dona rigat criſtallo purior, illum
Mox Garlochæis Urius auget aquis.
Cur tua Mygdoniis non ſurgunt tecta columnis,
Nec radiat titulis Pyramis ulla tuis?
Cur humiles ſorbis cinguntur vilibus ædes,
Sacra quibus potius debita laurus erat?
Antè triumphatus te juxta Bruſſius hoſtem
Trivit, & ex illo victor ubique fuit.
Nec procul hinc populos Steuarti dextra rebelles
Fregit, & Harlæam ſanguine merſit humum,

Te jactare mihi fas eſt: quæ divite glebâ
  Te beat, eſt cunis proxima terra meis,
Te prope vitales puer hauſi luminis auras,
  Te prope jam canis obſitus opto mori.

NOBILES quidam SCOTI‡.

Cancellarius.

SUb Jove liquit humum, ſpreto Themis aurea cœlo;
  Nunc tecum in terris, Haye! tribunal habet.

Mortonius, Theſaurarius.

Si virtus vel forma daret, vel ſanguis honores,
  Mortonio major nullus in orbe foret.

Stratbernius, Concilii Præſes.

Hæ tibi ſunt, Grami! dotes, mens neſcia vinci,
  Libera frons, pectus nobile, promta manus.

Hadintonius, Cuſtos Sigilli ſecrati.

Plus nulli fortuna dedit de gente Britannâ,
  Fortunam nemo tam reverenter habet.

Lenoxius.

Eſt pater & patruus, procerum par nobile, magni
  Sunt tibi, Lenoxi! quos imiteris avi.

Hamiltonius.

Celta dedit proavis titulos, tibi Teutonis ora
  Mille, triumphato Cæſare, ſerta dabit.

Huntleus.

Ut ſcopulus ſtans mole ſuâ, cœlique, mariſque
  Deſpicit Huntlæi mens generoſa minas.

Anguſius.

Si velit Anguſî victuras dicere laudes,
  Duglaſiis ortum Scotia dicat avis.

Argathelius.

Cum, Cambelle! domi cenſus ſine fine, decuſque,
  Sit tibi, cur titulos quæris opeſque foris?

Era

‡ *Benevolum lectorem hîc monere viſum eſt hoſce Nobiles Scotos, quos honorificè ſingulis diſtichis Jonſtonus compellat, ſanctioris Caroli Regis in Scotia Concilii Dominos fuiſſe, coram quibus auctor, inſons licet, reus agebatur, nequis fortè cæteros Scoticæ Nobilitatis Heroes dolo malo à Jonſtono prætermiſſos exiſtimare animum inducat ſuum.*

Errolius.

Cui pater Hayorum princeps, Duglaſſia mater,
Erroli! virtus eſt tibi nata domi.

Mareſcallus.

Virtutem ſeu pacis amas, ſeu munia belli,
Fortunam à proavis diſcere, Kethe! potes.

Rothuſius.

Sanguine majores tibi quem peperêre, mereris
Ingenii & morum nobilitate locum.

Marrius.

Inter Areskinus proceres nitet, aurea flammas
Inter ut æthereas luna micare ſolet.

Moravius.

Nil plus Moravio meruit Tirynthius Heros,
Ille feras peſtes, hic quoque monſtra domat.

Wintonius.

Illuſtrem tu mille domum virtutibus ornas,
Hæc proceres regno mille, Setone! dedit.

Laderdelius.

Priſca novis confer: nil Martia Roma Metello,
Nil Metellano Scotia majus habet.

Lithebovius.

Cura Leviſtonio ceſſit maris; an quia poſcit
Ille mares animos, conſiliumque labor?

Kingornius.

Antiqui mores, domus eſt antiqua Leonis,
Digna domus domino, dignus & ille domo eſt.

Bucluchius.

Arva dedit Scoto Rex Scotus, Belga dat aurum,
Eſtque triumphatus ſerta daturus Iber.

Comes Sterlini.

Confer Alexandros: Macedo victricibus armis
Magnus erat, Scotus carmine, major uter?

Forbeſius.

Si ſua donarent pietati præmia Divi,
Forbeſidûm princeps! par tibi nemo foret.

Lovetius.

Natus hyperboreos inter Fraſerius Heros,
E ſpinis docuit ſurgere poſſe roſam.

Carnegius.

Nec numero clauduntur opes, nec limite rura,
Carnegi! ſervat mens tamen alta modum.

Fr. Hayus, Errolii F.

Naſcentem placido te vidit lumine Pallas,
Mens apta eſt ſtudiis, prurit in arma manus.

Jac. Leo, Kingornii F.

Deſpicis Aonidum quidquid non protulit hortus,
Aonidum quidquid protulit hortus habes.

EPISCOPI SCOTI.

Santandreanus.

SPotſwodus ſociis, ſeu munia Præſulis implet,
Sive Senatoris, præripit omne decus.

Glaſcuenſis.

Eſt coma, Laë! tibi cygnæis æmula plumis,
Pectora ſunt multò candidiora comis.

Deucaledonius.

Quas ſibi Lindſæus ſolâ virtute paravit,
Virtuti famulas & ſibi fecit opes.

Aberdonenſis.

Enthea Forbeſio mens eſt, vox conſona menti,
Vita comes vocis, quod jubet ipſe facit.

Moravienſis.

Inſtruit exemplo populum Guthræus & ore:
Pellicit hoc, illo ſaxea corda trahit.

Gallovidienſis.

Lammius aſtrorum ſpoliatus lumine, lucem
Quâ ſe, quâque Deum conſpicit, intus habet.

Roſſenſis.

Arguit erroris vatem Lindſæus, in aulis
Qui negat Heroum vivere poſſe pios.

Brechinenſis.

Nec tibi Presbyteri minuit, Lindſæe! labores
Infula, nec mores mutat honoris apex.

Dumblanenſis.

Hoc Ballandinus debebat tempore naſci,
Quo pietas Themidi juncta regebat humum.

Cathaneſius.

Abrenethæus oves verbis cum paſcat, & herbis,
Eſt duplex gemino dignus honore labor.

Liſmorenſis.

Quot pater Amphion, & quot Rodopeïus Orpheus,
Mellifluo Bodius tot trahit ore feras.

Sodo-

Sodorenſis.

Ignea Leſlæo mens eſt, vox fulminis inſtar,
Doctaque cœleſtis pectora flammat amor.

Orcadum.

Dum corpus tueor, quantillus homuncio, Grami! es!
Ardua dum mentis culmina, quantus Atlas?

Ad illuſtrem Comitem Gordonium, Marchionis Huntlæi filium natu maximum.

TU modò ducebas acies, Huntleia proles!
Bellatrixque tuam Gallia ſenſit opem.
Hoſte triumphato, Veneris jam vincula geſtas,
Et te captivum Cypria ponè trahit.
Niteris exemplo Regum: fortiſſimus Hector,
Magnus & Æacides miles Amoris erat.
Mortales ſi fortè ſequi, Dîs nate! recuſas,
In cœlo ſuperos, quos imiteris, habes.
Caſſide depoſitâ, Veneri dedit oſcula Mavors,
Et pater, abjecto fulmine, dixit, amo.

De tribus Gordoniis ſororibus.

TRes cole Gordonas, &, ſi lubet, adſpice: viſas
Sed fuge, ſi flammas, retia, tela, times.
Anna faces, Henrica plagas, fert Jana ſagittas:
His cremat, illaqueat, pectora figit Amor.
De Parcis jam parce queri, nec crimina Divis
Objice: Gordonæ plus feritatis habent.
Una colum, fuſum tenet altera, tertia filum
Parca ſecat, pariter ſed necat illa trias.

De Sophia Haya, Comitis Errolii filia.

SI genus & mentem, ſi formam reſpicis, Hayæ
Sunt data quæ jactant Juno, Minerva, Venus.
Juno ſupercilium ſi ponat, tela Minerva,
Furta Venus, terris tres dabit Haya Deas.

De Comite Hollandiæ.

ADſpice quàm ſtudiis vitam traducat ineptis
Aulicus, accipitres hic alit, ille canes;

Una ſaginat equos, gaudet pars una choreis,
  Iſte genas fuco purpurat, ille mero.
Hunc pugil, hunc meretrix emungit & hiſtrio nummis;
  Sunt quibus & pernox alea vaſtat opes.
Altiùs aſſurgit, generoſi ſanguinis heres,
  Richæus, Clariæ captus amore lyræ.
Quas colit, auratis Muſas hic protegit alis,
  Gaudet & Aonio dicere jura choro.
Hunc dictatorem ſequitur Parnaſſia pubes,
  Fertque ſuo ſupplex debita tura duci.
Reddite, Pierides! Flaccum, revocate Maronem,
  Jam Mecænatem terra Britanna tulit *.

De March. Hamiltoniæ †, & Hadintoniæ Comite ‡.

GEntis Hamiltoniæ laudes quæ neſciat ætas,
  Phœnices orbi quæ dedit una duos?
Hic in Teutonicis jam victor fulminat oris;
  Hic patriæ, magno ſub Jove, jura regit.
Reddite Mæoniden, Muſæ! Redit alter Achilles,
  Dat Laërtiaden Scotica terra novum.

Ad D. Richardum Metellanum.

AUrea dent alii, quæ, Metellane! mereris
  Munera, dent Tyrio coccina tincta cado.

* *O fœdam faciem vitæ aulicæ! Ceterum benigniſſimos Literarum patronos ac fautores,* dignos laude viros Muſa vetat mori, *qui ideò pluris faciendi ſunt, quippe quorum numerus cunctis ſeculis longè longèque pauciſſimus ſemper exſtiterit. Ptolemæos quidem, Philadelphon atque Euergeten, Ægyptus, antiqua Mecænatem Roma, Richæum alioſque paucos Anglia, Scototarvatium denique Heroem Caledonia jactat atque oſtentat: ſed horum æquales* apparent *ut* rari nantes in gurgite vaſto, *utque* Rara avis in terris, nigroque ſimillima corvo: *quod dolendum eſt profectò.*

† *Hujus Marchionis poſteri Ducis jam titulo inſigniuntur.*

‡ *Ab hoc Comite oriundus Familiæ Heres, maximæ ſpei adoleſcens, in altera celeberrimarum apud Anglos Univerſitatum Oxonienſi, in bonarum ſtudia literarum, cum fratribus, acriter in præſentia cum fructu incumbit.*

Sunt mera verba mihi ſine re, ſine pondere voces,
Et numeri, ſed nil quod numerare queas.
Accipe Jonſtono, vetus hoſpes! ab hoſpite nugas,
Munera muneribus non ſatis æqua tuis.
Tu Cereris, memini, tu Bacchi dona dediſti,
Nil ego Pierias adfero præter aquas.
Sic æs vile tuo dum muto callidus auro,
Par Diomedis ego, tu mihi Glaucus eris.

Ad Jacobum Jonſtonum, Baronem de Jonſton *.

MAjores, Jonſtone! tuos, dum Martia vivent
Nomina, Ferguſidûm gens ſuper aſtra feret.
Credita ſunt illis gemini confinia regni,
Hoc meruit virtus & ſine labe fides.
Quantus hic eſt, ſocium quem legit Vallius unum,
Inter mille duces, fulmineaſque manus?
Quantus erat, qualiſque pater, qui fortibus armis
Mille foris peperit, mille tropæa domi?
Anglia Grampigenas exſtructis molibus hoſtes
Arcuit, & muro junxit utrumque fretum.
Hoſtibus oppoſuit Jonſtonos Scotia, vallum
Invictum, quo nil firmius orbis habet.

De Hayorum tribus jugis ſanguineis †.

HOſtibus, indignùm! Cimbris exercitus omnis
Scotigenûm verſo terga Leone dabat:
Signa Caledoniæ ſpectans incanduit Hayus,
Qui patrios juxtà fortè colebat agros.
Nec mora, taurorum, properans, ingentibus auſis
Expedit incurvis colla toroſa jugis.
His genitor, natique duo, tria fulmina belli,
Compeſcunt trepidam, nec ſine cæde, fugam.

Queis

* *Qui ab hoc Barone orti ſunt ad Marchionis jam dignationem evecti ſunt, cui cognomini gloriam numquam intermorituram immortalis ingenii ſui monumentis Jonſtonus adſperſit.*

† *Hæc ſunt inſignia Errolii Comitum, nobiliſſimæ antiquiſſimæque gentis Hayorum Principum; quos inter, quem cognominis inſigne columen, Scoticæque Nobilitatis decus unicum veneramur, altiùs caput erigit illuſtriſſimus Tweddaliæ Marchio.*

Queis fuga compreſſa eſt, armis agreſtibus hoſtis
  Concidit, &, qui non concidit, hauſtus aquâ eſt.
Clava quid, aut harpe meruit, quid Pelias haſta,
  Quæ perhibent Grajos arma tuliſſe duces?
Sunt hæc nota quidem, cantataque vatibus arma,
  Haya tamen veræ plus juga laudis habent.

In Porticum Desfortianam †.

HIc decus Arctoæ ſpectatur porticus oræ,
  Æmula porticibus, Roma vetuſta! tuis.
Tota nitet Phœbo, nimis & vicina Bootæ
  Ni foret, hanc Phœbi ſuſpicer eſſe domum.
Arte laboratum ſummis laquearibus aurum,
  Exhibet hiſtorias quot vetus orbis habet.
Quas Heroinas, hoc in quo degimus ævum,
  Quos tulit Heroas, monſtrat utrumque latus.
Iſta licet meritò poſſint molimina dici
  Maxima, ſunt domini mente minora ſui.

De Aberdonia Urbe.

CUm populo quiſquis Romanam ſuſpicis urbem,
  Et mundi dominam, deliciaſque vocas.
Confer Aberdoniam, Thetys hanc ſervilibus undis
  Alluit, urbs famulo nec procul illa mari eſt.
Utraque fulta jugis ſubjectos deſpicit amnes;
  Utraque fulmineâ ſpirat ab arce minas.
Illa ſuos Fabios, invictaque fulmina belli
  Scipiadas jactat, Cæſareamque domum.
Menneſios urbs hæc proceres, gentemque Culenam,
  Et Colliſſonios, Lauſonioſque patres.
Urbe Quirinali minor eſt urbs Grampica: cives
  Sunt tamen hîc animis, ingeniiſque pares.

Ad Cauſſidicos, ne prodant cauſſam Regiam.

QUi fora, qui Themidem colis, os ne ſubline Regi,
  Fulmineas longè porrigit ille manus,

† *Ab hujus loci (cujus porticûs elegantiam tam bellè celebrat Jonſtonus) nomine titulum ſortitur nobiliſſimi Comitis de Findlater ac Seafield Filius natu maximus.*

Vellere ſopito barbam deſiſte Leoni,
 Hic ungues, barbam qui tueantur, habet.

Ad Thomam Hopæum, Advocatum Regium ‡.

MAxime Phœbigenûm! magni laus prima Senatûs!
 Lima fori! titulis major, Hopæe! tribus.
Regia dum curas, famulum quoque protege Regis,
 Credita cui Domini vita ſaluſque tui eſt.
Lyncea mens, lingua eſt tibi nectare dulcior omni,
 Labe carens pectus, candidiuſque nive.
In vultu Charites, ſpes eſt in nomine, dotes,
 Quas alii ſparſas, tu ſimul unus habes.
Exſere virtutes, menſuram nominis implens,
 Et te, Jonſtono quantus es, eſſe proba.

De Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Cauſſidicis.

BArdius & vitâ multò mihi carior Hayus,
 Me patrocinio ſuſtinuêre ſuo.
Ambo triumphârunt: meritum ſed Bardius aurum
 Reſpuit, oblatas riſit & Hayus opes.
Gens Themidi devota! manus cui ſemper aperta eſt,
 Si ſapis, exemplum nobile diſce ſequi.
Accipe res vulgi; medicus quod porrigit aurum,
 Dona velut Danaûm pernicioſa fuge.
Hoc aloes celat medici ſolertia virus,
 Hoc incruſtari trux colocynthis amat.

*In duos rabulas forenſes, Advocatum & Procuratorem, N. N. Diræ**.

MAgna minorque feræ! quarum paris altera lites,
 Altera diſpenſas, utraque digna mori: Vos,

‡ *Non ſolum cauſſarum Patronus famigeratiſſimus hic exſtitit, verum Poëta etiam inſignis; quod, præter Jonſtoni hoc in loco teſtimonium, Pſalmorum Davidicorum atque Cantici Solomonis, favente ſatis Apolline atque Muſis, ab eo effuſa Paraphraſis poetica luculenter revincit. Ceterum ab hoc Cl. viro rectâ lineâ oriundus eſt nobiliſſimus Hoptoniæ Comes.*

* *Dira ſatis atque atrocia importunis iſtis nebulonibus*, qui delectantur bibere humanum ſanguinem, *graviſſimè, nec ſemel,*

Vos, precor, excuſſi feriant de nubibus ignes,
  Dira vel æternis ora premantur aquis.
Vel fera præfocet latrantia guttura peſtis,
  In cruce vel pendens utraque paſcat aves.
Inque rota fractos exponat ſolibus artus,
  Detque necaturis terga ſecanda flagris.

Vel

mel, ab iis læſus, (uti ante poſtque eum infiniti) imprecatur ſcriptor acutiſſimus; quibus tamen, longèque pejòribus, ſi quæ ſunt, flagitiis ſuis perdigni ſunt. Callidiſſimis autem iſtis veteratoribus in proborum innocuorumque civium fortunas, atque in ipſa etiam capita, ſi Diis placet, cum pernicie ferè generis humani, impunè jam liberèque graſſari amplius integrum non eſt: adeò ut fœdiſſimam illam deterrimamque hominum (quid dico?) viperarum colluviem (ii enim ſunt qui miſerrimos clientes opibus emungunt, ingentes ſibi divitias inde coacervantes, quibus tamen, quod vulgari proverbio dicitur, plerumque accidit, parta malè ut pejùs dilabantur) ea Superorum benignitas, ea Cœli clementia, brevi nuſquam futuram ſperare fas ſit. Peſſimis namque eorum conatibus ſtrenuè admodum fortiterque hodie, ſi unquam alias, obviam itur, auctoritate maximè atque ſolertiâ illuſtriſſimi ſupremi Regni Senatûs Principis: QUO PRÆSIDE, ut ſanctiſſimè ſuaviſſimèque canit Naſo noſter Britannicus,

Ivit in amplexus alacris Clementia Veri,
  Oſcula Juſtitiæ Pax quoque blanda dedit;
Altiùs ex terris Verum caput extulit, Æquum
  Extulit os Cœlo, deſpicietque ſolum.

Quo Viro, Sol, cuncta ſuo lumine qui luſtrat, melius quidquam aut æquius hactenus an viderit, aut viſurus denique ſit, apud mortales hodie, neque ſine ratione profectò, ambigi video. Nomen certè bonis probiſque hominibus, potentiorum maleficiis injuriiſque vexatis, fora Themidos, à prima uſque inſtitutione, magis ſalutare apud Scotos haud ullum protulerunt. Hinc cuncti illum cives, votorum ultimam menſuram, tantæ probitatis viro ad juris gubernacula admoto, attigiſſe qui jam ſe arbitrantur, (flagrantiſſimis enim votis talem mortales expetebant, talemque omninò vindicem ipſa tempora deſiderabant, atque efflagitabant etiam) ardentiſſimo affectu complectuntur, colunt, ſuſpiciunt, ac tantum non venerantur. Hinc beatus jam audit atque felix, beatiſſimus

ſe-

Vel, dape ſubtractâ, diſtrictis dentibus atram
Ingluviem ut paſcat, ſeque ſuoſque voret.
Crimina ſi confers pœnis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, peſtis, crux, rota, flagra, fames.

De anatomicâ ſectione à Julio Caſſerio Placentino Patavii exbibitâ.

FElices animæ! quarum, plaudente theatro,
Secta Placentinus corpora monſtrat Eques.
Veſtra ille æternùm victuris nomina chartis
Inſeret, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis ſin vita placet, deſcendite cœlo,
Corpora reſtituent quæ ſecuêre manus.

Laurus Apollinæa bonori viri nobiliſſimi & excellentiſſimi, D. Georgii Sibbaldi Rankilorii, Scoti, cum in alma Academia Patavina Philoſ. & Med. Doct. anno 1614, Junii 9, publicè crearetur, dicata.

ARtis Apollineæ Sibbaldo, Gallia! primum,
Tu ſchola ſupremum das Patavina decus.

Ce-

---

feliciſſimuſque per cuncta deinceps ſecula auditurus, JOVIS STATORIS titulum, longè meliori jure quàm apud veteres iſte, merito ſuo indepturus. Saluti jam plurimis exſtitit, pluribuſque longè, Diis annuentibus, exſtiturus. Tales certè Heroes, Atlantis inſtar, labantem rerum machinam humeris ſuſtentant ſuis, quibus abſque ſi eſſet,

——————properarent ſidera cœli
In chaos antiquum lapſo ſe condere mundo.

Hinc lætus longuſque populis Arctois ut interſit, ſeruſque in cœlum ut redeat, lætis lubentibuſque animis viri boni (ringentibus interea falſariis, deceptoribus, ceteriſque id genus tenebrionibus, quorum certiſſimum in exitium, omnis verſutiæ atque doli mali hoſtis infenſiſſimus, omnis virtutis, probitatis, humanitatis, innocentiæ propugnator acerrimus, natus eſt) ad unum in Scotia univerſi etiam etiamque comprecantur. Quod ille demum faxit,

Quem penes arbitrium eſt vitæ, ſortiſque poteſtas.

Ita, ita fiat! Quod & futurum ſperamus atque confidimus.

Cetera tu ſuperas famâ & virtute Lycæa,
 Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
Exſuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos;
 Phœbæus quantum ſidera cuncta nitor.
Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
 Ut dubitem tribuas accipiaſne decus.

De Gulielmo Forbeſio D. Theologo.

OMnia mel vincit dulcedine, ſidera lucem
 Præ reliquis, robur miſſile fulmen habet.
Eloquium ſi quis Forbeſî comparet iſtis,
 Mel fatuum, nigra ſunt ſidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

NIL quod Forbeſio, Chriſti dum paſcit ovile,
 Nil quod Baronio comparet orbis habet.
Eloquio ſunt ambo pares: diſcrimen in uno eſt;
 Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate ſacro Andreæ Ramſæi, Paſtoris Edinb.

CUi blandùm adſpiciens naſcenti riſit Apollo,
 Doctaque Caſtalio proluit ora lacu:
Aut levis incautam verſu lenone juventam
 In Veneris caſſes, inſidiaſque trahit:
Aut bona veſanis impendens otia bellis
 Sævit, & Aonias ſanguine fœdat aquas.
Spreta jacet pietas; aut, ſi quem fortè poëtam
 Repperit, huic miſeris ſtridet avena modis.
Ramſæus ſcopulum prudens declinat utrumque,
 Dignaque dat Muſis carmina, digna Deo.
Hîc juga Parnaſſi coëunt cum rupe Sionis,
 Mixtaque Jordani Caſtalis unda fluit.

Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Veriæ Eccleſiaſten, cum ad eum mitteret civitatum aliquot Scotiæ illuſtrium encomia, ſimul cum compluribus aliis numquam antè excuſis Poëmatiis.

QUod tibi donavi, Spangi! nec pumice raſum,
 Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu tamen hoc dignum cenſes vitalibus auris,
Errat & exemplo terra Batava tuo.
Non tibi Jonſtonus, ſed debet Scotia grates,
Non mea, ſed patriæ tu monimenta probes.

Ad Georgium Jamiſonum, Pictorem eminentiſſimum, Scotiæ ſuæ Apellem, de Anna Cambella Heroina, nobiliſſima Marchioniſſa Huntlæa.

ILluſtres, ars quotquot habet tua, prome colores,
Pingere Cambellam ſi, Jamiſone! paras.
Frons ebori, pectuſque nivi, ſint colla liguſtris
Æmula, Pæſtanis tinge labella roſis.
Ille genis color eniteat, quo mixta corallis
Marmora, vel quali candida poma rubent.
Cæſaries auro rutilet: debetur ocellis,
Qualis ineſt gemmis ſideribuſque, nitor.
Forma ſupercilii ſit, qualem Cypridis arcus,
Vel Triviæ, leviter cum ſinuatur, habet.
Sed, pictor! ſuſpende manum; ſubtilius omni
Stamine, quod tentas hîc ſimulare, vides.
Cedit Apollineo vulſus de vertice crinis,
Cedit Apelleâ linea ducta manu.
Pinge ſupercilium ſine faſtu, pinge pudicos
Huic oculos, totam da ſine labe Deam:
Ut careat nævo, formæ nil deme vel adde,
Fac ſimilem tantùm, quâ potes arte, ſui.

In obitum Jacobi Pacifici, Magnæ Britanniæ, Franciæ & Hiberniæ Regis, Fideique Defenſoris.

NIl Jove, nil Phœbo melius: lux utraque terris,
Utraque lux regnis ſemper amica fuit.
Te tamen invidit mundo lux utraque, Princeps!
Luce cadis Solis, lux Jovis abdit humo.
Res nova, nec ſeclis audita prioribus: ordo
Naturæ, Princeps! te pereunte, perit.

Aliud in ejus mortem.

NOn miror Regem ſi Martius abſtulit Anglis:
Pacificis ſemper Mars inimicus erat.

In obitum Ducis Lenoxii.

DUM populum, proceresque ſuos Iacobus in unum
 Cogit, & Europam terror ubique tenet:
Spes populi; procerumque decus, Lenoxius Heros
 Non exſpectato funere raptus obit.
Proh Superi! Non hæc mors eſt, ſed publica clades:
 Confoſſus patriæ per latus ille cadit.

Epicedium Franciſci Hayi, Errolii Comitis.

OCcidit Hayorum princeps Errolius, orbis
 Nunc deſiderium, qui fuit antè decus.
Adſcripſit Procerum numero domus edita Regum
 Stemmate, ſanguineis nobilitata jugis.
Manibus Heroum ſociavit Martia virtus,
 Partaque fulmineâ mille tropæa manu.
Donavit cœlo pietas ſpectata. Quid ultrà
 Vel meruêre homines, vel tribuêre Dei?

In obitum Comitis Pembrochii ‡.

AUrea quid virtus, quid proſunt ſanguis, honores;
 Mille clientelæ, gratia Regis, opes?
Angligenas inter fortunatiſſime nuper,
 Pembrochi! & procerum gloria prima, cadis.
Poſt Domini Regiſque tui nigra funera, nullus
 Atrior hoc cœli fluxit ab axe dies.

Tumulus nobiliſſimæ Heroinæ, Annæ Campbellæ Argatheliënſis, Marchioniſſæ Huntlæae ‡.

MArmore cur Pario ſurgis, venerabile buſtum!
 Et tot gemmarum perpete luce nites?

‡ *Hujus maximè Comitis operâ inter Jacobi Regis cubitularios adoleſcentem adhuc Jonſtonum cooptatum fuiſſe accepimus; unde primus forſan illi ad gratiam aulicam gradus, aditusque ad opes ampliſſimoſque poſtea honores patefactus.*

‡ *Harum duarum longè florentiſſimarum apud Scotos Gentium Principes antiquam dignationem illuſtriori Ducum appellatione jamdudum permutârunt. ARGATHELIÆ DUX, incontaminatis fulgens honoribus, nullique cedens inter*

Argento lapides cur incruſtantur & auro?
Cur tibi Phidiacâ quæris ab arte decus?
Cambellæ cineres gremio cùm divite claudas,
Quod te commendet pleniùs, intus habes.

In obitum nobiliſſimæ Heroinæ, Iſabellæ Setoniæ Fermelinodunenſis, Comitiſſæ Lauderdaliæ.

QUid proavûm tituli, vel opes, vel fama mariti,
Pignora quid proſunt conjuge digna Jovis?
Quid coma par auro, frons quid juvat æqua liguſtris,
Æmula ſideribus lumina, labra roſis?
Aurea quid virtus, & digni principe mores,
Fervida vel pietas utilitatis habent?
Cui nil defuerat, cecidit Setonia lethi
Cuſpide, quam nobis plus nocuiſſe queror.
Occidit illa ſemel, fato nos illius icti,
Cogimur haud uno vulnere ſæpè mori.

Tumulus Joannæ Metellanæ.

CUi tria debuerat largiri ſecla, puellam
Parca Metellanam poſt tria luſtra rapit.
Virtutes numerat Lacheſis, non ſupputat annos:
Fructus erat præcox, carptus & ante diem.

Tumulus Joannæ Jonſtonæ.

JOnſtonæ thalamo tumulum, tædiſque maritis
Funereas junxit mors properata faces.
Virgo fuit, cùm cœpit hiems, cùm conſtitit, uxor:
Mox gelidus, brumâ deficiente, cinis.
Eſt rota fortunæ volucris, fugitiva voluptas:
Spes hominum ſemper lubrica, vita brevis.

In obitum Georgii Ogilvii, Equitis Banfii.

VIxit Olympiadas ter ſeptem Banfius; ætas
Ter fuit illuſtri poſteritate minor.
Virtu-

inter Filios Deorum, laboranti Patriæ (quâ nihil antiquius ſemper habuit) non ſemel, quà conſilio, quà armis, ſaluti fuit, cujus non ſolum tutamen decuſque unicum eſt, verùm generis humani ornamentum maximum: id quod omnes agnoſcunt.

Virtutes numera; paucos liquiſſe nepotes
Comperies, paucos evolüiſſe dies.

De Gulielmo Forbeſio, Tolchono *.

AUxiſſet cùm prole domum Tolchonus & arvis,
Confectus ſenio ſpontè reliquit humum.
Condidit hunc tumulum quo conditur ipſe, ſupremum
Exſpectans animo nil metuente diem.
Hunc prope pauperibus devotos adſpicis agros,
Tectaque mortali non violanda manu.
Nec procul his Domini ſurgunt palatia, Regis
Non ſemel hoſpitio nobilitata ſui.
Hæc terris monimenta dedit Tolchonus, & inter
Has operum moles creſcere vidit opes.
Quantulus, exuvias ſi ſpectas corporis, alti
Si penſas animi munera, quantus homo eſt?

Tumulus Jacobi Setoni, Petmeddeni.

QUem tegit hic ceſpes, faſtu Setonus honores,
Divitias luxu poſſe carere docet.

De Jacobo Fullertono & Thomâ Moravio.

NIl aulæ metuens vel Regis Parca querelas,
Moravium terris abſtulit ante diem.
Hoc Fullertonus ſublato ſidere, Lethes
Intempeſtivis eſt jugulatus aquis.
Sæviat ad lubitum Lacheſis: poſt funera tanta,
Aula nihil, nil Rex unde queratur habet.

Tumulus Joannis Coliſſonii, Præfecti Aberdonenſis.

SAncte Coliſſonio ſtatuam decerne Senatus!
Hic ubi Præfectos conditur inter avos.
Dextra gerat gladium, geminas manus altera lances;
Hic ſtatuæ titulus, quem legat orbis, erit.
Vir ſeclo, Saturne! tuo, Lacedæmone civis,
Romuleâ Conſul dignus hic urbe fuit.

* *Ex Gente Forbeſiorum Tolchonia ortus eſt Vir Ampliſſimus, Duncanus Forbeſius de Culloden, Supremæ apud Scotos in Civilibus Curiæ Juridicæ Præſes digniſſimus.*

*Tumulus Mongommerii Scoti, Epiſcopi Methenſis *.*

HIc Mongommeri tegitur pars quantula? Tanti
Præſulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis proceres gens Mongommeria regnis
Præſtat, & armorum mille togæque duces.
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jactat Ierne;
Quodque rigat Tameſis, quodque Garumna ſolum.
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantùm vincit honore ſuos.

In tumulum, quem reverendiſſimo Patri Patricio Forbeſio Joannis pietas ære perenniorem excitavit.

FORBESIOS hîc cerne duos, ſine compare patrem,
Et natum, ſecli ſidus utrumque ſui.
Antè dedit vitam nato pater, omine læto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus, quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eumdem reverendum Antiſtitem.

OCcidit Abredoniæ Præſul FORBESIUS oræ,
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi ſtraverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad aſtra viam.
Quas illi Superis, Muſis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus ſuſtinuêre manus.
Quàm formoſa fuit tanti lux ſideris auctor,
Quæ jubar hoc merſit tam fuit atra dies.

In Eumdem.

ADſpicis hîc gelidam FORBESI Præſulis urnam,
Quâ ſub ſole nihil ſanctius orbis habet.
Non tamen hic terris exceſſit ſoſpite nato,
Pectore qui totum ſpirat & ore patrem.
CORSIUS hoc ſacro revireſcit germine Phœnix,
Et poſt exſequias qui fuit antè manet.

---

* *Hujus Gentis longè florentiſſimæ antiquiſſimæque Princeps cum omnium conſenſu Eglintoniæ Comes agnoſcitur; excellentiſſimo juvenis ingenio, ad altiſſima quæque natus, bonarum literarum ſtudiis diligentiſſimè inſtitutus, unde Patriæ ſuiſque ornamento aliquando futurum ſperandum eſt.*

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ:

SIVE

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Pſalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphraſis Poëtica*,

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis Paraphraſis gemina.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Chriſtum Servatorem HECATOMBE.

PARS PRIOR.

Summo quæque ſtudio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expreſſa.

EDINBURGI:
Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.
M.DCC.XXXIX.

Arcturo Jonſtono, Scoto, Medico Regio, & Poetarum ſui ſeculi principi, poſt integram annorum centuriam redivivo, dum nova ejuſdem Poëmatum ſacrorum Editio gemina, una ab Gul. Laudero Scoto, altera ab Gul. Benſono Anglo, neutri alterius conſilio cognito, pariter adornaretur, Carmen gratulatorium.

CLarus ut ARCTURUS rediens ex æquoris undis
Clarior effulget, BOREALIS gloria COELI:
Sic tibi, bis denis luſtris, ARCTURE! peractis,
Surgit honos auctus redimito tempora lauro.
Luce novâ fulges, dum certat BENSONUS Anglus
LAUDERO Scoto meritis te ornare corollis.
Scilicet, haud iterum viſurus Tethyos undas,
Cum BUCHANANÆO præclaro ſidere junctus,
Stella CALEDONIO fulgebit lucida COELO.

Jo. KER.

Ex Academia Edinburgena
Kal. Juniis, M DCC XXXIX.

Arcturi

Arcturi Jonſtoni ſeptem Pſalmorum Pœnitentialium, (6ti ſcilicet, 32, 38, 51, 102, 130, & 143) ad Reverendum Antiſtitem, Gulielmum Ladium, Epiſcopum Londinenſem, Dedicatio.

CUi pietas, Ladi! cœleſtis acumine fulgens
Ingenii, Patriæ dat Patris aure frui:
Has ego Jeſſæi lacrimas tibi nuncupo vatis:
Hæ ſint obſequii teſſera certa mei.
Plus dare fas non eſt: Helicon, quos nutrit, alumnis
Nil ſolet infelix fundere præter aquas.
Ut te digna feras, adſpira mollibus auris
Tu mihi, ſic puto nectare vena fluet.

Virtus nos ornat.

Ejuſdem ſeptem Pſalmorum Conſolatoriorum, (nimirum 16ti, 23, 30, 34, 42, 103, 145) Ad Reverendum Virum, Joannem Leſlæum, Epiſcopum Raphotenſem, Dedicatio.

LAus ſacri, Leslæe! chori, dum tendis Iernen,
Et nova dextrorſum te Cynoſura trahit;
Me ſine ne properes; noſtri cape pignus amoris:
Quem damus hic præſens eſt panacæa liber.
Hâc mens fracta malis, nullis cedentia fucois,
Hâc perſanantur vulnera cordis ope.

Virtus nos ornat.

Bina hæc Epigrammata expreſſa ſunt juxta exemplar Londini, una cum Cantici Solomonis Paraphraſi Poëtica, ſereniſſimo Carolo Regi dedicata, apud Thomam Harperum, impenſis Nathanielis Butter, impreſſum anno 1633.

A D
MARIAM ARESKINAM,
Illuſtriſſimam COMITISSAM
MARESCALLANAM,
EPIGRAMMA *.

NYMPHA! pari quæ ſola cares, & Regibus orta,
  Luce tuâ plus quàm nobilitate nites:
Cui collata poteſt elinguis Suada videri,
  Juno levis, Cypris fuſca, Minerva rudis:
Cui domus heredem debet KETHÆA, coævis
  Qui præit, & magnos æquat ephebus avos:
Non ego te Phrygii paſtoris munere dono,
  Una licet vincas tres ſine lite Deas.
Accipe, paſtori Solymæ quos tradidit hymnos
  Sacra TRIAS, cujus te pius urit amor.
Accipe quod noſtrum eſt, Clariæ tutela cohortis!
  Cui vectigales ſunt Heliconis aquæ.
Tu pondus lucemque dabis, vitamque Camœnæ,
  Quæ, levis & ſquallens, mox peritura fuit.

ARCTURUS JONSTONUS.

* *Nobiliſſima hæc Matrona, cunctis animi corporiſque dotibus ornata, Parentes habuit Joannem Marriæ Comitem, Scotiæ, regnante Jacobo ſexto, Theſaurarium, atque Mariam, Ludovici Steuarti Eſmei Leviniæ Ducis Filiam. Gulielmo Comiti Mareſcallano priùs, deinde Patricio, primo Panmuriæ Comiti, nupſit. Ex priori matrimonio tres Filios, Filias duas edidit: ſecundæ nuptiæ ſteriles fuère. Porrò, tot viri docti ubique cùm exiſterent, illuſtrem hanc Heroinam, cui ſuaviſſimum hoc opuſculum Jonſtonus dedicaret, potiſſimùm elegit; quod tamen magnis exemplis haud deſtituitur.*

ARCTURI JONSTONI

AD

LECTOREM

ELEGIA *.

FOrtè quod hîc ſtupeas, (quid enim manifeſta negemus?)
  Et quod reprendas, candide Lector! habes.
Iliadem magni nemo tentavit Homeri,
  Nemo retractavit grande Maronis opus.
Finxit Alexandrum Lycippus, pinxit Apelles,
  Artificum reliquas reſpuit ille manus.
Cur ego Grampigenæ relego veſtigia Vatis?
  Cur Buchananææ fila reſumo lyræ?

Hanc

---

* *Cujuſdam viri docti, quod mihi videre contigit, de hac Elegia judicium, tanquam ſingulare quidpiam complexum, hic adſcribere haud pigebit. Id autem ita ſe habebat.*

“ *Carmen hoc* ἀπολογητικὸν, *quantivis certè pretii, ner-*
“ *voſum (ita me Deus!) ac venuſtum, melle jucundius, pre-*
“ *tioſius auro, tam mihi gratum ſemper acceptumque à mul-*
“ *tis retrò annis exſtitit, ut haud alio ferè remedio, ad ſo-*
“ *landa vitæ incommoda, deliniendaſque animi ægritudines,*
“ *aſſiduâ quàm ejus, ſacrorumque ſimul hymnorum (quibus*
“ *præfixum pro lætiſſimi id auſpicatiſſimique ominis fron-*
“ *tiſpicio inſervit) meditatione uſus ſim: nec fruſtra. E-*
“ *jus enim vires præſentiſſimi inſtar medicamenti, ſive in-*
“ *cantamenti veriùs, vel potiùs (ut religioſiùs loquar) Di-*
“ *vini inſtar vocis Angeli, propriè me compellantis confir-*

“ *mantiſ-*

Hanc neque quam pulſat numeroſâ Pindarus arte,
Teïa nec ſuperet, nec Venuſina chelys.
Hinc mihi nec laudem quæro, nec præmia capto:
Eſt Muſæ potiùs pœna timenda meæ.
Dum Jove prognatam ſolers imitatur Arachne,
De trabe ſublimi triſte pependit onus.
Dumque puer Clymenes currus agitare paternos
Non dubitat, cœli pronus ab arce ruit.
Stultus & Æolides, dum non imitabile fulmen
Arte refert, miſſo deſuper igne perit.
Et Satyrus Phœbum, Muſas dum provocat amens
Evippæ ſoboles, crimen uterque luit.
Non ego cum Superis contendo: ſed area, Vates
Quam terit hic, noſtris eſt minùs apta rotis.
Ne pete quæ fuerit tam vani cauſſa laboris,
Se Clario quiſquis proluit amne, furit.
Ah! liquor hic populos, qui Phœbi caſtra ſequuntur,
Faſcinat, & memores non ſinit eſſe ſui.
Si tamen haud meruit veniam furor, accipe cauſſam,
Invida quæ Momo forſitan ora premet.
Cinxit JESSIADEN Buchananus veſte, pyropis
Quæ ſimul & cocco nobiliore nitet. Hæc,

"*mantiſque, in pacandis irrequietis ſollicitiſque animi mo-*
"*tibus, reſtituendaque cœleſti menti tranquillitate, conti-*
"*nuò ſum expertus. Quod hìc mihi Saulum, primum Iſraë-*
"*litarum Regem, in memoriam redigit; cujus ægrotantis,*
"*triſtitiâque laborantis animum arreptâ modulatâque Da-*
"*vid teſtudine ſolabatur. Suas ad ſolandum vires, poſt ter*
"*mille ferè annos, veterum Hebræorum Divini Regis ac Va-*
"*tis lyræ blandiloquentia adeo non amiſit. Ea muſicæ cul-*
"*tique carminis vis.*" *Hactenus ille, Atque hoc remedi-*
um ſive medicinam per annos plurimos uſurpabat, quippe qui integrum ſanctiſſimum ſuaviſſimumque opuſculum annuo duodecies ſpatio, hoc eſt, ſingulis ſemel menſibus, prout ritu Eccleſiæ Anglicanæ Pſalmorum liber perlegi jubetur, diligenter perluſtraret. Ceterùm, hac de re quæ ſentio liberè ipſe ut eloquar, omnibus fidi doctique Interpretis numeris feliciter adeò Jonſtonum perfunctum eſſe exiſtimo, ut, elegantem Jonſtonianæ Pſalmorum Paraphraſeôs, vel ſolutâ vel ligatâ oratione, Anglicanam interpretationem brevis commentarii ad
verum

Hæc, ego quam dono, nec gemmis picta nec oſtro eſt;
Tota ſed, ut cernis, ſtamine texta rudi.
Rex erat & Vates hic cui ſervimus: amictus
Et Regi & Vati non ſatis unus erat.
Apta paludato Buchanani purpura Regi eſt,
Regibus aut ſi quid grandius orbis habet.
Nil mihi cum ſceptris, ego do velamina Vati:
Hunc decuit cultu ſimpliciore tegi.
Induit Abiades Tyrio pro murice ſetas,
Seque gregis nivei vellere texit Amos.
Adde quòd hâc noſtra vivet Buchananus opellâ,
Clarius & ſolito ſparget in orbe jubar.
Splendidiùs ſtellas nitet inter luna minores,
Et violæ lappis, & roſa juncta rubis.
Non ego dedignor, victus ſi dicar ab illo,
Qui radiis implet ſolis utramque domum.
Cui gens Auſoniæ priùs, & cum Teutone Gallus,
Ceſſit, ab hoc vinci cur ego turpe putem?
Quem pudet Æacidæ fatali cuſpide, magni
Quem piget Æneæ ſuccubuiſſe manu?
Hoc ego me ſolor, me quòd poſt terga relinquat
Muſa, CALEDONII nata ſub axe POLI.
Quo fulget mihi terra parens, patriæque Camœnæ,
Non mea dedecorat plectra, ſed ornat honos.

AR-

verum atque genuinum Pſalmorum ſenſum (quem admirandâ profectò fide atque elegantiâ ipſe expreſſit) eruendum atque intelligendum loco eſſe poſſe, adeoque piis atque eruditis hominibus pergratam eamperque jucundam futuram ſæpenumerò mecum arbitratus ſum. Cujus ego rei, animi ſcilicet gratiâ, periculum aliquando cum feciſſem, rem ita ſe habere, tum meo, tum aliorum etiam (cui plus deferendum eſſe ſcio) judicio, expertus ſum. Porrò, hoc ut obiter notem, Pſalmi quatuordecim, pœnitentiales ſeptem Ladio, totidemque conſolatorii Leſlæo dedicati, (quos tentaminis ergò primos Latino carmine Jonſtonus reddidiſſe videtur) optimi licet eſſent, ipſe tamen, quâ fuit ingenii excellentiâ, quod in melius mutaret poſtea invenit: quod ego incredibili cum voluptate, inter conferendum illos priùs publicatos cum integro Pſalterio quadriennium pòſt Aberdoniæ impreſſo, deprehendi; quod & alii quoque, quibus exemplaria ſuppetunt, per ſe videre judicareque poſſunt.

ARCTURI JONSTONI SCOTI,
MEDICI REGII,
PARAPHRASIS
POETICA
Pſalmorum DAVIDIS.

PSALMUS I.

FElix, conſilio qui nec ſeductus iniquo
Per ſcelus impuro cum grege carpit iter;
Nec, quibus impietas inſiſtit, paſſibus hæret;
Nec, poſtica, tuum, ſanna, ſedile premit:
2 Mente ſed ætherei meditatur juſſa parentis,
Seu nox eſt, roſeo ſeu micat axe dies.
3 Arboris in morem ſurget, felicibus auris
Quæ viret ad ripam lenè fluentis aquæ;
Cui tempeſtivis curvantur brachia pomis,
Nullaque vernantes decutit aura comas.
Illius adſpirans votis clementia cœli
Omnia propitio ſidere cœpta reget.
4 Non ita gens exlex, paleæ ſed ſolibus uſtæ
Inſtar erit, volucri quam rotat orbe Notus:

5 Judicis hæc ſolium fugiet, cœtumque piorum,
Ultima cum dirimet faſque nefaſque dies.
6 Nam probat aſtrorum rector veſtigia juſti,
Diraque cum domino fraus peritura ſuo eſt.

PSAL. II.

CUr populus ſine lege fremit? cur mente volutat
Non profecturas turba nefanda minas?
2 In Dominum Regemque, caput cui tinxit olivo
Dextra patris, bellum gens trabeata parat.
3 Eia alacres, ajunt, nodos rumpamus ahenos,
Nos quibus hi ſtringunt, impediuntque pedes.
4 Hæc pater æthereus ſuperâ ridebit ab aulâ,
Accedent ſannis ira furorque comes.
5 Frenaque dans iræ trepidos Deus obruet hoſtes,
His & corripiet pectora cæca modis:
6 Sacra meo Regi ſucco viridantis olivæ
Tempora perfundens ſceptra ferenda dedi;
Sceptra dedi regnique decus, ſanctæque Sioni
Impoſui, ſacris præpoſuique jugis.
7 Eloquar edictum, Tu Filius es mihi, luce
Hâc ego te genui, munera poſce patrem.
8 Hæredi tibi regna dabo, genteſque ſubibunt
Imperium, tellus ultima quotquot habet.
9 Has tua vis olim ſceptro ferroque potenti
Franget, ut è vili vaſcula ficta luto.
10 Eia agedum, quæ regna tenes, quæ jura miniſtras
Natio, quam fas eſt carpere, diſce viam.
11 Juſſa faceſſe Dei, mens hoc lætetur honore,
Temperet obſequium lætitiamque timor.
12 Oſcula da Nato, ſubitam ne colligat iram,
Quæ tibi perniciem quantulacunque feret.
Felicem nimium quiſquis ſecurus in illo
Spem locat, & ſolam numinis ambit opem.

PSAL. III.

AH, Deus, hoſtiles quantùm crevère phalanges!
Agmina me contra quàm numeroſa ruunt!
2 Quem colis infelix, ajunt, tibi conditor orbis
Non feret optatam, cùm premet hoſtis, opem.

3 Tu

3 Tu tamen umbo mihi es, Deus, & largiris honorem,
Tu caput erectum ferre ſub aſtra jubes.
4 Te petii ſupplex, auditæ rebus in arctis
Supplicis è ſacrâ rupe fuêre preces.
5 Sunt mihi ſecuro ſub noctem membra quieti
Tradita, ſecuro mane ſoluta quies.
6 Tu Deus adſtabas : non te cuſtode timebo,
Me licet invadant tela quot orbis habet.
7 Surge parens, dextrâque juva, quæ cæde madentûm
Innocuâ malas fregit & ora ducum:
9 Tu gregis es tutela ſacri, ſemperque benignus
Indulges populo tempora læta tuo.

PSAL. IV.

LUce tuâ qui pura facis, qui candida cernis
Pectora, quæ fundo ſuſcipe vota Deus.
2 Quamque mihi duris in rebus ſæpe tuliſti,
Nunc prece ſuſceptâ mitte benignus opem,
4 Gens hominum, quid te paſcis mendacibus umbris!
Opprobrio noſtrum quo decus uſque petes?
3 Elegit fulcitque pios pater ætheris alti,
Ne dubita, queſtus audiet ille meos.
Hunc metuens deſiſte malis, & nocte ſilenti
In mentem tacitus facta diurna refer.
5 Victima ſit pectus ſine fuco, teque, malorum
Fluctibus in mediis, & tua crede Deo.
6 Quas ſitit, optet opes vulgus; tu lumine cœli,
Ore tuo nobis da, pater alme, frui.
7 His ego plus lætor, quàm gens addicta ſaginæ,
Cui penus eſt locuples, dolia plena mero.
8 Ergo toro recubans placido dabo lumina ſomno,
Et ſecura tuo numine tecta colam.

PSAL. V.

MAgne parens, tellus Dominum quem ſuſpicit, audi
Quæque premo tacitus, quæque ſub aſtra fero.
2 Annue quæſitis, Deus & Rex, perpete voto
Tu mihi præ cunctis ſollicitandus eris.
3 Manè novo ſupplex oculos ad ſidera tollam,
Manè novo facili quæ loquar aure trahes.

4 Tu noxam refugis quâ delectantur iniqui,
Gentis & impuræ crimina ferre nequis.
5 Grande ſupercilium te coram faſtus inanis
Exuet; odiſti tu Deus omne nefas.
6 Ibit in exitium mendax, inviſaque turpis
Fraus erit, & ſocii tincta cruore manus.
7 Sed patre te fretus ſacras ego volvar ad aras
Cernuus, illuſtres ſternar & ante pedes.
8 Hoſtibus expoſitum, fons omnis & arbiter æqui,
Dirige, ſuſpectæ duxque comeſque viæ.
9 His pariunt mellita dolos labra, putre ſepulcrum
Guttur olet, pectus carnificina mali eſt.
10 Perde reos, pereatque ſuis gens impia technis,
Quæ furit & præceps in ſcelus omne ruit.
11 Geſtiat interea te qui ſecurus in uno
Spem locat, & numeris mulceat aſtra novis.
Gaudia concipiat cœleſti numine tutus
Vir pius, & quiſquis flagrat amore tui.
12 Tu, Deus, objecto clypeo tutabere juſtos,
Hoſtis & à furiis inſidiiſque teges.

PSAL. VI.

NE, rerum Deus alme ſator, me corripe, freno
Dum furor excuſſo ſævit & ira fremit.
2 Parce laboranti, dextramque ſalutifer ægro
Porrige, dum mentem laſſat & oſſa dolor.
3,4 Quo trahis uſque moram? Lethum pulſurus, amoris
Si memor es patrii, te mihi redde pater.
5 Senſus abeſt tumulis; nec te cantare ſilentes,
Dicere nec laudes flebilis umbra poteſt.
6 Flens ego defeci toties; noctemque fatigans,
Implevi lacrimis triſte cubile meis.
7 Ex oculis fugitivam aciem, cava lumina, riſus,
Pro dolor! hoſtiles inter & arma vides.
8,9 I procul impietas; me, qui regit ætheris axes,
Audiit, & porro ſpes jubet eſſe ratas.
10 Hoſtica gens perculſa metu, ſuffuſa rubore,
Verſa dabit ſubitæ terga pudenda fugæ.

PSAL. VII.

SPes mihi tu vitæ, vitam Deus eripe letho,
Impia de jugulo tela repelle meo.
2 Adfer opem, ne me lanient impune tyranni,
Sanguineus miſeram ceu leo frangit ovem.
3 Si clandeſtini deprendar criminis auctor,
Vel mihi, te vitæ judice, dextra rea eſt;
4 Si male mulcavi ſocios mihi fœdere junctos,
Et niſi ſenſit opem gens inimica meam:
5 Me premat hæc, captoque ferox ſtratoque triumphet,
Et calcet pedibus, turpet & ora luto.
6 Ultor ades, tandemque ſuos furor exſerat ignes,
Hoſtica frange vigil ſpicula, frange dolos.
7 Tum tua majeſtas populis cingetur, & alto
Aureus è ſolio jura tremenda dabis.
8 Me tibi jam ſiſto, famulum, Deus, adſpice, cauſſa
Si bona, ſi nullo fulta querela dolo eſt.
9 Pectora qui penetras & lynceus abdita cernis,
Juſte Deus juſtos erige, perde malos.
10, 11 Es mihi tu clypeus, vacuas tu crimine mentes
Protegis; odiſti tu ſine fine nefas:
12 Inque reluctantes acuis, quo cingeris, enſem,
Lævaque fert arcum, miſſile dextra tenet.
13 Tela necem ſtragemque dabunt; his turba peribit
Impia, quæ faſtu me petulante premit.
14 Parturit hæc noxam, ſterili ſed credidit arvo
Semina, nec præter ſomnia vana metet.
15, 16 In foveam molita dolum ſe condidit audax,
Ulta ſed eſt ſubitò facta ruina nefas.
17 Ergò canam juſtumq; Deum, Dominumque potentem;
Carminis hæc ſemper ſumma futura mei eſt.

PSAL. VIII.

QUàm tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
Sidereas quantùm tranſvolat illa domos!
2 Ipſa tuum paſſim lactens infantia robur,
Hoſtis ut obſtupeat, quo licet ore canit.
3 Dum digitis cælata tuis laquearia cœli
Conſpicor, & lunam, ſidereaſque faces,

4 Quam

4 Quantula gens hominum res eſt, quam mente recondas?
Quantula quam viſas gens oriunda luto?
5 Hunc tua cœligenis æquavit pene miniſtris
Dextera, & illuſtri cinxit honore comas.
6 Illius, omnipotens quidquid manus intulit orbi,
Juſſiſti nutus imperiumque ſequi.
7 Accepêre jugum pecudes, armentaque paſſim
Bucera, quæque colunt invia luſtra feræ;
8 Quæque viam ſuprà carpit per inane volucris,
Quique ſub hac gaudet findere piſcis aquas.
9 Quàm tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
Sidereas quantùm tranſvolat illa domos!

PSAL. IX.

PEctore te toto recolam, te voce canorâ,
Factaque per populos ſuſpicienda feram,
2 Gaudia, te ſpectans, carpam ſine fine modoque,
Exſultans citharâ te, pater alme, canam.
3 Territa, te coram, verſo gens hoſtica tergo
Corruit, & gelidam cæſa momordit humum.
4 Te coram lis acta mihi eſt, te judice vici;
Sunt comites ſolii juſque fideſque tui.
5 Increpuit genteſque furor tuus obruit, ipſa
Juſſit & æternâ nomina nocte premi.
6 Nunc eat & populi clades gens hoſtica, verſa
Mœnia, de faſtis oppida raſa canat.
7, 8 At ſolium ſine fine Deo eſt, qui legibus æquis
Semper & auguſto numine cuncta regit.
9 Rebus in afflictis hic murus aheneus, arcûs
Hic inopi, noxam cum timet, inſtar erit.
10 Ergò, Deus, te qui noſcet, te fidet amico,
Qui renuis nulli, quam prece poſcit, opem.
11 Pangite, quos meruit Solymam qui protegit, hymnos;
Geſtaque per populos fama loquatur anus.
12 Ille memor fuſo repetit pro ſanguine pœnas,
Nec miſeri ſurdâ reſpuit aure preces.
13 Tu, Deus, adfer opem, quibus implicor, adſpice fluctus;
Mors priùs eſt, memini, te duce, victa mihi.
14 Sic ego te, laudeſque tuas, partamque ſalutem
Sublimi Solymæ lætus ab arce canam.

15 Scili-

15 Scilicet ipſa ſuis gens ſubdola caſſibus hæſit;
Et ſcrobe quam fodit contumulata jacet.
16 Hæc recolenda Deus raræ monumenta reliquit
Juſtitiæ, prendi dum jubet arte dolum.
17 Numinis immemores populos, ſceleruḿque miniſtros
Præcipites tellus ſub pede rupta trahet.
18 Nulla ſed afflictos mergent oblivia, nunquam
Succeſſu miſerûm ſpes caritura ſuo eſt.
19 Surge Deus, victor ne tollat homuncio criſtas,
Imperii populos ſub juga coge tui.
20 Incute terrorem vindex, cœloque rebellis
Progenies fictam ſe ſciat eſſe luto.

PSAL. X.

QUò, Deus, abſcedis? Rerum tutela mearum,
Cur, pater, in mediis ſubtrahis ora malis?
2 Impius, ah! tenuem faſtu premit uſque nefando,
Conſiliis pereat qui, precor, ipſe ſuis.
3 Quod cupit hoc jactat ſcelus, & dum palpat avarum,
Hunc in deliciis, quem Deus odit, habet.
4 Dumque ſupercilio cœleſtia deſpicit alto,
Nec quærit tumidus, nec putat eſſe Deum.
5 Ex voto dum cuncta fluunt, & criminis ultor
Stat procul, hoſtiles non timet ille manus.
6 Quas, ait, incurrunt alii ridebo ruinas
Incolumis, rerum deſpiciamque vices.
7 Os dolus & fraudes armant, convicia linguam;
Mille ſub hac peſtes, mille venena latent.
8 Sueta latrocinio paſſim per opaca viarum
Sævit, & innocuo ſanguine dextra rubet.
9 Quemque voret fixis oculis deſignat egenum,
Inque ſuos caſſes, inſidiaſque trahit:
Sic leo, quam torvo conſpexit lumine, prædam
Involat, & laceram ſævus in antra rapit.
10 Sæpe necem clademque parans blanditur, & atram
Ingluviem, miſeros dum vorat, arte tegit.
11 Te, Deus, immemorem gens hæc & lumine caſſum,
Et vacuum curâ pectus habere putat.
12 Exorere & validâ miſeros, pater, aſſere dextrâ,
Eluat hos animo nulla ſenecta tuo.

13 Im-

13 Impietas impunè tuas cur provocet iras?
Numinis ultrices cur neget eſſe manus?
14 Quæ patimur tu damna vides & mente recondis,
Aptaque vindictæ dextera tela gerit:
Præſidio tenuem, tutelâ protegis orbum,
Sentit uterque tuam, dum furit hoſtis, opem.
15 Perde truces, ſcelerum cæſis auctoribus, ipſum
Perde nefas, ſceleri ne ſit in orbe locus.
16 Tu ſceptrum ſine fine geris, gens impia peſſum
Ibit, & ex imâ ſtirpe reciſa ruet.
17 Supplicis exaudis gemitus & pectora firmas,
Et pronâ miſeri ſuſcipis aure preces.
18 Tu, Deus, afflictos, patribus tu protegis orbos,
Hoſtica nec quiſquam, te duce, tela timet.

PSAL. XI.

NUmine cur fretus jubeor juga linquere nota,
Ut volucris trepido cùm fugit icta metu?
2 Impius en arcum ſinuat, ſociataque nervo
Per ſcelus, inſontem cæca ſagitta petit.
3 Legibus exſtinctis, quo ſe mens candida vertet?
Heu pietas quid ſe quo tueatur habet?
4 At pater omnipotens ſolio ſublimis ab alto
Adamidûm vigili lumine facta notat.
5 Dum probat inſontes, odio ſectatur iniquos,
Quoſque juvant fraudes, bella, rapina, neces.
6 Sulphur in hos & turbo ruent, vibratus & ignis
Deſuper; hæc merces impietatis erit.
7 Nam pater æthereus fons jugis & arbiter æqui
Jus amat, & placido reſpicit ore pios.

PSAL. XII.

FEr, Deus, auxilium; pietas, en adſpice, terras
Sanctaque ſimplicitas liquit & alma fides.
2 Quiſque per inſidias ſocium fallacibus umbris
Lactat, & indignis mancipat ora dolis:
Candor abeſt omnis, nec menti conſona vox eſt;
Hæc ubi blanditur, concipit illa nefas.
3 At Deus exſcindet dulci lita labra veneno,
Quæ fera jucundo toxica melle tegunt:

Eruet

Eruet & linguam vafro quæ grandia typho
  Efflat, & ampullis ambitioſa tumet.
4 Obruet artificem ſceleris, qui frena pudoris
  Excutiens, linguas nunc acuamus, ait;
Nos penes imperium eſt linguæ, vociſque poteſtas;
  Libera quis duros mittat in ora lupos?
5 At Deus excitus miſerûm clamoribus, ultor
  His ego ſuppetias, inquit, opemque feram:
Quamque dolis armata premit violenta tyrannis,
  Auxilio pietas tuta futura meo eſt.
6 Pura Dei vox eſt, argenti fuſilis inſtar,
  Igne quod admoto ſeptima teſta probat.
7 Hoſtis ab inſultu, rerum pater, aſſere juſtos;
  Excubiaſque ſacro pro grege ſemper age:
8 Impia progenies nos obſidet undique, viles
  Dum ſinis & fæcem plebis honore frui.

PSAL. XIII.

QUò, Deus, uſque mei capient te oblivia? Vultum
  Durus & averſus quò, pater, uſque teges?
2 Quò miſer uſque ferar dubius? Luceſque fatigans,
  Quò dolor, hoſtilis quò premet uſque furor?
3 Adſpice res lapſas, facilem da planctibus aurem;
  Luce retroſpectans da propiore frui:
Optatum mox redde jubar; mihi lumina ſomno
  Perpetuò ne mors invidioſa premat:
4 Ne ſine fine meis inſultet cladibus hoſtis,
  Et me proſtrato gens fera cantet Iô.
5 Es mihi tu vitæ ſpes & tutela ſalutis,
  Et tuus afflicti pectora lenit amor:
6 Ergò tuas laudes referam cœleſtibus hymnis,
  Et mihi te facilem propitiumque canam.

PSAL. XIV.

NUminis extincto ſenſu, gens ſtulta virorum
  In cœlo nullum ſomniat eſſe Deum:
In ſcelus omne ruens confundit faſque nefaſque,
  Perdita, nec juſtum quem vocet orbis habet.
2 Deſuper æthereo proſpexit lumine terras
  Rerum opifex, famulam qui pede calcat humum;

Luſtravitque genus mortale, ut diſceret ecquis
Senſus in orbe foret numinis, ecquis amor.
3 Sed ſimul in præceps omnes lymphaticus error
Egerat, & ſcelerum perniciosa ſitis:
Fugerat hinc pietas, nec qui ſine crimine vitam
Transfigeret, de tot millibus unus erat.
4 Plebis an ignorant proceres ſe ſanguine paſci,
Ceu dape; nec ſuperûm ſolvere vota patri?
5 At Deus inſontes clypeo qui protegit, olim
His quatiet ſubito corda profana metu.
6 Hei mihi! conſilium ridet gens impia juſti,
Nempe quòd in Domino ſpem locat ille ſuo.
7 O precor! auxilium ſacrâ de rupe Sionis
Fulgeat, & priſco fœdere pacta ſalus;
Vincla Deus reduci populo cùm demſerit, hymnos
Tollet in aſtra Sion, Abramidûmque domus.

PSAL. XV.

TElluris cœlique ſator, tentoria tecum
Quis tua, quis montis culmina ſacra colet?
2 Cui mens labe vacans, legi cui conſona vita eſt,
Pectora perfidiæ neſcia, lingua doli.
3 Felle caret, nec obeſt ſocio, nec dulcis amici
Nomen in opprobrium ludibriumque trahit:
4 Deprimit oſorem, cultorem numinis effert,
Nec ſua ſollicitant fallere damna fidem.
5 Nec premit uſurâ tenuem, nec prodere cogit
Innocuos auri pernicioſa fames:
Hæc quicunque poteſt, ſtat nullo mobilis ævo,
Et colet æternùm templa ſacrata Deo.

PSAL. XVI.

PRæſidio dextrâque tuâ me protege, rerum
Conditor, in te ſpes certa repoſta mihi eſt.
2 Te, Deus, agnoſco Dominum, nullius egenum,
Quem nequeo cultu demeruiſſe meo:
3 Si qua tamen ſtudioſa tui gens luminis aurâ
Veſcitur, hanc ſtudio proſequor uſque pio;
Altiùs humanis ſi quis caput extulit, illum
Dulce mihi eſt famulâ ſuſtinuiſſe manu.

4 At

4 At ſpreto quicunque Deo ſimulacra deorum
Muta colunt, pœnas, quas meruêre, luent:
Abſit ut his ſociem cœptis immanibus aras,
Noſtra vel infando dextra cruore litet;
Abſit ut hæc memorans os ſe contaminet, aures
Abſit ut offendant nomina læva meas.
5 Summa meæ ſortis Deus eſt, cuſtoſque fidelis;
Sufficit hic largâ præmia læta manu:
6 Hæredi mihi ſignat agrum, qui mille renidens
Lautitiis, domino gaudia mille parit.
7 Tolletur me vate Deus ſuper ætheris orbes;
Hujus ego nutu conſilioque regor:
Hujus & afflatu ſacras præcordia flammas
Concipiunt, pulsâ nox ubi luce redit.
8 Hunc oculis, hunc mente fero ſine fine; ruina,
Hic modò ſit dexter, nulla timenda mihi eſt.
9 Geſtiet ergò mihi mens & cum pectore lingua,
Nec deerit tumulo ſpes animoſa meo:
10 Nam neque permittes animam, pater alme, tenebras
Inter in infernâ ducere valle moras;
Nec tibi dilectum tumuli ſub fornice putres
Pulveris in ſordes durus abire ſines.
11 Ad tua ſecurum me duces atria, paſſus
Tu face cœleſti per loca ſenta reges:
Mille tuos vultus comitantur gaudia, vitæ
Delicias omnes dextra perennis habet.

PSAL. XVII.

Sancte parens aurem juſtis adverte querelis,
Votaque ſuſpecti ſuſcipe pura doli.
2 Quod jus faſque jubent tandem decerne, ſereno
Æquus & è ſolio deſuper æqua vide.
3 Tu, Deus, egiſti cenſuram; noctis in umbra
Pectoris & judex interioris eras:
Nil tamen hic acies tua noxæ repperit, ori
Scilicet injeci ſtricta lupata meo.
4 Legis ad obſequium ſatago dum flectere mores,
Quas teneant didici viſque doluſque vias.
5 Ne mihi quam monſtras linquatur ſemita vitæ;
Ne pede vacillem, tu Deus uſque præi.

6 Te, Deus, oravi, te tangent vota precantis;
Auſcultans famuli fac rata vota tui.
7 Da mihi te facilem, famulos qui vindice dextrâ
Protegis, hoſtiles cùm cecinêre tubæ.
8 Me tege pupillam veluti; me conde ſub alis,
Præſidii tutum præſtet ut umbra tui.
9 Undique me cingit crudelis & ingruit hoſtis;
Hic gazas, jugulum per ſcelus ille petit.
10 Omnibus ora nitent, turgent abdomine ventres;
Ipſaque, dum ſpirant funera, verba tument.
11 Quà feror, obſervant greſſus, inſtantque premuntque;
Utque vorent, ſævo lumine facta notant:
12 Sic cervum veſtigat hians immanè leæna;
Sic oculo paſſus inſidiante legit:
Non aliter capream de rupe leunculus altâ
Signat & obſervat, quà fugit illa, viam.
13 Surge, Deus, præverte nefas, quod parturit hoſtis
Impius; hunc miſſo fulmine dede neci.
14 Eripe me dextris, quas caſtigare nocentes,
Aptaque vindictæ ſpicula ferre jubes:
Da, precor, imbellem ne me premat improba mundi
Colluvies, nimias quæ natat inter opes:
Das illi tellure frui, dapibuſque ſaginas,
Quas tibi de cornu divite fundit humus:
Succedit loculis proles numeroſa paternis,
Arvaque diſcinctus ſulcat avita nepos.
15 Aſt ego cùm ſurgam redivivus, fæce ſepulcri
Depoſitâ, vultu perfruar uſque tuo;
Hac lucem de luce traham, radioſque perennes:
Hic fructus, merces hæc pietatis erit.

PSAL. XVIII.

TU mihi delicium es, Rex ô cœlique ſolique;
Me tua cœleſti dextera fulcit ope.
2 Tu Deus & vindex & pluſquam adamantina rupes,
Tu columen vitæ præſidiumque meæ es:
Spes mea te clypeo, te ſolo fidit aſylo,
Durabitque tuo robore fulta ſalus.
3 Te precibus, votiſque colam, cui debita laus eſt:
Hoſtis ab inſidiis ſic ego tutus ero.

4 Me

4 Me dolor obſedit lethi, me terruit ingens
Gurges, & infandis lerna referta malis;
5 Undique terrificus tumuli circumſtetit horror,
Et laqueis hæſi, mors truculenta, tuis;
6 Fluctibus è mediis, & lethi faucibus atris
Ad Dominum ſupplex vota Deumque tuli;
Ille preces humiles ſuperâ ſuſcepit ab aulâ,
Et facili planctum ſupplicis aure bibit.
7 Mota fuit tellus, nutârunt vertice montes,
Imaque cum ſummis plena tremoris erant.
8 Naribus efflavit nebulas Deus excitus irâ,
Cunctaque flammantes volvit ab ore faces.
9 Æthere diducto, ſolio deſcendit ab alto,
Nubila ſidereos implicuêre pedes.
10 Ventorum volucres humeris circumdedit alas,
Scandit & ætherei flammea terga chori.
11 Quàque volat nubes glomerans ſe condidit umbris,
Et circumfuſis undique texit aquis.
12 Ut jubar admovit, cœpêrunt hiſcere nubes,
Igne micare polus, grandine terra quati.
13 Ore Deus ſacro tonuit, mox grandine mixta
Fulmina cœleſti deſiliêre domo.
14 His jaculis pavidos disjecit & obruit hoſtes,
Ultrici geminans ignea tela manu.
15 Ut Deus increpuit, pelagi ſe pandit abyſſus,
Aruit & refugas alveus inter aquas:
Ut rutilos patulis efflavit naribus ignes,
Icta metu latebras ima recluſit humus.
16 Deſuper auxilium tulit, & me mille ſepultum
Fluctibus exſertâ ſuſtulit ille manu.
17 Cumque calens irâ premeret me fortior hoſtis,
Hic mihi de cœli vertice miſit opem.
18 Straverat incautum gens impia rebus in arctis,
Hic baculo nixum ſurgere juſſit humo.
19 Carceris obſeptum tenebris eduxit in auras
Ætheris; hoc patrii pignus amoris erat.
20 Præmia conceſſit recti moderator & æqui,
Quæ meruit pietas & ſine labe manus.
21 Præbuit obſequium legi ſincera voluntas,
Conſcia nec ſceleris menſve manuſve fuit.
22 Ante oculos lex ſemper erat, nec in æquoris undas
Sculpta Dei digitis juſſa tulêre Noti.

23 Mens mihi pura fuit; nec, cùm ſuaderet iniquum,
Indulſi genio libera frena meo.
24 Grata Deo pietas. mercedem rettulit, inſons
Dextera munificâ mox cumulata manu eſt.
25,26 Te, Deus, agnoſcit ſanctum pius, integer æquum,
Purus es & puris, tetricus uſque malis.
27 Tu, pater omnipotens, humilem de pulvere tolles;
Ardua cœleſti tu pede colla premes.
28 Tu mihi depelles tenebras, & luce ſerenâ
Sedibus è ſuperis te radiante fruar.
29 Te duce perrumpam validos, quibus implicor, hoſtes;
Mœnia tranſiliens, te duce, victor ero.
30 Recta via eſt, quamcunque teris, vox fuſilis auri
Æmula: tu clypei protegis ære pios.
31 Alme parens, quid te ſemoto numinis uſquam eſt?
Te niſi quid magni maximus orbis habet?
32 Tu mihi das vires & cingis robore lumbos,
Tu ſternis faciles per loca cæca vias.
33 Tu curſu ſuperare levis veſtigia cervæ,
Et juga ſecurum ſcandere ſumma jubes.
34 Tu dextram bellare doces: mihi ferreus arcus
Rumpitur; eſt impar viribus ille meis.
35 Texiſti clypeo, fulciſti robore dextræ;
Meque tuus pavit ſemper & auxit amor.
36 Pandit iter tutum bonitas tua; neve labaret,
Neve vacillaret pes mihi cura fuit.
37 Hoſtibus indixi bellum, cepique fugaces;
Nec niſi proſtratis patria viſa mihi eſt.
38 Vulnera vulneribus cumulans tota agmina ferro
Mactavi, pedibus mox ſubigenda meis.
39 Robore me valido tua cinxit dextra, rebelles
Hæc eadem domitos in mea vincla dedit.
40 Te duce cervices mihi ſubmiſêre tyranni,
Impia juſſiſti dedere colla neci.
41 Vota Deo ſtrictas inter fudêre ſecures,
Ille ſed aversâ reſpuit aure preces.
42 In cineres verſos Notus abſtulit; inque plateis
Hoſtica calcavi corpora, more luti.
43 Tu, Deus, ampla mihi pacato regna dediſti,
Serviet & ſceptris gens peregrina meis.
44 Offeret obſequium noſtris excita triumphis
Turba frequens, tellus ultima dona dabit.

45 Fama

45 Fama mei ignotas quatiet formidine gentes,
Quaſque colunt latebras, ſepoſitoſque lares.
46 Vivat honos, nomenque Dei; qui robore mentem
Firmat, & æternùm vivere poſſe dedit.
47 Ille mihi vires reparans peſſumdedit hoſtes,
Subdidit & ſceptris colla ſuperba meis.
48 Tu Deus es vindex, humilem tu tollis in altum;
Impia tu populos ponere tela jubes.
49 Ergò tuos titulos nunc audiet ultima tellus,
Et mihi perpetuum laus tua carmen erit.
50 Quem tibi ſacrâſti, tua ſervat dextera Regem:
Hæc eadem ſobolem cum patre porrò teget.

PSAL. XIX.

NUminis inſcriptæ titulis ſunt ætheris arces,
Et rerum dominâ regia picta manu.
2 Lux lucem, noctemque premens nox altera, laudes
Artificis memorânt nocte dieque ſui.
3 Non tam ſepoſita eſt, nec gens tam barbara, voces
Illarum quæ non jugiter aure trahat:
4 Omnibus aſtriferâ radii mittuntur ab aulâ,
Et bibit æthereos ultima terra ſonos:
Adſpicis ut ſolidis ſurgant palatia gemmis,
Sol ubi purpureum fundit ab axe jubar.
5 Sponſi more novi thalamo ſe tollit Eoo,
Carpit & exſultans more gigantis iter.
6 Littus in Heſperium roſeo dum fertur ab ortu,
Omnia vivifico, quà volat, igne fovet.
7 Sed magè flexanima eſt Domini lex: neſcia labis
Expolit hæc mentes fida magiſtra rudes.
8 Æquius hâc nihil eſt, nihil eſt hâc purius unâ:
Hæc cor lætitiâ, lumina luce beat.
9 Huic pietas eſt pura comes, luceſque perennes:
Nil habet erroris, nil tegit illa doli.
10 Vilius hâc aurum eſt, quod ſeptimus eliquat ignis;
Dulcia nec tam ſunt condita mella favis.
11 Lex monet & mentem famuli præmunit; & ampla
Præmia fert quiſquis, quod jubet illa, facit.
12 Hei mihi! caligat mens ad ſua crimina: dele
Tu, pater, arcano quæ fovet illa ſinu;

13 Ne tumeat, ſceleri fac ne ſe mancipet; hydris
Mille repurgatis, ſic ego purus ero.
14 Suſcipe quæ promo, tacitâ vel mente voluto:
Quod vivo & vigeo, munus id omne tuum eſt.

PSAL. XX.

REbus in anguſtis pateant tibi numinis aures,
Magnus & Iſacidûm ſit tua parma Deus.
2 Advolet ex adytis cinctus victricibus armis,
Et ferat è ſacrâ rupe Sionis opem.
3 Sitque memor, donis quoties cumulaveris aras,
Donaque promiſſo deſuper igne probet.
4 Mollibus adſpiret Zephyris & vota ſecundet,
Sitque ratum quidquid mens ſine labe petit.
5, 6 Sic ubi tu voti compos ſervabere, paſſim
Vindicis exſtabunt læta tropæa tui:
Annuet optatis Deus; &, me vate, miniſtri
Quem ſibi ſacravit proteget ille caput:
Illius è ſuperæ ſacris penetralibus aulæ
Auris erit votis pervia, promta manus.
7 Ille rotis, hic fidat equis & fortibus armis;
Supplice nos Domino fundimus ore preces:
8 Illa jacet gens ſtrata ſolo; nos robore firmo
Numinis erexit, ſuſtinuitque manus.
9 Magne parens rerum, patriæ tu protege patrem;
Et populi votis annuat ille ſui.

PSAL. XXI.

QUàm, pater alme, tuo Rex plaudet numine fultus!
Clamabit quoties, te duce, victor Iô!
2 Tu rata feciſti tacitâ quæ mente popoſcit,
Vana nec alipedes verba tulêre Noti.
3 Prævertêre preces opulentæ munera dextræ,
Gemmiferum cinxit cùm diadema comas.
4, 5 Ut vitam petiit, vitam ſine fine dediſti,
Et te perpetuus vindice crevit honos.
6 Hoc tu felices feciſti Rege tribules,
Luce tui vultûs geſtiit ille frui.
7 Quâque priùs fidit tua ſemper gratia præſto eſt,
Dirigit & greſſus, nec titubare ſinit.

8 Prædâ

8 Præda cadent odiis armati triſtibus hoſtes,
Induet & manicas gens ſcelerata tuas:
9 Te, Deus, accenſo, ſcintillans ſulphure fornax.
Hauriet hanc, fervens & teget ora cinis:
10 Arva ſuas meſſes, fœtus quoque ſubtrahet arbor;
Et genus ex iſto ſemine nemo trahet.
11 Scilicet occultâ gens hæc te fraude petivit,
Verſa ſed in fumum fraus truculenta fuit.
12 Ergò ſequeſtratam meritâ tu cuſpide figes,
Strictaque jam vindex ſpicula nervus habet,
13 Exſere tu vires; æquata potentia cœlo
Carmen erit nobis, laudis & ampla ſeges.

PSAL. XXII.

AH, Deus, ah me cur liquiſti! ululatibus aures
Cur, procul abſcedens, ſubtrahis uſque meis?
2 Te noctu, te luce voco; ſed nocte dieque
Tu famuli durâ negligis aure preces.
3 Ad pia vota, Deus, pelagi tu ſurdior undâ es;
Sanctus es ipſe tamen, templaque ſancta colis.
4 Numine fulta tuo Solyme ſtetit, inter & hoſtes
Te domus Iſacidûm vindice tuta fuit.
5 Admovêre preces, tua juvit dextra precantes;
Nec ſpes erubuit numine nixa tuo.
6 Nulla mihi jam forma viri eſt; ah! reptilis inſtar
Calcor, & opprobriis undique mille petor.
7 Qui ſpectator adeſt, ridet, ringitque, caputque
Quaſſat; & hæc in me ſannio probra jacit;
8 Ille Deo fidit; nunc, cui ſe credidit, illi
Sit Deus auxilio, ſi quid amoris habet.
9 Me tamen, alme parens, traxiſti matris ab alvo;
Tu quoque lactenti ſpes mihi dulcis eras;
10 Me tua ſuſcepit naſcentem dextera, cunas
Texit ab inſidiis mox tua cura meas.
11 Ne procul abſcedas; cervicibus imminet hoſtis;
Ah! niſi tu dederis, nil mihi reſtat opis.
12 Mille truces cingunt & limant cornua tauri,
Quos dape Baſanis lauta ſaginat humus;
13 Rictibus horrendi pandunt immanibus ora;
Trux leo balantes ſic rugit inter oves.

14 Inſtar aquæ fluitant artus, compage ſolutâ;
Liquitur & ceræ cor mihi more novæ.
15 Areſcit ceu teſta vigor, vox faucibus hæret;
Et mihi jam tumulum juſſa recludit humus.
16 Infeſti cinxêre canes, & ſanguine gaudens
Turba; manus foſſas ære pedeſque vides.
17 Oſſa miſer numerem; tamen his fera lumina paſcit
Cladibus inſultans gens ſcelerata meis.
18 His ſpolium ceſſit, me qui velabat, amictus;
Et lis de tunicâ ſorte diremta fuit.
19 Spes vitæ columenque meæ, ne longiùs abſta;
Quam potes adfer opem, nectere parce moras.
20 Enſibus infandis, quibus impetor, eripe vitam;
Circumlatrantes undique pelle canes.
21 Dextera fulmineo tua comprimat ora leoni,
Exuat & cornu munocerota truci.
22 Fratribus ergò meis, populi ſpectante coronâ,
Ut decet, invicti numinis acta canam.
23 Facta Dei laudent quibus eſt reverentia cœli,
Iſacidûmque tribus, Abramidûmque genus.
24 Ille nec afflictos eſt dedignatus; egenis
Ora nec avertit, clauſa nec auris erat.
25 Illius attollam laudes, & dulce putabo
In medio populi ſolvere vota choro.
26 Se ſaturabit inops; factum mens numine freta
Efferet, æternis mox fruitura bonis.
27 Accurrent populi memores à finibus orbis,
Seque ſimul ſternent illius ante pedes.
28 Ille manu forti rerum moderatur habenas,
Sceptraque quot veſper, quotquot & ortus habet.
29 Hunc colet auctorem rebus qui floret opimis,
Expletus dapibus, lautitiiſque meris:
Proximus & tumulo ſupplex dabit oſcula plantis;
Hoc ſine nam fruſtrà languida membra leves.
30 Serviet & ſoboles cœlo devota, Deoque
Sub duce, militiæ pars erit una ſacræ.
31 Diſcet & ex illâ proles ventura favorem
Numinis, & dextræ cuncta regentis opus.

PSAL. XXIII.

BLandus ut upilio me paſcit conditor orbis;
Ne mihi quid deſit, providus ille cavet.
2 Dat ſatur ut recubem pratorum in gramine molli,
Ducit & ad rivos lenè ſonantis aquæ.
3 Cor recreat, rectique viam mihi monſtrat & æqui;
Illius ut laudes lætus in aſtra feram.
4 Non ego degeneri quaterer formidine, lethi
Ante oculos quamvis vallis opaca foret:
Tu, Deus, es præſto; baculo veſtigia firmans
Ne titubem, vires reſtituiſque meas.
5 Hoſte palam tu das plenis accumbere menſis,
Et mihi regales porrigis ipſe dapes:
Tu caput irroras ſucco felicis olivæ,
Sufficis & largâ pocula plena manu.
6 Me tua defendet bonitas, dum lumine veſcar;
Per ſalebras greſſus diriget illa meos:
Inque tuis adytis, rerum pater alme, morabor;
Hîc ubi perpetuò gaudia lætus agam.

PSAL. XXIV.

TErra Dei eſt, terramque ſinu qui ſuſcipit, orbis;
Quidquid & indigenûm terra vel æquor habet.
2 Illius æquoreis terram ſtabilivit in undis
Dextera, flumineas fixit & inter aquas.
3 Quem colit hic ecquis nitatur in ardua montis?
Ecquis ſacratâ ſiſtet in æde pedem?
4 Cui manus eſt inſons, cor purum, neſcia faſtûs
Mens; nec perjura eſt lingua, nec uſa dolo:
5 Hunc Deus auctor opis donis cumulabit opimis;
Et dabit electo cum grege recta ſequi:
6 Numinis ore frui quiſquis ſic ambit & ardet,
Solus hic Abramidûm ſe putet eſſe genus.
7 Pandite jam valvas, princeps & gloria Regum
En ſubit; æternas pandite templa fores.
8 Ecquis hic eſt Regum decus ingens? Robore pollens
Ille triumphali ventilat arma manu.
9 Majeſtas ſublimis adeſt, ſe ſponte perennes
Recludant aditus, excutiantque feras.

10 Ecquis adeſt tantâ Rex majeſtate coruſcus?
Hoc Rex, qui bello fulminat, ore nitet.

PSAL. XXV.

TE, Deus, obſervo, mens te mea ſuſpicit unum;
Præſidioque tuo res ego credo meas.
2 Numine te fido, nec ſit te fidere turpe;
Nec recreet mentes noſtra ruina truces:
3 Spes te nixa probro ſit nulli: dedecus orbis
Sit gens, quæ nullo crimine læſa fremit.
4 Alme parens, da nôſſe viam, veſtigia fulci;
Et face prælatâ pande ſalutis iter:
5 Dux mihi ſis & recta doce; ſpes unica vitæ
Quâ fruor, eripiet ſpem mihi nulla dies.
6 Ante oculos ſit priſca tibi clementia; priſcus
Hæreat æternùm pectore fixus amor:
7 Exoret tua te bonitas; delicta juventæ
Hæc tegat, & cæcâ crimina nube premat.
8 Eſt juſtus, comiſque Deus; gens diſcit ab illo
Devia, quod fugiat, quodque ſequatur iter.
9 Mens quibus eſt humilis, manſuetaque pectora, tutas
Hoc duce, corripient expedientque vias:
10 Illius obſequio vitam qui mancipat, illi
Vallat iter fas hinc, numinis inde favor.
11 Da mihi, da fœdæ veniam, pater optime, culpæ;
Te rogo per patrii quidquid amoris habes.
12 Quantus hic eſt qui mente Deum timet? Auſpice cœli
Præſide, ſecuram ſeliget ille viam:
13 Gens ignara mali gaudebit pace ſerenâ,
Incolet & patrios ſtirps numeroſa lares:
14 Fœdera ſancta piis Deus & myſteria cœli
Pandet, & his mentes erudit ipſe rudes.
15 Jugiter hunc oculis tueor; mihi porriget ille
Promtus opem, laqueis expedietque pedes.
16 Me, Deus, adſpecta placidus, miſerere jacentis;
Et deſolato mox mihi tende manum.
17 Ah! mala crevêrunt & curis mille fatigor:
Tu mala, tu mentis nubila pelle meæ.
18 Hos quibus infeſtor, quibus obruor, adſpice fluctus;
Et veniam famulo da, pater alme, tuo.

19 Mille

19 Mille pharetratas oculis circumſpice turmas,
Turgentes odiis, terrificiſque minis:
20 Eripe me turbis, te ſolo vindice nitor;
Ne ſit dedecori ſpes mea nixa Deo.
21 Me mea defendat pietas & candida virtus,
Et, tua quæ ſolùm reſpicit ora, fides:
22 Tu pater Iſacidis, tu murus aheneus eſto;
Et ſacri clypeus præſidiumque gregis.

PSAL. XXVI.

TE, Deus, appello, vitam qui puriter egi;
Te fidi, ſtabilis pes mihi ſemper erit.
2 Nunc age cenſuram; cum moribus excute pectus,
Quidquid & arcanæ pectora labis habent.
3 Fixus amor menti tuus eſt, benefacta putanti
Omne fuit ſtudium, te duce, recta ſequi.
4 Nec balatro, nec vappa levis, nec dedita technis
Turba, ſodalitii pars fuit ulla mei.
5 Hunc ego flagitiis vitam qui polluit, odi;
Nec mihi vir nequam fœdere junctus erat.
6 Ergò ubi me purâ luſtravi fluminis undâ,
Ante tuas aras cum prece tura dabo.
7 Hîc ego perſolvam grates; miracula pandens
Hîc tua, te Dominum præco ſub aſtra feram.
8 Traxit amore ſui tua me domus, æmula cœlo,
Quæque tuâ ſemper regia luce nitet.
9 Ne me, quâ pereunt ſontes, involve ruinâ;
Nec tumidis, ſævo cum grege, merge vadis.
10 Eſt illi ſcelerata manus, corruptaque donis
Dextera venalis per ſcelus auget opes:
11 Hunc ego declinans incedam tramite recto;
Tu modò fer, quam te poſco, miſertus opem.
12 Legis ad obſequium flectam veſtigia, laudes
Et coram populo vox canet alta tuas.

PSAL. XXVII.

CUr ego formidem? Lux & ſpes certa ſalutis
Eſt Deus, & vitæ firma columna meæ.
2 Barbara gens in me dum rictibus irruit atris,
Poplite ſucciduo lapſa momordit humum.

3 Non ego ferratas acies, nec ſtricta timebo
  Spicula: cœleſtis ſpem mihi fulcit amor.
4 Ore Dei temploque frui, dum vita manebit,
  Summa fuit voti, ſumma futura mei eſt.
5 Ille ſacris adytis bonus & penetralibus altis
  Me teget; & rupis, cùm premar, inſtar erit.
6 Ille, quibus cingor, ducibus me præferet ipſis;
  Hunc celebrans aris debita tura feram.
7 Te, Deus, inclamo; facilis, Deus, annue votis:
  Meque ſalutiferâ protege fortis ope.
8 Reſpice me ſolum dixiſti, juſſa peregi;
  Noſtra tuo ſolùm mens avet ore frui.
9 Lumina deflectens famulum ne reſpue, triſtem
  Ne fuge, qui vitæ ſpes mihi ſemper eras.
10 Me licet horreret pater & patris æmula mater,
  Dextra tamen, ſpero, me tua tollet humo.
11 Tu, quod iter ſubeam, monſtra; facilemque clienti,
  Hoſtis ut evitem ſpicula, pande viam.
12 Subtrahe me populi furiis, qui crimine ficto
  Me premit, immani ſpirat & ore minas.
13 Spem mihi tu reparas, venturæ gaudia vitæ
  Dum recolo, & cœli quæ bona civis habet.
14 Fide Deo, firmaque fidem; ſunt præmia præſto;
  Erigit & mentes ſuſtinet ille pias.

PSAL. XXVIII.

TE, Deus, imploro, mea vita; ſilentia rumpe
  Ne pereant, ceu qui ſe prope buſta videt.
2 Annue quæſitis, ferio dum ſidera planctu;
  Ad tua dum ſupplex porrigo templa manus.
3 Sint procul artifices fraudum, qui blanda loquuntur,
  Dum ſociis laqueos mens ſcelerata parat.
4 Redde parem meritis mercedem; crimine dignas
  Fac Deus ut pœnas menſque manuſque luant.
5 Corruet, ætheres quiſquis miracula dextræ
  Non ſtupet, & nullâ reſtituetur ope.
6 Gloria ſit ſuperûm Regi qui ſæpè vocantem
  Audiit, & memori condidit aure preces.
7 Hic rupes clypeuſque mihi eſt; hoc freta revixit
  Languida mens, numeris hunc canet illa novis.

8 At

8 Attulit hic quoties Regi quotieſque ſalutem?
Hic ſociis quoties turris ahena fuit?
9 Cuſtodi populumque bea, pater, inſtrue menſas;
Et ſoboli lauru perpete cinge comas.

PSAL. XXIX.

NUminis, Heroes, ſacras agnoſcite vires,
Et quod ſidereâ fundit ab arce jubar.
2 Quas ſacra promeruit majeſtas pandite laudes,
Quæque decet templi figite dona tholis.
3 Eminùs auditur Deus inter nubila, latè
Dum tonat, effuſis dum ſata mergit aquis.
4 Alta Dei quantâ vox majeſtate coruſcat!
Fulminis in morem quàm violenta ruit!
5 Frondeus hâc Libani vertex nudatur, & ingens
Diſſilit horriſono verbere fracta cedrus:
6 Hâc juga ſubſultant, veluti ſtimulante juventâ
Bucula per ſilvas, munoceroſque levis:
7 Hujus & imperio rutilat polus igne minaci,
Crebraque diſruptâ fulmina nube volant.
8 Icta metu deſerta tremunt, nemorumque receſſus,
Teſquaque montanis vix habitanda feris.
9 Mollibus hæc damis ſobolem, ſilviſque decorem
Excutit; his templum laudibus omne ſonat.
10 Frenat aquas pelagi Deus & dominatur in undis,
Nec decus imperii terminat ulla dies.
11 Ille ſuo populo vires, paciſque beatæ,
Hoſtibus eliſis, otia læta dabit.

PSAL. XXX.

QUi mea victrici velâſti tempora lauru,
Te, pater omnipotens, & tua facta canam:
More triumphantis, noſtris ne cladibus hoſtis
Nequiter inſultet, muneris omne tui eſt.
2 Te, Deus, implorans implevi queſtibus auras;
Nec mora, cœleſti ſum relevatus ope.
3 Me tuus è tumulo favor & pallentibus umbris
Eruit, optatum reſtituitque diem.
4 Dic laudes, gens ſancta, Deo; dic ſupplice grates
Pectore, ſidereos ante voluta pedes.

5 Illius

5 Illius hibernâ fugit ira citatiùs horâ,
Unus & eſt vitæ perpetis ille parens:
Me quibus involvunt nocturna crepuſcula, triſtes
Curarum nebulas diſcutit orta dies.
6 Cum freta ſulcarem ventis felicibus, alnum
Concutiet, dixi, nulla procella meam.
7 Spem mihi firmâſti, muri, Deus, inſtar aheni:
Spes abiit, vultûs te retrahente jubar.
8 Rebus in acciſis, tenſis ad ſidera palmis,
Hæc mihi, nam memini, fuſa querela fuit:
9 Quid juvat exitio caput hoc depoſcere? Noſtræ
Quis necis & fuſi ſanguinis uſus erit?
Tene, fidemve tuam cineres cantare repoſti,
Solvere vel grates muta ſepulcra queunt?
10 Me pater exaudi, famuli bonus annue votis;
Et pactam propera ferre benignus opem.
11 Tu facis ut lacrimis ſuccedat riſus; amictu
Tu pro lugubri coccina ferre jubes:
12 Ergò, poli dum luce fruar, tibi carmina pangam;
Factorumque recens gratia ſemper erit.

PSAL. XXXI.

ARx mea, te fidi, facto pudor abſit! & æqui
Arbiter, alme parens, dum premor adfer opem.
2 Eia age rumpe moras, inclina leniter aurem;
Unica tu rupes, turris & una mihi es.
3 Spes vitæ columenque meæ, tu dirige greſſus,
Et majeſtatis da documenta tuæ.
4 Exue me pedicis, mea vis, quibus implicor inſons;
Et clandeſtinis eripe, quæſo, dolis.
5 Tutelæ me credo tuæ, dextræque fideli
Hanc animam, vitæ fons & origo meæ.
6 Hunc ego qui fraudes concinnat abominor; unum
Te ſequor, in te ſpes certa repoſta mihi eſt.
7 Me tua ſolatur bonitas; tu lumine juſto
Adſpicis ærumnas quas ſine fine tuli.
8 Solvit & hoſtiles tua rupit dextra catenas,
Enſibus obſeſſas explicuitque vias.
9 Mitis ades, fractumque malis bonus erige; mentem
Torpor habet, macies viſcera, ruga genas.

10 Vita

10 Vita mihi gemitu, lacrimis conſumitur ætas;
Diſſipat & vires, rodit & oſſa dolor.
11 Hoſtibus opprobrium, vicinis fabula vixi,
Et quibus occurri civibus horror eram.
12 Non magis exſtinctos mergunt oblivia, vilis
Nec magis eſt teſtæ lamina ficta luto.
13 Oſſa tremunt, proceres dum cerno dira minantes,
Et conjuratas in mea fata manus.
14 Te tamen adſpecto, Deus, & mens arma minaſque
Deſpicit hoſtiles numine nixa tuo.
15 Lubrica tu fragilis diſpenſas tempora vitæ;
Hoſtica nunc jugulo ſpicula pelle meo.
16 Prome jubar, vultúſque tui me luce ſerena;
Et fer opem, per te, te, pater alme, rogo.
17 Ne mihi ſit probro pietas aut vota vocanti;
Buſtaque perverſis ora pudenda premant.
18 Muteſcat gens fraudis amans, quæ turgida faſtu
Sævit & inſontes dente proterva petit.
19 Quanta ſequeſtravit bonitas tua præmia juſtis!
Quàm fuit & famuliſ dextra benigna tuis!
20 Dum faſtu, dum felle tumens furit impius hoſtis;
Hos arcana tuæ protegit umbra domûs
21 Hæc tua laudetur bonitas mirabilis orbi,
Quæ mihi præſidium, turris & inſtar erat.
22 Mentis inops vultum te ſubtraxiſſe querebar,
Sed famuli votis auris aperta fuit.
23 Ergò Dei vos urat amor, pia pectora; merces
Ampla pios, faſtum debita pœna manet.
24 Perdurate Deo ſpem qui fixiſtis in uno,
Viribus & mentes inſtruet ille novis.

PSAL. XXXII.

FElix cui ſcelerum nævos Deus eluit, umbrâ
Cui ſuperinductâ facta nefanda tegit:
2 Felix cui noxas non imputat arbiter æqui,
Cujus & eſt nullo mens maculata dolo.
3 Vulnera dum celans fremerem ſine fine modoque,
Oſſibus obrepſit ſicca ſenecta meis.
4 Me manus afflixit tua, ſeu ſol premeret orbi,
Seu premeret roſeum nox revoluta diem:
Squallebant reſides venis marcentibus artus,
Ut Canis arenti ſidere toſta ſeges.

5 At ſimulac morbumque tibi culpamque retexi,
Et ſcelerum tortas multiplicesque vias;
Deſuper affulgens omnem clementia labem
Suſtulit, & veteris ſemina prima mali.
6 Gens igitur te ſancta colet, ſtata tempora ſervans;
Tu quibus, alme parens, inveniendus eris:
Hæc quoque, ne dubites, ſtabit ſecura ruinæ,
Tota licet tellus obrueretur aquis.
7 Tu mihi præſidium es; mala tu, quibus impetor, arces;
Lætus & auxilio fulcior uſque tuo:
8 Quin, ais, &, cæcæ depellens nubila mentis,
Luce tuos greſſus præradiante regam.
9 Abſit equi, vel te muli ſtupor occupet! una
Quos, cum judicium deſit, habena domat.
10 Mille neces ſcelerum, ſuperi clementia Regis
Juſtitiæ merces & pietatis erit.
11 Exſulta, cui pura manus, cui candida mens eſt,
Et Dominum ſpectans gaudia lætus age.

PSAL. XXXIII.

SAncta cohors, fer læta Deum ſuper æthera grato
Carmine: grata decet pectora ferre pios.
2 Illius & citharæ celebrent & nablia laudes,
Et quod bis quino ſtamine tinnit ebur.
3 Ede novos cantus, &, Iô ter voce ſonorâ
Ingeminans, Domino pange perenne melos.
4 Facta Dei fas labe vacans comitatur & æquum,
Verbaque ſunt ipsâ candidiora nive.
5 Jus amat hic, pectuſque legit ſibi criminis expers;
Illius & donis tota redundat humus.
6 Ille poli volucres vèrbo contexuit orbes,
Quotquot & igne micans agmina campus habet.
7 Illius ad nutum pelagus confluxit, & alto
Gurgite collectas clauſit abyſſus aquas.
8 Hunc metuant quos ſol oriens, quos lumina condens
Adſpicit, & gemino terra ſub axe tremat.
9 Os Deus ut pandit, ſe mundi ſuſtulit ingens
Machina, quam dextrâ ſuſtinet uſque ſuâ.
10 Impia ſacrilegæ difflat molimina turbæ,
Quoſque piis nectit mens ſcelerata dolos.

11 Quod

11 Quod ſtatuit, ſanxitque ſemel, vis nulla revellet,
Nullaque mutabit disjicietve dies.
12 Eſt felix populus, cœli ſcribetur & heres,
Sincerâ Dominum qui pietate colit:
13 Qui regit imperio terras, & ſidera nutu,
Humanum ſuperâ ſpectat ab arce genus:
14 Spectat ab aſtriferæ ſacris penetralibus aulæ,
Qui terras habitent oceanique ſinus,
15 Ille opifex rerum mortalia pectora finxit,
Excutit & quidquid mens latebroſa tegit.
16 Denſa nec armatos defendunt agmina Reges,
Nec ſtat turba potens viribus ipſa ſuis.
17 Futilis eſt ſonipes exſpirans naribus ignes;
Illius incaſsùm robore fidit eques.
18 Fert Deus unus opem, placido dum lumine juſtos
Adſpicit, & ſanctis undique vallat iter.
19 Ille pias animas medio de gurgite lethi
Eripit, infeſtam pellit & ille famem.
20 Quidquid ineſt animi nobis huic ſerviat uni;
Hic clypeus vitam quo tueamur erit.
21 Gaudia concipiet mens, quæ, jactata periclis,
Semper ab illius læta pependit ope.
22 Nunc precor, alme parens, adſpira mitibus auris;
Noſtra tuo ſiquidem pendet ab ore ſalus.

PSAL. XXXIV.

NUminis attollam laudes, grateſque rependam,
Hâc ego dum cœli, quam traho, luce fruar.
2 Freta Deo mens læta Deum jactabit amicum;
Geſtiet exemplo gens pia docta meo.
3 Cœleſtes animæ, devotaque pectora mecum
Illius unanimi tollite voce decus.
4 Supplicis ille preces ſuſcepit promtus; & omnem,
Cor ubi diriguit, depulit ille metum.
5 Vir pius hunc ſpectans accurret & obvius ulnis
Excipiet, pudor huic & procul omnis erit.
6 Sedibus è ſuperis miſeri, quem conſpicis, ille
Audivit gemitus, auxiliumque tulit,
7 Agminis aligeri cingit cuſtodia juſtos,
Et ſacra cœleſti caſtra tuetur ope.

8 Cerne oculis, devota cohors, & ſenſibus imis
Percipe, quàm veſtri flagret amore Deus:
O ter felicem! Dominum qui ſuſpicit unum,
Præter & hunc nullum quem veneretur habet.
9 Flecte genu gens ſancta Deo; nil deficit illi,
Hunc Dominum quiſquis ſupplice mente colit.
10 Sæpè fames ipſos domat importuna leones;
Plena tamen juſtis copia ſemper adeſt.
11 Huc ades, auſculta ſoboles mihi cara, vereri
Ut diſcas Domini, me duce, juſſa tui.
12 Dulcibus illecebris longi qui duceris ævi,
Qui cupis auratos & ſine nube dies;
13 Os freno cohibe, validis preme labra lupatis,
Lubricus ingenuo ſit procul ore dolus:
14 Pone modum ſceleri, tantùm ſectare quod æquum eſt,
Et niveâ ſtudium ſit tibi pace frui.
15 Rerum opifex placido dignatur lumine juſtos,
Et caſtas facili ſuſcipit aure preces!
16 At ſcelerum ſocios ſic fulmine diſſipat iræ,
Nullus ut his toto reſtet in orbe locus.
17 Prona Deo eſt ſemper juſtorum queſtibus auris,
Inque repentinis dextera promta malis.
18 At Deus huic præſto eſt, vitæ quem turpiter actæ
Pœnitet, occulto torret & igne dolor:
Hunc teget & mediis vindex ſervabit in undis,
Cui mens eſt humilis, vitaque fracta malis.
19 Mille pium clades circumſtant, mille pericla;
Sed tegit hunc ſuperi providâ cura patris:
20 Eſt Deus huic cuſtos, & tutelaribus armis
Vim prohibens omnem non ſinit oſſa teri.
21 Artifici damnoſa ſuo fraus fraude peribit,
Quæque pios odit turba repente ruet:
22 Devotas animas rerum ſator aſſeret olim,
Deque ſacra nullum gente perire ſinet.

PSAL. XXXV.

OCiùs affulgens pro me, pater optime, litem
Suſcipe, cum ſævo confer & hoſte manum.
2 Indue te clypeo, cinctuſque potentibus armis,
Sta propè, meque tuâ protege victor ope:

3 Hoſtis

3 Hoſtis & ut furiis obſiſtas, ſume bipennem;
Dic mihi, dic animæ, Me duce ſoſpes eris.
4 Fabula ſit noſtri ſitiens gens dira cruoris,
Tergaque det turpi turba doloſa fugæ:
5 Diſſipet hanc ſummi miſſus de vertice cœli
Angelus, ut paleas ventilat ira Noti:
6 Lubrica cingantur tenebris veſtigia cæcis,
Quàque fugit, vindex Spiritus enſe premat;
7 Hæc foveam, caſſeſque mihi nil tale merenti
Struxit, & occulto vita petita dolo eſt;
8 O precor! incautum mors caſſibus implicet hoſtem,
Inque ſuas foveas cernuus ipſe ruat:
9 Tunc ego gaudebo cœleſti vindice tutus;
Ille voluptatis fons mihi jugis erit.
10 Mens ſecum, Deus, Ecquis ait par eſt tibi? Fortem,
Puſio prædonem, te duce, vincit inops.
11 In me ſtrinxit atrox acuitque calumnia dentes,
Finxit & ignoti criminis eſſe reum;
12 Penſavit benefacta malis gens hoſtica, vitæ
Struxit & inſidias perniciemque meæ:
13 Hâc tamen ægrotâ junxi jejunia votis,
Et caput obſtipum, veſtis & atra fuit;
14 Non magè lugubris mors exſpirantis amici,
Funera nec fratris, nec genitricis erant:
15 Sed damnis gaviſa meis gens ſæva minaxque
Clam coit, & vulgi rictibus uſque petor;
16 Subdola mordaces inter convivia riſus
Ah! movet, & dentem ſannio dente terit.
17 Quò Deus uſque premi famulum patiêre? Leoni
Ecqua dies animam ſubtrahet, ecqua malis?
18 Mille tibi grates, populo ſpectante, rependam;
Audiet & laudes femina virque tuas.
19 Abſit ut inſultet noſtris injuria damnis!
Impia gens oculo vel petulante notet!
20 Illius alloquiis amor & pax exſulat omnis,
Et ſtruit in placidos mens mala mille dolos;
21 Oraque me contra pandens ſcurriliter, Euge!
Euge! ait, optatâ nunc ego luce fruor.
22 Hæc, pater, adſpectans taciturna ſilentia tandem
Rumpe, patrocinio meque tuere tuo:
23 Eripe te ſtratis, oculos, Deus, exue ſomno;
Meque tuo vindex & mea ſiſte foro:

24 Sub-

24 Subjice cenſuræ mores: hoc deprecor unum,
Me victo ne gens hoſtica cantet Iô;
25 Ne ſecum ſic jactet ovans; Mens læta triumpha,
En jacet everſus viribus ille meis.
26 Quem mea delectat clades, qui prælia mècum
Conſerit, huic turpet conſcius ora pudor.
27 Geſtiat inſonti quiſquis favet, oraque ſolvens
Prædicet hunc famuli cui pia cura ſui eſt.
28 Te, pater alme, canam, qui ſervantiſſimus æqui es;
Nullaque non laudes efferet hora tuas.

PSAL. XXXVI.

AUctibus immenſis ſcelerum dum creſcere fibras
Conſpicor, & miris luxuriare modis;
Mens ait, Excuſſo legum gens impia freno
Se prodit vacuam numinis eſſe metu.
2 Ipſa ſibi plaudit, dum tandem nequiter actæ
Pœniteat vitæ, diſpliceatque ſibi.
3 Impia vox illi eſt, fucataque; neſcia veri
Mens ſtupet, & rectum devia linquit iter.
4 Nocte nefas animo verſat, nec crimina terrent;
Dumque meat lævo tramite, recta fugit.
5 Magne opifex rerum! tua te clementia cœlo
Inſerit, & nubes tranſvolat alma fides:
6 Vaſtius oceano ſolium eſt, & montibus altis
Firmius; hoc homines, quadrupedeſque regis.
7 Quàm tuus eximius favor eſt! Tu mollibus alis
Protegis Adamidas, incubituque foves:
8 Te pandente manum dapibus ſaturantur opimis,
Reſtinguuntque ſitim flumine dulcis aquæ:
9 Sunt tibi vitales latices; tu lumine cinctus
Sidereo roſeâ pectora luce reples.
10 Qui te nôſſe cupit, lenem te ſentiat opto,
Juſtitiæque tuæ protegat umbra pios.
11 Abſit ut ambitio pedibus me proterat! abſit
Sedibus excutiat me fera turba meis!
12 Auctores ſcelerum ſubitam traxêre ruinam,
Nec proclinatos eriget ulla dies.

PSAL. XXXVII.

Ne freme, fulgorem gentis dum cernis iniquæ,
Candida nec cruciet pectora livor edax:
2 Concidet illa brevi, ſucciſi graminis inſtar,
Defluet & teneræ flaccida more roſæ.
3 Tu modò fide Deo, recti ſectator & æqui;
Ille larem, lautas conferet ille dapes:
4 Arbiter æthereus tibi ſit mellita voluptas,
Et deſideriis annuet ille tuis:
5 Hoc duce carpe viam, mediis in fluctibus unum
Hunc ſpecta; portum, quem petis, ille dabit:
6 Illius auſpiciis probitas tua lumina ſolis
Æquabit, medio cum ſecat axe diem:
7 Mente Deum ſpecta placidâ, ſperaque; nec urat
Cor tibi, perverſis cum nimis aura favet:
8 Iræ pone modum, ruptis ne forſan habenis
In vitium præceps hâc ſtimulante ruas.
9 Ibit in exitium gens impia; numine fretus
Vivet, & huic ſedes terra perennis erit.
10 Parva mora eſt; gens prava ruet, fruſtraque nefandæ
Veſtiges ubi ſint rudera priſca laris:
11 Incolet interea terras, qui pectore miti eſt;
Hic ubi gaudebit divite pace frui.
12 Dum ſtruit occultas juſto gens impia technas
Infremit, & dentem perfida dente terit:
13 Ridet at ætherea recti Deus auctor ab aula,
Exitii cernens non procul eſſe diem.
14 Impius eduxit gladium, lunavit & arcum,
Quo pius occumbat, quo juguletur inops:
15 Sed Deus hoc illi transfiget viſcera ferro,
Franget & ultrici cornua tenſa manu.
16 Sors juſti tenuis pompam ſupereminet aulæ,
Divitis & famulas ambitionis opes:
17 Hoſtibus elidet cœleſtis dextera vires;
Sinceræ vindex hæc pietatis erit.
18 Adſpicit ærumnas ſancti gregis arbiter orbis,
Illius & demto fine tuetur opes.
19 Ora pio nullus tinget pudor; affluet idem
Deliciis, reliquos dum premit atra fames:

20 Ina-

20 Improba vaneſcet gens & diſſlabitur; agnæ
Sic abit in fumos igne peruſtus adeps.
21 Mutua dum ſumit, perſolvit debita nulli
Impius: eſt juſto ſemper aperta manus.
22 Quem beat & placidùm Deus adſpicit, incolet orbem;
Sed premet exoſos fœda ruina lares.
23 Sternit iter juſto rerum qui ſceptra gubernat,
Et probat hanc unam quam terit ille viam:
24 Labitur ille quidem, ſed ſic ut ſurgere poſſit;
Nam Deus infirmis porrigit ipſe manum.
25 Antè puer caræ pendebam matris in ulnis;
Nunc arat exſangues plurima ruga genas:
Non tamen affligi vidi ſine vindice juſtos,
Poſcere vel natos ore tremente dapes.
26 Larga piis ſemper manus eſt & dapſilis; olim
Sors quoque ter felix poſteritatis erit:
27 Ergò animum vitiis mox exue, recta ſecutus,
Stare diu in terris qui tua tecta cupis.
28 Juris amans Deus eſt, nec juſtum deſerit; illi
Semper adeſt: præceps cætera turba ruet.
29 Sors erit his tellus, quibus eſt reverentia legum,
Obruet & patrias nulla ruina domos:
30 Jugiter os illis rectum ſpirabit & æquum,
Et pia juſtitiam lingua ſub aſtra vehet.
31 Sancta Dei lex eſt imis infixa medullis,
Hæc vacillantes ſuſtinet una pedes.
32 Sævus in excubiis latitans his imminet hoſtis,
Et ſtricto jugulum cominùs enſe petit:
33 Sed Deus affulgens famulos tutabitur; umbris
Devotos miſeræ ſubtrahet ille neci.
34 Tu ſpera, pareque Deo; ſic ſtabis in altum
Evectus, coràm dum ruet hoſtis atrox.
35 Vidi ego, nam memini, ſcelerum florere miniſtros,
Ut viret in pingui laurus amœna ſolo:
36 In fumos abiêre tamen; veſtigia nulla,
Umbraque quærenti nulla reperta mihi eſt.
37 Sedulus obſerva juſtos, & reſpice finem;
Pax illis niveos claudet amica dies:
38 Impia colluvies hominum ſimul occidet omnis;
Et ſimul ex ipſa ſtirpe reciſa ruet.
39 Una ſalus juſto Deus eſt; hoc pendet ab uno
Vir pius, hoc clypeo ſeque ſuoſque tegit:

40 Muniet

40 Muniet hoc pectus, ſcelerataque tela retundet;
Hanc ſibi mercedem vindicat alma fides.

PSAL. XXXVIII.

NE famulum reprende, Deus, dum fervidus iram
Colligis, & juſtus ventilat arma furor.
2 Tu mea lethiferis fixiſti pectora telis,
Et gravis afflictum jam tua dextra premit;
3 Fax iræ violenta tuæ depaſcitur artus;
Nec locus eſt plagis vulneribuſque novis;
Oſſa quatis luxaſque mihi, compage ſolutâ;
Scilicet hæc ſonti debita pœna fuit.
4 Obruor illuvie ſcelerum, ceu vertice ſerptus,
Quoque premor nimium, prô dolor! urget onus;
5 Vulnera tabe fluunt, & ſpargitur undique virus;
Stultitiæ merces, juſtaque pœna meæ.
6 Curvus in inviſam defigo lumina terram;
Lumina perpetuo quæ mihi rore madent:
7 Ulcere corroſos urunt incendia renes;
Nullaque pars morbo, nulla dolore vacat.
8 His fractus merſuſque malis, ululatibus, unum
Quod ſupereſt, terras laſſo polumque meis.
9 Telluris cœlique ſator, tibi nuncupo vota;
Tu mala quæ patior vix toleranda vides.
10 Cor trepidat, languent tremuli ſine viribus artus;
Nox oculis, acie deficiente, natat.
11 Me fugiunt, quos junxit amor vel ſanguis, amici;
Et ſpectatores non levis horror habet:
12 Imminet & jugulo ſtrictis manus impia telis,
Et petor opprobriis, compoſitiſque dolis.
13, 14 Aſt ego ſurdus ad hæc, ceu qui ſtupet auribus orbus;
Et, ceu nulla foret vox mihi, mutus eram:
15 Nempe, parens rerum, ſpes in te noſtra recumbit;
Suſcipies famuli tu pia vota tui.
16 Annue, dicebam, votis, ne forte vacillem;
Hoſtibus & fiam fabula læta meis;
Annue, ne noſtra quiſquam de clade triumphet,
Et proclinatus prociduuſque premar,
17 Succiduo jam penè miſer ſum poplite, præſens
Semper & ærumnæ triſtis imago meæ eſt;

18 Judice te coram vitæ delicta fatebor,
Et tepido cernes imbre madere genas:
19 Hoſtica ſed numero ſuperans & robore pollens
Turba, meis vivit læta vigetque malis:
20 Inſontem premit hæc odiis; benefactaque pœnis
Compenſat, ſtudiis ſemper iniqua piis.
21,22 Ne me linque, Deus, nec te mihi ſubtrahe; vitæ
Sed columen famulo porrige promtus opem.

PSAL. XXXIX.

CAutiùs incedam, dixi, ne fortè vacillans
Audeat effari lingua proterva nefas:
Os mihi compeſcam freno, præſentibus illis
Quos juvat obliquó tramite prava ſequi.
2 Lingua diù ſiluit, juſtas nec protulit iras,
Quod mihi majoris cauſſa doloris erat:
3 Ignis ut incluſus tacitum cor arſit; in auras
Mox dolor erumpens talia dicta dedit:
4 Da, Deus, annorum numerum, momentaque vitæ
Futilis, extremum da mihi noſſe diem:
5 Vita brevis, tecum ſi confers, æmula palmi eſt;
Et nihil, & nihilo ſi quid in orbe minus.
6 Horret iter tenebris, curarum mole gravatur
Pectus, & heredem neſcit avarus opum.
7 Quid mihi reſtat opis? Te fido, maxime rerum!
Anchora tu noſtræ, cum furit unda, rati es.
8 Eripe me noxæ, nævos, pater, elue; lædi
Ludibrio ſtolidi ne patiare gregis.
9 Cura fuit rigidis linguam frenare lupatis,
Tu quia fortunæ, quâ premor, auctor eras.
10 Tolle quod infeſtat, moderatiùs exige pœnas;
Ah! perii plagis vulneribuſque tuis.
11 Crimina dum plectis, formam, ceu tinea, rodis;
Ah! quàm mortales lubrica turba ſumus?
12 Suſcipe vota, meis aures adverte querelis;
Nec tetricus, lacrimas dum tibi fundo, ſile:
Scilicet extorrem patriis me cernis ab oris,
Et proavis tellus hæc peregrina fuit.
13 Pone tuas iras, & fractum robore pectus
Inſtrue, ſupremum funeris ante diem.

PSAL. XL.

SPe mihi non vanâ mentem fulcivit, & aures
Indulſit precibus qui regit aſtra meis.
2 Illius ex altâ bonitas me traxit abyſſo,
Juſſit & in ſolida figere rupe pedem.
3 Ille novos numeros famulo dictavit & hymnos,
Facta quibus ſuperi ſunt celebranda patris:
Audiet hos mundi gemino ſub cardine tellus,
Fidet & auctori tacta timore ſuo.
4 O felix Domino quiſquis ſpe firmiter hærens
Deſpicit elatos, artificeſque doli!
5 Quis miracla, Deus, tua quis benefacta retexat?
Mens hebet hæc verſans, promere lingua nequit:
6 Nec tibi cæſa placent, nec toſta piamina flammis;
Hoc tacitè vulsâ me, pater, aure mones.
7 En! Deus, en adſum! dixi; quò juſſeris ibo;
In tabulis proſtant nomina noſtra tuis.
8 Mens jubet obſequium rerum præbere parenti,
Æternùmque animo lex tua fixa manet.
9 Juſtitiæ monumenta tuæ cantata per orbem
Sunt mihi; nec, memini, vox taciturna fuit:
10 Tu mihi teſtis ades, non hæc ego pectore clauſi;
Sed fidei & partæ præco ſalutis eram:
Non ego celavi populum benefacta, nec illa
Fœdera, quæ nullo ſunt violanda die.
11 Ne mihi te ſubduc; ſed dum nitet ignibus æther,
Hinc tua me bonitas protegat, inde fides.
12 Obruor ærumnis, ſcelerum dum perfero pœnas;
Lumina nec fas eſt tollere victa malis:
Verticis iſta pilos ſuperant tormenta cruceſque;
Liquitur & nimiis mens ſuperata vadis.
13 Sit vitæ tibi cura meæ, dulciſſime rerum!
Et pede, ne peream, mox properante veni.
14 Omnibus opprobrio ſit, qui mihi dira minatur;
Hoſtis & obſcœnæ det citò terga fugæ:
15 Opprimat hunc clades, qui dentem dente fatigans
Nequiter, ah! riſu me petulante petit.
16 Geſtiat exſultans te qui ſibi quærit amicum,
Signaque lætitiæ det manifeſta ſuæ:

Quiſquis & auxilium te poſcit voce canorâ,
Dicat; Iô Domino ſit ſua laus & honos.
17 Sum miſer, ah fateor! tamen eſt tibi cura clientis;
Lenis ades, ſegnes ducere parce moras.

PSAL. XLI.

O felix inopem trutinâ qui penſitat æquâ!
Huic feret afflicto conditor orbis opem:
2 Hunc Deus incolumem rebus ſervabit in arctis,
Et dabit innubes & ſine nocte dies:
3 Hoſtibus eripiet, vireſque reſarciet ægro;
Ponet & in molli languida membra toro.
4 Adfer opem, dixi, Deus, ablue vulnera mentis;
Heu! tua majeſtas crimine læſa meo eſt.
5 Me petit opprobriis fera gens; &, Terminus illi
Ecquis, ait, vitæ, nominis ecquis erit?
6 Mellea vox illi eſt, ægrum dum viſit; at intùs
Quæ coquit, abſcedens dira venena vomit.
7 Turba calens odiis inter ſe murmure cæco
Muſſat, & inſontem tollere fraude parat.
8 En, ait, ille jacet, morbo confectus acerbo;
Occidet, & nulla reſtituetur ope.
9 Qui ſocius vitæque fuit menſæque jacenti
Imminet, & ſtratum calce ſubinde ferit.
10 Fer, Deus, auxilium, da poſſe reſurgere, digna
Hoſtibus ut referam præmia, parque pari.
11 Hoc, ubi ſacrilegis ſpes intercepta triumphi eſt,
Quem mihi voviſti, pignus amoris erit.
12 Me mihi tu reddens cœleſti numine fulcis,
Æternùmque tuo das pater ore frui.
13 Tu, Deus Iſacidûm, tibi, quas decet, aſſere laudes;
Sitque dies titulis nulla ſuprema tuis.

PSAL. XLII.

CErvus ut in medio celſis de montibus æſtu
Actus in algentes fertur anhelus aquas;
Sic mea vitali ſatiari numinis undâ
Mens avet, & Domini languet amore ſui.
2 Gaudet & optat amans vitæ ſe jungere fonti;
His mihi deliciis quæ dabit hora frui?

3 Dum ſine fine petunt ubi ſis cui ſervio numen,
Sunt miſero lacrimæ nocte dieque dapes.
4 Scandere me quoties memini penetralia ſacra,
Et longo populos ordine pone ſequi;
Aurea dum recolo miſſas ad ſidera voces,
Et plauſum, feſtis quem decet eſſe choris;
In lacrimas totus miſer & ſuſpiria ſolvor,
Inter & ærumnas eſt mihi dulce queri;
5 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exſpes?
Cur ita me torques anxia? fide Deo:
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
Et mihi materies unica laudis erit.
6 Dum queror, in mentem, liquidis Jordanis ab undis
Sepoſitiſque jugis, tu mihi ſæpe redis.
7 Gurgitis eſt gurges, rauci comes æquoris æquor;
Fluctibus infelix obruor uſque novis:
8 Luce ſed in media bonitas tua fulget abyſſo;
Nocte parens vitæ tu mihi carmen eris.
9 Tunc ego cur, dicam, capiunt te oblivia noſtri,
Rerum opifex! animæ portus & aura meæ?
Cur prope confectum curis, lacrimiſque ſepultum
Me ſinis immani durus ab hoſte premi?
10 Hic petit inſultans ubi ſis; ego vulneror inde,
Enſis & in morem permeat oſſa dolor.
11 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exſpes?
Cur ita me torques anxia? fide Deo:
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
Et mihi materies unica laudis erit.

PSAL. XLIII.

SIs mihi tu judex, Deus, & crudelibus obſta;
Subdola ne me gens, ne ſcelerata premat.
2 Es mihi tu rupes; ah! me cur rebus in arctis
Ablegas? ah! cur victus ab hoſte gemo?
3 Prome jubar, quo cuncta foves; hoc dirige greſſus;
Scandere da templi limina ſancta tui.
4 Tum mea te referet chelys, & proſternar ad aras;
Lætitias animæ deliciaſque meæ.
5 Cur ita dejecta es? Cur te mens anxia torques?
Cur gemis? Ætherei poſce parentis opem;

Huic

Huic ego feſtivo perſolvam carmine grates;
Nec Deus hunc præter, quem ſequar, alter erit.

PSAL. XLIV.

ARrectâ, Deus, aure tuæ miracula dextræ
Hauſimus, antiqui quæ cecinêre patres:
2 Gentibus expulſis, ſimul & te vindice cæſis
Indigenis, tellus hoſtica ceſſit avis.
3 Non ſuus hos enſis felicibus intulit arvis,
Nec fuit humano robore parta ſalus:
Hos, pater armorum! peperit tua dextra triumphos;
Dilectique gregis lux tua rexit iter.
4 Te rerum Dominum, te Regem agnoſcimus unum;
Fer Deus Iſacidis, quam potes unus, opem:
5 Te duce cogemus ſubitò dare terga rebelles,
Et pedibus populos ſubdere colla truces.
6 Non ego vel gladio, levibus vel fido ſagittis;
Nil gladius, nil me miſſa ſagitta juvet:
7 Tu, Deus, hoſtiles fœdâſti pulvere vultus,
Imperioque tuo libera turba ſumus.
8 Ergò tuas laudes omni celebrabimus ævo,
Et fons tu noſtri carminis unus eris.
9 At, procul abſcedens, tu nos hoſtilibus offers
Opprobriis, ſolito more nec arma regis:
10 Terga fuge trepidos nos cogis vertere, noſtris
Auctus & exuviis impius hoſtis ovat:
11 Præda ſumus velut agna lupis; patriiſque relictis
Sedibus, in toto quærimus orbe fugam:
12 Et minimo venire jubes, & ſubjicis haſtæ
Captivos; lucri nil tamen inde legis:
13 Objicis opprobriis, & nos vicinia riſu
Excipit, indignis perſequiturque jocis:
14 Fabula ſic vulgi ſumus, & dum nubila ſors eſt,
Vertice nos moto turba profana notat:
15 Nec modus eſt vel meta malis, ſemperque fatiſcit
Obruta mens curis, turpat & ora pudor.
16 Stringit in inſontem truculenta calumnia dentes,
Armat & ultrices gens ſcelerata manus.
17 Hæc licet infeſtent, animo tu firmiter hæres,
Et tibi quam dedimus ſtat ſine labe fides:

18 Nec

18 Nec te deſeruit mens tot vexata procellis,
Nec quod ſignâſti devia liquit iter.
19 Hausêrunt miſeros habitata draconibus antra;
Mortis & ante oculos vallis opaca fuit:
20 Si tamen inde tui mens eſt oblita favoris,
Si cui te præter ſunt data vota Deo;
21 Hoccine tuos oculos fugiet ſcelus, intima cordis
In tenebris acie qui penetrante vides?
22 Te propter luimus, te propter jugiter, eheu!
Cædimur; imbelles ſic laniantur oves.
23 Surge; quid ignavo conduntur lumina ſomno?
Evigila, miſeris ne procul eſſe velis.
24 Cur fugis oppreſſos immani pondere? Noſtræ
Immemor ærumnæ cur, Deus, ora tegis?
25 Viribus exſtinctis animas in pulvere merſas,
Membraque jam cernis tabida fixa ſolo.
26 Eripe te ſtratis, pacti memor aſſere ſervos;
Et bonus hoſtili ſubtrahe colla jugo.

PSAL. XLV.

Dicere fert animus Regem; nova carmina Regi
Lingua parat, calamo par erit illa levi.
2 Forma viros ſuperans, affuſaque gratia labris
Te beat, & Domini non periturus amor.
3 Eia age, Rex, humeris apta ſtellantibus enſem,
Quem decus & bello partus adornat honos.
4 Macte novis titulis; niveos clementia currus
Cingat, & auratas faſque fideſque rotas:
Sic tua perculſæ diſcent miracula gentes,
Intremet & gemini terra ſub axe poli:
5 Hoſtica lethiferis transfiges corda ſagittis,
Corruet & telis gens numeroſa tuis:
6 Quoque ſedes ſolium, ſtans nullo mobile ſeclo,
Cuncta reget, populis & pia jura dabit.
7 Sunt tibi jus & fas & candida pectora cordi;
Impietas odio, menſque referta dolis:
Ergò tibi ſuperûm rector perfudit olivo
Tempora; præ ſociis hic tibi ceſſit honos.
8 E thalamis quoties procedis lætus eburnis,
Myrrham, aloen, caſiam regia veſtis olet.

9 Regis

9 Regia progenies te cingit mille miniſtras
Inter honoratas, & tua juſſa ſubit:
A dextris Regina ſedet, ſpectabilis auro,
Quod legit in patriis gens Ophyræa jugis.
10 Tu mihi, purpureæ decus Heroina cohortis,
Auſculta, monitis obſequioſa meis;
Dele animo populoſque tuos, caroſque propinquos;
Nec patris aut patrii ſit tibi cura ſoli:
11 Blanda tuæ Regem ſuccendat gratia formæ,
Hunc quoque tu Dominum religioſa cole.
12 Se tibi turba frequens populi proſternet, & ipſæ
Sponte ferent Tyriæ regia dona nurus.
13 Tota nites intùs; veſtis tibi texitur auro,
Pallaque Sidoniis ter ſaturata cadis.
14 Ibis in amplexum Regis ſine compare virgo,
Cui niveus Phrygiâ pingitur arte ſinus:
15 Se jungent comites Regum de ſtirpe puellæ,
Lætaque virgineis perſtrepet aula choris:
16 Implebitque vicem ſoboles generoſa parentum;
Omnibus hæc populis, te duce, jura dabit.
17 Ergò mihi nullo Regina taceberis ævo,
Concinet & laudes ultima terra tuas.

PSAL. XLVI.

UNa Deus miſeris ſpes eſt & ahenea turris,
Nec procul eſt, populi cùm fremit ira trucis.
2 Non ego formidem, tellus licet ima dehiſcat;
Vaſta licet montes obruat unda maris:
3 Nec trepidem pelagum ſpectans, dum murmure rauco
Inſultat ſcopulis, & juga ſumma quatit.
4 Urbs habitata Deo, jucundo flumine vitæ,
Sanctaque felici templa rigantur aquâ.
5 In medio Deus eſt, &, ne ruat, undique vallat;
Fertque citam, quoties ingruit hoſtis, opem.
6 Infremuêre truces populi, cœlumque tremiſcens
Intonùit, tellus & liquefacta fuit:
7 Sed Deus Iſacidûm, bello qui præſidet, arcis
Inſtar erat nobis, auxiliumque tulit.
8 Huc ades, & mecum ſpecta miracla Tonantis,
Regnaque cœleſti depopulata manu;

9 Bella

9 Bella Deus paſſim premit, & vi conterit arcus;
Telaque falcatas perdit & igne rotas.
10 Pone minas, inquit, Dominum me ſuſpice; faſces
Agnoſcent olim terra fretumque meos.
11 Sed Deus Iſacidûm, bello qui præſidet, arcis
Inſtar erit nobis, auxiliumque feret.

PSAL. XLVII.

PLaudite mortales, rerum celebrate parentem;
Voxque triumphantis ter geminetur Iô:
2 Sedibus è ſuperis, nutu ſceptroque tremendo,
Ille regit veſper quidquid & ortus habet:
3 Ille feros populos gemino ſub vertice cœli,
Antè triumphatos, ſub juga noſtra trahet:
4 Et ſibi dilectæ donabit prædia genti;
Hoc domus Iſacidûm geſtit honore frui:
5 Ille triumphali ſuperûm palatia curru
Scandit, & adventûs ſigna dedêre tubæ.
6 Pſallite mortales & Iô ter dicite Regi;
Plaudite victori terque quaterque Deo:
7 Illius occaſus ſolium veneratur & ortus;
Hunc celebret mentis quidquid & oris habet:
8 Illius imperio tellus obtemperat omnis;
Et ſolii pietas cingit utrumque latus:
9 Abramidûm populis junguntur fœdere Reges;
Quos regit hic, quibus & præripit omne decus.

PSAL. XLVIII.

MAjeſtas immenſa Dei eſt, venerabilis urbi
Quam colit, & ſacris ter celebranda jugis.
2 Alma Sion Boream ſpectans pulcerrima rerum eſt,
Et domus auguſti Regis, & orbis amor:
3 Omnibus hæc aperit portam, portumque ſalutis;
Nullus & in toto eſt tutior orbe locus:
4, 5 Hâc conjurati viſâ ſtupuêre tyranni,
Protinus & turpi terga dedêre fugæ:
6 Hos metus invaſit trepidus, luctuſque virorum
Æmulus angori parturientis erat:
7 Haud aliter puppes violentia diſſipat Euri,
Ægæum tumidis cùm mare fervet aquis:

8 Hæc, quæ fama refert, in ſacra vidimus urbe;
Numinis invicti quæ ſtabilita manu eſt.
9 Alme parens! feſtis quoties advolvimur aris,
Una tuæ cunctos ſpes bonitatis alit.
10 Par majeſtati laus eſt tua, neſcia metæ;
Sanctaque juſtitiæ dextera lance nitet.
11 Geſtiat alta Sion; celebrent & judicis æqui
Facta Paleſtinæ quas habet ora nurus.
12 Mœnia circumiens Solymæ, quam ſuſpicis, hoſpes,
Dinumera turres quas habet ille locus:
13 Adſpice ſupremis inſertas nubibus arces;
Quæque vides, ſoboli regia tecta refer:
Qui colit hanc, dum luce fruar, dum ſtabit & orbis
Machina, dux nobis & Deus unus erit.

PSAL. XLIX.

PAnde meis aurem monitis, quicunque virorum
Incolis Eoas, Heſperiaſve plagas:
2 Auſcultent clari proceres, & futile vulgus;
Et qui divitiis pollet, & æris inops:
3 Quæ loquar, arcanos reſerans ſapientia fontes
Suggeret; hæc animo volvere dulce mihi eſt:
4 Seria res agitur; vates oracula plectro
Perſequar, intentus cantibus ipſe meis.
5 Cur ego formidem, cum fluctibus undique vaſtis
Cingor, & à tergo vindicis enſe premor?
6 Spem locat in loculis animus mortalia curans,
Jactat & ingentes ambitioſus opes;
7 Non tamen his frater prævertit funera fratris,
Nec pretio flecti numinis ira poteſt:
8 Vita nequit gazis redimi, pernicibus alis
Illa fugit nullo reſtituenda die:
9 Ære nec oblato ſeros mercaberis annos,
Dona nec admittit mortis avara manus:
10 Cum fatuo prudens moritur, cum paupere dives;
Nec mora, quos linquunt occupat alter agros:
11 Nemo ſibi non ſpondet opes tituloſque perennes;
Sed titulos & opes mors inopina rapit:
12 Eſt fugitivus honos, & quotquot naſcimur Adæ
Semine, quadrupedûm more perire vides:

13 Vana ſequi gens ſtulta ſolet, patrumque nefanda
Dicta probat ſoboles improba, pejor avis.
14 Strata jacent, ritu pecudum, ſub mole ſepulcri
Agmina, lethali depopulata manu:
Vir pius hæc rectique tenax, cum deſuper Eos
Fulſerit, imperio vim prohibente premet:
Ora venuſta priùs cernet manantia tabo,
Junctaque marmoreo fœda ſepulcra lari.
15 At mihi vim lethi depellet rector olympi,
Et dabit ut ſecum gaudia lætus agam.
16 Ne trepida, gazas ſubitò ſi congerit alter,
Et domus auratas explicat alta trabes:
17 Nudus opum buſto tegitur; nec gaza, nec auro
Dives ad infernas pompa ſequetur aquas:
18 Ille cutem curat, fugitivaque gaudia vivus
Captat, & hunc laudat quem juvat illa ſequi:
19 Mors tamen hunc addet proavis; quæ meſſuit illos,
Non ſinet hunc vitæ perpete flore frui.
20 Hei mihi! gens hominum dum tangit vertice cœlum,
Se pecudum neſcit claudere more diem.

PSAL. L.

ARbiter æthereus, cui ſervit purpura Regum,
Perculit, os pandens, orbis utrumque latus:
Ætheris excelſi ſolio ſe ſiſtere juſſit
Regna, rubens quotquot veſper & ortus habet.
2 Ille Sionææ roſeo de vertice rupis
Fulſit, & auratum protulit inde jubar:
3 Hinc aderit, nec verba premet; præcurret euntem
Flammà vorax, circùm vaſta procella ruet:
4 Æthera teſtatus, terramque ſub ætheris axe,
Diſcutiet populi facta ſiniſtra ſui.
5 Confluat huc, dicet, mihi gens dilecta, juvencis
Fœdera quam mecum pacta litare jubent:
6 Sidera juſtitiam narrabunt numinis, ipſe
Nam Deus officium judicis æquus obit.
7 Eloquar; Iſacidæ trepidas advertite mentes:
Vos ego cœleſti poſtulo voce reos:
Vos Deus appello: Dominum me prædicat orbis,
Et ſacra gens priſco fœdere juncta mihi es:

8 Non ego quod noſtras rarò pecus imbuat aras,
Parciùs offerri non holocauſta queror;
9 Nec caper è caulis, nec me, ſpectante popello,
Vilibus è ſtabulis tracta juvenca juvat:
10 Quidquid habent campi pecudum, ſaltuſque profundi;
Quidquid alunt rupes & juga mille, meum eſt:
11 Suntque mihi notæ volucres in montibus altis;
Meque colit Dominum quidquid inerrat agris:
12 Si premar eſurie, non vos ſolatia poſcam;
Me penes eſt tellus quidquid & æther habet:
13 An mihi toſta famem depellant viſcera tauri?
An levet hircini ſanguinis unda ſitim?
14 Solve tuo grates potiùs Dominoque Deoque,
Votaque, me quiſquis ſimplice mente colis:
15 Tempeſtas cum ſævit, opem me poſce parentem;
Hanc ego depellam, tu mea facta refer.
16 Crimina ſed ſpectans, his te, gens impia, judex
Arguet æthereus corripietque modis:
Quid tibi nobiſcum eſt, cur tu mea fœdera pandis?
Cur memorat leges improba lingua meas?
17 Tu mihi reclamas, legum tu ſpernis habenas;
Et te cum moneo, littora bubus aro:
18 Tu prædatori comitem te jungere gaudes;
Te quoque conſortem turpis adulter habet:
19, 20 Ore paras fraudes; utero conceptus eodem
Te timet, & linguæ ſpicula ſæva tuæ:
21 Ad tua quòd tacitus connivi crimina, rides;
Meque tui ſimilem, gens ſcelerata! putas:
At mihi tu meritas ſcelerum dabis improba pœnas;
Nam tua ſunt digitis facta notata meis.
22 Numinis immemores monitis advertite ſacris;
Ne mea vos, nullo vindice, dextra terat.
23 Me colit hic, qui laude litat; ſectator & æqui,
Pars erit electi, me tribuente, gregis.

PSAL. LI.

1 ME, Deus, exaudi facilis; patriique favoris
Adſpiret famulo mollior aura tuo:
Quique reis toties veniam totieſque benignus
Indulges, ſcelerum me quoque faſce leva:

2, 3 Turpe

2, 3 Turpe nefas dele, fœdam, pater! elue noxam;
Obverſantem oculis nocte dieque meis.
4 In te deliqui, te ſolum crimine læſi;
Et ſcelus ulciſci jus tibi faſque foret.
5 Polluit auſpicium vitæ mihi fœda libido,
Primaque lux miſeræ conſcia labis erat;
Luce carens ipsâ contraxi matris in alvo
Triſte rudimentum, ſeminiumque mali:
6 Sed te pura juvat mens; quam tu, nube remotâ,
Erudies, leges diſcat ut illa tuas.
7 Hyſſopi me fronde, ſacro me flumine luſtra;
Sic ego mundus ero, candidiorque nive.
8 Mitte ſalutiferæ qui gaudia nuntiet horæ,
Ut redeat fracto priſcus in oſſa vigor.
9 Parce meo puros in crimine figere vultus;
De medio potiùs flebile tolle nefas.
10 Redde, quod amiſi, pectus ſine crimine; mentem
In reſtaurato pectore finge novam.
11 Nec me adytis diſclude ſacris; & ſpiritus olim
Quas tuus accendit, ne mihi deme faces.
12 Redde mihi vitæ ſpirantes gaudia vultus;
Meque regat promtâ ſpiritus ille manu:
13 Indicio tum verſa meo gens devia greſſus
Diriget, & Solymæ figet in æde pedem.
14 Auctor opis vitæque parens! ne cæde madentem
Lethifer in pœnas poſce, ſed abde nefas:
15 Tunc ego te lætus tollam ſuper aſtra; recludc
Vocis iter, laudes ut canat alta tuas.
16 Nec te turis odor, nec victima cæſa, nec, ultrò
Quam tibi ſacrarem, bucula toſta juvat:
17 Mens ſcelerum ſub mole gemens, fraudeſque peroſa
Una placet, numen placat & una tuum.
18 Adſpice, ſed facilis, turres, pater alme! Sionis;
Et Solymæ memori mœnia conde manu:
19 Tum tibi placato pecudum cruor imbuet aras;
Et cadet in ſacros hoſtia grata focos.

PSAL. LII.

TUrba potens, ecquid ſtolidè tua crimina jactas?
Numinis eſt conſtans, nec periturus amor.
2 Impia lingua tibi eſt; quam nulla novacula, lævi
Cote nitens, acies vincere nulla poteſt:
3, 4 Prava piis ſtudiis præfers, mendacia vero;
Oſque meras fraudes, perniciemque parat:
5 Te Deus exſcindet vindex; vitâque, boniſque
Exuet; & patriis ſedibus exſul ages.
6 Vir pius hæc ſpectans Dominum venerabitur orbis,
Illudenſque reis talia dicta dabit:
7 Divinam qui riſit opem, cui copia rerum
Et mala mens olim dux fuit, ecce jacet.
8 Aſt ego qui Domino fidi conſtanter, olivæ
Inſtar in illius luxuriabor agro:
9 Te Deus obſervans Dominum, tua dulce putabo
Jugiter, in ſacro pandere facta choro.

PSAL. LIII.

STultus ait ſecum, Non eſt Deus; inquinat omne
Cor ſcelus, & recto tramite nemo meat.
2 Deſpiciens terras Deus inquiſivit, an orbem
Incoleret prudens & pietatis amans:
3 Omnia peſtis erant, omnes involverat error;
Virque pius toto nullus in orbe fuit:
4 Cæcane perverſis mens eſt, ait, impete facto
Glubere qui populum non metuêre meum?
Ceu dape dilectæ paſcuntur ſanguine gentis;
Nemo mihi toto de grege vota facit.
5 His ubi nulla fuit juſtæ formidinis umbra,
Vidimus imbelli corda timore quati:
Et ſacra cum telis cinxerunt caſtra, per agros
Vindicis his ſpargi vidimus oſſa manu;
Texit & ora pudor populo, quem conditor orbis
Spreverat, & trepidæ ſunt data terga fugæ.
6 Illa dies, lux illa veni, de rupe Sionis
Iſacidis cœli quâ feret auctor opem:
Tum domus Abramidûm celebrabit gaudia, duro
Cum ſacra gens cernet colla ſoluta jugo.

PSAL. LIV.

ME fidei, pactique memor, Deus, aſſere; judex
Tu mihi, quâ polles, ne premar adfer opem:
2 Alme parens! mœſtis aures adverte querelis;
Et memori gemitus pectore conde meos.
3 Me fera barbaries premit & violenta tyrannis,
Et majeſtati gens inimica tuæ:
4 Sed mihi tu præſens, Deus, es; tutaris & illos,
Quorum ego conſilio, ſubſidioque juvor.
5 Impia gens pœnas te pendet vindice; tandem
Ah! tua ſubverſo luceat hoſte fides:
6 Tunc ego tura ferens ultrò proſternar ad aras;
Teque colam quo nil mitius orbis habet:
7 Namque tuo ductu venti ſecurus & undæ,
Sacrilegi vidi naufraga vela gregis.

PSAL. LV.

DUm precor, exaudi, rerum pater optime! queſtus
Dum gemino, vultûs ne jubar abde tui:
2 Supplicis auſculta precibus, votiſque benignus
Annue, dum querulis aſtra fatigo modis.
3 Ah fremit! ah! odiis fera gens me vexat & iris;
Pro dolor! & famam dente proterva petit.
4, 5 Cor micat; & piceis mors dum circumvolat alis,
Horrifico nimiùm concutit oſſa metu.
6 Obrutus his dixi, Miſero trepidoque columbæ
O mihi quis pennas remigiumque dabit?
7 His ego libratis fugerem procul, otia quærens
Saltibus in mediis, ſepoſitiſque jugis:
8 Ociùs hinc celerans, tumidis, quibus obruor inſons,
Fluctibus eriperer nimbiferiſque Notis.
9 Perde, Deus, lita labra dolis, & divide linguas;
Ne poſſint ſociis conſona verba loqui:
Litibus, heu! ſacram lacerari vidimus urbem;
Junctaque litigiis vis truculenta fuit.
10 Pallida ſeu nox eſt, ſeu lux micat aurea, muros
Occupat, & media regnat in urbe nefas:
11 Incolit hanc rabies & vis & dira libido,
Cernis & infandis compita plena dolis.

12 Non mihi vel linguis hoſtes nocuêre vel armis;
Probra pati poteram, tela cavere fugâ:
13 Tu mihi cauſſa mali es, nimium dilecte ſodalis!
Duxque viæ, vitæ deliciumque meæ:
14 Uſus eram, memini, te conſultore; mihique
Templa Dei tecum viſere dulce fuit.
15 Mors domet hunc, vivumque voret telluris hiatus,
Impia cui mens eſt & ſcelerata manus:
16 Aſt ego ture Deo ſupplex votiſque litabo;
Meque ſalutiferâ proteget ille manu:
17 Audiet ille preces, quas fundam; lucida cœli
Limina, vel medias ſole tenente vias:
18 Mille triumphantes acies mihi miſit ab alto,
Inter & ipſa dedit ſpicula pace frui.
19 Me Deus æternis orbem qui frenat habenis
Audiet; & pœnas hoſtica turba luet:
Dum luces ſine nube fluunt, & mollia veris
Tempora, deponit numinis illa metum.
20 Aurea tranquillæ violavit vincula pacis;
Fœderis & rupti menſque manuſque rea eſt:
21 Balſama vox ſpirans ſuperabat acumine ferrum,
Verbaque fundebat lactea pectus atrox.
22 Tu Domino te crede; pios ſufflaminat ille:
Et ne vacillent dirigit ille pedes.
23 Ante diem ſed fraudis amans cædiſque peribit;
Et petet infernas mœſtus uterque domos:
Aſt ego te fidam, Deus, auctor & arbiter æqui!
Anchora tu vitæ, ſpeſque ſalutis eris.

PSAL. LVI.

ME, Deus! adſpecta facilis; quem viribus hoſtis
Obruit, & miſerum nocte dieque premit:
2 Nocte dieque premit miſerum; nec terminus iræ eſt:
Nec claudi numero gens inimica poteſt.
3 Corda metu quoties trepidabunt, porta ſalutis
Tu, Deus! & vitæ ſpes mihi ſolus eris:
4 Vox tua laudanda eſt; te nitor vindice, temnam
Te duce mortali ſpicula miſſa manu.
5 Quæ loquor infelix, interpres adulterat effrons;
Dum coquit hoſtiles mens ſcelerata dolos:

6 Clam

6 Clam coit, inſidias meditans, & noctis in umbrâ
Obſervat greſſus impia turba meos:
7 Fraude ſuâ fidens tutam ſe ſomniat; iræ
Hanc, Deus, incuſſo fulmine dede neci.
8 Tu tabulis gemitus, lacrimas tu colligis urnâ;
Et numeras noſtræ tædia longa fugæ:
9 Terga dabunt hoſtes, quoties te poſco ſalutem;
Nota loquor, famulo tu quia dexter ades.
10, 11 Vox tua laudanda eſt; te nitor vindice; temnant,
Te duce, mortali ſpicula miſſa manu.
12 Sum tibi, dum ſpiro, devinctus perpete voto;
Teque piis hymnis & tua facta canam.
13 Vindice te vivo, mihi tu veſtigia firmas;
Quàque feror vitæ lux tua monſtrat iter.

PSAL. LVII.

DA mihi te facilem, famuli miſerere precantis;
Tu, Deus, es vitæ ſpes ſine fine meæ:
Auſpiciis me credo tuis, & fortibus alis;
His tegar, undoſi dum cadat ira maris.
2 Vota tibi fundam ſupplex, qui fœdera ſervas;
Cujus & inceptum dextra coronat opus.
3 Ociùs accurrens, tu, ne vorer, obvius hoſti
Ibis; erunt comites candor & alma ſalus.
4 Cædibus aſſueti cingunt mihi tecta leones;
Turbaque ferales quæ vomit ore faces:
Lingua refert gladium, telum penetrabile dentes;
Nec magis his jaculum, nec magis haſta ferit.
5 Quâ, Deus, effulges effer ſuper æthera lucem;
Terraque ſit radiis tota coruſca tuis.
6 Hoſtis iter ſtravit laqueis, me perculit horror;
Objecit foveas, captus at ipſe dolo eſt.
7 Obſequioſa mihi mens eſt, tibi firmiter hæret:
Te mea vox Dominum, te mea plectra canent.
8 Excute ſegnitiem, numeris cane, lingua, decoris;
Pſallite vocali nablia juncta lyræ:
9 Manè novo ſuper aſtra, Deus, te carmine tollam;
Et tua per populos grandia facta feram.
10 Magne parens! æquat tua te clementia cœlo;
Tranſvolat & nubes intemerata fides.

11 Quà, Deus, effulges effer ſuper æthera lucem;
Terraque ſit radiis tota coruſca tuis.

PSAL. LVIII.

PUrpurei proceres, jus qui libratis & æquum,
Voſne putem fari juſta, vel æqua ſequi?
2 Quiſque neces animo verſat, bellumque minatur
Sævus; & innocuo terra cruore rubet.
3 Quiſque dolos ſecum materna traxit ab alvo;
A teneris omnes devius error agit.
4, 5 Virus ineſt colubri; magicis qui cantibus aures
Subtrahit, & vinci callidus arte nequit.
6 His malas, denteſque, Deus, confringe; leonum
Contere ſanguineis ora cruenta lupis:
7 More fluant fugientis aquæ; ſit inutilis illis
Arcus; & ultrici ſpicula frange manu:
8 Limacum vel more liqua, fœtûſque tenelli;
Lumina cui ſolis mors rapit ante diem:
9 Diſſipet hos turbo, flammas dum concipis; antè
Fervere ſubjectis quàm queat olla rubis.
10 Geſtiet hæc ſpectans vir juſtus; &, hoſte peremto,
Sanguineo niveos abluet amne pedes.
11 Utilis eſt pietas, tum dicet conſcia tellus;
Eſt quoque, qui toto regnat in orbe, Deus.

PSAL. LIX.

ERipe me telis, populum, pater alme! rebellem
Protere; cui mens eſt prava, cruenta manus.
3 En petor inſidiis inſons! en! agmine facto,
Turba potens in me nocte dieque ruit:
4 Undique conſpirans in me nil tale merentem
Vim parat: hæc ſpectans, fer, pater orbis, opem.
5 Ociùs evigila, belli paciſque ſequeſter!
Quo domus Iſacidûm vindice ſoſpes eras:
Quos reges adſpecta populos; nec parce profanis,
Per ſcelus audaci qui pede jura premunt.
6 Diſcurrunt, cinguntque feris ululatibus urbem,
More canum; ſolis lux ubi merſa latet:
7 Enſis ineſt labiis, comes eſt jactantia linguæ;
Seque putant nullo teſte nefanda loqui:

8 His,

8 His, Deus, illudes; &, qui mihi ſæva minatur,
Materies riſûs devius orbis erit.
9 Viribus hoſtis ovat, ſed te ſequar, optime rerum!
Ne peream, vindex tu mihi ſemper ades.
10 Me tua prævertet levibus clementia pennis;
Dulcibus & votis, hoſte cadente, fruar:
11 Ne tamen hoſtiles acies ſimul obrue; nacti
Otia dediſcant ne tua facta pii:
Sparge ſed obſtantes, & ſparſas demete ſenſim;
Soſpite me, clypei quem tegit umbo tui.
12 Has meruit faſtus ſimul, & perjuria pœnas;
Linguaque felle tumens & lita labra dolis.
13 Hos furor exſtinguat tuus; ut tibi ſubdita diſcant
Sceptra Paleſtinæ, quotquot & orbis habet.
14 Diſcurrant, cingantque feris ululatibus urbem,
More canum; ſolis lux ubi merſa latet:
15 Diſcurrant, quærantque dapes; cogantur at atram,
Dum redeat terris lux nova, ferre famem.
16 Tu mihi manè novo, Deus, & cantabere fortis
Et bonus; afflicto tu quia lenis ades:
17 Tu mihi carmen eris, mea vis & ahenea turris;
Es mea tu rupes, unus & auctor opis.

PSAL. LX.

EN, Deus! extorres peregrinæ gentis in oris
Spargimur; hæc iræ ſunt documenta tuæ.
2 Redde jubar ſolitum: tellus tremit ima dehiſcens;
Tu quaſſam repara, ſtringe quod intùs hiat.
3 Turbârunt miſeras à te data pocula mentes;
Senſimus & nimio pondere colla premi:
4 Nunc fidei, pactique memor, vexilla piorum
Erigis; & populi ſignifer ipſe tui es.
5 Tu tibi dilectum ſuperis de ſedibus audi;
Dumque vibrant hoſtes ſpicula, tende manum.
6 Vox hilarat me ſacra Dei; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros:
7 Cum Giliadæis ſubdam mihi rura Manaſſæ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros:
8 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet; imperiis obſequioſa meis:

Quæque Paleſtinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, noſtra tropæa canet.
9 Quo duce munitæ ſuccedam mœnibus urbis?
Gentis Idumææ quo duce regna petam?
10 Qui priùs exoſas acies educere bello
Jure recusâſti, tu, Deus, arma reges.
11 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obſidet hoſtis;
Te, Deus, excluſo, nemo miniſtret opem.
12 Numinis auſpiciis pugnabitur; hoſtica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

PSAL. LXI.

ÆTheris aurati rector! mea ſuſcipe vota;
Et placidus pronâ, quæ loquar, aure trahe.
2 Orbis ab extremo te poſcam limite; pectus
Dum miſer, ah! curis ſentio mille premi:
Tende manum feſſo; ſecurum ſcandere rupem
Da mihi, ſemotam quam nimis eſſe queror.
3 Tu mihi portus eras, fureret cum fluctibus æquor;
Inter & hoſtiles turris ahena minas:
4 Æternùm loca ſancta colam, te fretus; & alis
Rebus in anguſtis protegar uſque tuis.
5 Audiſti miſeri gemitus & vota; piiſque
Debitus, heredis jam mihi ceſſit honos.
6 Aurea tu Regi produces tempora vitæ;
Multaque pro paucis vivere ſecla dabis:
7 Hic tua templa colet, dum veſcitur æthere; cuſtos
Hinc tua ſit bonitas, cingat & inde fides.
8 Ergò tuas referam laudes, & debita ſolvam
Vota, mihi donec ſpiritus oſſa reget.

PSAL. LXII.

MEnte Deum tacitâ veneror, ſpes omnis in illo eſt;
Ille ſalutiferam fert mihi promtus opem:
2 Arx Deus eſt, clypeuſque mihi, portuſque ſalutis
Unicus; incutient nulla pericla metum.
3 Ecquis erit tandem ſcelerum modus? Ecqua malorum
Meta, quibus nimiùm nocte dieque premor?
Mox ruet in præceps meus hoſtis; ut ariete pulſa
Mœnia, vel putri ſaxa ſoluta ſitu.

4 Deturbare gradu me dum parat æmulus, aſtu
Rem gerit, & fraudes nectere dulce putat;
Callidus incauto blanditur, & ore precatur
Proſpera, dum diras pectore mille tegit:
5 Tu tamen has inter Dominum mens ſuſpice turbas;
Spes ope cœleſti ſuſtinet ille meas.
6 Arx Deus eſt, clypeuſque mihi, portuſque ſalutis
Unicus; incutient nulla pericla metum:
7 Ille meæ rupes & fons & gloria vitæ eſt;
Illius arbitrio res ego credo meas.
8 Fidite mortales Domino, mentiſque receſſus
Pandite; ſpe mentes erigit ille pias:
9 Futile deprendes, nimiumque volatile vulgus;
Eſtque paludati purpura vana chori:
Lancibus impoſitos trutina ventoſque viroſque;
Gens hominum certè plus levitatis habet.
10 Nec populi ſpoliis, rebus nec fide caducis;
Nec jacta nimias ambitioſus opes.
11 Non ſemel eſt rerum Dominus, me teſte, profeſſus;
Cuncta ſuo nutu conſilioque regi:
12 Hunc penes eſt bonitas; hoc jus dicente, viritim
Digna ſuis meritis præmia quiſque refert.

PSAL. LXIII.

TU mihi, rerum opifex, Deus es! te in vota vocabo,
Sol ubi purpureo reddit ab axe diem:
Te ſitio; te membra fame tabentia poſcunt;
Hîc ubi nec ſeges eſt, unda nec apta ſiti:
2 Inter teſqua tuas mens optat cernere vires;
Liminis & ſancti luce priore frui,
3 Dulcior hîc vitâ favor eſt tuus: ergò rotundo
Montibus in mediis te, Deus, ore canam:
4 Ad tua devotas attollens atria palmas,
Te recolam, terræ dum vagus hoſpes ero.
5 Hîc ego te ſpectans, epulis ſaturabor opimis;
Geſtiet hîc laudes tollere lingua tuas.
6 Tu mihi carmen eris; furvâ ſeu noctis in umbrâ
Excubo, tranquillâ ſive quiete fruor.
7 Me quia juviſti pridem, pater alme! ſub alis
Blanda tuis poſthac otia lætus agam.

8 Te

8 Te quoque ponè ſequar, mens te mea deperit unum;
Me tua nam validâ dextera fulcit ope:
9 At mihi quæ fraudem ſtruit, & metuenda minatur,
Hoſtica gens imâ ſorpta dehiſcet humo:
10 Agminis infeſti vindex latus hauriet enſis;
Membraque diſcerpent ſanguinolenta feræ.
11 Geſtiet interea Domino Rex fretus; & illum
Pectore ſincero quiſquis & ore colit:
Sed Deus his linguam compeſcet perpete freno,
Quos certare dolis & dare verba juvat.

PSAL. LXIV.

ME, Deus! exaudi, precibus dum ſidera pulſo;
Tu mihi de trepido pectore pelle metum.
2 Dexter ades, ſeu clàm conſpirat callidus hoſtis;
Impia ſeu demens explicat arma furor.
3 Enſibus aſſimiles acuit gens effera linguas;
Et lita mordaci ſpicula felle vibrat.
4 Clàm pia lethifero recludit pectora ferro;
Nec tamen ætherei vindicis arma timet.
5 Dum coëunt, certantque dolis, animantque ſodales
In ſcelus; his, ajunt, conſcius ecquis erit?
6 Invenêre novas, excuſſo pectore, technas;
Fixa nec eſt tacitis meta moduſve dolis.
7 Sed Deus his ſubito figet præcordia telo;
Claudet & extremum mors properata diem.
8 Ipſa bibet gens hæc ſua toxica; turba popelli
Illius adſpectu territa vertet iter.
9 Conſcia tum tellus cœleſtis fulmina dextræ
Efferet; ultorem diſcet & eſſe Deum:
10 Eriget his & ſe pia mens; & numine freta
Geſtiet exſultim, lætitiâque fremet.

PSAL. LXV.

TE laudes, pater alme! manent in rupe Sionis;
Huc tibi quæ vovit munera quiſque feret.
2 Confluet huc gemino populus de cardine mundi;
Tu quia de ſacro colle vocatus ades.
3 Me malè tranſactæ preſſerunt crimina vitæ;
Sed tuus hæc vitæ crimina tollet amor.

4 Feli-

4 Felices nimiùm, rerum quos ſeligis auctor,
Quoſque ſequeſtratos ad tua ſacra vocas!
Sancta Sionæi gens hæc colet atria templi;
Mille voluptates adferet illa domus.
5 Auctor opis, vitæque parens! dum concipis iras,
Juſtitiæ promis triſtiá ſigna tuæ:
Numine te fidit, te ſuſpicit ultima tellus;
Quiſquis & extremum trans mare tecta colit.
6,7 Tu valido munis & firmas robore montes;
Tu maris & populi murmura vaſta premis.
8 Cùm tua de cœlo funduntur ſpicula, paſſim
Ultima terrarum quaſſa pavore tremunt:
Tu ſimul Heſperiam recreas & littus Eoum;
Solis ubi ſupero fundis ab axe jubar.
9 Tu bonus arva rigas & ditas flumine pleno;
Surgit & imperio meſſis ubique tuo:
10 Tu, Deus! humectas valles; ſaturataque vernis
Imbribus aſſiduo germine ridet humus:
11 Aureus annus erit, te fœcundante novales;
Farraque ſub pedibus fundet opimus ager:
12 It comes ubertas & pleno copia cornu;
Arida quæ læto paſcua rore beat:
13 Tu gregibus colles operis; in vallibus imis
Tu ſegetum culmos luxuriare jubes:
Te ſata, te Domino lætantur mollia prata;
Laudibus hîc cernas omnia plena tuis.

PSAL. LXVI.

Eia age, læta Deum celebra gens incola terræ;
Factaque ſupremi fer ſuper aſtra patris:
3 Dic, Deus ô quantis orbem terroribus imples!
Robore quàm valido colla proterva domas!
4 Te canat, & Domino ſupplex tibi ſerviat Eos;
Solis & occiduis ſubdita terra rotis.
5 Diſcite mortales ſuperi miracula Regis;
Tota quibus rerum machina teſtis erit:
6 Illius imperio refugi maris aruit unda;
Preſſaque ſunt hilari flumina ſicca pede.
7 Deſpicit hic terras, & mundi ſceptra gubernat;
Altaque ſidereo ſub pede colla premit.

8, 9 Voce Deo clarâ mortales ſolvite grates ;
Soſpitat ille animas, dirigit ille pedes.
10 Sorte, pater, variâ tua nos exercuit olim
Dextera ; ſic aurum ſeptima flamma probat :
11, 12 Pes hæſit laqueo, cinxerunt vincula lumbos ;
Hoſtis & immiſſis tempora preſſit equis :
Nec vada, nec flammæ deerant : poſt mille pericla,
Tu tamen optatâ das ſtatione frui.
13 Ergò tuis, magni Rex & Pater ætheris ! aris
Vota ſoluturus debita dona feram :
14 Dona feram promiſſa priùs ; ſors aſpera vitam
Dum quateret, miſeris obrueretque modis :
15 Agna tibi vituluſque cadent, & corniger hircus ;
Nec deerunt ſacris maſcula tura focis.
16 Huc ades, ætherei quiſquis colis atria Regis ;
Accipe quàm rebus conſulat ille meis :
17, 18 Hunc ego compellans laudavi voce canorâ ;
Impia qui mandat vota ferenda Notis :
19 Audiit ille preces & verba carentia fuco ;
Et captus voti ſimplicitate fuit.
20 Laudibus hunc omnes celebrent ; favet ille precanti ;
Nec tetricus famulo ferre recuſat opem.

PSAL. LXVII.

Mitis ades, cœptiſque fave, mentiſque tenebras,
Alme parens ! vultûs diſcute luce tui.
2 Nos tua ſecuros duc per veſtigia ; tutum
Omnibus & populis pande ſalutis iter.
3 Te plebs, te proceres, ſexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invaliduſque ſenex.
4 Dicat Iô populus ; juſtus tu jura gubernas ;
Paret & imperio terra fretumque tuo.
5 Te plebs, te proceres, ſexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invaliduſque ſenex.
6 Auſpice te, felix omnis dabit omnia tellus ;
Audiet & domini vota benignus ager.
7 Nos, Deus ! adſpicies placidus : tremet ultimus orbis ;
Omnibus & populis tu venerandus eris.

PSAL. LXVIII.

Ætheris exſurgat Dominus, turbentur & hoſtes;
Et citò dent trepidæ turpia terga fugæ.
2 Impius hoc coram vaneſcat; fumus in auras
Sic abit, & minimo cera calore fluit:
3 Gaudia ſed verſans animo, vaga ſidera cantu,
Et pede feſtivo gens pia pulſet humum:
4 Efferet exſultans tellus venerabile numen
Judicis, auratis qui premit aſtra rotis.
5 Patribus hic orbam ſobolem, viduaſque maritis
Providus è cœli protegit arce nurus:
6 Prole beat ſteriles, captivis vincula demit;
Et premit hirſutis hoſtica tecta rubis.
7 Tu, Deus! Iſacidis olim per inhoſpita teſqua;
Invia tu, memini, per loca ductor eras:
8 Intremuit tellus, ſudârunt ſidera, Sinæ
Ardua nutârunt culmina, tacta metu.
9 Gentis at electæ ditâſti rura quotannis;
Dulcis & in ſiccos depluit imber agros:
10 Has tibi dilectus populus nunc incolit oras;
Hîc bonus afflictis hoſpita tecta paras.
11 Hîc tua matronæ cecinerunt bella pudicæ;
Armaque virgineus vexit in aſtra chorus.
12 Fœda paludati verterunt terga tyranni;
Dives & imbelli præda fuêre gregi.
13 Membra tuo piceâ quamvis fuligine tincta
Sint populo, veniet priſcus in ora nitor:
Sic micat argenti radians candore columba,
Aurea quam jaculis ociùs ala rapit.
14 Hîc, ubi cœleſtis diſperſit dextera Reges,
Par nivibus rupes ſacra Sionis erat:
15 Non ita Salmonis candent juga tempore brumæ;
Non ita Bazanis ſidera lambit apex.
16 Quid juga turgetis? Deus unâ rupe Sionis
Gaudet; & hîc figet tempus in omne larem.
17 Mille Deo parent cœli ſtellantis alumni!
Cum lubet, innumeris imperat ille rotis:
Cingitur his Dominus, quà fert veſtigia; Sinæ
Non ſecùs in ſacris conſtitit antè jugis.

18 Ille triumphali ſcandit ſacraria pompâ;
Ponè catenatos juſſit & ire duces:
Munera nec pompæ deerant; ex hoſte receptas
Exuvias adytis intulit ille ſacris.
19 Rerum opifex, opiferque Deus tollatur in aſtra!
Nos cumulat donis jugiter ille ſuis.
20 Protegit ille pias cœleſti numine mentes;
Ille tuas claudit, mors, aperitque fores:
21 Hoſtica ſed certo transfiget tempora ferro;
Gentis & impuræ ſanguine tela linet.
22 Rurſus, ait, populum ſpatioſa per æquora ducam;
Arvaque, quæ parent legibus, Oge, tuis:
23 Crura triumphantes ſua tingent ſanguine Regum;
Et lambent avidi vulnera cruda canes.
24 Vidit & obſtupuit populus, comitante catervâ,
Cùm peteres niveis aurea templa rotis:
25 Cantores præeunt; ſequitur lyra tinnula; pulſant
In medio teneræ tympana rauca nurus:
26 Quiſquis ab Iſacidis generis primordia ducis,
Numinis in ſacro pande tropæa choro:
27 Hæc quoque Benjamini referent, Judæque nepotes;
Et Sabolonæi Nephthalidæque duces.
28 Hæc tua, Rex ſuperûm! ſtabilivit dextera; forti
Macte animo, & dextræ facta tuere tuæ.
29 Ex adytis vim prome ſacris, opulenta tyranni
Ut tibi curvato poplite dona ferant.
30 Perde truces acies, quas paſſim robore vaſto,
Triſtibus & jaculis ſternere cuncta vides:
Hos dele, qui bella crepant; argentea coge
Hos tibi ſubmiſſo munera ferre genu:
31 Æthiopum tunc ora tuas venerabitur aras;
Et vectigalis barbara Memphis erit.
32 Tollite rectorem cœli ſuper æthera Reges;
Quæque decet, Domino ſolvite vota Deo:
33 Ille triumphali tranſcendit ſidera curru;
Et prior eſt ſeclis, & ſola voce quatit.
34 Cuncta Dei vires celebrent; his nubila cœli
Frenat, & Iſacidûm protegit ille domum.
35 Rupe ſedens ſacrâ, quàm formidabilis orbi
Eſt Deus Iſacidûm, cœlicolûmque parens!
Ille ſuo populo fons eſt & roboris auctor;
Illius excluſo fine perennet honos.

PSAL. LXIX.

FEr, Deus! auxilium, dum fluctibus obruor altis;
Deficit & medias ſpiritus inter aquas:
2 Verticis extremum gurges ſupereminet; hærent
Intricata putri crura pedeſque luto:
3 Dum clamo, ſperoque miſer meliora; fatiſcit
Mens mihi, vox aret, lumina torpor habet.
4 Impia gens, odiis me quæ nil tale merentem
Opprimit, eſt numero verticis æqua pilis;
Viribus & ſuperans, mihi nullo crimine partas
Per ſcelus extorquet barbarus hoſtis opes.
5 Simplicitas tibi nota mea eſt, delictaque vitæ;
Quidquid & in cæco pectore labis ineſt.
6 Ne noſtri pudeat caſtæ pietatis amantes,
Da, Deus! Iſacidûm qui bonus arma regis.
7 Tu mihi cauſſa mali es; te propter perfero clades;
Prô dolor! indignus turpat & ora pudor:
8 Me fratres odêre mei; peregrinus & illi,
Heu! videor, cui lac præbuit una parens;
9 Me populi, templique tui diſpendia torquent;
Quæque vibrant in te, me quoque tela petunt;
10 Fletibus indulſi, lacrimis jejunia junxi;
Opprobrii pietas ſed mihi cauſſa fuit;
11 Lugubri quoties velavi corpus amictu,
Crudeli petiit me fera turba joco;
12 Me quoque qui leges dat in urbis limine judex
Sibilat, & nimio rauca taberna mero.
13 Tempeſtiva, Deus! tibi fundo vota; precanti
Annue; te bonitas cingit & alma fides;
14 Pelle truces hoſtes; me, ne vorer, eripe cœno;
Et fer opem, vaſti dum furit ira maris:
15 Abſit ut infandæ tenebris involvar abyſſi!
Et peream tumidas naufragus inter aquas!
16 Me bonus exaudi propiùs; totieſque probatus
Priſtinus in tenero pectore perſtet amor:
17 Rebus in afflictis famulo ne tetricus ora
Subtrahe; ſed poſitis ſuſcipe vota moris.
18 Dexter ades, propiùſque veni, vitamque tuere
Ocius, hoſtiles dum timet illa manus,

19 Turpia te coram miſcens opprobria ſannis,
Cladibus inſultat gens inimica meis:
20 Hæc mihi ſexcentis lacerârunt pectora curis;
Hæc mihi tabifici cauſſa doloris erant:
Quæſivi fruſtrà qui ſolarentur amicos;
Nec ſocii noſtris ingemuêre malis.
21 Inter & ærumnas quibus intricabar, aceto
Mixta propinârunt pocula, felle dapes.
22 Hæc, precor, implicitos epulis gens devoret hamos;
Et pereat gazis illaqueata ſuis:
23 Lumina, ne videant, piceâ caligine fuſca;
Occupet & gelidus crura ſoluta tremor;
24 Quem premis indomiti fluctus effunde furoris;
Et ſemel ardeſcens neſciat ira modum.
25 In dominos everte lares & prædia vaſta;
Nullus & hæc heres tecta vel arva colat:
26 Scilicet hi famulo, quem tu premis, acriùs inſtant;
Irritantque tuâ vulnera facta manu:
27 Crimina criminibus cumulâ; nec judice quiſquam
Te ſperet placido propitioque frui:
28 Hos tabulis erade tuis; vitæque perennis
Abſit in archivis nomina læva notes!
29 At pater, oppreſſum curis & ſorte malignâ,
Me tua cœleſti dextera ſervet ope:
30 Tunc ego de læto depromam pectore grates;
Et mihi tu, rerum conditor! hymnus eris;
31 Gratius hoc certè eſt, vitulus quàm corniger aras
Ante cadens bifido cùm pede pulſat humum.
32 Geſtiet hæc ſpectans humilis, cœtuſque piorum;
Omnibus & veniet priſcus in ora vigor:
33 Eſt inopum tutela Deus; nec deſpicit illos,
Compede quos vinctos carcer opacus habet.
34 Illius attollant laudes polus, æquora, tellus;
Quidquid & arx cœli, cœrula, terra fovent:
35 Ille manu forti reparabit mœnia Judæ;
Tecta Sionææ proteget ille domûs;
36 Hîc figet gens ſancta larem, ſeriique nepotes;
Qui pede devoto ponè ſequuntur avos.

PSAL. LXX.

HUc, Deus! adproperans, me tutelaribus armis
Aſſere; nec patriam, quam peto, differ opem.
2 Terga, precor, vertat, qui vim, qui tela minatur;
Inquinet & turpis, dum fugit, ora pudor:
3 Huic fuga ſit merces, me qui petulante cachinno
Excipit, & damnis paſcitur uſque meis.
4 Sed quiſquis te poſcit opem, te numine fretus
Geſtiat, in laudes ſolvat & ora tuas:
Quique tuæ fidit dextræ, ſperatque ſalutem,
Optet ut in terris ſit tibi perpes honos.
5 Ah! premor adverſis; te ſolo vindice nitor;
Nunc ades, inviſas & mihi pelle moras.

PSAL. LXXI.

ALme parens rerum! ſpes te mea reſpicit unum;
Ne mihi ſit Dominum te coluiſſe pudor.
2 Eripe me telis, qui jus tutaris & æquum;
Nec mea da rapidis vota ferenda Notis.
3 Sis mihi tu rupes, dum ſævit & ingruit hoſtis;
Sis, Deus! in mediis turris ahena malis:
Tu quibus incolumis ſerver mandata dediſti;
Arx quia tu vitæ præſidiumque meæ es.
4 Ah! Deus, ah! famulum populi trucis eripe dextris;
Et ſcelerum ſocios me procul eſſe jube.
5 Vindice te nitor; teneris qui ſemper ab annis,
Unus eras vitæ portus & una ſalus.
6 Matris ab uberibus ſervâſti: matris ab alvo
Me quia traxiſti, tu mihi carmen eris.
7 Me fugiunt ſocii ceu formidabile monſtrum;
Spe tamen auxilii tu mea vota foves.
8 Da, Deus! ut cœlo meritis te laudibus æquem;
Sintque meo tituli ſemper in ore tui.
9 Ne mihi te ſubduc; capulo vicina ſenectus
Dum ſubit, & periit, qui fuit, oris honos.
10 Adſpicis ut, dentes acuens, conſpiret in unum,
Meque petat tacito gens inimica dolo:
11 Hunc, ait, inviſum Domino quin impete facto
Obruimus? Quis enim criminis ultor erit?

12 Sis mihi tu præſto; fer opem placatus; opemque
Dum, pater, optatam fers mihi, rumpe moras.
13 O precor! ut pereat me qui petit impius hoſtis;
Et pudor obſcœnis inquinet ora notis.
14 Aſt ego te nitar; vox te mea jugiter unum
Efferet, è cœlo viribus aucta novis.
15 Teque, tuamque fidem, benefactaque limite nullo
Clauſa canam; terras dum rota ſolis obit.
16 Clara tuæ vates referam miracula dextræ;
Unius & ſolium fons mihi laudis erit.
17 Hactenus hæc docui populos; feſſuſque ſenectâ
Jam cano, quæ didici, te præeunte, puer.
18 Ne mihi te, vetulo ſolitum ne ſubtrahe vultum;
Dum tegar ingeſtâ lumine caſſus humo:
Antè tuas populis fas ſit mihi pandere laudes;
Ultima quas tellus poſteritaſque legat.
19 Juſtitiæ qui laude nites & robore polles,
Magne parens! ecquid par tibi mundus habet?
20 Me manus oppreſſit tua; ſed clementia vitæ
Reſtituit, mediis eripuitque malis.
21 Auſpice te feriam ſublimi vertice cœlum;
Et ſpes in dubiis tu mihi rebus eris:
22 Ergò tuam, Rex magne! fidem mea concinet uſque
Barbitos, & teneræ nablia juncta lyræ.
23 Gaudia concipiet pectus, partâque ſalute,
Geſtiet in laudes lingua ſoluta tuas.
24 Juſtitiam lux nulla tuam non evehet, hoſtes
Namque mei totis erubuêre genis.

PSAL. LXXII.

DA Regi tua jura, Deus! da natus ut olim
Regius hæc poſſit, te præeunte, ſequi.
2 Ille tuo populo leges feret arbiter æquus;
Imperio tenues proteget ille ſuo.
3 Montibus ex ipſis, palmâ redimita capillos,
Pax aderit; populis & pia jura dabit.
4 Ille patrocinio legum defendet egenos;
Hoſtis & infenſi colla proterva premet.
5 Omnia te metuent illo ſub principe ſecla;
Orbita dum lunæ, ſolis & axis erit.

6 Ver dabit hic terris; ſic miſſo deſuper imbre
Prata ſimul rident, & modò tonſus ager.
7 Candida tum probitas florebit, & optima rerum
Pax; vario donec lumine luna nitet.
8 Huic vagus Euphrates, huic ſerviet æquor utrumque;
Imperii tellus ultima limes erit.
9 Hunc colet Æthiopum ſoboles; populuſque rebellis
Hoc coram nudo vertice verret humum.
10 Dona ferent Cilices, & gens circumdata Ponti
Fluctibus, & ſitiens Indus, & uſtus Arabs.
11 Procumbent tumidi ſubmiſſo poplite Reges;
Nullaque non illi terra tributa feret.
12 Fortibus hic armis teget & defendet egenos;
Et populum, cui ſpes nulla refulget opis:
13 Et parcet miſeris, tenues & muniet; enſes
Franget & hoſtiles, diſcutietque dolos:
14 Carus erit juſti ſanguis; feliciter ergò
Ducet inauratos & ſine nube dies.
15 Dona dabunt Arabes, & fauſta precabitur orbis
Ultimus; & famæ præco perennis erit.
16 Montibus in ſummis, parcâ ſemente peractâ,
Naſcetur domino luxurioſa ſeges:
Sic Libani veſtitur apex contermimus aſtris;
Cùm levis aëreas ventilat aura cedros:
Utque viret gramen pratis in mollibus, illi
Subdita florebunt oppida, fœta viris.
17 Illius in regnis fulgebit gloria; donec
Purpureo nitidum ſol vehet axe diem:
Audiet hic felix; felices reddet & urbes,
Et populos, vaſtâ quos ditione tenet.
18 Ergò Dei, qui mira poteſt & perficit unus,
Creſcat in immenſum non fugiturus honos:
19 Qui regit Iſacidas, titulis illuſtribus orbem
Impleat, & famâ ſolis utramque domum.

PSAL. LXXIII.

QUàm favet Iſacidis Rex qui rotat ætheris orbes!
Ille ſacri quanto flagrat amore gregis!
2 Me tamen implicuit non extricabilis error;
Peſque vacillavit, mens quoque cæca fuit.

3 Indolui, ſpectans ſcelerum florere miniſtros;
Et dare propitiis impia vela Notis.
4 His ſuperant vires; & inexpugnabile robur;
Et manet in ſenibus, qui fuit antè vigor.
5 Dura premunt alios & nubila tempora; puri
His redeunt ſoles, & ſine fæce dies.
6, 7 Corda tument faſtu, vis armat pectora, turgent
His oculi; nec mens, quas habet, æquat opes.
8 Excutit os frenum, ſpirans fraudeſque, neceſque;
Audet & in circo grandia verba loqui.
9 Nec ſcelerum modus eſt; acuunt in ſidera linguas
Nequiter, inque homines dira venena vomunt.
10 Hæc ſpectans huc vertit iter, ſua caſtra relinquens,
Vir pius; irati quem rapit unda freti:
11 Ecquis, ait, ſuperâ Deus hæc deſpectat ab arce?
Ecquis in æthereo pectore ſenſus ineſt?
12 Ecce Dei gens hæc cultum dum proterit omnem,
Floret, & immenſas per ſcelus auget opes.
13 Quid mea me juvit pietas? Quid pectus honeſtum
Profuit, aut inſons & ſine labe manus?
14 Undique me lethi ſepſit gravis horror, & omnis
Lux fuit in pœnas ingenioſa meas.
15 Hæc ego ſi promam, pater orbis & arbiter! aures
Offendet populi vox minùs æqua tui.
16 Ah! ego dum rerum cauſſas exquiro latentes,
Deficio; & caſſum lumine pectus hebet.
17 Tu tamen è ſacris adytis, pater ætheris alti!
Me gregis iſtius fata futura doces.
18 In juga tu fontes duxiſti lubrica; pronos
In caput hinc volvi præcipiteſque jubes:
19 Quàm gravis eſt lapſus! quàm triſtis & aſpera clades!
Quàmque repentino fulmine corda quatis!
Sors gregis iſtius vaneſcit, imaginis inſtar,
Quæ fugit, ignavus mox ubi ſomnus abit.
20 Tu, Deus! evigilans faſtum calcabis, & illas,
Quas nimiùm jactat faſtus inanis, opes.
21 Antè miſer tacitâ torquebar mente; cucurrit
Et mihi tabificus fracta per oſſa dolor:
22 Aſt ego deſipui; nec me levis error habebat;
Menſque ſub inſipido pectore bruta fuit:
23 Te tamen aſſiduè fruor; &, ne fortè vacillet
Pes dubius, dextrâ fulcior uſque tuâ:

24 Con-

24 Conſilio tu cæca tuo veſtigia flectis;
Et cinges poſthac perpete fronde comam.
25 Quis mihi te præter ſupera ſuccurret ab aula?
Quid quod amem, niſi te, ſumma vel ima dabunt?
26 Membra mihi quoties animâ fugiente fatiſcunt;
Tu vigor es vitæ deliciumque meæ.
27 Ibit in exitium tua quiſquis ſigna relinquit;
Gaudet & alterius transfuga caſtra ſequi.
28 Aſt ego te ſolum ſectari dulce putabo;
Et tua, ſis cùm ſpes tu mea, facta canam.

PSAL. LXXIV.

CUr, Deus! æternùm nos deſeris? Acribus iris
Cur tibi dilectas depopularis oves?
2 Te populi veteris, te ſacri cura peculî
Tangat; & ante oculos ſit tibi ſancta Sion.
3 Ociùs adproperans, ſceleratas obrue gentes;
Sacrilegâ violant dum tua templa manu.
4 Prô pudor! in medio feralis buccina cœtu
Clangit, & in muris fixa tropæa vides.
5 Ciaruit hic olim, qui, cæſis undique ſilvis,
Intulit arboreas in tua templa trabes:
6 Nunc operoſa ruit luxata bipennibus ædes;
Et cælaturæ nobilioris opus:
7 Ignibus injectis fœdârunt atria templi;
Quod colis, æquârunt culmina ſumma ſolo:
8 Fana quot his reſtant, dicebant, perdite flammæ;
Cuncta ſimul juſſæ corripuêre faces.
9 Nulla, quibus fidam, ſuperant oracula; nemo
Cernitur hîc vates; nemo futura videt.
10 Quò, Deus! uſque truces acuet gens hoſtica dentes?
An tuus æternùm proſtituetur honos?
11 Cur tua ſe nobis ſubtraxit dextera? Vires
Exſere; deque ſinu deſide prome manum.
12 Tu mihi Rex olim, rerum & tutela mearum;
Tu populi columen ſpeſque ſalutis eras:
13 Te Dominum agnoſcens tumidum ſe diffidit æquor;
Obruit & Pharios unda reverſa duces:
14 Cautibus illiſus periit cum milite ductor;
Et data ſunt avidis oſſa voranda feris:

15 Dura ſilex latices effudit, & alveus alti
Fluminis attonitas aruit inter aquas.
16 Tu jubar auratum ſolis diffundis in orbem;
Et ſtabili noctem lege diemque regis:
17 Imperioque tuo, medio ſtat in aere tellus,
Septa vadis; æſtas ardet, & alget hiems.
18 Adſpice ſacrilegi populi convicia, laudes
Qui premit & ſtulto deterit ore tuas.
19 Turturis, ah! vitam ne milvis objice; curam
Nec gregis afflicti deleat ulla dies.
20 Vive memor pacti: nequicquam quærimus umbras:
Scilicet hoſtilis regnat ubique furor.
21 Abſit! ut afflicto turpis pudor inquinet ora:
Da potius laudes ut canat ille tuas.
22 Evigila, cauſſamque tuam ne deſere; probri
Vive memor, quo nos ſtulta caterva premit.
23 Hoſtiles expende minas; en prurit in arma,
Inque dies creſcit ſeditioſa manus.

PSAL. LXXV.

Lingua, Deus! te noſtra canet; tibi ſolvere grates,
Perque tuas laudes barbitos ire parat:
Te tua præſentem monſtrant miracula terris;
Et tuus hinc orbi fit manifeſtus amor.
2 Mox, ais, aſſumam gentem mihi fœdere vinctam;
Legibus & ſanctis juſtitiâque regam:
3 Cum populis luxata licet, liquefactaque tellus
Diffluat; illa meâ reſtituetur ope.
4 Vana cohors, dixi, ſcelerum quìd frena relaxas?
Stulta, quìd elatis cornibus aſtra feris?
5 Deſine, gens exlex, cœlo, Dominoque minari;
Deſine præfracto gutture verba loqui.
6 Nec Notus aut Boreas dat opes, faſceſque; nec Eos,
Nec plaga, ſe vitreis ſol ubi mergit aquis.
7 Jura dat humanis divina potentia rebus;
Hunc levat, hunc pedibus, cùm lubet, illa premit.
8 Tu, Deus! undantem pateram fers vindice dextrâ;
Mixtaque purpureo ſunt aconita mero:
Hos meritas devota neci gens impia ſuccos
Ebibet, & quidquid pocula fæcis habent.

9 Col-

9 Te, pater Iſacidûm! ſublimi carmine tollam;
Dum ſtabilis tellus, mobilis æther erit.
10 Colla premam tumidis; ſed cultor juris & æqui
Surget humo, merito cinctus honore comas.

PSAL. LXXVI.

SAncta Deum Judæa colit; virtutis & ille
Iſacidûm populo dat documenta ſuæ:
2 Ille ſacro ſolio Solymam delegit amœnam;
Ille Sionæa gaudet in æde coli:
3 Hîc clypeos, enſeſque ducum confregit & arcus;
Et bellatrici tela vibrata manu.
4 Tu, Deus! immanes ſuperas virtute leones;
Quos tegit in tetricis ſilva remota jugis.
5 Hoſtibus obrepſit ſopor; &, te vindice, dextræ
Diriguêre metu; prædoque præda fuit:
6 Vox ſimul intonuit cœli de vertice; currus
Impetus, & volucres vis ſua liquit equos.
7 Te tremit accenſo tellus; ultricibus iris
Quis queat & telis obvius ire tuis?
8 Cum tua de cœlo populis mandata dediſti;
Conticuit ſacro terra retenta metu:
9 Vidit & obſtupuit, lex cùm cœleſtis egenis
Attulit optatam, dum premerentur, opem.
10 Te canet hoſtili nuper quæ ferbuit irâ
Turba ferox; reliquis protinùs ora premes.
11,12 Concipe vota Deo, qui terret fulmine terras;
Quódque voves poſito, gens pia, ſolve dolo:
Munera fer Domino, qui colla tumentia faſtu
Proterit, & Regum ſceptra pavore quatit.

PSAL. LXXVII.

VOta meo ſupplex fudi Dominoque, Deoque;
Audiit ingenuas impiger ille preces.
2 Æger opem petii; ſed nocte recruduit atrox
Vulnus, & auxilium reſpuit omne dolor:
3 Sidera ſuſpiciens implevi queſtibus auras;
Et mens curarum mole ſepulta fuit:
4 Triſtibus ex oculis ſomnum, Deus! excutis omnem;
Et dolor infeſtus non ſemel ora premit:

5 Sæpe quod exegi ſubit irreparabile tempus;
Et pede qui volucri præteriêre dies:
6 Plectra miſer recolo, longæ ſolamina noctis;
Et mecum vigili ſic ego mente queror:
7 An Deus afflictis æternùm ſubtrahit ora?
An ſolitam poſthac ferre negabit opem?
8 Illius an ſumtis fugit clementia pennis?
An data ſunt agili vota ferenda Noto?
9 Priſcus an ex animo favor eſt eraſus? amoris
An teneri famulis obſtruit ira fores?
10 Hæc ego: ſed mentem querulo malus abſtulit error:
Nunc recolam dextræ facta priora tuæ:
11, 12 Hæc mihi ſuccurrent annalibus eruta priſcis;
Jugiter hæc repetet mens pia, lingua canet.
13 Sunt operum fideique tuæ ſacraria teſtes;
Nec tibi par ſuperâ regnat in arce Deus:
14 Inclita fulmineam comitant miracula dextram;
Et majeſtatis conſcia terra tuæ eſt:
15 Tu, Deus! Iſacidis, invicto robore cinctus,
Demſiſti Pharii barbara vincla ſoli:
16 Te mare conſpecto tremuit, fluctuſque profundi;
Protinùs & poſitis obſtupuêre minis:
17 Nubibus è ruptis imbres cecidêre ſonori;
Actaque præcipiti turbine grando ruit:
18 Fulmina terrebant & mixta tonitrua flammis;
Et tremuit ſubito concita terra metu:
19 Tu mare calcâſti; tua ſed veſtigia delens
Obruit hoſtiles unda reducta rotas:
20 Auſpice te, ſacras Moſes cum fratre phalanges
Duxit, ut errantes per juga paſtor oves.

PSAL. LXXVIII.

SAcra cohors! monitis reſera cœleſtibus aures;
Et memori voces mente reconde meas:
2 Merſa diu tenebris populis oracula pandam;
Omnibus & priſci temporis acta canam:
3 Auribus acceptas, & quas benè novimus omnes,
Res loquar; & ſancti quas memorâſtis avi:
4 Abſit! ut hæc ſeros celemus facta nepotes;
Miraque pollenti parta tropæa manu.

5 Jura ſuo populo Dominus, legeſque perennes,
Pactaque perpetuò commemoranda dedit;
6 Juſſit ut hæc ſoboli pietas & cura parentum
Proderet; & ſeclis ſecla priora novis.
7 Sic Deus agnoſcit, ſic ſpem fulcire piorum,
Sic populum voluit, quò jubet, ille ſequi:
8 Cura fuit, legum detrectans frena rebelles
Æmula poſteritas ne ſequeretur avos:
Mens illis diſtorta fuit; nec cura, nec ullus
Numinis in bruto pectore ſenſus erat.
9 Cur tribus Ephræmi, gravidis incincta pharetris,
Terga dedit; primæ cùm cecinêre tubæ?
10 Scilicet infandis violârat fœdera dextris;
Spreverat & Domini juſſa tremenda ſui:
11 Merſerat & tenebris ſuperi miracula Regis;
Totque triumphatos, hoc præeunte, duces.
12 Quem fugiunt, coram proavis quæ conditor orbis
Edidit ad portas, barbare Nile, tuas?
13 Hîc mare diſſecuit, cumulataque murmure ſacro
Æquora ſecurum pandere juſſit iter.
14 Sol jubar ut pandit, rexit veſtigia nubes;
Noctis & in tenebris prævia flamma fuit:
15, 16 Fluxit & è ſilicum venis arentibus humor;
Cotis & è medio flumina dulcis aquæ.
17 Non tamen abſtinuit ſcelerum gens impia, rupes
Inter inacceſſas, & loca ſenta ſitu:
18 Mente nefas meditans accendit numinis iras,
Ingluvies epulas dum petit atra novas:
19 Inque Deum linguas acuens, in finibus iſtis
Delicias populo quas, ait, ille dabit?
20 Elicuit ſaxis latices; an munera farris,
Et quas appetimus proferet inde dapes?
21 Talibus accenſus rerum Deus arbiter, iræ
Strinxit in Iſacidas tela timenda ſuæ:
22 Scilicet hæc ſuperûm gens eſt diffiſa parenti;
Illius & nihili perfida duxit opem.
23 Ille tamen nubes reſeravit & horrea cœli;
Unde pluit liquidis æmula manna favis:
24 Deſuper irrorans meſſes ſuffecit olimpus;
Omnibus angelicas præbuit ille dapes:
25 His epulis populum Dominus cumulavit ab alto;
Quæque ligurivit fercula quiſque tulit:

26 Illius imperio volucres hinc impiger Auſter
Ponè ruens caſtris intulit, inde Notus:
27 Si numeres, non tot vallatur littus arenis;
Plura nec æſtivus corpora pulvis habet:
28 Agminis aligeri circum tentoria nubes
Decidit, & patulas texit ubique vias:
29 Talibus ingluviem gens hæc devota ſaginæ
Pavit, & optatus venit in ora cibus.
30 Creſcebat ſcelerata fames, ſemeſaque fruſta
Faucibus hærebant, cùm Deus ultor adeſt:
31 Ille ſaginatos, odio ſtimulatus & irâ,
Obruit Iſacidas, Iſacidûmque duces.
32 Non tamen hæc populi mutant miracula mentes;
Nempe ſacris monitis derogat ille fidem:
33 Ergò Dei juſſu gens hæc evanuit omnis;
Inter & ærumnas concidit ante diem.
34 Tot mala perpeſſus rediit, vigilique labore
Divinam populus poſcere cœpit opem:
35 Tum ſubiit, quoties cœleſti tectus aſylo,
Spreverit inſtantem depuleritque necem:
36 Impia ſed blandæ demens mendacia linguæ,
Verbaque fundebat byſſina texta dolo:
37 Blanditias inter medias mens neſcia recti;
Immemor & ſancti fœderis uſque fuit.
38 His tamen ignovit Deus, & quas ſumſerat iras
Exuit; ultrices abſtinuitque manus:
39 Scilicet humanæ ſubiit ſors lubrica vitæ;
Æmula quæ venti non reditura fugit.
40 Irritata Dei quoties patientia victa eſt;
Invia dum populus per loca ferret iter?
41 Crevit & impietas, brevibus comprendere metis
Cùm majeſtatem numinis auſa fuit:
42 Mentibus exciderant ſuperæ miracula dextræ;
Et libertatem quæ dedit alma dies:
43 Nec ſubeunt animos Phariis quæ nuper in oris,
Inque Soanæo geſta fuêre ſolo.
44 Hîc Peluſiaco manârunt ſanguine rivi;
Nec latices uſquam qui biberentur erant;
45 Alta venenatis ſquallebant atria muſcis;
Scandit & auratos lurida rana toros:
46, 47 Bruchus edax ſegetes, vaſtârant arva locuſtæ;
Deciderant uvæ grandine, mora gelu:

48 Gran-

48 Grandine percuſſi validi cecidêre juvenci;
Fulmine lanigeri diſperiêre greges:
49 Numinis incaluit furor, inviſoſque Canopi
Triſtibus eſt geniis depopulatus agros:
50 Ira ferox ſibi fecit iter; diſcrimine nullo,
Omnibus eroſit viſcera peſtis atrox:
51 Mors cita primitias ſobolis, florenſque juventæ
Abſtulit, & vires, maxime Nile, tuas.
52 At Deus Iſacidas Phariis eduxit ab oris;
Pandit & inſolitas per loca ſola vias:
Perdius & pernox, inter deſerta ferarum;
Sic ſolet imbelles ducere paſtor oves:
53 Carpſit iter tutum populus, formidine pulſâ,
Cùm Peluſiacos obruit unda duces:
54 Appulit huc tandem, ſacras ubi cernimus aras,
Et juga cœleſti ſub juga miſſa manu:
55 Gentibus ejectis, Deus illi tecta, lareſque,
Et diſtincta ſuis finibus arva dedit.
56 Illa tamen rurſus tentavit numinis iras,
Fallere jurati fœderis auſa fidem:
57 Rurſus ad ingenium rediit, moreſque priores;
Et perjuratis æmula vixit avis:
Cornibus adductis oculos ſic decipit arcus;
Et facies ſubitò quæ fuit antè redit:
58 Stulta ſuperſtitio celſis in collibus aras
Struxerat, & pictos eſt venerata Deos.
59 His Deus incenſus, populum ſibi fœdere junctum
Odit, & exſuperans neſciit ira modum:
60 Nec mora, Silonis fugiens ſacraria, dixit,
Cara priùs tellus, nunc odioſa, vale:
61 Numinis & teſtis locuples, & fœderis index,
Præda peregrinis arca ſacrata fuit:
62 Dumque ſuam contra ſobolem Deus aſperat iras,
Telaque; ſacrilego ſanguine tinxit humum:
63 Ignibus exſtincti juvenes cecidêre; puellæ
Feſta novis thalamis carmina nemo dedit:
64 Enſe ſacerdotes perierunt; nulla ſuperſtes
Funera quæ fleret conjugis uxor erat.
65 Mox Deus evigilans æſtum convertit in hoſtes;
Sic fremit à nimio militis ira mero:
66 Foſſaque ſunt illis inhoneſto vulnere terga;
Turpis & æternùm venit in ora pudor.

67 Non

67 Non tamen indulſit Siloni fœderis arcam;
Sacra nec Ephræmo ſceptra ferenda dedit:
68 Prætulit his Judæ ſobolem, ſanctæque Sionis
Culmina; divini captus amore loci:
69 Sic ſibi templa Deus poſuit contermina cœlo;
Et duraturo tecta coæva ſolo:
70 Jeſſiademque legens famulum ſibi, linquere caulas
Juſſit, & hirſutos lanigeroſque greges:
71 Protinùs huic ſceptrum tribuit, moderator ut eſſet,
Ductor & Abramidûm, qui modò paſtor erat;
72 Præfuit hic regno; vigil & prudentia faſces,
Et ſolii candor cinxit utrumque latus.

PSAL. LXXIX.

TElluris cœlique parens & rector! agellum
En tibi devotum barbarus hoſtis habet!
En tua flagitiis inceſtat templa nefandis!
Et ruit arx Solymes & jacet æqua ſolo.
2 Ah! gregis electi depaſcitur ilia vultur;
Dantur & infeſtis membra voranda lupis:
3 Mœnia cæde madent, undat per compita ſanguis;
Oſſa legit nemo, ceſpite nemo tegit:
4 Interea noſtras ridet gens accola clades;
Orbis & opprobrium, ludibriumque ſumus.
5 Ecqua tuas, rerum genitor! lux finiet iras?
Ignis an in morem perpetis uſque fremes?
6 Numinis ignaros, & te qui poſcere votis
Detrectant, iræ fac documenta tuæ.
7 Segregis in populi jugulum manus impia ferrum
Merſit; & eſt ſacros depeculata lares:
8 Mille modis premimur: tu quæ patravimus olim
Dele animo, promtam lenis & adfer opem.
9 Aſſere ſemineces, & nævos elue; laudes
Nominis ut celebrent terra fretumque tui.
10 Cur mala progenies ſic ſecum muſſitat, Illud
Quod colit Abramidûm natio, numen ubi eſt?
Ultor ades, populoque tuo ſpectante, rebelles
Obrue, qui noſtro ſanguine tela linunt:
11 Suſcipe captivi gemitus, mortiſque propinquæ
Impia pollenti vincula ſolve manu.

12 Te

12 Te quibus adſperſit ſacræ, gens accola terræ;
Probra, parens rerum! multiplicata refer:
13 Hoc tibi ſolennes reddet pro munere grates
Grex pius, & laudes concinet uſque tuas.

PSAL. LXXX.

ADſer opem, Solymæ paſtor! cui luce coruſcâ
Spiritus hinc ales cingit & inde latus:
2 Prome jubar vireſque tuas, ſpectante Manaſſâ;
Et patris Ephræmi Benjaminique tribu.
3 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.
4 Quò furor uſque tuus belli, pater optime! præſes,
Noſtra dabit levibus vota ferenda Notis?
5 Tu lacrimis epulas, lacrimis tu mixta dediſti
Pocula; nec fuit his meta moduſve malis:
6 Impia, quas patimur, riſit vicinia clades;
Motaque de ſpoliis rixa moleſta fuit.
7 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.
8 Gentibus exciſis hîc vinea floruit, arvis
Quam tua de Phariis tranſtulit antè manus:
9 Auſpice te, Solymæ radices fixit in oris
Altiùs, & multo palmite texit humum:
10 Pampinus apricis induxit collibus umbras;
Sic viret in Libani cedrus amœna jugis:
11 Hinc erat Euphratis gelidæ contermina ripæ;
Æquoreis illinc brachia junxit aquis:
12 Cur, Deus! hanc ſeptis viduas? Cur ſepibus altis
Orba viatorum carpitur illa manu?
13 Sævus aper vites violavit dente novellas;
Et rabidis uvæ præda fuêre feris:
14 Ergò redi, viteſque tuas de ſede ſuprema
Protege, victrici qui regis arma manu:
15 Quam tua conſevit, quam fovit dextera, curæ
Sit tibi votivo vinea fœta mero:
16 Hanc populant igniſque vorax, ferrumque; furoris
Præda ſumus miſeri materieſque tui.
17 Tu tibi ſelectos ultrici protege dextrâ;
Viribus invictis quos tuus auxit amor:

18 Redde tuis vitam ; ſic quò tu juſſeris omnes
Ibimus, & laudes vox canet una tuas.
19 Arbiter armorum! palantes collige : vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.

PSAL. LXXXI.

QUiſquis es, auctorem vitæ ſuper æthera lætus
Effer, & Iſacidûm carmina pange Deo :
2 Sidera vox feriat, jungantur nablia voci ;
Et fidibus teneræ plectra canora lyræ :
3 Clange tubâ, dum luna ſilet contermina ſoli ;
Feſtus erat ſanctis patribus ille dies :
4 Hanc tulit Iſacidis legem Deus ipſe Sionis ;
Nec populo lux hâc ſanctior ulla fuit :
5 Illa dies indicta fuit, cùm ſancta propago
Liquiſſet Pharii barbara regna ſoli.
6 Huic ego ſuccurri Nili, Deus inquit, ad undas ;
Faſce levans humeros, fictilibuſque manus :
7 Obſcura de nube tonans, ego rebus in arctis
Reſpondi votis, auxiliumque tuli :
Hujus at ingenium populi, moreſque probavi ;
Cùm Meribæ querulis ora rigavit aquis.
8 Quiſquis es Iſacidûm, memori mea dicta reconde
Pectore; jurato nec mihi deme fidem :
9 Si mihi das aurem, me præter vana Deorum
Nulla tibi finges numina, nulla coles :
10 Te Peluſiaci duxi de carceris umbrâ,
Compede detracto ; plus pete, plura dabo.
11 Hæc ego : ſed pelagi ſoboles mea ſurdior undis,
Averſâ monitus reſpuit aure meos :
12 Ergò libidinibus juſſi dare frena, ſuoque
Quemque rapi genio conſilioque regi :
13 O utinam noſtris auſcultans vocibus, Hebri,
Me duce, poſteritas inſtituiſſet iter !
14 Obvius iviſſem cuneis hoſtilibus, ipſos
Et mea juſſiſſem vincula ferre duces :
15 Hoſtibus illa meis, omnis ſecura ruinæ,
Calcâſſet domino colla ſuperba pede :
16 Terra ferax illi meſſes fudiſſet opimas ;
Dulcibus undâſſent aſpera ſaxa favis.

PSAL. LXXXII.

CUm pater æthereus ſolio conſideret alto;
Purpureos inter, ſceptrigeroſque choros:
2 Veſtra cohors, inquit, quò leges proteret uſque?
Et pendet trutinâ faſque nefaſque pari?
3, 4 Legibus armentur tenues & patribus orbi;
Nec premat imbelles tincta cruore manus.
5 Sic ait: aſt illis cæcâ caligine pectus
Cingitur, & lucem mens malè ſana fugit:
Hos ultrix ſcelerum luxato cardine tellus
Obruet, in priſcum ſponte relapſa chaos.
6 Hos ego, quos ſceptris decoravi, voce benignâ
Sæpe Deos dixi, progeniemque Dei:
7 Regia ſed raſtris æquabit ſceptra, tyrannis
Et vos cum reliquis mors violenta metet.
8 Tu, Deus! exſurgens telluri jura miniſtra;
Quos habet hæc populos tu, pater alme! regis.

PSAL. LXXXIII.

REbus in adverſis vocem ne ſupprime; rebus
In deploratis, ne, Deus! uſque ſile:
2 Gens inimica tibi, furiis immanibus acta,
En fremit! & criſtis cominùs aſtra ferit.
3 En coit! utque pios ſolâ caligine tutos
Opprimat, inſidias ſubdola mille parat.
4 Quin, ait, eruimus recutitæ germina gentis;
Ne qua Jacobæos natio jactet avos.
5 Te Dominum contra conſpirant nequiter omnes,
Et feriunt tacito fœdera ſæva dolo;
6 Cum Nabathæorum populis conjurat Idume;
Cumque Moabæa gens Agarena coit:
7 Gabala ſe Tyriis jungit, crudelis & Ammon;
Cumque Paleſtinis fert Amalecus opem:
8 Advolat Aſſyriæ populus, Lothique nepotes
Impiger auxilio conſilioque juvat.
9 Hos, Deus! exſtirpa; pereant, Ciſſontis ad undas,
Ut cecidit telis gens Madiana tuis:
Utque ruit ſubito transfixus Siſera ferro;
Quod tibi perniciem, ſæve Jabine, tulit;

 10 More

10 More fimi campos texêre cadavera; cladis
Hujus & Endoræ conſcia terra fuit.
11 Ut Zebus, & Zebeas, & Zalmana junctus Orebo;
Sic pereant, populus quos habet iſte duces:
12 Ad ſacra, dixerunt, properemus limina templi;
Limina victrici mox ſubigenda manu.
13 Hos age, rerum opifex! & verſa vindice dextrâ;
More levis paleæ, præcipitiſque rotæ:
14 Ut vaga piniferas vaſtant incendia ſilvas;
Ut furit in ſummis ſtridula flamma jugis:
15 Sic tu ſacrilegum populum crepitante procellâ,
Et fera fulmineo turbine caſtra quate:
16 Inquinet ora pudor, mens dum ſtupefacta malorum
Mole, tuam tandem poſcere diſcat opem;
17 Turpibus opprobriis & fluctibus obrue vaſtis;
Et pereant, merſos nec levet ulla dies:
18 Ultor ades, qui jura regis; ſic maximus orbis
Te Dominum, ſolum te ſciet eſſe Deum.

PSAL. LXXXIV.

O Quibus illiciis, belli, Deus! inclite præſes!
O quibus imperiis me tua templa trahunt!
2 Cor micat, exſultant fibræ, vox infremit, illis
Dum ſimul & ſacro numinis ore fruar.
3 Ponè tuas habitat, belli, Deus! arbiter, aras
Paſſer, & hîc cunas paſcit hirundo ſuas.
4 O felix nimiùm tua qui colit atria! laudes
Ille tuas jugi voce ſub aſtra feret.
5 Audiet & felix te quiſquis fidit, & ille
Qui comes eſt populo, dum tua templa petit:
6 Quà feret hic greſſum, fontes dabit arida vallis;
Inque cavas foſſas depluet agmen aquæ:
7 Inſtaurabit iter vires, & numinis ora
Viſurus, Solymæ figet in æde pedem.
8 Tu qui bella regis, Solymam qui protegis armis,
Cœli opifex! famuli fac rata vota, precor.
9 Adſpice nos placidus, clypei quos protegis umbrâ;
Et ſimul in Chriſtum lumina fige tuum.
10 Quàm domus, alme parens, tua me delectat! in illa eſt
Mille mihi ſæclis gratior una dies:

Aurea purpurei ſibi ſervent atria Reges;
Hîc potiùs cuſtos liminis eſſe velim.
11 Te fas eſt clypeum, te fas eſt dicere ſolem;
Tu decus & vitæ præmia certa dabis:
Candida cui mens eſt, & purum crimine pectus;
Hunc honor, ingentes hunc comitantur opes:
12 O pater armipotens! te quiſquis nititur uno,
Hic mihi felices inter habendus erit.

PSAL. LXXXV.

TU, Deus! Iſacidûm ditâſti meſſibus arva;
Te duce, Niliaci liquimus antra ſoli:
2 Agminis electi tua quondam gratia nævos
Texit, & æquoreis crimina merſit aquis.
3 Quâ prius ardebas, tandem deferbuit ira;
Et minus antiquæ jam feritatis habet:
4 Da reduces tua caſtra ſequi; cuſtoſque fidelis!
Quod ſupereſt iræ perpete nocte preme.
5 Nullane conceptam reſtinguent ſæcula bilem?
Nullane fulminei meta furoris erit?
6 Nec ſolitas unquam vires, vitamque reduces?
Geſtiat ut vultu mens animata tuo.
7 Adfer opem, patriique jubar diffunde favoris;
Pace, Deus! niveâ te comitante veni.
8 Deſuper exſpecto vocem; ſi turpia vitant,
Mentibus illa piis nuntia pacis erit.
9 Vicinam promittet opem metuentibus iras
Numinis, & Solymæ clara tropæa jugis.
10 Ibit in amplexus alacris clementia veri;
Oſcula juſtitiæ pax quoque blanda dabit:
11 Altiùs è terris verum caput efferet; æquum
Exſeret os cœlo, deſpicietque ſolum:
12 Pandet & aſtriferi rerum pater horrea cœli;
Et ſata cum multo fœnore reddet ager:
13 Prævia cœlicolûm Regi pax aurea paſſim
Ibit, & optatas pandet ubique vias.

PSAL. LXXXVI.

TEnde meis aurem, cœli Rex optime! votis;
Advolvor genibus pauper inopſque tuis.
2 Protege nunc vitam famuli non digna ferentis;
A te, quam poſco, ſpes mihi pendet opis.
3 Fer, Deus! auxilium, ſemperque ſalutifer adſis;
Te Dominum ſupplex nocte dieque voco.
4 Tu famulum recrea, dum cingunt undique ſyrtes;
Spes mea te ſolum, quem tueatur, habet.
5 Supplicis, abjectâ quâ mens excanduit irâ,
Te miſeret; bonitas & tua fine caret.
6 Te precor, exaudi gemitus & vota precantis;
Ne pereat pelagi ſpes mea merſa vadis.
7 Cùm premar adverſis, te poſcam ſupplice voto;
Aure, Deus! facili tu mea verba leges.
8 Par tibi nemo deûm eſt; nec ſunt miracula, divi
Quæ reliqui jactant, æquiparanda tuis:
9 Te, Deus! auctorem rerum canet ultimus orbis;
Seque ſui ſternet principis ante pedes.
10 Majeſtas immenſa tibi eſt; miracula captum
Exſuperant: ſolus tu, Deus! aſtra regis.
11 Tu mihi pande viam, tu greſſus dirige, firma
Pectus; ut intrepidus, te duce, recta ſequar:
12 Sic ego te toto celebrabo pectore; carmen
Et mihi perpetuum tu, Deus! unus eris.
13 Fine carens bonitas tua me defendit; opaco
Me tuus è lethi carcere traxit amor.
14 Ah! quoties in me veſano turgida faſtu,
Contemtrixque tui gens violenta ruit?
15 Sed tibi, cœlicolûm rector! mens ſegnis ad iram;
Et memor eſt pacti, pollicitique tenax.
16 Reſpice me famulum; letho, Deus! eripe vernam;
Neve ruam, vires jugiter adde novas.
17 Hoſtis in opprobrium, veteris da pignus amoris;
Et patrocinii lucida ſigna tui,

PSAL.

PSAL. LXXXVII.

ECce Sionæas inſertas nubibus arces!
Et Solymæ ſacris mœnia nixa jugis!
2 Urbibus hanc præfert quot habet ſtirps inclita Judæ;
Hanc in deliciis conditor orbis habet.
3 Fama tuos titulos totum diffundit in orbem,
Urbs ſacra! divinâ quæ fabricata manu es.
4 Civibus addentur Solymæ Babylonis alumni;
Confluet huc populus, barbara Memphi, tuus:
Juncta Paleſtinæ Tyrus huc concedet, & ipſi
Æthiopes; ſacri pars aliquanta gregis:
5 Nobilis hic Solymæ civis dicetur, & ille;
Hanc Deus imperio muniet ipſe ſuo.
6 Et populum quoties ſupera cenſebit ab aula,
Dicet, Hic eſt urbis civis & ille meæ.
7 Efferet hanc linguis populus, fidibuſque canoris;
Et mea victurum vox canet alta melos.

PSAL. LXXXVIII.

FOns opis & vitæ! ſupplex tibi nuncupo vota;
Pallida ſeu nox eſt, ſeu nitet orta dies.
2 Jugibus inclina facilem clamoribus aurem;
Nec famuli tetricâ deſpice fronte preces.
3 Cladibus indignis, & fluctibus undique cingor;
Jamque meas pulſat mors inopina fores.
4 Manibus adſcribor gelidis, & inanibus umbris;
Priſtinus & liquit flaccida membra vigor:
5 Sic jacet exſanguis tumuli ſub fornice; cuſpis
Quem fera legitimum meſſuit ante diem:
Hunc, ubi conceſſit fatis, de pectore deles
Protinùs, exſtincti cura nec ulla ſubit.
6 Ah! miſer inferni ſpeluncâ condor in imâ;
Et tenebras inter vita trahenda mihi eſt.
7 Fluctibus innumeris miſerum caput obruis, iræ
Dum nimis indulges libera frena tuæ.
8 Me fugiunt ſocii, me deteſtantur amici;
Squallida dum duri carceris antra colo.
9 Triſtibus ora madent lacrimis, ad ſidera palmas
Dum levo, te Dominum dum ſine fine voco.

10 Tune

10 Tune tuas famuli promes in funere vires?
An poſt exſequias te canet umbra redux?
11 An fidei tumulus putris, & ſine nomine corpus?
An cinis exſtinctus pignus amoris erit?
12 Juſtitiamne tuam celebrabunt carmine manes?
Fortia vel tenebræ facta ſub aſtra ferent?
13 Te tamen oravi ſupplex, ſemperque vocabo;
Orta dies croceis dum fugat aſtra rotis.
14 Ah! Deus, ah! animam mediis cur linquis in undis?
Cur tua jactatæ ſubtrahis ora rati?
15 Me mala, me teneris mors circumſepſit ab annis;
Et tua me trepido perculit ira metu.
16, 17 Obrutus his perii; dejectus ab æthere nimbus
Intempeſtivis ſic fata mergit aquis.
18 Quos mihi junxit amor ſocii fugêre; tribules
Et ſimul in tenebris delituêre mei.

PSAL. LXXXIX.

TE Dominum, pater alme! canam fidumq; bonumq;
Audiet & numeros ultima terra meos:
2 Certus amor, dixi, tuus eſt, bonitaſque perennis;
Et fidei cœli regia teſtis adeſt.
3 Cum tibi dilecto pepigiſti Davide fœdus;
Summaque jurati fœderis iſta fuit:
4 Progenies, foliumque tuum durabit; in orbe
Semita dum lunæ, dum via ſolis erit.
5 Sancte parens! tua facta polus, tua fœdera tellus
Efferet; & populi, quos tuus urit amor.
6 Par tibi quid ſuperûm ſublimia tecta? ſecundum
Quem tibi purpureo de grege terra dabit?
7 Grex ſacer attonitus te ſpectat, & agmina cœli
Poplite curvato te venerantur herum.
8 Arbiter armorum! quis te vel viribus æquat?
Fœdera vel ſervat candidiore fide?
9 Te penes imperium eſt pelagi; tua juſſa capeſſens
Sponte proceloſi ſternitur unda maris.
10 Foſſa tuis cecidit pubes Mareotica telis;
Tergaque nudavit gens inimica fugæ.
11 Te Dominum tellus, auctorem ſuſpicit æther;
Et quidquid tellus, quidquid & æther habet:

12 Vox tua ſublimi Boream deduxit ab arcto;
Et pluvios humili miſit ab axe Notos:
Geſtit ovans Hermon, te geſtit principe Tabor;
Hic Zephyris, Euro proximus ille levi:
13 Eſt tua per cunctas diffuſa potentia terras;
Cunctaque pollenti robore dextra regit.
14 Sunt comites jus faſque tui; ſolioque perenni,
Hinc ſine labe fides adſtat & inde ſalus.
15 O felix tua quem delectat buccina! vultûs
Ille tui fretus lumine carpet iter.
16 Nocte dieque tuas ſolenni carmine laudes
Dicet ovans, & te vindice ſurget humo.
17 Tu decus æternum, tu vires ſufficis unus;
Et tuus è cæno tollit in aſtra favor:
18 Tu, pater Iſacidûm! nos tutelaribus armis
Cingis, & invicti munis Regis obis.
19 Sedibus è ſuperis afflatus numine vates,
Quem tibi ſacrâſti, talia dicta dedit:
Donavi Solymis præſtanti corpore Regem,
Quem meus è populo ſegrege legit amor;
20 Jeſſiadæ famulo, ſucco cui dulcis olivæ
Tempora perfudi, ſceptra ferenda dedi:
21, 22 Huic ego ſufficiam vires, dextrâque tuebor;
Sive parent hoſtes ſpicula, ſive dolos;
23 Quæ premet hunc odiis corâm ruet hoſtica pubes,
Ultriceſque mihi ſentiet eſſe manus:
24 Huic mea ſed bonitas & amor, non immemor icti
Fœderis, imperii frena regenda dabit;
25 Illius Euphrates olim victricibus armis,
Totaquè Sidonii ſerviet unda maris:
26 Fœderis ille memor ſacri, patremque Deumque,
Omnis & auctorem me celebrabit opis:
27 Illum egò primitias ſobolis, Regemque vocabo,
Sceptrigerique ducem præſidiumque chori:
28 Quod pepigi, nullo claudetur limite fœdus;
Nullaque promiſſi meta favoris erit:
29 Sera nec illuſtres exſtinguent ſecla nepotes;
Sceptraque durabunt, dum vehet aſtra polus.
30, 31 Sed ſi fortè meas ſoboles detrectat habenas
Degener, & renuit fœdera ſancta ſequi:
32 Protinùs ulciſcar: meritas dabit improba pœnas:
Progenies plagas ſentiet iſta meas;

33 Hunc tamen æternùm ſolitâ bonitate tuebor;
Perpetis & fidei pignora certa dabo:
34 Abſit! ut antiqui dirumpam vincula pacti;
Et rapiant voces ventus & unda meas:
35 Ipſe meum jurans numen, cum Davide ſanxi
Fœdera, non dubiam quæ meruêre fidem:
36 Æquævum ſoli ſolium reget inclita proles;
Sceptra nec excutiet, quæ geret, ulla dies:
37 Aſtra poli teſtor, citiùs ſol aureus orbem
Linquet, & exſtincto lumine luna ruet.
38 Tu tamen hunc orbis faſtidis rector & horres,
Bile calens; Regis nec tibi cura tui eſt:
39 Fœdera tu violans ſacrum diadema profanas;
Calcat & hæc tumido gens ſcelerata pede:
40, 41 Oppida tu muris nudas, & ſubruis arces;
Prædaque nunc hoſtis ludibriumque ſui eſt:
42 Hoſtibus interea tu munis robore dextras;
Cordaque, lætitiâ luxuriante, reples.
43 Rex tuus, ah! trepidus totis excedere caſtris
Cogitur, & turpi vertere terga fugæ:
44 Jamque ſacræ pedibus calcatur gloria frontis;
Et jacet obſcæno merſa corona luto:
45 Carpitur ante diem demeſſo flore juventa;
Turpat & auguſti principis ora pudor.
46 Quò, Deus! uſque tuos abſcondent nubila vultus?
Perpes an accenſi flamma furoris erit?
47 Ah ſubeat quàm fluxa mihi ſit vita, breviſque!
Cur genus Adamidûm fabrica vana ſumus!
48 Quem non falce metit fera mors? Quis mole ſepulcri
Obrutus, inferno victor ab orbe redit?
49 Quò ſe priſcus amor, quò ſe clementia vertit
Priſtina, cumque tuo Davide pacta fides?
50 Adſpice quæ patimur procerum ludibria paſſim,
Probraque quæ tacito pectore clauſa fero:
51 Aſperat in Chriſtum ſtolidas gens impia linguas,
Illius & lentas exprobrat uſque moras.
52 Ah precor! alme parens, tuus ut ſuper ætheris axes
Emicet, & demto fine perennet honos.

PSAL. XC.

NOs, Deus! à primis tua texit dextera ſeclis;
Hæc errabundis ſtruxit ubique lares.
2 Tu conſtans, ſtabiliſque manes; convallibus imis,
Montibus & ſummis, ſideribuſque prior:
3 Sed mortale genus diffingis vindice dextrâ;
Inque leves cineres durus abire jubes.
4 Sunt tibi ſecla decem, ceu lux heſterna vel hora;
Quæ vigili, freno non remorante, fugit:
5, 6 Inſtar aquæ fluimus; tacitæ ſic noctis imago,
Sic flos manè virens, ſole cadente, perit.
7, 8 Nos, Deus! exſcindis, meritas dum ſurgis in iras;
Nudaque ſunt oculis crimina tecta tuis.
9 Dum tua mille modis nos vexat dextera; præpes
Vita volat, ceu vox, quam rapit aura levis:
10 Quâ fruimur luſtris bis ſeptem clauditur ætas;
Contingunt vegeto luſtra bis octo ſeni:
Triſtius at nihil eſt aut ærumnoſius illis;
Ah! ferimur rapidis æmula turba Notis.
11 Quis, pater alme! tuæ vires ſat perſpicit iræ?
Par majeſtati, prô dolor! illa tuæ eſt.
12 Metiri da poſſe dies, momentaque vitæ
Futilis; & veri pectora luce reple.
13 Tolle moras, faciliſque veni, famuloſque ſagittis
Tempore venturo figere parce tuis.
14 Ociùs adfer opem, mens ùt, dum veſcimur aurâ,
Geſtiat aucta tuis & ſaturata bonis.
15 Tempora temporibus compenſa triſtia lætis;
Noctis & abſtergens nubila, redde diem.
16 Da famulis, ſobolique, Deum te noſſe potentem;
Et tuus his poſthac ſit manifeſtus amor.
17 Nos, pater! illuſtra radiis, quibus ipſe coruſcas;
Et tuus æternùm facta ſecundet amor.

PSAL. XCI.

NUminis excelſi cui ſunt ſacraria ſedes,
Illius hunc, hoſtis cùm premit, umbra teget.
2 Auctor opis certè Deus eſt; hunc rebus in arctis
Agnoſcam vitæ ſpem columenque meæ:

3 Ille dabit, tacitis ne te gens impia technis
Implicet, aut peſtis tabida falce metat:
4 Illius imbellem te proteget ala; fideſque
Pacta ſemel, clypei triplicis inſtar erit:
5, 6 Te neque terrebunt tenebræ, nec tela diurna;
Nec fera quæ ſævit nocte dieque lues:
7 Mille licet dextram cingant, totidemque ſiniſtram
Funera, pernicies nulla timenda tibi eſt.
8, 9 Te coram gens prava ruet, quia ſuſpicis illum,
Qui ſpes eſt vitæ præſidiumque meæ:
10 Sed tua te pietas tutum præſtabit; ab hoſte
Nec tibi vis ulla eſt, nec metuenda lues;
11 Te Deus aligeris cœli ſtipabit alumnis;
Hos tibi ſiderea mittet ab arce duces:
12 Te manibus per teſqua feret chorus ille; nec hirtis
Illides ſcopulis, hoc comitante, pedes:
13 Et draco calcandum tibi ſe præbebit & aſpis,
Indomituſque leo, ſeminiumque leæ.
14 Hunc ego defendam, Deus inquit, fortibus armis;
Et quia me ſequitur, ſceptra ferenda dabo:
15 Hic me poſcit opem, ſors cùm premit aſpera; vanas
Nec mihi quas fundit ſentiet eſſe preces:
Hoſtibus ereptus mediis tolletur in altum;
Et duraturo cinget honore comas:
16 Aurea felicis producam ſtamina vitæ;
Et famulo pandam molle ſalutis iter.

PSAL. XCII.

Eſt mihi jucundum tibi, rerum maxime! grates
Solvere, per laudes & juvat ire tuas:
2 Quàm bonus & conſtans ſis, ſeu ſol explicat ora,
Seu jubar abſcondit, dicere dulce mihi eſt:
3 Dulce mihi eſt denis modulari carmina nervis,
Jungere & argutæ nablia blanda lyræ:
4 Gaudia concepi, tua quondam facta revolvens;
Hinc quoque lætitiæ ſurget origo meæ.
5 O vis quanta tuæ eſt, ô quanta potentia dextræ!
Conſilium nubes quàm tenebroſa tegit!
6 Brutus ad hæc populus caligat; mentis & exſors
Hæc ſpectans, oculos nycticoracis habet:

7 Hunc

7 Hunc modò, qui læti vernabat graminis inſtar,
Demetet immiti mors properata manu:
8 Tu tamen æternùm duras, ævique fugacis
Deſpicis aligeras inſtabileſque rotas.
9 Impius, & quiſquis tua ridet juſſa, peribit;
Cedet & iratis præda ferenda Notis:
10 At tua me bonitas dulci perfundet olivo;
Vinciet & certo multicolore comas:
11 His oculis cernam, quas gens luet hoſtica, pœnas;
Imbuet his aures nuntia fama meas.
12 Gens pia florebit, victricibus æmula palmis;
Utque cedrus, Libani quæ juga fronde tegit:
13 Altiùs in Domini radices quiſquis agello
Fixerit, undantes tollet in aſtra comas;
14 Creſcet, & effætæ ridebit damna ſenectæ;
Pomaque proventu luxuriante feret:
15 Sic mihi dicetur juris Deus auctor & æqui;
Et columen, vitæ turris & una meæ.

PSAL. XCIII.

Regnat ubique Deus; cui majeſtate verendâ
Frons nitet, invicto robore dextra viget:
Illius imperio ſtabit ſecura ruinæ
Terra, vagas cœlum volvet & uſque faces.
2 Quo ſedet hic, ſolium neſcit primordia ſecli;
Nullaque ſiderei Regis origo fuit.
3 Flumina quantumvis conſpirent murmure vaſto,
Et tumidum fluctus tollat in aſtra fretum:
4 Ille tamen fluviis, pelagoque potentior ipſo,
Mulcet, & indomitas numine frenat aquas.
5 Illius æternùm durant oracula; ſacræ
Et Solymæ pietas hoſpita ſemper erit.

PSAL. XCIV.

Magne parens! dextrâ qui vindice concutis arma,
Deque reis pœnas exigis, ultor ades:
2 Legibus incinctum, judex! conſcende tribunal;
Et quod promeruit turba proterva luat.
3 Quò premet uſque pios furor hoſticus? Obice nullo
More triumphantis, quò ſcelus uſque ruet?

4 Impius an perget dura, & metuenda minari;
Et quod patravit, ferre ſub aſtra nefas?
5 Ah! tibi dilectum populum deglubit, & armis
Opprimit heredes gens ſcelerata tuos:
6 Prô pudor! & viduæ jugulantur & advena ferro,
Per ſcelus, & proles orba parente cadit:
7 Nec videt, hæc, ajunt, nec curat conditor orbis;
Quem ſibi Judæus legit apella Deum,
8 Bruta cohors, pravique tenax & perfida, tandem
Stultitiæ metam pone modumque tuæ.
9 An ſurdum reputas, aurem qui ſtruxit? An illum
Lumina qui finxit, cernere poſſe negas?
10 Parcet an ille ſuis, qui gentes plectit? An omnes
Qui docet, ipſe velut tyro docendus erit?
11 Rerum opifex renes ſcrutatur, & abdita mentis;
Vanius & nihil his, futiliuſque videt.
12 O ter felicem! rerum quem corripit auctor;
Quemque docet leges, & ſua juſſa ſequi:
13 Ille procul curis traducet mollia vitæ
Tempora, dum præceps turba profana ruit:
14 Nam Deus heredes quos ſcripſit proteget alis;
Nec ſua dilecto ſubtrahet ora gregi:
15 Hic aderit vindex, armatus legibus æquis;
Et leget has vitæ ſancta propago duces.
16 Quis mihi mittet opem, cum cingor & impetor armis?
Hoſtibus impoſito quis pede colla premet?
17 Me niſi juviſſes, rerum pater optime! pridem
Texiſſent cineres muta ſepulcra meos.
18 Te, Deus! oravi greſſu titubante vacillans;
Nec mora, cœleſti pes mihi fultus ope eſt:
19 Me mihi reſtituis, curis cùm mille fatigor,
Et recreas radiis pectora mœſta tuis.
20 Judicis an ſocius dicêris, nequiter effrons
Qui ſua, neſcio quâ, crimina lege tegit?
21 En coit, inque pius ſtringit gens impia ferrum!
Omnis & innocuo ſanguine dextra rubet!
22 At mihi præſidium Deus eſt, portuſque ſalutis;
Quâque vehor fragilem ſuſtinet ille ratem:
23 Hic ſcelerum vindex poſcet pro crimine pœnas;
Turpis & artifici fraus nocitura ſuo eſt.

PSAL. XCV.

EIa agedum, gens ſancta Deum, quo nitimur omnes,
Cantet; Iô geminans, & pede pulſet humum:
2 Quas decet hoc coram grates perſolvat, & orbis
Rectorem numeris tollat in aſtra novis.
3 Illius excellit majeſtas, viribus ille
Quotquot habent gentes vincit honore Deos:
4 Ille manu forti terram ſufflaminat; imis
Vallibus, & ſummis imperat ille jugis:
5 Finxit & oceanum, vitreis & præſidet undis,
Et terram è mediis ſurgere juſſit aquis:
6 Ergò Deum flexo veneremur poplite, & omnis
Cura ſit æthereo ſolvere vota patri:
6 Ille Deus noſter, nos grex ſumus illius; ultrò
Si modò fert animus, quæ jubet ille, ſequi.
8 Abſit! ait, vobis dureſcant pectora callo;
Ut patribus, vetitæ quos ſitis uſſit aquæ:
9 Hæc mihi gens Arabum bilem ſuccendit in oris;
Tentavit vires nec ſemel illa meas:
Illius hîc quamvis laſſatus murmure, ſigna
Roboris invicti non dubitata dedi.
10 Turba proterva meo luſtris bis quatuor olim
Obſtitit imperio, mille moleſta modis:
Futilis eſt illi mens & temeraria, dixi;
Stulta nec obſervat quas ego monſtro vias:
11 Ergò meum ſanctè juravi numen, & irâ
Non ſemel accenſus, talia dicta dedi:
Gens odioſa mihi nec ſacræ tecta Sionis,
Nec cernet famulis otia pacta meis.

PSAL. XCVI.

DIcite rectori ſuperûm nova carmina, laudes
Perque ter illuſtres ultimus orbis eat:
2 Vindicis ætherei nomen tollatur in aſtra;
Inque dies jugi carmine creſcat honos:
3 Ferte per extremas Domini miracula terras;
Hunc unum geminus prædicet orbis apex:
4 Illius eſt ingens & formidabile numen;
Par nihil huic tellus, par nihil æther habet.

5 Ludicra ſunt reliquæ quæ jactant numina gentes;
Finxit at hic cœlum, ſidereaſque faces:
6 Robur & auratis hunc cingit adorea pennis;
Quæque colit roſeâ limina luce nitent:
7 Illius ignotæ gentes agnoſcite vires;
Et quàm ſit reliquis altior ille deis:
8 Et date quos meruit titulos, manibuſque ſupinis
Debita ſacratis figite dona tholis.
9 Gens pia ſiderei veneretur limina templi;
Omnis & hoc coram judice terra tremat:
10 Gentibus hunc reliquis auctorem dicite; cœli,
Et maris & vaſti ſceptra tenere ſoli:
Hunc orbem narrate manu fulcire potenti;
Quæque dat hic omni jura carere dolo.
11 Geſtiat exſultans tellus, & lucidus æther;
Et mare, cæruleum quidquid & æquor habet:
12 Vernet ager Zephyris, & meſſibus halet odoris;
Rideat & teneris arbor amicta comis:
13 Rector adeſt cœli, populos ut judicet; illi
Et latus hinc æquum ſtipat & inde fides.

PSAL. XCVII.

SCeptra gerit Dominus; ter Iô dic ultima tellus;
Omnis & æquoreis inſula ſepta vadis.
2 Cingitur hic nebulis, & opacâ conditur umbrâ;
Et comes it ſceptris fas, ſtabiliſque fides:
3 Antè ruunt volucres eliſi nubibus ignes;
Ultriceſque vorant hoſtica caſtra faces:
4 Fulgura præſtringunt oculos, cœlumque remugit;
Et gelido tellus intremit icta metu:
5 Montibus in ſummis ſolvuntur marmora; ceræ
More novæ coram numine terra fluit;
6 Juſtitiam ſuperi teſtantur ſidera Regis;
Et majeſtatis conſcia terra ſacræ eſt.
7 Qui colit, & jactat quæ finxit numina, vultus
Huic, precor, inficiat dedecoretque pudor:
Quidquid in orbe deûm cudit malè credulus error,
Hunc colat, Iſacidas cui dare tura vides.
8 Geſtiit alma Sion, & Judæ ſancta propago;
Vidit ut ultrices illius eſſe manus.

9 Illius

9 Illius imperium cœli ſupereminet axes;
Et reliquos inter præſidet ille deos:
10 Ergò Dei quem tangit amor, fuge crimina; vindex
Hoſtibus è mediis eripit ille pios:
11 Ille ſuos recreat cœleſti lumine; juſtis
Ille dat optatos, & ſine nocte, dies.
12 Vos quibus æqua placent, læti perſolvite grates;
Et ſubeat, Domino ſanctius eſſe nihil.

PSAL. XCVIII.

CArmine tolle novo Dominum; miracula pande,
Partaque cœleſti mille tropæa manu:
2 Hujus opem ſensêre pii; gens hoſtica pœnas
Cæſa luit, juſtum vidit & eſſe Deum.
3 Ille memor pacti Solymæ ſervavit alumnos;
Teſtis & his locuples ultima terra fuit:
4 Ergò Dei laudes in cœlum, carmine feſto,
Tollat ovans gemini terra ſub axe poli:
5, 6 Vox canat, & voci ſocientur plectra canoræ;
Et lituos ſacræ junge tubaſque lyræ:
7 Æquor, & æquoreæ teſtentur gaudia turmæ;
Terraque, telluris quidquid & orbis habet:
8 Unda loquax feriat jucundo murmure ripas;
Dentur & è ſummis ſibila læta jugis:
9 Stat Deus ante fores, cives ut cenſeat orbis;
Nunc quæ promeruit præmia quiſque feret.

PSAL. XCIX.

REgnat, & aligeros cœli Deus inter alumnos
Emicat; æthereo ſub pede terra treme.
2 Illius eſt Solymæ majeſtas nota, poteſtas
Eminet, & reliquis præripit omne decus:
3 Ergò Dei celebra plenum formidine numen;
Quo majus, quo nil ſanctius orbis habet.
4 Temperat huic vires jus & fas; legibus æquis
Hic regit Iſacidas, præſidioque tegit:
5 Quiſquis es, hunc effer; da ſacris debita plantis
Oſcula; ſanctus hic eſt, & pietatis amans.
6 Blæſus ab hoc Moſes, & Aron, & filius Hannæ,
Dum reſponſa petunt, audiit ille preces:

7 Nubis & è pila leges indixit, & illis
Cura fuit Domini juſſa verenda ſequi:
8 Annuit hic votis, & texit crimina; vindex
Sæpe tamen ſcelerum numinis ira fuit:
9 E ſacris hunc ergò jugis ad ſidera tolle;
Scilicet eſt ſanctus qui colit illa Deus.

PSAL. C.

VOce Deum celebra ſolenni; quiſquis Eoo,
Quiſquis & Heſperio figis in orbe larem:
2 Illius imperium fer lætus, & impiger hymnos
Ede novos; quoties limina ſancta teris.
3 Hunc agnoſce Deum, cui debes luminis auras;
Auctor enim nemo vel faber ipſe ſui eſt:
Hic Deus eſt nobis, populus nos illius; inſtar
Et gregis, ætherea quem regit ille manu.
4 Laudibus hunc effer, meritas & concipe grates;
Ad ſacra cùm templi limina vertis iter:
5 Illius eſt ingens bonitas, & limitis expers;
Sanctaque reſcindet fœdera nulla dies.

PSAL. CI.

TE, Deus alme! canam; cujus manus altera juſtos
Protegit, in ſontes altera tela vibrat.
2 Te ſequar, & prudens incedam tramite recto;
Ecqua tuo tandem lux dabit ore frui?
Pectore ſincero poſthac tua juſſa faceſſam;
Quoſque colam cernes labe vacare lares.
3 Lumina deflectam, ne ſpectent turpia; nullum
Et mihi non odio crimen & error erit:
4 Et ſcelus, & ſcelerum ſocios procul eſſe jubebo;
Meque ſiniſtrorum nulla libido trahet:
5 Et ſocii ficto qui lædet crimine famam,
Hunc dabit infami dextera noſtra neci:
Nec mihi vel ſocius, vel pars cenſebitur aulæ,
Tranſverſum populi quem rapit aura levis.
6 Hunc inter famulos, inter numerabo ſodales,
Cui mens eſt pravi neſcia, pura manus:
7 Nec mendax conviva mihi; nec verba popello
Qui dat, & os vulgo ſublinit, hoſpes erit:

8 Ibit

8 Ibit in exſilium, brevis eſt mora, talia quiſquis
Suſcipit, huic ſacra ne ſit in urbe locus.

PSAL. CII.

ÆTheris excelſi rector! me deſuper audi;
Dum gemitus, clamor dum meus aſtra ferit:
2 Rebus in acciſis vultum ne ſubtrahe; promtâ
Sed trahe, proſtratus dum queror, aure preces.
3 Vita mihi fumo ſimilis vaneſcit in auras;
Triſtis & in cineres diſſipat oſſa dolor:
4 Debile cor languet, ceu flos ſucciſus aratro;
Nec deſiderio tangor, ut antè, dapis:
5 Dum ſine fine gemo, macies deformat; & exſtant
Oſſa, per exſanguem dinumeranda cutem;
6 Haud aliter mœſtis implet loca ſola querelis
Ibis, & infauſto carmine noctis avis:
7 Sic vigil, heu! dulci viduatus compare paſſer
Mœret, & ex alto triſtia fata vocat:
8 Mille vides circùm ſtrictas in crimina linguas;
Et conjuratas in mea damna manus:
9 Fercula ſunt ſordes cinerum, farriſque canini
Relliquiæ; lacrimis pocula miſta bibo:
10 Vis iræ ſecreta tuæ me ſuſtulit olim
Sublimem, lapſu quò graviore ruam,
11 Umbra velut fugiens, vaneſcit futilis ætas;
Aret & exſuccum corpus, ut ægra ſeges;
12 Tu, pater annorum! ſtas nullo mobilis ævo;
Orbaque principio gloria fine caret.
13 Exſurges, Solymæque tuæ miſerebere; venit
Pacta dies, votis ſæpe petita meis:
14 Nempe tuis famulis urbs delectabilis illa eſt;
Et capimur ſaxis ruderibuſque loci:
15 Sic nomen numenque tuum venerabitur orbis;
Quiſquis & hîc populos ſub ditione tenet.
16 Structa Deo celſæ cùm ſurgent tecta Sionis;
Ille ſacrum ſacrâ fundet ab arce jubar:
17 Agminis afflicti queſtus pater audiet æquus;
Nec vani gemitus, ſpes nec inanis erit.
18 Hæc duraturis ſunt inſcribenda tabellis,
Ut canat ætherei gens nova facta patris:

19 Scilicet aſtrifera terras deſpexit ab aula,
Laturus miſeris conditor orbis opem:
20 Captivis ſiccare genas, & ſolvere vincla,
Inſtantemque necem pellere cura fuit:
21, 22 Juſſit ut hæc Solymæ celebrarent undique regna,
Dum coëunt ſuperûm tura datura patri.
23 Illius imperio medio mihi robur in ævo
Deficit, & clauſa eſt limite vita brevi:
24 Spe tamen erectus, Ne, qui ſine limite vitæ es,
Ante diem, dixi, lumina conde mihi.
25 Eſt tellus ſtabilita tibi; tu ſurgere cœli
Mœnia juſſiſti, ſidereaſque domos:
26 His modus eſt ævi, præſcriptaque tempora vitæ;
Nec vitæ modus eſt, meta nec ulla tuæ:
Lana velut teritur moles & machina mundi;
Inque dies vultus ſumit, ut illa, novos:
27 Tu tibi par ſemper; dentes tu deſpicis ævi;
Annorumque leves, præcipiteſque rotas.
28 Hæc ſervi ſoboleſque tui, ſoboliſque nepotes,
Felices tecum gaudia ſemper agent.

PSAL. CIII.

MEns cane læta Deum; totas ſimul exſere vires;
Nominis & ſancti fer ſuper aſtra jubar:
2 Redde ſuam meritis laudem, nec falce ſenectæ
Hanc metat, aut tenebris obruat ulla dies:
3 Scilicet & ſcelerum nævos obliterat omnes;
Et medicam morbis applicat ille manum:
4 Ille tuos animat cineres, redivivaque lauru
Perpete cœleſtis tempora cingit amor:
5 Deliciis os mille beat, pulſiſque ſenectæ
Exuviis, aquilæ ſecula more novat.
6 Ne tenues vis ulla premat, dat jura tyrannis;
His pater æthereus faſque nefaſque regit:
7 Credidit Amramidæ leges Deus arbiter æqui;
Abramidûm populo facta notanda dedit.
8 Sponte Deum noſtri miſeret; qui ſegnis ad iram,
Quos ſibi delegit, non patienter amat:
9 Nec litem de lite ſerit; flammæque fugacis
Æmula, momento deperit ira brevi:

10 Non

10 Non hic fulmineum, quoties deliquimus, enſem
Accinxit; ſceleri pœna nec æqua fuit.
11 Eſt bonitas immenſa, pios quâ protegit; ima
Nec magis à cœli vertice diſtat humus:
12 Crimina depellit, quantùm ſol diſtat ab ortu;
Cæruleo feſſas cùm lavat amne rotas:
13 Cultores fovet ille ſuos, & diligit unos;
Ut tenero prolis flagrat amore parens.
14 Scit genus Adamidûm quâ ſimus origine nati;
Et meminit fragili corpora ficta luto:
15 Graminis in morem ſurgens citò carpitur ætas;
Sic violæ primo purpura vere fugit:
16 Vere fugit, rapiturque Notis, de ſtirpe reciſa;
Nec manet indicium, quo fuit orta, loci:
17 Sed fovet electos ſuperi clementia patris;
Excubiaſque ſacro pro grege ſemper agit:
Tranſit & ad ſeros bonitas divina nepotes;
Obſtrictam patribus ſervat & uſque fidem.
18 His promiſſa Dei rata ſunt & fœdera, leges
Quos juvat æthereas, imperiumque ſequi.
19 Ætheris in medio ſolium ſibi rector olimpi
Fixit, & hinc orbem ſolus ubique regit:
20 Turma potens, volucriſque! Dei quæ juſſa faceſſis,
Huic age cœleſti pectine pange melos:
21 Qui cœli ſub Rege meres, exercitus omnis!
Pange tui laudes, quo decet ore, ducis:
22 Divinâ cœlata manu, tu machina mundi!
Tu mea, dum ſuperes, mens cane læta Deum.

PSAL. CIV.

Dicere fert animus ſuperûm nova carmina Regi;
Quem ſacra majeſtas cingit, & ambit honos:
2 Se radiis, ceu veſte, tegit; ceu byſſina vela,
Explicat aſtriferi mœnia vaſta poli:
3 Inter aquas domus alta trabes expandit eburnas;
Dantque triumphales nubila ſumma rotas:
Terga premens Zephyris, Euriſque jugalibus actus,
Pervolat Eoas, occiduaſque plagas:
4 Stant circùm aligeri proceres, flammæque miniſtræ;
Et certant alacres, quò jubet ille, ſequi.

5 Pon-

5 Pondere nixa ſuo, medio ſtat in aëre tellus
Pendula; nullius præcipitanda manu:
6 Illa priùs pelago, ceu velo, tecta latebat;
Altius & ſummis montibus æquor erat:
7 At ſimul intonuit tua vox, pater alme! mariſque
Cedere juſſit aquam; juſſa receſſit aqua:
8 Surgere cœperunt montes, & ſidere valles;
Collibus incinctæ nubiferiſque jugis.
9 Tu mare ſepſiſti clauſtris; ne, fœdere rupto,
Terra repentinis obrueretur aquis.
10 Vallibus in mediis, & rupes inter acutas,
Flumina tu ſtabili currere lege jubes:
11 His pecudes, timidique ſimul ſaturantur onagri;
Quæque colunt ſilvas, & loca ſola feræ:
12 Hæc circum glomerantur aves; nidoſque loquaces
Intexunt ramis, arboreiſque comis.
13 Æthereo tu rore beas juga conſita dumis;
Totaque cœleſti ſub pede ridet humus:
14 Hæc pecori gramen de vectigalibus arvis;
Hæc homini veſcum ſponte miniſtrat olus:
15 Farre novas vires, & vultum pingis olivo;
Et recreas dulci triſtia corda mero,
17 Silvarumque potens, Libani ſacra culmina cedris
Conſeris; hîc volucrum pendula tecta locas.
16 Apta fretis abies ſe tollit in æthera; pullos
Paſcit & hîc colubris nuntia veris avis.
18 Incolit imbellis latebroſa cuniculus antra;
Errat & in ſummis hirta capella jugis.
19 Tu lunæ rapidis metiris tempora bigis;
Sol jubar Heſperiis, te duce, mergit aquis:
20 Tu tenebris condiſque diem, noctemque reducis;
Noctivagaſque feras, quò lubet, ire jubes;
21 Tum ruit in prædam ſoboles animoſa leonis;
Et te mugitu ſupplice poſcit opem:
22 Aſt ubi ſol oriens vitreis caput extulit undis,
Turba ferox latebras quærit, & antra ſubit:
23 Gens hominum interea ſtratis excita, labori
Inſtat; & in noctem continuatur opus.
24 O Deus, ampla tuæ quàm ſunt miracula dextræ!
O quàm ſolerti ſingula mente regis!
25 Divite tu gazâ terras & meſſibus imples;
Nec minùs eſt vaſti fertilis unda maris:

Squa-

Squamiger hanc peragrat populus, proleſque parentem
Stipat, & ingentes turba minuta duces:
26 Hîc, inter circumque rates maris incola piſtrix;
Ludit, & informi mole ſuperſtat aquis.
27 Quidquid humus, vel pontus alit, te ſuſpicit; uno
Te tempeſtivas poſcit & ore dapes:
28 Cuncta legunt epulas, tu quas, pater alme! miniſtras;
Cuncta ſaginantur, te reſerante manum:
29 Omnia turbantur, tu cùm jubar occulis oris;
Et fiunt, animam te revocante, cinis:
30 Mox ubi vitales inſpiras luminis auras,
Secla renaſcuntur, juſſaque vernat humus.
31 Ætheris ergò parens omni cantabitur ævo;
Gaudebitque operis nobilitate ſui:
32 Illius adſpectu tellus tremit infima; fumant
Ardua cœleſti culmina tacta manu.
33 Æthere dum veſci datur, & vitalibus auris,
Hic mihi materies carminis unus erit:
34 Grata ſit huic opto vox hæc, ſic gaudia carpam,
Dum recolam Domini munera tanta mei.
35 O pereant ſcelerum ſocii de ſtirpe reciſi!
O premat infandos fœda ruina lares!
Interea tu læta Dei mens concipe laudes;
Quiſquis & hunc orbem, quem regit ille, colis.

PSAL. CV.

FUndite vota Deo, meritas & ſolvite grates;
Gentibus ætherei pandite facta patris:
2 Tollite grandiſono Domini miracula plectro;
Sint argumentum carminis illa novi.
3 Vir pius hoc unum jactet venerabile nomen;
Geſtiat & Domini quem pius urit amor:
4 Hunc colat, hunc poſcat victricis pignora dextræ;
Optet & illius jugiter ore frui:
5 Quæ Deus exhibuit, ſubeant miracula mentes;
Quæque piis olim jura reliquit avis.
6 Adloquor Iſacidas, lectum genus; adloquor Abra
Progeniem; famulus numinis ille fuit:
7 Rerum opifex nobis Deus eſt; hic præſidet orbi;
Juſtitiæ terris & monumenta dedit:

8 Fœ-

8 Fœderis ille ſui memor eſt; & verba, fideſque
Priſtina, tot ſeclis inviolata manent.
9 Hic Abrahæ, natoque pio, magnoque nepoti,
Non ſemel obſtrinxit tempus in omne fidem:
10 Hæc eadem toti juravit fœdera genti
Abramidûm, nullo diſſolüenda die:
11 Quos, ait, hîc habitat Canaæ gens impia, fines
Adſpice; diviſos hos tibi ſorte dabo.
12 Nec numero, memini, nec belli robore pollens,
Hoſpes in hac olim gens ſacra vixit humo:
13 Nec mora, nec requies, populis, heu! præda profanis
Ceſſit; in exſilium nec ſemel acta fuit:
14 Vim tamen, & noxam Deus omnem depulit; ipſos
Fulmineis Reges terruit ille minis:
15 Quem mihi ſacravi populum ne tangite, dixit;
Ne viola vates, turba profana, meos.
16 Intulit hic olim miſeris jejunia terris;
Aruit & lævo ſidere tacta ſeges:
17 Tum gregis electi meminit, famulumque Joſephum,
Qui jam venierat, miſit in arva Phari:
18 Ille diu latuit tenebroſi carceris antro
Clauſus, & arctârunt ferrea vincla pedes:
19 Aſt ubi miſſa polo diſcuſſit ſomnia; vatis
Et patuit pietas, mille probata modis:
20 Vincula Rex demſit, libertatemque priorem
Reddidit; hunc populi juſſit & eſſe ducem:
21 Principis ornatus titulo, præfectus & aulæ,
Memphi, tuas idem rexit & auxit opes:
22 Fas erat huic regni proceres compeſcere vinclis;
Inque Senatorum jura docere choro:
23 Mox pater Iſacides Pharias deſcendit in oras;
Inque peregrinâ ſubſtitit hoſpes humo:
24 Illius & ſobolem rerum pater auxit, opeſque;
Et novus indigenis advena major erat.
25 Tum Peluſiacus mutatâ mente tyrannus
Æſtuat, & populum tollere fraude parat:
26 Ergò Deus Moſen lecto cum fratre miniſtrum
Mittit in inviſi barbara regna ſoli:
27 Numinis attonitus vidit miracula Nilus;
Senſit & ultrici ſpicula miſſa manu:
28 Illius Heroes alacres dum juſſa faceſſunt;
Triſtibus eſt tenebris undique ſepta Pharos:

29 In-

29 Indigenûm tepido manârunt ſanguine rivi ;
Squamigeroſque putris ſuſtulit unda greges :
30 Fudit humus turpes, frugum pro munere, ranas ;
Et torus his Regis tectus, & aula fuit :
31 Regia peſtiferæ fœdarunt pocula muſcæ ;
Et nuſquam vacuus cimice lectus erat :
32 Antè dabat cœlum pluvias, tum grandinis imber
Deſuper, & crepitans fulmine flamma ruit :
33 Ficus & everſis periit cum vitibus uva ;
Et nemora excuſſis procubuêre comis :
34, 35 Agmine mox denſo vaſtârunt arva locuſtæ ;
Bruchus & herboſos eſt populatus agros :
36 Nec mora ; primitias ſobolis, floremque juventæ,
Abſtulit atroci mors inopina manu.
37 Aucta Phari ſpoliis, fines gens ſacra nefandos
Liquit ; & imbelli corpore nemo fuit :
38 Vidit ut hanc abitum moliri terra Canopi,
Geſtiit ; excuſſo quo fuit icta metu :
39 Nube Deus populum ſolis defendit ab æſtu ;
Flammaque per tenebras prævia rexit iter.
40 Mox pater æthereus volucres in caſtra cupitas
Miſit, & ignotas cœligenaſque dapes :
41 Limpida de ſilicum manârunt flumina venis ;
Et dulces Arabum teſqua rigaſtis aquæ.
42 Nempe Deus pacti meminit fideique, miniſtro
Quæ data Thariadæ, nec violata fuit.
43 Sic bonus Iſacidas cœleſti vindice lætos,
Finibus eduxit, maxime Nile, tuis :
44 Expulit & gentes ; & quæ coluere tot annis
Indigenæ, populo contulit arva ſuo :
45 Legis in obſequium ſic flexit pectora ; laudes
Illius altiſonis ferte ſub aſtra modis.

PSAL. CVI.

Eia agedum, laudate Deum, facilemque bonumque ;
Illius excluſo limite durat amor.
2 Facta quis illius numero comprendere ? Laudes
Quæ queat & titulos æquiparare chelys ?
3 O felix nimium populus, cui candida mens eſt,
Labe vacans pectus, juſtitiæque tenax !

4 Reſpice me placido, ſuperûm rex inclite! vultu;
Lenis & optatæ ſterne ſalutis iter:
5 Da bona, ſelectæ da gaudia carpere gentis;
Inter & heredes poſſe nitere tuos.
6 Æmula progenies proavûm deliquimus; inſons
Nec ſcelerum mens eſt, nec ſine labe manus:
7 Hos latuit Phariis cœli quæ rector in oris
Præſtitit; & toties, hoc duce, parta ſalus:
Nec ſemel hunc patres irritavêre rebelles;
Hîc ubi purpurei panditur unda maris.
8 Sed memor hic pacti populum ſervavit, & orbi
Roboris immenſi pignora certa dedit:
9 Æquor ut increpuit, campi maris alveus inſtar
Aruit, & tutum per vada fecit iter:
10 Hâc ope traducens populum, vim depulit hoſtis;
Cui furor accendit triſtis & ira jecur:
11 Gentis at inviſæ reflui maris unda phalanges
Obruit; & cladi nemo ſuperſtes erat.
12 Tum Domino fidens populus, cœleſtibus hymnis
Invicti cecinit clara tropæa ducis:
13 Mox tamen hæc partæ gens eſt oblita ſalutis;
Abnuit & Domini juſſa ſacrata ſequi:
14 Illius, arentes Arabum dum calcat arenas,
Mota libidinibus numinis ira fuit:
15 Annuit optatis, miſsâ dape, rector olympi;
Sed fuit huic macies pernicioſa comes.
16 Obſtitit hæc Moſi, fratrique, rebellibus auſis;
Sparſit & in ſacros impia probra duces:
17 Dathanem tum ſorpſit humus recluſa; periſti
Tu quoque cum ſociis, dux Abirame, tuis:
18 Flamma vorax reliquos involvit, & impete vaſto
Cum dominis ipſos eſt populata lares.
19 Crevit & impietas; ſculpto gens impia tauro
Supplicat; hirſutos ante voluta pedes:
20 Judice pro ſuperûm, cœli pro numine, culta eſt
Fronde ſaginati turpis imago bovis:
21,22 Mentibus exciderat favor, & miracula tanti
Vindicis, & Phariis unda refuſa vadis:
23 Ergò ſoli, cœlique parens, extrema minatus
Corripit ultrici tela tremenda manu:
Hunc, niſi flexiſſet fusâ prece legifer heros,
Straviſſet ſcelerum mors violenta duces.

24 Pergit

24 Pergit adhuc, & ridet opes gens impia terræ,
Quam petit, & Domino derogat uſque fidem:
25 Illius imperium detrectans caſtra tumultu
Diſtrahit, & querulâ ſidera voce ferit;
26 Talibus accenſus, tandem ſe conditor orbis
Ulturum jurat perpete morte nefas:
27 Deſtinat exitio populum, genteſque per omnes
Spargere cum tota poſteritate parat.
28 Gens tamen hæc amens Beli dare munera templis,
Inferiaſque nigris manibus auſa fuit:
29 Sic rurſum calidâ rerum pater æſtuat irâ;
Obruit & plagis perfida caſtra novis:
30 Ultor adeſt Phineas, armatus vindice ferro;
Hâc ope cœleſtis ſubſtitit ira patris:
31 Vindicis hunc juſti titulis inſigniet orbis;
Tollet & in cœlum neſcia fama mori.
32 Et Meribam propter meritas Deus induit iras;
Sumtaque de populi principe pœna fuit:
33 Turba ducem ſecum rapuit; dubiumque coëgit
Vana Deo coram, nec ſatis apta, loqui.
34 Sed neque cura fuit gentes delere nefandas;
Quas Deus è ſacrâ pellere juſſit humo:
35 His junxit gens ſancta lares; populique profani
Mox didicit mores ingeniumque ſequi:
36 Numine poſthabito peregrinis munera divis
Obtulit; indignis ludificata modis:
37 Nec ſat id eſt; furiis agitur ſine fine modoque;
Mactat & infernis pignora cara deis:
38 Cæde ſuæ ſobolis Cananæas imbuit aras;
Inſontique ſacram ſanguine tinxit humum:
39 Sic ſibi quos ſculpſit, ſupplex dedit oſcula truncis;
Inventis & ſe polluit ipſa ſuis:
40 Ergò ſuum contra populum Deus arſit in iras;
Nec fuit Iſacidis gens odioſa magis:
41 Nec mora; ſanguineis hunc inſervire tyrannis
Cogit, & hoſtili ſubdere colla jugo;
42 Oppreſſæ, fractæque malis, & cladibus hauſtæ,
Iſacidûm quot erant ingemuêre tribus.
43 Sæpe Deus populum defendit, ſæpe rebelles
Traxit in exitium, qui fuit auctor opis:
44 Aure tamen facili gemitus excepit; amoris
Scilicet & priſci fœderis uſque memor:

45, 46 Ipſe ſuas iras, & pectora mollit hoſtis;
Gens ſacra cùm durâ compede vincta foret.
47 Aſſere nos vindex! ſparſoſque recollige, rerum
Conditor! Iſacidæ quò tua facta canant:
48 Sic te præſidium lecti gregis efferet orbis
Ultimus, & laudes poſtera ſecla tuas.

PSAL. CVII.

Redde Deo grates, bonitas cui paſſibus æquis
It comes, & nullo limite ſeptus amor:
2 Hunc canat, huic vitam ſe qui debere fatetur,
Quiſquis & hoc olim vindice ſenſit opem:
3 Hunc populi celebrent Eois quotquot ab undis,
Et quot ab Heſperiis ille reduxit aquis;
Et quos à gelido collegit cardine mundi;
Et quos nimbiferi traxit ab axe Noti.
4 Errabant queruli per inhoſpita teſqua; nec urbes,
Nec domus his, profugi quâ tegerentur, erat:
5 Omnibus ora fames, ægras ſitis arida fauces
Clauſerat; & priſcus liquerat oſſa vigor:
6 Rebus in adverſis fuderunt vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
7 Prævius optatas palantes duxit in urbes;
Et domus afflictis tecta colenda dedit:
8 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!
9 Ille ſuos epulis olim ſaturavit opimis;
Invalidis vires præbuit ille novas.
10 Adſpice captivos lethi caligine merſos;
Cura quibus torquet pectora, vincla pedes:
11 Hi prius ætherei monitus riſere parentis;
Juſſaque ſupremi conſiliumque ducis:
12 Ergò Deus fontes curis oppreſſit amaris;
Nec tamen auxilio qui foret, ullus erat:
13 Rebus in adverſis fuderunt vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
14 Extulit è lethi tenebris, & carceris umbra;
Duraque cœleſti vincula rupit ope:
15 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!

16 Illius imperio vectes & ahenea clauſtra,
Et ferro rigidæ diſſiliêre fores.
17 Dum ruit in præceps, & legum ſpernit habenas,
Quas meruit pœnas ſtulta caterva luit:
18 Reſpuit illa dapes, & nauſeat, arida febris
Dum coquit, & pulſat mors inopina fores:
19 Rebus in adverſis fundit pia vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
20 Voce ſuâ mœſtum recreat, membriſque vigorem
Inſpirat, tetricam pellit & inde luem:
21 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!
22 Quas decet, huic libet curvato poplite grates;
Et canat ætherei clara tropæa patris.
23 Adſpice velivolis populum qui puppibus æquor
Sulcat, & ignotâ merce fatigat aquas:
24 Huic Deus omnipotens mediis affulget in undis;
Scilicet hîc vires exſerit ille ſuas:
25, 26 Imperat ille Notis, & nunc mare tollit in altum;
Nunc premit; huic pectus liquitur omne metu;
27 Curritur huc illuc; & ceu malè ſobrius, alnum
Qui regit, ah! titubat; ſpes neque reſtat opis:
28 Rebus in adverſis fundit pia vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
29, 30 Sternit aquas, frenatque Notos; portumque petitum
Illius auſpiciis læta carina ſubit:
31 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!
32 Cœtibus in ſacris vox illum prædicet omnis;
Numinis & referant fortia facta ſenes:
33 Illius areſcunt fontes & flumina nutu;
Et loca ſicca priùs, luxuriantur aquis:
34 Dumque reos plectit dominos, pro divitibus arvis
Exhibet hirſutis horrida teſqua rubis:
35 Dulcibus & ſcatebris ſteriles fœcundat arenas;
Siccaque flumineos ducit in arva lacus:
36 Hîc epulas inopi, peregrinis ſufficit urbes;
Vertit & in nitidos horrida teſqua lares:
37 Hîc lætas ſegetes, gravidas hîc ſurgere vites
Imperat, & domino ferre tributa ſuo;
38 Prole beat multâ populum, gregibuſque petulcis;
Virque ſuas numeret veſpere paſtor oves.

39 Mox

39 Mox carpit, tumidumque gradu deturbat ab alto;
Lancinat & vindex pectora mille modis:
40 Qui modò fulgebant, fœdati pulvere reges
Carpere coguntur per loca ſenta fugam:
41 Sed pater omnipotens humiles attollit in altum;
Auget & afflictas prole virente domos.
42 Hæc olim ſpectabit ovans, qui diligit æquum;
Ora ſed impietas tacta pudore premet:
43 Qui ſapit, & memori mea condit pectore dicta,
Diſcet ab his, quanto flagret amore Deus.

PSAL. CVIII.

PRomta mihi mens eſt, & te, Deus! adſpicit unum;
Te mea vox Dominum, te celebrabit ebur.
2 Excute ſegnitiem, numeris cane, lingua, decoris;
Pſallite vocali nablia juncta lyræ:
3 Manè novo ſuper aſtra, Deus! te carmine tollam;
Et tua per populos fortia facta feram.
4 Magne parens! æquat tua te clementia cœlo;
Tranſvolat & nubes intemerata fides.
5 Quâ, Deus! effulges effer ſuper æthera lucem;
Terraque ſit radiis tota coruſca tuis:
6 Tu tibi dilectum ſuperis de ſedibus audi;
Dumque vibrant hoſtes ſpicula, tende manum.
7 Vox hilarat me ſacra Dei; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros:
8 Cum Giliadæis ſubdam mihi rura Manaſſæ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros:
9 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet, imperiis obſequioſa meis:
Quæque Palæſtinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, noſtra tropæa canet.
10 Quo duce munitæ ſuccedam mœnibus urbis?
Gentis Idumææ quo duce regna petam?
11 Qui priùs exoſas acies educere bello
Jure recusâſti, tu, Deus! arma reges.
12 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obſidet hoſtis;
Te, Deus! excluſo, nemo miniſtret opem:
13 Numinis auſpiciis pugnabitur; hoſtica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

PSAL.

PSAL. CIX.

QUi mihi regali cingis diademate frontem,
Dum premor adverſis, ne, pater alme! ſile:
2 Hoſtis atrox famam mihi rodit dente maligno;
Armat & occultis ora nefanda dolis:
3 Frenaque dans odiis inſultat; &, impete facto,
In caput inſontis ſpicula mille vibrat:
4 Penſat amicitiam pluſquam capitalibus iris;
Aſt ego te ſupplex, dum premor, uſque voco:
5 Utilis obſequii gravis eſt injuria merces;
Triſtis & eſt odii cauſſa fidelis amor.
6 Hunc, precor, auctori ſcelerum, pater! objice prædam;
Cingatur geniis impia dextra feris:
7 Judicis ante pedes huic calculus exeat ater;
Dumque rogat veniam ſe probet ipſe reum:
8 Occidat ante diem fato præreptus, & alter
Occupet illuſtrem quem tenet ille locum:
9, 10 Exſulet orba viro conjux, ſoboleſque parente;
Et quærant inopes per loca ſenta dapem:
11 Inſtitor uſuris loculos emungat, & hoſtis
Bellipotens reliquas depopuletur opes: [bam;
12, 13 Nemo patrem miſerans, vel prolem ſublevet or-
Sed cadat hæc nullo commemoranda die:
14 Tu delicta patrum, Deus! altâ mente recondè;
Impia nec matris crimina merge freto:
15 Jugiter hæc ſpecta, ſcelerataque nomina dele;
Nemo parens illi, nemo vocetur avus:
16 Scilicet hic inopum miſereri neſcius, olim
Geſtiit innocuâ tingere cæde manus:
Ille pios olim leto devovit & umbris;
Sit potior voti pars, precor, ipſe ſui:
17 Attulit hic hominum nulli, dixitve ſalutem;
Huic quoque nec dicat, nec ferat ullus, Ave:
18 Hunc tegat opprobrium ceu veſtis; & inſtar olivi
Oſſa, jecur penetret fluxilis inſtar aquæ:
19 Hoc humeros velet, toti ſpectabilis orbi;
Suppleat hoc zonæ tempus in omne vicem:
20 Sic Deus effrenis penſet convicia linguæ;
Hoſtibus, ô utinam! pœna ſit iſta meis.

21 Aſſe-

21 Aſſere me vindex, ſic te canet ultimus orbis;
Tu pater es vitæ, ſolus & auctor opis:
22 Me mala pauperies & ſors nimis aſpera vexat;
Cernis & ærumnis pectora mille premi;
23 Sol ubi declinat, nemorum ſic deficit umbra;
Sic fugit iratis acta locuſta Notis:
24 Longa fames genuum juncturas luxat & artus;
Et tenuem macies aſperat atra cutem:
25 Fabula ſic fio, caput & plebs impia quaſſans,
Me quoties ſpectat, dente minante petit.
26 Tu fer opem miſero, Deus! & de ſede ſupremâ,
Signa patrocinii da manifeſta tui:
27 Impius hinc diſcat quàm ſit tibi dextera fortis;
Omnis & auctorem te fateatur opis.
28 Me petat ille probris, ſed tu bonus adſpice; meque
Dum recreas, illi tinge pudore genas;
29 Hunc pudor involvat, ceu lana bis ebria cocco;
Et quæ Sidonio murice palla rubet.
30 Tunc ego te Dominum ſublimi carmine tollam;
Audiet & numeros læta corona meos:
31 Nempe tuis tu dexter ades, tenueſque tueris;
Hoſtilis ſtricto dum furor enſe petit.

PSAL. CX.

ILle opifex rerum, Dominuſque decemplicis aulæ,
Sic Domino ſupera dixit in arce meo:
A dextris tu, Nate, mihi conſide coruſcus;
Dum ſubdam pedibus colla inimica tuis:
2 Sceptra Sionæâ mittet de rupe; rebelles
His olim domitos ſub tua jura trahes.
3 Sponte triumphantem populus, Dominumque ſequetur
Gens ſacra; quæ niveâ ſindone tota nitet:
Roſcida quot gemmas in pratis parturit Eos;
Tot lecti juvenes ad tua ſigna ruent.
4 Nempè Deus, cui certa manet ſententia mentis,
Juravit ſolvens talibus ora modis:
Regia dum ſtabit ſuperûm, tu, Nate, ſacerdos
Regis ad exemplum Melchiſedecis eris.
5 Ille tibi dextrum ſtipans latus, induet iras;
Et regum ſubito tranſiget enſe jecur,

6 Strage virûm campos cumulabit vindice ferro;
Illius & populi proteret ira duces:
7 Hauriet in terris acidi nigra pocula fellis;
His quoque libatis carpet in aſtra viam.

PSAL. CXI.

JUdicis ætherei laudes attollite; totâ
Cœtibus in ſacris hunc ego mente canam:
2 Armatur valido cœleſtis robore dextra;
Nec latet hoc Domini quos pius urit amor:
3 Hanc honor, auratis hanc ſtipat adorea pennis;
Omnibus & ſeclis inviolata fides.
4 Tradidit hæc ſeris memoranda nepotibus olim,
Ille ſequeſtrati ſpeſque ſaluſque chori:
5 Ille pios epulis recreat cœleſtibus, icti
Fœderis æternùm pollicitique memor:
6 Ille ſuas populo vires patefecit ab alto;
Gentis & exoſæ prædia ſorte dedit:
7 Eſtque pium dextrâ quidquid molitur & æquum;
Et ſtabili terras lege polumque regit:
8 Juſſa dedit, quæ nulla poteſt delere vetuſtas;
Hâc ope ſe juſtum veridicumque probat:
9 Ille ſuum aſſeruit populum, fœduſque perenne
Sanxit, & æternum comparat inde decus.
10 Hunc purâ ſi mente colis, prudentia ſumma eſt;
Et ſapis, hunc quiſquis ſupplice mente times;
Illius elogium durabit, ſidera cœlum
Dum vehet, & ſolis lucidus axis erit.

PSAL. CXII.

PAnge Dei laudes. O terque quaterque beatum
Qui timet hunc, & quod lex jubet inſtat iter!
2 Sceptra geret ſoboles ſolis contermina metis;
Pandet & in placido candida vela ſalo:
3 Quæ colet Eois ſplendebunt atria gemmis;
Juſtitiam pariter poſtera ſecla canent:
4 E tenebris lux orta pios regit; arbiter orbis
Scilicet electi flagrat amore gregis.
5 Vir pius afflictum miſerans ope ſublevat ultrò;
Dumque juvat, ſervant menſque manuſque modum:

6 Non illum vis ulla loco, vel techna movebit
Hoſtica; nec famam deteret ulla dies:
7 Nec vulgi rumore vago terrebitur, unam
Sed Domini ſupplex poſcit & ambit opem.
8 Spem fovet afflictus, ridetque pericula; certus
Vindicis ultrices non procul eſſe manus:
9 Quas habet incertas nimiùm, ſemperque fugaces,
Erogat in tenues officioſus opes:
Illius hinc pietas omni cantabitur ævo;
Claraque victurus tempora cinget honos.
10 Impius hæc ſpectans fremet, & tabeſcet, & Euris
Sentiet iratis vota nefanda rapi.

PSAL. CXIII.

EIa age, ſacra cohors! Domini quæ juſſa faceſſis,
Hunc celebra toto pectore, voce, lyrâ:
2, 3 Illius elogium venturum transfer in ævum;
Audiat & titulos orbis utrumque latus:
4 Quo ſedet hic ſolium terras ſupereminet; aſtra
Gloria tranſcendit, cœlicolûmque domos.
5 Iſacidûm Domino, ſuperos qui temperat axes,
Par nihil, immenſus, quà patet, orbis habet:
6 Deſpicit hic cœli, cœlo ſublimior, arces;
Regnaque cæruleis quot mare cingit aquis:
7 Hujus & imperio vili de pulvere pauper
Surgit; & è medio turba miſella luto:
8 Dat Deus his ipſos inter conſidere reges,
Inter & Abramidûm ſceptra tenere duces:
9 Stirpe beat ſteriles & lætâ prole penates:
Illius, ergò pii dicite, vivat honos.

PSAL. CXIV.

CUm domus Iſacidûm Nili ſeptemplicis undas
Linqueret, & turres, barbara Memphi, tuas:
2 Rerum opifex ſacro ſibi junxit fœdere Judam;
Ille comes, dubiæ dux erat ille viæ:
3 Vidit, & obſtupuit mare, diffugientibus undis;
Et ſacra Jordanis verſa cucurrit aqua:
4 Subſiliêre ſimul montes cum collibus imis;
Non ſecus ac nivei dux ſoboleſque gregis.

5 Cur

5 Cur mare fugiſti? Quis te, ſacra fluminis unda,
In caput antiquum vertere juſſit iter?
6 Cur montes, colleſque ſimul ſaliiſtis, ut hirti
Dux gregis, hirſutæ matris & agna comes?
7 Scilicet Iſacidûm conſpecto numine tellus
Intremuit; ſacro fugit & unda metu:
8 Cautibus è ſiccis latices fluxêre ſalubres;
Largaque devolvit flumina fiſſa ſilex.

PSAL. CXV.

ALme parens! ne nos titulis illuſtribus orna;
Debita ſunt armis noſtra tropæa tuis:
Vindicias, vitamque tuo debemus amori,
Et fidei, quam lux ſolvere nulla poteſt.
2 Cur roget inſano turgens gens impia faſtu,
Nunc Deus, Iſacidæ quem venerantur, ubi eſt?
3 Noſter in aſtriferâ ſolium Deus obtinet aulâ;
Et populos nutu flectit ubique ſuo:
4 Cætera turba deûm, nil eſt niſi fuſilis auri
Maſſa, vel argenti pondus, & artis opus:
5,6 Ora quidem, ſed muta gerit, ſunt lumina cæca;
Nare nec olfactat, nec trahit aure ſonos:
7 Nec palpare manu datur, aut incedere plantis;
Mutua nec ficto gutture verba loqui.
8 Ipſe ſuo par eſt operi, qui numina cœlo
Fingit, & argentum ſculptile poſcit opem;
9 At vos Iſacidæ rectori fidite rerum;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
10 Seque Deo credat, patrem qui jactat Aronem;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
11 Tu fac idem cœli quiſquis venerare parentem;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
12 Ille memor noſtri, patrio nos fovit amore;
Mox dabit & vitâ proſperiore frui:
13 Hoc duce progenies florebit læta Jacobi;
Quiſquis & à ſancto ducit Arone genus;
14 Eriget ille ſui cultores numinis; ætas
Seu viret his, canâ ſeu nive tecta coma eſt;
15 Ille ſimul patres, & qui naſcentur ab illis,
Dotibus augebit, deliciiſque ſuis.

16 Vota ſecundabit Dominus; palatia cœli
Qui ſibi, mortali pro grege finxit humum.
17 Illius obſcuri nequeunt præconia manes
Pandere, perpetuò mors quibus ora premit:
18 At nobis, cœli liquidâ dum veſcimur aurâ,
Ille, polus dum fert ſidera, carmen erit.

PSAL. CXVI.

Uror amore Dei, me qui proſpexit ab alto;
Et facili gemitus non ſemel aure bibit:
2 Aure bibit facili gemitus; huic ergo ſupinas,
Dum fruar ætherea luce, levabo manus.
3 Me dolor obſedit lethi; mihi terror abyſſi
Ante oculos, mœror pectoris hoſpes erat:
4, 5 Sidera tum ſpectans, Fer opem, pater optime! dixi;
Cui latus hinc bonitas claudit & inde fides;
6 Sublevat ille humiles, & me propè fluctibus hauſtum
Suſtulit, innumeris eripuitque malis:
7 Eja age pone metum mens jam tranquilla; quod optat,
Quodque juvat, largâ ſufficit ille manu:
8 Eripit exitio vitam, lacrimantia ſiccat
Lumina, lapſantes firmat & ille pedes.
9 Illius auſpiciis incedam tramite recto;
Hîc ubi ſelecto cum grege luce fruar.
10 Vindice ſum nixus Domino; qui rebus in arctis
Me recreans, docuit libera verba loqui:
11 Vim fugiens dixi, video jam vota virorum
Pondere deſtitui, verba carere fide.
12 His ego pro donis, regi, qui præſidet orbi,
Dicere quas grates, quaſve referre parem?
13 Huic dape feſtivâ lætus libabo, meroque;
Et pia pro partâ vota ſalute feram:
14, 15 Vota palam Domino perſolvam; ſanguine gentis
Qui ſibi dilectæ tingere tela vetat.
16 Verna, Deus! famulæque tuæ ſum ſanguine cretus;
Vindice ſolviſti tu mihi vincla manu:
17 Mille tibi referam tanto pro munere grates;
Teque patrem jugi ſollicitabo prece:
18, 19 Vota redux ſolvam, populi ſpectante coronâ;
Teſtis & his rupes ſacra Sionis erit.

PSAL. CXVII.

PAndite facta Dei populi, domus utraque ſolis
Quos videt, & geminus deſpicit orbis apex:
2 Quâ fovet ille pios, brevibus clementia metis,
Temporis & claudi limite neſcit amor:
Ergò Dei laudes cœli tollantur in arces;
Æternùmque volet fama per ora virûm.

PSAL. CXVIII.

QUas decet auctori rerum depromite grates;
Illius eſt nullo limite clauſus amor:
2 Jam domus Iſacidûm dicat ſimul ore rotundo,
Illius eſt nullo limite clauſus amor:
3 Dicat Aron vates, & ſacri ſanguinis auctor,
Illius eſt nullo limite clauſus amor:
4 Dic Dominum quicunque colis cœlique ſolique,
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
5 Hunc ego, cum premerer, flexi prece; vincula ſolvens,
Ille dedit cœlo liberiore frui;
6 Rerum opifex mihi dexter adeſt; jam nulla pericla,
Nullius incutient tela vel ira metum:
7 Ille meas partes juvat auxiliaribus armis,
Victaque me coram gens inimica ruet.
8, 9 Tutius eſt Domino, populi quam fidere dextris,
Poſcere vel regum, cum premit hoſtis, opem.
10 Me ſimul hoſtiles circum fremuêre phalanges,
Has mea, ſed Domino vindice, dextra metet:
11 Me petiêre ſimul nimiùm crudelibus armis;
Has mea, ſed Domino vindice, dextra metet:
12 Me numeroſa cohors circumdedit; atria circum
Cerea mellificæ ſic glomerantur apes:
Ignis ut arentes populat violentia ſepes,
Hanc mea, ſic Domino vindice, dextra metet.
13 Me dare præcipitem gens invidioſa parabas;
Sed tamen illius ſuſtinuêre manus:
14 Ille mihi rupes ſimul eſt portuſque ſalutis;
Unica materies carminis ille mei eſt.
15 Numinis elogiis reſonant pia tecta; potentem
Illius & celebrant belligeramque manum:

16 Lau.

16 Laudibus attollunt dextram, quæ robore pollens,
Hoſtica ſe cogit ſubdere colla jugo.
17 Mortis ego tetricæ contemnens ſpicula, vivam
Soſpes, & invicti numinis acta canam:
18 Me Deus afflixit, fateor, nec ſimplice damno;
Sed jugulo gladios depulit ille meo.
19 Jam mihi, jam myſtæ, ſacratas pandite valvas;
Huc ego vota Deo, nec ſine ture, feram:
20 Sacra cohors templi reſera pia limina, juſtos
Hîc decet auratis figere dona tholis.
21 Te, pater alme! canam; facilem tu queſtibus aurem
Indulgens, vitæ, quâ fruor, auctor ades:
22 Hic lapis, artificum ſtolidus quem ſpreverat error,
Marmora combinans nobile fulcit opus:
23 Hoc Deus arcanum terris patefecit; & omnes
Hîc, & quod ſtupeant, & venerentur, habent.
24 Lux fuit hæc felix divini conſcia partûs,
Omnibus & ſecum gaudia mille tulit.
25 Nunc, Deus! adfer opem cœli de culmine, noſtris
Nunc, precor, ô, cœptis, conſiliiſque fave!
26 O ter felicem, qui miſſus ab æthere ſummo,
Fert ſecum Domini juſſa ſacrata ſui!
Nos, quibus incumbit dilecti cura peculî,
Huic ſimul optamus tempora læta choro.
27 Deſuper affulſit lux aurea; vinctus ad aras
Stet caper, & nitido de grege lecta bidens.
28 Tu Deus es, mea te vox laudibus evehet unum;
Tu Dominus, feſtâ te celebrabo lyrâ:
29 Quas decet, auctori rerum depromite grates;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.

PSAL. CXIX.

1. ALEPH.

O Te beatum, purus & integer,
Legum ſacrarum qui teris orbitam!
Qui mente totâ ſempiterni
Juſſa ſequi ſatagis parentis:
3, 4 Qui liber omni flagitio, viam
Inſiſtis illam, quam pede fervido
Calcare juſſit, qui ſupremo
Imperio moderatur orbem.

5, 6 Præ-

5, 6 Præcepta legis fac, Deus! impleam;
Vitæ benignus dirige ſemitam:
Non erubeſcam, te ſecutus,
Æthereæ dominator aulæ.
7, 8 His eruditus, pectore candido
Te prædicabo, legibus obſequens,
Ne te ſequentem derelinque,
Rerum opifex! ope deſtitutum.

2. BETH.

9, 10 Quâ regant mores juvenes, habenam
Lex dabit. Te, rex superûm, rogavi
Mente ſincerâ; mihi, ne vacillem,
Dirige greſſus.
11, 12 Pectus offenſam metuens recondit
Quæ jubes, omni memorande ſeclo:
Tu fac incedam, modererque paſſus
Tramite recto.
13, 14 Voce ſublimi populos per omnes
Jura, ceu præco, tua publicavi;
Has ego fulvis Ophyræ caminis
Præfero gazas.
15, 16 Quam doces legem meditabor: una
Hæc meam fulſit Cynoſura puppem;
Hæc mihi pectus recreat, nec ullo
Excidet ævo.

3. GIMEL.

17, 18 Ut vivam, monitis promtus & obſequar,
Sis ô, ſis famulo propitius tuo!
Pandens lumina, legis
Fac oracula conſpicer.
19, 20 Hunc inter populum ſum novus incola;
Legis ſidereum ne jubar occule:
Hanc dum deperit unam,
Senſim mens mihi liquitur.
21, 22 Tu plectis tumidos vindice dexterâ,
Sacris dum monitis nequiter obſtrepunt:
Me, qui juſſa capeſſo,
Probris ociùs eripe.

23, 24 Ah me de ſolio, dum tibi pareo,
Allatrant proceres! aſt ego geſtio
Sectari tua juſſa,
Vitæ perpetuos duces.

4. DALETH.

25 Curarum nebulis mens jacet obruta;
Promiſſo reſidem lumine recrea.
26 Te coram explicui pectoris abdita;
Tu me reſpiciens deſuper erudi:
27 Tu me quæ fugiam, quæ ſequar, edoce;
Ut miracla tui roboris eloquar.
28 Mens languet tetricis cincta moleſtiis;
Tu fer lenis opem, polliciti memor.
29 Fac ut mente procul ſit dolus impius:
Lex vitæ, precor ô, ſit mihi regula!
30 Hanc legi dubiis in tenebris ducem;
Per fluctus Helicen hanc ſequar unicam;
31 Hæſi, nil dubitans, illius orbitæ;
Tu fac ora mihi ne pudor inquinet:
32 Hanc unam intrepidè pes teret impiger;
Tu deterge modo nubila pectoris.

5. HE.

33 Juſſa me doce ſacra:
Hæc, luce cœli dum fruar, faceſſam.
34 Pectus erudi, tua
Ut pro virili ſecter inſtituta.
35 Quæ jubes fac exſequar:
Hoc optat, hoc & mens anhelat unum.
36 Fac amem quod imperas;
Nec cæca mentem faſcinet libido.
37 Vana fac abominer,
Et recreentur ſpiritus remiſſi.
38 Pacta ſint precor rata,
Favorque fido debitus miniſtro.
39 Probra pelle plurimùm
Timenda, judex & parens benigne!
40 Juſſa mens ſitit tua;
Largire vires auctor æquitatis.

6. VAU.

6. VAU.

41 Fœderis & favoris
Tu memor, ſerva famulum præſidio paterno.
42 Nitor ego, regorque
Legis æternæ placitis; his reprimam obloquentes:
43 Hæc, quia pectus ægrum
Fulciunt, rerum genitor! ne mihi durus aufer:
44 Sic tua juſſa promtus
Exſequar, ſolem celeres dum rapiunt quadrigæ:
45 Hæc quia mente totâ
Semper amplector, gladios deſpiciam minaces.
46 Nec pudor ora pinget,
Cum tuas leges proceres purpureos docebo:
47 Has ego dum revolvo,
Gaudium pectus ſubit, imas penetrans medullas.
48 Numinis imperata,
Senſibus condens penitis, intrepidus faceſſam.

7. ZAIN.

49 Sis pacti veteris memor;
Pacti, quod famuli ſpem renovat tui:
50 Hoc me, cum premor, erigit;
Et mentem recreat rebus in aſperis.
51 Non me legis ab orbitâ
Divertit petulans lingua potentium:
52 Hanc olim meditans puer,
Concepi tacito gaudia pectore:
53 Me totum ſtupor occupat,
Hanc faſtus quoties proterit inſolens:
54 Hanc unam ſuper omnia,
Dum vixi, meritis laudibus extuli.
55 Te, ſol cum jubar occulit,
Adſpecto in tenebris, & tibi pareo:
56 Quàm, rerum genitor, mei
Merces ampla fuit, fructus & obſequî!

8. HETH.

57 Tu pater omnipotens ſors es mea; Legis æviternæ
Parebo, dixi, ſemper inſtitutis.
58 Te, Deus! oravi prece ſupplice, lenis ut faveres;
Promiſſa ſervans ſubleva precantem.

59 Mente catâ rexi veſtigia, legis & pependi
Bilance juſtâ cogitationes.
60 Me tenuit mora nulla, ſed impiger imperata feci,
Quæ, rector orbis! fulminans dediſti.
61 Compede me vinxit gens impia, ſedulò ſed inter
Tormenta mens eſt obſecuta legi.
62 Concubiâ te nocte canam, memor æquitatis, unus
Quâ tu refulges & benignitatis. (les,
63 Si quis in hoc populo eſt te qui colit, inter hunc ſoda-
Inter reponam candidos amicos.
64 Irradiat terras bonitas tua, tu reſolve luce
Legum tuarum pectoris tenebras.

9. TETH.

65 Tu, rerum genitor! polliciti perpetuò memor,
Juviſti famulum propitio ſubſidio tuum.
66 Tu mentis tenebras luce tuâ diſcute, nam tuis
Conſtanter placitis & monitis credo fidelibus.
67 Erravi priùs, & vita fuit ſepta moleſtiis;
At nunc æthereis, nil dubitans, vocibus obſequor.
68 Te nil eſt melius, te famulis nemo benignior;
Leges ergò tuas, & monitus, me bonus edoce.
69 Me quamvis laceret dente truci gens nimis arrogans,
Te quocunque jubes ponè ſequar, legibus audiens:
70 Eſt illi populo mens hebes abdomine pinguior;
Sed lex mille mihi deliciis pectus inebriat.
71 Me pungi ſtimulis deſuper ô quam fuit utile!
Hinc patris didici cœlicolûm juſſa faceſſere.
72 Argentum ſitiat vulgus iners, & miſeras opes;
Legis luce tuæ ſidereâ plus ego recreor.

10. JOD.

73 Dextera me finxit tua, leges, nube remotâ,
Da mihi nôſſe tuas.
74 Cùm cernet gens ſancta tuis me fidere juſſis,
Ingeminabit Iö.
75 Ah miſer agnoſco, quibus hinc, quibus inde laceſſor,
Me mala jure pati!
76 Me tua ſoletur bonitas & fœdera, nullo
Diſſolüenda die;
77 Me tua reſtituat vitæ clementia, namque
Lex tua grata mihi eſt.

78 Qui

78 Qui premit inſontem faſtu ſit dedecus orbis ;
Nam tua juſſa ſequor :
79 Quiſquis & obſervans legem tibi ſupplicat, opto
Flagret amore mei.
80 Cor tibi morigerum tu dona, ne mihi turpis
Inquinet ora pudor.

11. CAPH.

81 Mens ſpe ſalutis languet, & vires labant,
Dum legis inſto ſemitæ:
82 Viſus hebeſcunt, dum queror pactam tuis
Abeſſe promiſſis fidem :
83 Areſco curis, uter ut fumo ſolet,
Sed voce delector tuâ.
84 Lux ecqua tantis afferet finem malis,
Pœnaſque dignas hoſtibus ?
85 Gens plena faſtu fodit inſonti ſcrobem,
Dum fræna legum reſpuit :
86 Lex æqua certè eſt, innocens quamvis premor ;
Tu me potenter libera.
87 Me cùm ſuperbus mille plagis obruit,
Legum ſtatutis parui :
88 Tu redde vitam, ſpiritus & priſtinos,
Et quæ jubes mox exſequar.

12. LAMED.

89 Cœli ſiderei vox tua vinculis
Suſpendit fabricam pluſquam adamantinis;
90 Idem perpetuo ſtare loco jubes
Terram fallere neſcius.
91 Juſſis & placitis obſequium tuis
Præbent, & ſtabilis machina permanet.
92 Buſto jam tegerer, me niſi languidum
Fulciſſent tua fœdera.
93 Leges uſque memor mens recolet, quibus
Et vivo & valeo viribus integer :
94 Illarum cupidè dum tero ſemitam,
Caſſum viribus aſſere.
95 Eheu ! mille dolis opprimor undique,
Leges continuò dum veneror tuas :
96 Pennâ dum celeri cætera tranſvolant,
Hæ ſemper ſtabiles manent.

13. MEM.

97 Quàm legum ſtudio levor ſacrarum,
Quas noctes meditor vigil dieſque!
98 Has dum ruminor, eruditionis
Palmam præripio hoſtibus malignis:
99 Inter & caput effero magiſtros,
Has dum cogito pertinax ſequorque;
100 Dum legum placitis regor tuarum,
Ipſos exſupero ſenes peritos.
101 Ut te ponè ſequar ducem viarum,
Pes declinat iter tenebrionum.
102 Tu præcepta mihi parens dediſti;
His paſſus moderor, procul ruinâ.
103 O quàm ſermo tibi fluit venuſtus!
Quàm mellis ſuperat meri liquorem!
104 Hic mentem tenebris levat, viaſque
Hoc fretus fugio catus ſiniſtras.

14. NUN.

105 Inſtar lucernæ, legis aureum jubar
Me regit, & tenebras potenter omnes diſſipat.
106 Sanctè ſpopondi, nutibus pater tuis
Me fore morigerum, datamque præſtabo fidem.
107 Quot cingor, eheu! quot premor moleſtiis?
Me mihi redde, tui favoris & pacti memor.
108 Quas ore libo ſpirituque victimas
Accipe, ſed facilis, doceque rectam ſemitam.
109 Me mille quamvis obruant pericula,
Te tamen uſque ſequor, tuo dicatus numini:
110 Dum me doloſis implicare caſſibus
Gens ſcelerata parat, tuis ſtatutis hæreo:
111 Nunc ſunt, & olim mentis hæc erant meæ,
Gaudia, deliciæ, lucerna, ſpes, hereditas.
112 Præcepta legis mente candidâ ſequar,
Dum mihi mens ſupereſt, & oſſa velantur cute.

15. SAMECH.

113 Odi ego quæ pectus ſibi fingit futile, legis
Nempe tuæ dulcedine captus.
114 Tu rupes, clypeuſque mihi es; cinctuſque periclis,
Fido tuis, pater optime! dictis.

115 Sit

115 Sit procul impietas omnis, ſcelerumque miniſtri;
Semper ego tua juſſa capeſſam.
116 Me, pater! ut vivam, verbi firmamine fulci;
Nec ſpes ſit comitata pudore.
117 Da vitam vireſque mihi; ſic paſſibus æquis
Te ſequar, & quò juſſeris ibo.
118 Hos pede calcâſti, quos devius abripit error;
Hos ſua fraus dimittit inanes.
119 Pulveris in morem ſceleratos ſpargis in auras;
Ergò ſequi tua diligo juſſa:
120 Tela tuæ quoties & fulmina conſpicor iræ,
Stat coma, cor ſtupet, horreo totus.

16. AIN.

121 Me juvit æquum ſemper & bonum ſequi;
De me fac, oro, ne triumphet impius:
122 Tu ſed benignus me tuere ſervulum;
Fac arrogantûm ne moleſter ſpiculis.
123 Ah! dum ſalutem præſtolor diu nimis,
Fidemque pactam, victa torpent lumina:
124 Favoris alâ me paterni protege,
Et pande vitæ purioris ſemitam.
125 Devotus uni numini cùm ſerviam,
Pulſis tenebris, ſcire da quod imperas.
126 Nunc ultioni tempus inſtat debitum;
Hos perde ſacris qui ſtatutis obſtrepunt.
127 Legum tuarum ſuavitatem præferam
Auro, quod ignis jam probavit ſeptimus:
128 Amuſſis hæ ſunt æquitatis aurea;
Has ſector, & tortas abominor vias.

17. PE.

129 Quàm tua mortalem ſuperant oracula captum!
Hæc eruditus perpete proſequar obſequio.
130 Prima tuæ legis pellunt elementa tenebras,
Et cæcitatem pectoris, inſtituuntque rudes.
131 Attraxi tua verba, velut cùm gutture toto
Invitat auras ætheris æger agens animam.
132 Quâ tibi dilectos nimiùm dignaris amicos,
Rerum creator maxime! da mihi luce frui.
133 Legis ad arbitrium titubantem dirige greſſum,
Nec pectus in prædam ſine cedere flagitiis.

134 Eripe

134 Eripe me furiis hoſtilibus, eripe telis:
Da, rector orbis maxime! te duce recta ſequi,
135 Me radiis perfunde tuis, pectuſque ſerena,
Et da faceſſam, tu mihi quod pater imperas.
136 Dum reliqui tua juſſa ſequi monituſque recuſant,
Ah! lacrimarum protinus obruor oceano.

18. TSADDI.

137 Res hominum, rector ſuperûm! tu legibus æquis
Et lance diſpenſas pari:
138 Eſt rectum quodcunque jubes; nil ſanctius illo;
Tuo vel æquius foro.
139 Tabeſco, dum jura ferus tua proterit hoſtis,
Et pectus omne liquitur.
140 Candidus eſt ſermo tuus, hunc exoſculor unum,
Et corde toto diligo.
141 Eſt mihi ſors tenuis, gens & me ſibilat exlex;
Verbis ſed obſequor tuis.
142 Æternùm durant tu quæ præſcribis, & una
Sunt veritatis regula:
143 His ego delector, me quamvis mille malorum
Moleſta cingant agmina:
144 Nulla dies illis metam præfigit; ut ergò
Vivam, doce quod imperas.

19. KOPH.

145 Te, Deus! oravi ſupplex; da queſtibus aurem,
Ut imperata promtus exſequar tua.
146 Æthera laſſavi gemitu, ſuccurre precanti;
Tibique, rector orbis! obſequar lubens.
147 Dum gemo, dum clamo, quos Eos explicat ignes
Querela triſtis antevertit aureos:
148 Anticipo vigiles ipſos, tua nocte dieque
Statuta mente dum revolvo ſedulâ.
149 Me bonus exaudi, vires & redde, favoris
Et æquitatis uſque priſtinæ memor.
150 Me premit à tergo ſcelerum qui laxat habenas,
Fugitque legis deſpicitque ſemitam:
151 Tu tamen es præſtò: leges diſcrimine nullo
Tuas coronat æviterna veritas.
152 Includi brevibus renuunt tua fœdera metis,
Viceſque temporum ſubire lex nequit.

20. RESCH.

20. RESCH.

153 Sis memor ſervi pereuntis, altâ
Qui mente legem condidi:
154 Me, tenax pacti, famulum tuere,
Et luce pectus recrea.
155 Nulla ſpes illi ſupereſt ſalutis,
Qui frena legum reſpuit.
156 Tu mihi vires repara, paterno
Amore qui me protegis.
157 Me licet cingant tumidæ procellæ,
Tuis ſtatutis dirigor.
158 Hoſtium ſpectans animos rebelles,
Mœrore percellor gravi.
159 Me refocilla radio favoris,
Teſtis perennis obſequi.
160 Terminos neſcit tua lex prioris,
Sed nec futuri temporis.

21. SCHIN.

161 Inſons potentum ſpiculis
Legiſque cuſtos obruor.
162 Ut præda dives militem,
Sic una lex me recreat:
163 Hanc mente totâ diligo,
Sed fraudis odi retia:
164 Hanc me canentem ſedulò
Lux una cernet ſepties:
165 Hanc quiſquis unam deperit,
Quiete gaudet perpete.
166 Me ſpes ſalutis erigit,
Dum juſſa ſector numinis.
167 Dum legibus vaco ſacris,
Delector his & recreor:
168 His obſequutum me vides,
Notaſque vitæ ſemitas.

22. TAU.

169 Exaudi gemitus, tuis
Et me legibus inſtrue.
170 Auſcultans famulum, Deus!
Serva polliciti memor.

171 Leges me bonus edoce,
Laudes & referam tuas.
172 Te vox tollet ad æthera,
Leges qui ſtabilis pias:
173 Illas cùm ſequar, aſſere
Servum vindice dexterâ:
174 His lætor, fer opem, diu
Quæſitam prece ſupplice.
175 Ut te laudibus eveham,
Vitam vox tua ſoſpitet.
176 Me quære ut pecudem vagam,
Leges & recolam tuas.

PSAL. CXX.

TE, Deus! oravi mediis in fluctibus, aures
Et ſenſi faciles in mea vota tuas.
2 Me, quibus infeſtor, fallacibus eripe linguis;
Fraudis & artifices me procul eſſe jube.
3 Quam dolus armat atrox, nimis & penetrabile virus,
Quid tibi non optem, perfida lingua! mali?
4 Ignea juniperi minus urit pruna; nec enſis,
Par huic, aut jaculi cuſpis acumen habet.
5, 6 Cur, Nomadas inter, deſerta mapalia ſector?
Inter inhumanos cur ego vivo Getas?
7 Me juvat alma quies; gens hæc fera bella minatur,
Et, quoties pacem poſcimus, arma crepat.

PSAL. CXXI.

AD ſacra devotos attollam culmina vultus,
In quibus antiquæ ſpes mihi reſtat opis:
2 Me juvat hic, cœli volucres qui texuit orbes,
Et terram vitreis undique cinxit aquis.
3 Sic ego me ſolor; Greſſus moderabitur ille,
Ne tibi pes uſquam ceſpitet, ille dabit:
4 Uſque vigil, ſeu ſol rutilat, ſeu conditur undis,
Ille tuas cuſtos excubat ante fores:
Adde fidem dictis, Solymam qui ſervat, aperta,
Dum ſtertunt alii, lumina ſemper habet:
5 Te regit & præſtò eſt, & lætâ nubilat umbrâ,
Invia ſi quando per loca carpis iter:

6 Solis

6 Solis, ubi lux eſt, radios arcebit & æſtum;
Nocte tuum pellet, roſcida luna, gelu:
7, 8 Te Deus æternùm cœleſti proteget alâ,
Sive domi malis vivere, ſive foris.

PSAL. CXXII.

GAudia tum cepi, vox cùm mihi perculit aures,
Ad pia quæ juſſit limina ferre gradum:
2 Ibimus in ſacri reduces penetralia templi;
Nobilis urbs hilari nunc adeunda pede eſt.
3 Urbibus hanc confer reliquis; concinnius illâ,
Nil & ſplendidius maximus orbis habet:
4 Huc domus Iſacidûm properat, ſtata tempora ſervans;
Et ſupplex Domini ſternitur ante pedes:
5 Davidis hîc ſolium ſpectas, quod præſidet orbi;
Legibus & ſanctis faſque nefaſque regit.
6 Numinis auſpiciis urbs hæc ut floreat, opta;
Qui favet huic, illi proſpera vita fluet.
7 Urbs ſacra! ſidereis te pax circumvolet alis;
Quaſque tenes arces incolat alma quies.
8 Civibus opto meis, cariſque tribulibus alta
Otia, perpetuis concomitata bonis:
9 Cum tua prætulerit reliquis moderator olympi
Atria, præ reliquis hæc tibi fauſta precor.

PSAL. CXXIII.

ALme parens! in te defigo lumina, cœli
Qui procul à nobis diſſita tecta colis:
2 Sedulus ut famulus geſtus obſervat heriles;
Et nutus dominæ fida miniſtra ſuæ:
Sic, Deus! intentis oculis te ſpecto, ſalutem
Dum populo cœli lenis ab arce feras.
3 Adfer opem miſeris, tot qui faſtidia paſſi
Fabula jam vulgi ludibriumque ſumus:
4 Otia dum ducit, ſannis nos excipit hoſtis;
Calcat & audaci turba proterva pede.

PSAL. CXXIV.

GEns ſacra jam dicat, Nobis niſi numinis olim
Auxiliatricem dextra tuliſſet opem;
2, 3 Hoſticus inſurgens furor implacabilis, arces
Hauſiſſet Solymas, Iſacidûmque domos:
4, 5 Unda vorax refluo ſorpſiſſet gurgite vivos;
Et ſacra gens tumidis tota periſſet aquis:
6 Ergo Deum celebra, corvos qui ludit hiantes;
Et Solymas prædam non ſinit eſſe lupis:
7 Fugimus inſidias; volucres ſic, compede ruptâ,
Aucupis evadunt, quas metuêre, manus.
8 Nitimur Iſacidæ Domino, ſublimis olympi
Qui ſimul & terræ, quam premis, auctor erat.

PSAL. CXXV.

GEns pia ſubſiſtet, rupes velut alta Sionis,
Quæ ridet rapidi flabra proterva Noti:
2 Ut Solymam montes, ſacrum ſic undique cœtum
Æternùm Domini munit & ambit amor:
3 Ne pius exemplo peccet, ſine fine modoque,
Non ſinet hunc cœli rector ab hoſte premi.
4 Alme parens! lenem cultor te ſentiat æqui;
Et quiſquis vacuum crimine pectus habet:
5 Si quis at à recto deflectit tramite, pœnas
Fac luat has, ſcelerum quas meruêre duces:
Pax tamen huc niveis labatur ab æthere pennis,
Et Solymæ ſanctâ figat in urbe larem.

PSAL. CXXVI.

ISacidûm captiva cohors, Babylone relictâ,
Cùm peteret patrii dulcia tecta ſoli;
Mens ſtetit in dubio, veluti qui mane revolvit
Somnia, quæ certam non meruêre fidem:
2 Libera mox hilares in riſum ſolvimus ora,
Suſtulit & cantus lingua ſoluta novos:
Triſtibus hæc ſpectans oculis gens accola, Quanto
Iſacidûm vindex robore pollet, ait?

3 Viribus invictis nos juvit, & obruit hoſtes;
Quàque gradum tulimus, nil niſi plauſus erat.
4 Collige relliquias lectæ, pater optime! gentis;
Fluminis ut cumulat nubilus auſter aquas.
5 Qui gemit illacrimans dum mandat ſemina ſulcis,
Ridebit quoties eſt reſecanda ſeges:
6 Horrea dum cernit vacuari ditia, lugens
Exit; ovans idem, cùm metit arva, redit.

PSAL. CXXVII.

NI Deus adſpiret, nequicquam ſubſtruis ædes;
Nequicquam partes excubitoris agis:
2 Incaſſum monitrix operum te ſuſcitat Eos;
Incaſſum ſerâ nocte cubile premis:
Nec dape te ſatiat labor ærumnoſus; at iſta
Satque ſuperque piis ſufficit ipſa quies.
3 Naſcitur his ſoboles Domino quæ ſcribitur hæres;
Hanc ea mercedem gens pietatis habet:
4 Pignora quæ gignunt primævo in flore juventæ,
Sunt velùti forti ſpicula miſſa manu:
5 O felix pharetram jaculis qui talibus imples!
Scilicet his nullus polluet ora pudor:
Et tibi ſi coram contingant judice lites,
Lætus ab his cernes hoſtibus ora premi.

PSAL. CXXVIII.

O Te felicem, Dominum quicunque vereris,
Et ſatagis leges, quas dedit ille, ſequi!
2 Quem colis optatas epulas tibi fundet agellus;
Lenibus & Zephyris vela ſecunda dabis:
3 Inſtar erit vitis conjux fœcunda tenellæ,
Quæ domini cingit fronde virente larem:
Læta coronabunt genialem pignora menſam,
Ut truncum nitidis veſtit oliva comis.
4 Sic tibi læta fluent & candida tempora vitæ,
Mente Deum quiſquis non dubitante times:
5 Has tibi delicias Dominus de rupe Sionis
Mittet, & è cornu divite fundet opes:
Dumque trahes luces, Solymam floreſcere, cives
Omnibus & cernes luxuriare bonis:

6 Auctibus immodicis ſpectabis ſurgere prolem,
Et genus Iſacidûm perpete pace frui.

PSAL. CXXIX.

GEns fera mille malis primis me preſſit ab annis;
Jam Solymæ populus dicere jure poteſt:
2 Gens fera mille malis primis me preſſit ab annis;
Non tamen hoſtiles prævaluêre manus:
3 Terga mihi fodit non uno vulnere; duro
Ruſticus haud aliter vomere ſulcat humum:
4 At pater omnipotens, qui ſervantiſſimus æqui eſt,
Hoſtica diſrupit vincula, largus opis.
5 Sacra Sion! odiis te qui premit impius hoſtis,
Terga det infami ſanguinolenta fugæ:
6 Sit velut herba recens, quæ tecti in culmine ſummo
Sponte ſuâ ſurgens, vix bene nata perit;
7 Falce metit nemo, maturis implet ariſtis
Nemo manum, nulli degravat illa ſinum;
8 Nemo viatorum, felici ſidere meſſis
Uber, ait, dextro numine creſce ſeges.

PSAL. CXXX.

INgemui, vocemque trahens de pectoris imo,
Te, Deus! oravit mens ſtupefacta malis:
2 Supplicis exaudi gemitus, auremque querelis
Inclinans, famuli fac rata vota tui.
3 Si quoties peccant mortales, mente recondas,
Pars quota quæ mittes fulmina ferre queat?
4 Sed tua te niveis cingit clementia pennis,
Ut pius hinc ſubeat pectora ſancta timor.
5 Fluctibus in mediis Dominum ſpes omnis in unum
Incubuit, pactis certa ſubeſſe fidem:
6 Hoc ſpectat mens læta jubar; nocturnus Eoa
Parcius excubitor luce refectus ovat.
7 Erigat Abramidas Domino ſpes nixa fideli,
Cui comes eſt bonitas & cumulata ſalus:
8 Hic gregis electi vitali flumine noxas
Abluet, & quidquid pectora fæcis habent.

PSAL. CXXXI.

NOn ego, magne parens! criſtas attollo comantes;
Nec tumet inflatum pectus amore ſui;
Fronte nec elatâ ſpecto ſublimia; captum
Quidquid & exſuperat mens procul eſſe jubet.
2 Rebus in adverſis, infantis, lacte recenter
Provida quem mater depulit, inſtar eram:
3 Sic ego conticui: ſic diſcat ſemper Abrami
Poſteritas uni credere vota Deo.

PSAL. CXXXII.

REſpice Jeſſiaden, pater & regnator olympi!
Quaſque tulit memori mente revolve cruces.
2 Ille Deum jurans, Solymam qui protegit, ora
Solvit; & hæc voti ſumma caputque fuit:
3 Non mihi regali prius aut ſuccedere tecto
Fas erit, aut molli credere membra toro:
4, 5 Nec prius obrepet ſomnus, quàm limina ſignem,
Quæ colat Iſacidûm tempus in omne Deus.
6 Rumor erat Bethlæ deberi numinis ædem;
Debita ſed Solymæ laus fuit illa jugis.
7 Huc carpamus iter, patris hîc ſternamur ad aras,
Scamnaque, ſidereo quæ premit ille pede.
8 Surge, parens rerum! ſtabiles hîc fige penates;
Sitque tibi conſtans fœderis arca comes.
9 Huc properent purâ velati ſindone myſtæ,
Plenaque lætitiæ gens ſacra cantet Io.
10 Quod tibi ſacrâſti, tu Jeſſæ reſpice germen,
Nec tetricus CHRISTI reſpue vota tui.
11 Jeſſiadæ, memini, jurâſti, vertere mentem
Neſcius, obſtrictam vel temerare fidem:
Davide prognatus, dixiſti, ſceptra tenebit;
Conſcendet ſolium mox patris ille ſui.
12 Et mea ſi ſeri ſervârint juſſa nepotes,
Hæc illis pariter ſceptra regenda dabo.
13 Ipſe mihi ſanctæ delegi tecta Sionis;
Illa placent, ſtabiles hîc ego figo lares.
14 Hæc domus eſt, & certa quies, ædeſque perennis;
Deliciumque animæ dimidiumque meæ:

15 Hîc bona de pleno fundetur copia cornu,
Nec deerit tenui meſſis opima gregi.
16 Caſta ſacerdotes pietas decorabit, & hymnis
Æthera mulcebit ſancta caterva novis.
17 Davidis excreſcet ſoboles, & robore pollens
Hîc nitidum roſeo fundet ab ore jubar.
18 Illius æternùm florebunt ſceptra, notabit
Sed pudor hoſtiles inficietque genas.

PSAL. CXXXIII.

O Quibus illecebris pax & concordia fratrum
Me trahit, & pia qui pectora jungit amor!
2 Qui caput & barbam, limbum qui veſtis Aroni
Perluit, haud alio fragrat odore liquor.
3 Sic geſtit, plauditque Sion & nubifer Hermon,
Florea cœleſti cum juga rore tepent:
His quibus arridet pax aurea, conditor orbis
Proſpicit, & vitâ dat ſine fine frui.

PSAL. CXXXIV.

EJa agedum, templi cuſtos nocturne, miniſter
Quiſquis & es, ſuperûm fer ſuper aſtra patrem.
2 Tolle ſupinatas ſupplex ad ſidera palmas,
Cantibus & templum perſonet omne ſacris.
3 Hic tibi ſuccurret celſa de rupe Sionis,
Qui dominâ terras finxit & aſtra manu.

PSAL. CXXXV.

EJa agedum, ſacri Dominum laudate miniſtri,
Dicite cœleſti carmina læta patri.
2 Vos templi vigiles, laudes celebrate Tonantis;
Quo melius, quo nil pulcrius orbis habet.
3 Aurea ſolenni reſonant ſacraria cantu;
Elogiis Domini convenit ille locus.
4 Legit his Iſacidas multis de millibus unos;
Gens ea theſauri divitis inſtar erat.
5 Non ignota loquor: præſtanti robore dextræ
Eminet, & reliquis imperat ille deis.

6 Illius

6 Illius ad nutum tellus verſatur & æther,
Et mare, ſub pedibus quidquid & abdit humus.
7 Sedibus ex imis tolluntur in ardua nubes,
Imbribus & ſubitis prævia flamma ruit:
Ille, ſuos reſerans theſauros, evocat auras;
Et quatit hibernis culmina ſumma notis.
8 Illius eſt dextrâ tellus orbata Canopi
Flore juventutis, primitiiſque gregis.
9 Numinis attonitus ſenſit miracula Nilus,
Hauſtus & irato dux populuſque freto.
10 Mille ſimul ferro domiti periêre tyranni,
Duraque pro ſceptris vincla tulêre duces.
11 Gentis Amorrhææ princeps, dominuſque Bazanis
Concidit, & proceres, gens Cananæa, tui.
12 Regibus exſtinctis felicia prædia rerum
Conditor Iſacidis, imperiumque dedit.
13 Ergò, Deus! ſacri ſpes & tutela peculî,
Nulla tuas laudes eſt tacitura dies.
14 Eſt populi tibi cura tui, tibi flexilis ira eſt,
Et tua tela tuus ſæpè retundit amor.
15 Impius argentum pro dîs veneratur & aurum,
Et colit artificis numina ficta manu.
16, 17 Luce carent oculi; nec verba, nec halitus ori
Suppetit; eſt pelagi ſurdior auris aqua.
18 Talia qui cudit vel adorat numina demens,
Numinibus par eſt ſculptilibuſque ſuis.
19, 20 Iſacidæ Dominum celebrent; & quiſquis Aronem,
Et Levi quiſquis prædicat inter avos.
21 Hunc canat & Solyme regem quicunque veretur,
Grandibus hunc titulis ornet & alma Sion.

PSAL. CXXXVI.

QUas decet auctori rerum depromite grates;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
2 Solvite jam grates Regi Dominoque Deorum;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
3 Ferte Deo grates, cui paret purpura regum;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
4 Dextera cui fortis, cui ſunt miracula ſoli;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.

5 Ar-

5 Ardua qui ſolers ſuſpendit mœnia mundi ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
6 Fluctibus è mediis qui juſſit ſurgere terras ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
7 Aurea qui rutilis accendit ſidera flammis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
8 Tempora qui lucis moderatur tramite ſolis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
9 Aſtrorum lunæque rotis qui temperat umbras ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
10 Robora qui Phariæ ſtravit floremque juventæ ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
11 Qui bonus Iſacidas Nili revocavit ab undis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
12 Qui ſibi devotos defendit vindice dextrâ ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
13 Qui mare diſſecuit medium, ſpectante Canopo ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
14 Quo duce ſacra cohors evaſit ſoſpes ab undis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
15 Gurgite qui Pharium merſit cum milite regem ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
16 Pervia qui populo fecit priùs invia teſqua ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
17, 18 Cujus & illuſtres obtrivit dextera reges ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
19, 20 Gentis Amorrhææ dominum qui ſtravit & Ogum ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
21, 22 Qui populo dedit arva ſuo, quibus exuit hoſtes ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
23 Vindice qui ferro rebus nos juvit in arctis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
24 Qui jugulo toties hoſtiles depulit enſes ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
25 Qui dape mortales ſaturat de ſedibus altis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
26 Solvite cœlicolûm regi pia pectora grates ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.

PSAL.

PSAL. CXXXVII.

URbe procul Solymæ, fuſi Babylonis ad undas
Flevimus, & lacrimæ fluminis inſtar erant;
Sacra Sion toties animo totieſque recurſans,
Materiem lacrimis præbuit uſque novis.
2 Deſuetas ſaliceta lyras & muta ferebant
Nablia, ſervili non temeranda manu.
3 Qui patriâ exegit, patriam qui ſubruit hoſtis,
Pendula captivos ſumere plectra jubet:
Imperat & lætos mediis in fletibus hymnos,
Quoſque Sion cecinit, nunc taciturna, modos.
4 Ergone pacta Deo peregrinæ barbita genti
Fas erit & ſacras proſtituiſſe lyras?
5 Ante meo Solyme quàm tu de pectore cedas,
Neſciat Hebræam tangere dextra chelyn.
6 Te niſi tollat ovans unam ſuper omnia, lingua
Faucibus hæreſcat ſidere tacta meis.
7 Ne tibi noxa recens, ſcelerum Deus ultor! Idumea
Excidat, & Solymis pernicioſa dies:
Vertite clamabant, fundo jam vertite templum,
Tectaque montanis mox habitanda feris.
8 Te quoque pœna manet Babylon: quibus aſtra laceſſis
Culmina, mox fient, quod premis, æqua ſolo:
Felicem, qui clade pari data damna rependet,
Et feret ultrices in tua tecta faces!
9 Felicem, quiſquis ſcopulis illidet acutis
Dulcia materno pignora rapta ſinu!

PSAL. CXXXVIII.

PEctore te toto celebrabo, maxime rerum!
Aligeros inter ſceptrigeroſque choros.
2 Ad ſacra ſiderei proſternar limina templi,
Devotus Solymis & dabo tura focis:
Hîc nomen numenque tuum ſuper æthera tollam,
Nec favor eſt priſcus, nec reticenda fides;
Tu tua qui ſanctè ſervâſti fœdera, metis
Orbis in extremi nobile nomen habes.
3 Supplicis audîſti gemitus in vota vocatus,
Et memini vires te reparâſſe meas.

4 Ore tuo moniti reges, procereſque frequentes
Undique concurrent, & tua facta canent.
5 Facta canent regis, qui majeſtate coruſcâ
Exſuperat rerum machina quidquid habet.
6 Tu licet emineas, humiles tamen ore benigno
Reſpicis, elatos & procul eſſe jubes.
7 Me licet infeſtent fluctus & lerna malorum,
Vita ſaluſque tuâ reſtituentur ope:
Tu, Deus! invictis proſternes viribus hoſtes;
Dextra ſed incolumem me tua tollet humo.
8 Perge, precor, nec te pigeat tua facta tueri;
Namque tuus demto fine perennat amor.

PSAL. CXXXIX.

TU, Deus! exactâ luſtras indagine mores;
Tu rigidus vitæ cenſor es ipſe meæ.
2 Seu ſedeo ſeu ſurgo, mihi tu ſemper adhæres;
Et pectus nil te quod latet intus habet.
3 Tu, quacunque feror, ſequeris veſtigia; præſtò
Tu, Deus! es, quoties membra quiete levo.
4 Auribus arrectis tu quæ loquor, arbiter orbis!
Accipis, & præſens ſingula verba notas.
5 Undique dum cingis, fibras dum pectoris omnes
Excutis, obſidio me nimis arcta premit.
6 Dum reputo, quàm ſint tibi lyncea lumina, miror,
Omnis & ingenii vis & acumen hebet.
7 Quò fugiens oculos fallam, quibus omnia cernis?
Quæ latebræ, profugi quæ caput antra tegent?
8 Si miſer aſtra petam, ſolium tibi cingitur illis;
Tartara ſi ſubeam, tu, Deus! illa tenes.
9 Me licet exoriens aurora volucribus alis
Vectet ad Heſperii littora nigra freti:
10 Te tamen Heſperiis cernam novus hoſpes in oris,
Et metuam dextræ fulmina certa tuæ.
11 Me licet involvam tenebris & noctis amictu,
Non tamen, heu! tenebris, non ego nocte tegar.
12 Te præſente nigræ vaneſcunt nubila noctis;
Et ſunt te coram lux tenebræque pares.
13 Quod cute texiſti tenui, genitricis in alvo,
Nil tua quod fugiat lumina pectus habet.

14 Te, pater alme! canam mirandæ conſcius artis,
Quâ tua me ſtruxit compoſuitque manus.
15 Oſſa mihi ſolers finxiſti clauſa latebris;
Nec pars ulla mei tum tibi tecta fuit.
16 Molle rudimentum vidiſti & ſtamina prima
Corporis, & miris oſſa ligata modis:
Membraque victuris tibi ſunt inſcripta tabellis,
Ante mihi facies quàm foret ulla viri.
17 Quàm tibi mens ſolers! Tua quis ſecreta bilance
Pendere, vel numero claudere facta queat?
18 Hæc ego ſi metis complecti coner, arenas
Promtius expediam quot lavet unda maris:
Hæc experrectus mecum dum manè revolvo,
Mens ſtupet, & nimiùm cura laboris habet.
19 Tu, Deus! exſtingues ſceleratos fulmine dextræ;
Sit procul à nobis tincta cruore manus.
20 Hoſtis atrox in te genuinum ſtringit, & iras
Nil profecturo provocat ore tuas.
21 Hunc ego non odi, te qui, pater! odit? & illum
Non ego deteſtor, qui tibi bella parat?
22 Hunc ego, ne dubites, odi cane pejus & angue;
Et mihi te quiſquis non amat hoſtis erit.
23 Tu qui cuncta vides, famuli, Deus! excute pectus,
Si quid & in tacito fortè recludo ſinu:
24 Si ſcelus hîc latitat, noxam ſi machinor ullam;
Me quoque ſacrilego cum grege dede neci.

PSAL. CXL.

ASſere me, rerum genitor! violenta retunde
Tela, quibus, nullo vim prohibente, petor.
2 Impia progenies in me ruit agmine denſo,
Audet & indignum volvere mente nefas.
3 Omnibus armatur lethali lingua veneno,
Quale gerit Libycis vipera tecta rubis.
4 Hoſtis ab infenſi famulum me protege dextra,
Illius & clypeo ſpicula pelle tuo.
5 Ille tumens faſtu greſſus mihi fraude paratis
Retibus implicuit, diſpoſitiſque plagis.
6 Tunc ego, Tu Deus es mihi, rerum maxime! dixi;
Tu Dominus, votis annue, quæſo, meis.

7 Tu Deus es Dominuſque mihi, columenque ſalutis;
Tu clypeus, quoties ingruit hoſtis, eras.
8 Abſit ut huic faveas, aut impia vota ſecundes;
Materiem faſtûs hâc ope tolle novi.
9 Factio dira ſuo pereat cum principe; virus
Et precor infeſtum, quod vomit, ipſa bibat.
10 Hauriat hanc ſupera dejectum fulmen ab aula,
Quidquid & indomiti Tartarus ignis habet.
11 Exſulet his terris, cui ſunt lita labra veneno;
Et cui cæde madet ſanguinolenta manus.
12 Credo equidem, nec vana fides, pater orbis egenos
Proteget, & ſi quos ſors minùs æqua premit.
13 Mens pia mille tibi ſolvet, pater optime! grates;
Gaudebitque tuo cominus ore frui.

PSAL. CXLI.

TE, Deus! imploro; fer opem feſtinus, & aurem
Tende mihi, dum te ſupplice voce rogo.
2 Sint pro ture preces, ſublatæ ad ſidera palmæ
Sint tibi, ceu primo veſpere cæſa bidens.
3 Os mihi ne peccem ſervet cuſtodia; linguæ,
Ne violem leges, injice frena meæ.
4 Da ne prava mihi vitient conſortia pectus;
Da gregis impuri poſſe cavere dapes.
5 Mille modis potiùs me cædat & increpet æqui
Cultor, & hic cui mens candida labe vacat:
Hoc mihi dulce putem, ceu ſint lita tempora nardo,
Triſtia quod medicâ vulnera ſanat ope:
Non tamen his renuam, quos odi, fauſta precari,
Cumque luent pœnas tangar amore pio.
6 Cum ruet in præceps judex & cenſor iniquus,
Verba mihi diſcent plena fuiſſe favis.
7 Per ſcelus hi nobis ſparſerunt oſſa per agros,
Et tumuli juxta ceſpes inanis erat:
Sic cadit æratis percuſſa bipennibus ornus,
Et circum latè fragmina fiſſa jacent.
8 Te tamen adſpecto, te nitor, maxime rerum!
Ne, precor, ah! timidæ deſere vela ratis.
9 Erue me laqueis, quibus implicor; eripe nodis;
Et quibus hæreſcit pes mihi, ſolve plagas.

10 Soſpite

10 Soſpite me, tectis ſe caſſibus induat hoſtis,
Et pereat technis, ô precor! ipſe ſuis.

PSAL. CXLII.

VOta Deo, superûm ſuſpectans atria, fudi;
Et petii ſupplex omnipotentis opem.
2 Triſtibus, hoc coram, lacrimis & mille querelis
Sum mala teſtatus quæ fero, quæque tuli.
3 Cum gemerem nimio curarum pondere preſſus,
Alme parens! teſtis tu pietatis eras;
Impius interea me caſſibus induit hoſtis,
Et pedicæ dubios implicuêre pedes.
4 Dum miſer huc illuc oculos circumfero, nemo
Auxilium miſero qui mihi ferret erat.
5 In Dominum tandem conjecto lumine, dixi,
Tu mihi, dum vivo, ſpes es & auctor opis.
6 Me bonus exaudi, pedibus dum calcor, & hoſtis
Robore dum ſuperor, tu mihi tende manum.
7 Eripe captivum cæci de carceris antro;
Sic ego te liber, quo decet, ore canam:
Hâc ope procedam, ſanctâ comitante catervâ,
Divitiiſque tuis lautitiiſque fruar.

PSAL. CXLIII.

AUribus arrectis famuli Deus accipe queſtus,
Fœderis, & fidei, juſtitiæque memor.
2 Ne trutinâ me pende tuâ, ne durus amuſſi
Quæſitor vitæ ſubjice facta meæ:
Adſpice mortali prognatos ſemine; toto
De grege te coram crimine nemo vacat.
3 Me ſtravit preſſitque ferox, me carcere merſit
Hoſtis, & in tenebris vita trahenda fuit:
Delitui, ceu luce carens & voce ſilentûm
Turba ſolet, quam nox ſemper opaca tegit.
4 Obſtupuit mens fractâ malis, ceu ſidere lævo
Tacta, nec in toto pectore pectus erat.
5 Sed memor, annales recolens, tua facta revolvo;
Hæc referunt animo noxque dieſque meo.
6 Cum premor adverſis, ſupplex tibi brachia tendo,
Et deſiderio maceror uſque tui;

Sic

Sic ager apricus nimio langueſcit ab æſtu;
Sic pluviam ſucco deficiente ſitit.
7 Ociùs exaudi, dum pondere victa fatiſcit
Mens mihi, ne dextram te retrahente ruam:
Ne vultûs jubar abde tui, quo cuncta ſerenas;
Quo ſine me lethi ſquallor & horror habet.
8 Lumine me placido pater adſpice; Phoſphorus umbras
Cum fugat, auxilio ſpes mea nixa tuo eſt:
Luce præi, ſignaque viam; Te ſuſpicit unum
Æquoris undoſi mens propè merſa vadis.
9 Eripe me vindex furiis hoſtilibus; umbo
Tu mihi, tu vitæ portus & aura meæ es.
10 Da famulo tua juſſa ſequi Dominuſque, Deuſque!
In tua, rerum opifex! atria pande viam.
11 Juſtitiæ laudiſque tuæ memor, eripe ſervum
Fluctibus; & vires, ne premar, adde novas:
12 Utque tuus clareſcat honos, diſperde catervam,
Quâ premor, & famuli jura tuere tui.

PSAL. CXLIV.

Gloria ſit cœli Domino; mea temperat arma,
Et bellatrices erudit ille manus.
2 Firma mihi rupes & murus aheneus ille eſt;
Et clypeus vitæ præſidiumque meæ:
Hic vitam, ſceptrumque dedit; ſpes omnis in illo
Eſt mihi, qui populos ſub mea jura trahit.
3 Magne parens! quantillus homo eſt, quem reſpicis? Adæ
Pignora quid te quo demereantur habent?
4 Vanius his nihil eſt; his ætas futilis umbræ
More vagæ levibus tranſvolat acta rotis.
5 Ætheris inclinans axes, jam labere cœlo;
Tange manu montes, & juga nube tege.
6 Funde meos cœli flammis ultricibus hoſtes;
Obrue miſſilibus caſtra profana tuis.
7 Deſuper exſerta dextram, fluctuſque coerce,
Quos ciet, ah! ſtudiis gens inimica piis.
8 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis quam pepigere fidem.
9 Tum, pater alme! novo te tollam carmine; denis
Te referam nervis, altiſonâque lyrâ.

10 Jure patrocinii tu regum ſceptra tueris;
Jeſſiaden clypei tu tegis ære tui.
11 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis, quam pepigêre, fidem.
12 Vernet & aſſurgat ſoboles, precor, æmula cedro;
Quæ viret in Libani luxurioſa jugis:
Qualis & in lævi ſpectatur marmore, talis
Pectora virginibus pingat & ora nitor.
13, 14 Ampla penus, fœtura gregis numeroſa, ſegeſque
Fertilis, & fortes ſint ad aratra boves:
Sint procul hoſtiles acies & bella, nec unquam
Funeſtis reſonent compita mœſta tubis.
15 O ter felicem, cui ſic traducitur ætas!
Cui Deus eſt, hominum cœlicolûmque parens!

PSAL. CXLV.

TE regem, pater alme! canam; tua facta per orbem
Diffundam plectro non metuente mori.
2 Nulla dies non te recolet, rex incltie! metis
Includent titulos ſecula nulla tuos.
3 Eſt immenſa tibi, nec ſat laudata poteſtas;
Et tua ſat neſcit gloria mente capi.
4 Inſtruet ætatem priſcis annalibus ætas;
Mille tuâ memorans parta tropæa manu.
5 Inclita cœleſtis referam miracula dextræ;
Et majeſtatis præco perennis ero.
6 Robur ego, dicent alii monumenta furoris;
Et recolent iræ fulmina ſæva tuæ.
7 Omnibus & populis narrabunt voce canorâ,
Quanta, parens! bonitas ſit tua, quanta fides.
8 O tibi quàm comis mens eſt & ſegnis ad iras!
Rebus in afflictis quàm tibi promta manus!
9 Omnibus illuſtrem tua ſe clementia terris
Monſtrat, & in toto, quem regis, orbe nitet.
10 Te, Deus! artificem canit ingens machina mundi;
Et populus tibi qui, cum prece, tura litat.
11 Imperii ſceptrique decus vox efferet omnis;
Laudibus & vires tollet in aſtra tuas.
12 Sic regni ſacra fama tui, ſic gloria dextræ
Creſcet, & implebit ſolis utramque domum.

13 Quos geris æterni ſunt & ſine limite faſces
Imperii: nil hîc tempora juris habent.
14 Suſtinet infirmos cœleſtis dextera, terræ
Hæc eadem afflictos dextera tollit humo.
15 Te mare, te tellus, totus te ſuſpicit orbis;
Pabula tu præbes tempore cuique ſuo.
16 Expandis tu ſponte manum, quæ ſuſtinet omnes;
Omnibus optatas porrigit illa dapes.
17 Arbiter æthereus recti ſectator & æqui eſt;
Et ſupera quidquid prodit ab arce pium.
18 Hunc animo ſi promtus adis, nec fallere tentas,
Ibit in amplexus protinus ille tuos.
19 Audiet & queſtus facilis, votiſque ſuorum
Annuet, & vitæ præmia certa dabit.
20 Gens pia perſtabit cœleſti numine tuta;
Impia cœleſti corruet icta manu.
21 Voce Deum referam; cujus nómenque, decuſque
Natio nulla ſinet, ſecla nec ulla, mori.

PSAL. CXLVI.

1 TU patris ætherei laudes mens concipe; vitâ
2 Dum fruar, hæc ſtudii ſumma futura mei eſt.
3 Quiſquis es, ah! regum ſceptris ne crede ſalutem,
Aut homini: nil rex, nil homo præſtet opis.
4 His, ubi corpus humum repetit, mens avolat, omnes
Excutit & curas, nec memor inde tui eſt.
5 O felix nimium, Domino qui fidit amico,
Quiſquis & Iſacidûm, pro duce, numen habet!
6 Aſtra, fretum, terras & quidquid cernitur uſquam,
Hic dedit, & ſtabilem ſervat ubique fidem.
7 Protegit afflictos, inopes dape ſublevat, arctâ
Compede conſtrictos liberat ille pedes.
8 Lumina dat cæcis, humiles attollit in altum;
Diligit & populum, quem juvat æqua ſequi.
9 Cum viduis illi puer orbus & advena curæ eſt;
Sed ſcelerum ſocios fœda ruina manet.
10 Sceptra geret Solymæ Dominus, dum lucidus aſtra
Sol reget: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL.

PSAL. CXLVII.

LAudibus in cœlum cœleſtem tollite regem;
Hoc juvat, hæc nimium cura decoris habet.
2 Ille ſuæ Solymæ reparavit mœnia; vindex
Exſulibus patrios reddidit ille lares.
3 Luce ſua mœſtæ depellit nubila mentis;
Et fera cœleſti vulnera lenit ope.
4 Supputat aſtrorum numerum, curruſque volucres,
Nomenclaturis & vocat illa ſuis.
5 Illius omnipotens vis eſt & dextera ſolers;
Non hæc comprendi mente nec illa poteſt.
6,7 Erigit ille humiles, tumidos deturbat ab alto;
Hunc canat argutæ vox tua juncta lyræ.
8,9 Hunc cane, qui cœlum nebulis involvit opacis,
Siccaque fœcundis imbribus arva rigat:
Gramine qui montes operit, pecorique miniſtrat
Pabula, quæſitas & tibi, corve, dapes.
10,11 Nec capit hunc bellator equus, nec militis enſis;
Candida ſed pietas & ſine labe fides.
12 Illius urbs Solymæ celebra præconia; laudes
Illius in cœlum tolle Sionis apex.
13 Ille tibi valido munivit robore portas;
Civibus ille tuis favit, & auxit opes.
14 Illius auſpiciis pax incolit aurea terras,
Meſſibus & lætis luxuriantur agri.
15 Ille jubet; juſſis tellus obtemperat ultrò,
Principis imperiis obſequioſa ſui.
16 Nunc nive velantur, ceu molli vellere, colles;
Paſcua nunc cinerum more pruina tegit.
17 Denſantur liquidæ cruſtis glacialibus undæ,
Præque gelu nimio vix toleratur hiems.
18 Mox ubi rerum opifex adſpirat lenibus auris,
Bruma fugit, glacies liquitur, unda fluit.
19 Dat Deus Iſacidis leges & jura, Sionis
Et populum placitis erudit ille ſuis.
20 Non ita propitium reliquis ſe præbuit oris;
Sole quibus fas eſt, ſideribuſque frui:
His nec jura dedit, nec ſacri fœderis arrham
Obtulit: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL. CXLVIII.

EJa Deum celebra; Domini de ſede ſuperna
Facta refer, cœli qui juga ſumma tenes.
2 Eja Deum celebra rutilans ſine corpore cœtus,
Siderei propiùs qui patris ora vides:
Eja Deum celebra rapidis exercitus alis
Concite, dum ſuperi juſſa faceſſis heri.
3 Eja Deum celebra ſol, ſolis & æmula luna;
Et cœli levibus ſidera vecta rotis.
4 Hunc pariter celebret ſupremi machina cœli,
Quotquot & ex alto præcipitantur aquæ.
5,6 Hunc celebrate ſimul; verbo vos ille potenti
Condidit, & ſtabili nunc quoque lege regit.
7 Ætheris & Dominum laudet tellure ſub ima
Trux draco, vaſta maris quidquid & unda tegit.
8 Et cava quæ cœli ſubtexunt mœnia flammæ,
Et quæ frugiferos grando flagellat agros:
Et nix cum nebulis, & tempeſtate ſonorâ
Illius ad nutum qui quatis, Eure, rates.
9 Et tetricæ rupes, & ovantes palmite colles,
Et cedrus, & pomis arbor onuſta novis.
10 Cumque feris pecudes, & quæ ſecat æthera pennis
Natio, vel prono pectore verrit humum.
11 Gemmiferoque comam cincti diademate reges;
Voſque quibus fas eſt dicere jura patres.
12 Fervidus & juvenum chorus, innuptæque puellæ;
Et puer imbellis, decrepituſque ſenex.
13 Cuncta Deum celebrent, qui præſtans omnibus unus,
Altior eſt terris, ſidereiſque rotis.
14 Hic ſibi devotum populum, gentemque Sionis
Evehit: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL. CXLIX.

DIcite rectori ſuperûm nova carmina; ſacros
Audiat & populi tota corona modos.
2,3 Rex ſuus oblectet Solymam, ſuus auctor Abrami
Progeniem: citharis gens ſacra junge choros.
4 Ille ſuo populo favet, oblectatur & illo,
Mitibus & vindex cinget honore comas.

5,6 Gens

5,6 Gens pia ſolenni teſtetur gaudia pompâ,
Geſtiat & quoties nocte cubile premit:
Ore ſui laudes celebret Dominique Deique;
Sed ſimul ancipiti fulminet enſe manus:
7 Demetet hoc ſcelerum ſocios, genteſque rebelles,
Et quos impuros, quos ſciet eſſe reos;
8 Ponè trahat reges, manibus poſt terga revinctis;
Servili procerum ſtringat & ære pedes.
9 Laus gregis eſt ſacri præſcriptas poſcere pœnas:
Hoc decet: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL. CL.

FEr ſuper aſtra Deum, Solymæ qui protegit aras;
Aurea pollenti qui regit aſtra manu.
2 Fer ſuper aſtra Deum, qui pollet robore dextræ,
Et majeſtatis pandit ubique jubar.
3 Fer ſuper aſtra Deum lituis, buxoque ſonoro;
Et ſocia blandæ nablia feſta lyræ.
4 Fer ſuper aſtra Deum, pulſa cava tympana palmis;
Sit citharæ & fidibus tibia blanda comes.
5 Fer ſuper aſtra Deum, jungantur cymbala plectris;
Dulcibus & reſonent terra poluſque modis.
6 Fer ſuper aſtra Deum, quiſquis vitalibus auris
Veſceris: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

FINIS PSALMORUM.

CANTICI
SOLOMONIS
PARAPHRASIS
POETICA,

ARCTURO JONSTONO Scoto,
Medico Regio, Auctore.

Auctoris Dedicatio

AD

Sereniſſimum & Potentiſſimum

CAROLUM

Scotiæ, Angliæ, Galliæ & Hiberniæ Regem.

CAROLE! flos Regum, quo nil auguſtius uno,
Sanctius immenſus quo nihil orbis habet:
Quod fero Pieriis è collibus accipe Regis,
Accipe divini nobile vatis opus.
Sacra Trias numeros, calamum Rex præbuit ortus
Davide, materiem numine plenus Hymen.
Hîc Deus ipſe ſuos è cœlo cantat amores:
Succinit in terris filia, nupta, nurus.
Tolle quod hîc noſtrum eſt, interpretis erue ſentes;
Cætera ſunt violæ, lilia, myrrha, roſæ.

ARCT. JONSTONUS.

Cantici Solomonis PARAPHRASIS.

CAP. I.

SPONSA.

FER mihi ſuaviolum roſeis, Dilecte! labellis:
Dulcior O dulci tu mea vita mero es!
Os olet ambroſiam, ſpirant tua baſia myrrham;
Halat & ex ipſo nomine turis odor.
Sic tu virginei tibi vincis pectora cœtûs:
Me quoque cum reliquis ſub tua jura trahe.
Ponè ruam pernix, Regis ſubitura cubile,
Inque tuo carpam gaudia blanda ſinu.
Non ita delectat ſitientem viteus humor,
Meque pioſque tui dulcis ut urit amor.
Fuſca ego ſum, fateor: facie tamen eſſe venuſtâ
Non renuent, Solyme quas habet alma, nurus:
Eſt mihi qui deceat Cedarum tentoria cultus;
Eſt nitor aulæis qui Solomonis ineſt.
Ne me, quod nigra ſim, nigro quod ſole peruſta,
Spernite, vel fratrum quod gravis ira premat;
Quodque aliena mihi malè ſit vindemia quondam
Credita, vel quod ſim paſſa perire meam.

Dic,

Dic, quibus in terris, quâ paſcas rupe capellas:
Dic, quæ te medio protegat umbra die.
Cur ego te linquam, mea lux! mea ſola voluptas!
Cur ſequar alterius, te ſuperante, greges?

SPONSUS.

Si latet hoc, reliquis palmam quæ præripis omnem,
Hanc tibi quam monſtro, Virgo! capeſſe viam:
Junge greges, gregis & nivei te junge magiſtris,
Carpat ut hîc felix pabula læta pecus.
Se tua ſidereis dum cingit gloria pennis,
Quid tibi par vaſtus, quà patet, orbis habet?
Sic ſonipes rutilat Pharaonius, undique gazis
Tectus Erythræi Sidoniique maris.
Æquoris Eoi reſpondent tempora gemmis;
Candida chryſolithi lumine colla nitent.
Aurea fingemus tibi, Virgo! monilia, puri
Argenti niveis vermiculata notis.

SPONSA.

Menſa tuos quoties ſpirat regalis odores,
Cœleſtes redolent balſama noſtra dapes.
Myrrheus eſt totus: circundans brachia collo
Te ſtringam gremio nocte dieque meo.
Hic Engeddini fragrant opobalſama ruris,
Inque racemiferis lacrima lecta jugis.

SPONSUS.

Quàm mihi tu pulcra es, caſtas imitata columbas
Dulcia cæruleâ lumina luce nitent.

SPONSA.

Quàm mihi tu pulcer, rerum dulciſſime! nobis
Inſperſum vario flore cubile viret:
Celſaque victuris radiant palatia cedris,
Pandit & abiegnas porticus ampla trabes.

CAP.

C A P. II.

SPONSUS:

SUM roſa ſuave rubens, qualem Sharonis in hortis
  Candida lacteolo pollice virgo metit:
Quæque creant Zephyri molles in vallibus auris,
  Flos ego ſum veſtri lilia cana gregis:
Et mea virgineas ducens dilecta choreas,
  Lucet ut in duris lilia nata rubis.

SPONSA:

Malus ut arboribus, ſic & meus ignis ephebis;
  Terra quot ulla tulit, præripit omne decus.
Illius optarem dulci recubare ſub umbra:
  Hic lego mellifluis æmula poma favis.
Hoc duce deveni ſpirantem nectare cellam,
  Signifer accenſâ luce præibat amor.
Prome, puer, cyathos, fragrantia ſuffice poma;
  Jam mihi non noto liquitur igne jecur.
Me fovet amplexu Dilecti dextera molli,
  Læva mihi fulcit languida colla manus.
Turba puellaris, Solymæ florentis alumnæ,
  Quaſque Paleſtinæ protulit ora nurus,
Parcite felices ſtrepitu depellere ſomnos;
  Fas requie nobis, fas ſit amore frui:
Hoc ego per cervos, quot alunt juga celſa Sionis,
  Perque leves capreas, gaudia veſtra, rogo.
Vox Sponſi dilecta mei mihi verberat aures:
  En nunc inſultat collibus ille ſacris:
Æmulus hinnuleo, capreâque citatior omni,
  Pronus in amplexus en ruit ille meos.
Et mihi ſe ſiſtens, cancellis undique ſeptus,
  Proſpicit, & tenui luce ſubinde micat.
Me meus eſt ignis vultu ſolatus amico;
  Mulſit & alloquio ſuſtinuitque ſuo.

SPONSA ſub perſona Sponſi.

Surge, ait, his oculis multo mihi carior, omni
Marmore candidior, dulcis Amica, veni.
Diſceſſere nives tempeſtateſque ſonoræ,
Cumque ſuis nimbis turbida fugit hiems:
Floret humus, reſonat volucrum concentibus aer,
Fundit & hic querulos turtur ubique modos;
Induiturque novis jam ficus cærula baccis,
Et fragrans tenero vinea flore viret.
Surge animæ pars magna meæ, pulcerrima rerum
Huc ades: immenſas cur trahis uſque moras?
Quæ fuga? quas latebras ſectaris more columbæ?
Da precor ore tuo, da mihi voce frui.
Dulcius hâc nihil eſt, nihil eſt formoſius illo,
Sed neque par quidquam maximus orbis habet.
Vitibus inviſas cum fœtu interfice vulpes,
Dum tener eſt nobis palmes, & uva recens.

SPONSA in ſua perſona.

Me meus ignis habet, jus & mihi ceſſit in illum;
Ille ſuas inter lilia paſcit oves.
Donec nocturnas aurora reſolverit umbras,
Reddideritque diem, tu mea vita redi:
Accelera capreis cerviſque citatior illis,
Per juga quos ferri Betheriana vides.

CAP. III.

SPONSA.

DEcubui, & tacita quæſivi noctis in umbra
Conſortem thalami præſidiumque mei;
Quæſivi, & votis iterumque iterumque vocavi,
Irrita ſed rapidi vota tulere Noti.
Tunc ego; Quin, inquam, ſurgis? quin excutis urbis
Compita, veſtigans irrequieta virum?
Exſurgo, multâque vias indagine luſtro;
Heu mea ſed nuſquam vita reperta mihi eſt!

Obvia

Obvia me vigilum cinxit cuſtodia: quæro
An mea ſint iſti gaudia viſa choro.
Nec procul hinc, quæſita diu, mihi vita reperta eſt;
Dimidiumque animæ deliciumque meæ.
Protinus amplexans dilecto brachia collo
Implicui nullo diſſolüenda die;
Inque meæ duxi thalamos & tecta parentis,
Lux ubi prima mihi cœlitus hauſta fuit.
Vos ego per capreas cervoſque, Sionides, oro,
Ne ſtrepitu thalami ſollicitate fores.

SPONSUS.

Quæ fuit hæc, olim loca per deſerta columna
Ignea cui noctu prævia rexit iter?
Hanc circum nebulæ ſpirabant undique myrrham,
Miſſaque Panchæis tura Sabæa jugis.
Adſpice, Nupta, thorum recubat quo Davide natus,
Qui decies ſenis cingitur uſque viris;
Hos legit Solyme duris exercita bellis
Pectora, fulmineo cinxit & enſe latus;
Principis his thalamos ſtudium eſt virtute tueri,
Primaque nocturnos pellere cura metus,
Adſpice odoratis firmata palatia cedris,
Quas Davidiadæ miſit amica Tyrus,
Hic purâ radiant argenti luce columnæ
Sublimes, auro ſub pede fulget humus.
Murice vela rubent, niveis habitata puellis,
Tota tui, Solyme, flagrat amore domus,
Adſpice pacifico rutilent ut tempora Regi!
Conſpicuum gemmis ut diadema nitet!
Gaudia ſancta agitans & conjugialia feſta,
Hoc illi genitrix cinxit honora comas,

CAP. IV.

SPONSUS.

QUàm, mea lux, reliquas vincis candore puellas!
Aureolo quantum ſpirat ab ore decus!
Lumina cœleſti pinguntur luce, columbis
Æmula, quæ collo verſicolore nitent.

Vellera cæſaries æquat, quas lucida geſtat
In Gileadæis paſta capella jugis.
Sunt poſiti dentes, liquidi ceu fontis ab undis
Cum tonſi redeunt in nova prata greges.
Candor ineſt niveus: partu fœcunda gemello,
Haud aliter loto vellere lucet ovis.
Dulcia Sidonio ſaturantur murice labra,
Blandaque nativo nectare lingua fluit.
Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
Poma velut granis nobilitata rubris.
Ardua Davidicæ ſunt colla ſimillima turri,
Hic ubi mille ducum ſcuta ſuperba micant.
Hinnuleos mammæ geminos imitantur eburnæ,
Lilia quos inter florida paſcit humus.
In juga ture pio myrrhâque fluentia pingui
Diffugiam, tenebras dum fugat orta dies.
Lux mea, formoſis formoſior omnibus una es;
Nullus & in toto corpore nævus ineſt.
Te mihi da comitem, Libani de vertice mecum,
Sponſa, veni, dulcem ponè ſecuta virum.
De Seniro, de culmine montis Amani,
Hermoniſque cavis deſpice, Nupta, jugis:
Deſpice de luſtris, catulos ubi pardalis atrox,
Trux ubi ſeminium ſæva leæna tegit.
Tu mihi mellito fixiſti lumine pectus,
Torquibus aſſiſti, Nupta Sororque, tuis.
Nupta Sororque, tuus mulſo mihi dulcior omni
Eſt amor, ambroſius balſama vincit odor:
Stillant labra favos, lac ſudat mellea lingua,
Purpureus Libani ſpirat amictus opes.
Hortus es obſeptus dumis, fons nobilis undæ
Signatus domino ſepoſituſque ſuo.
Nardus olens, calamuſque tuo naſcuntur in horto,
Cumque crocis aloe, punica mala, cyprus.
Nec myrrhæ lacrimæ, nec thus nec cinnama deſunt,
Miſſaque de ſacris balſama rara jugis.
Fons ſacer hortorum, vitæ tu lympha perennis,
Tu Libani dulces, Sponſa, recludis aquas.

SPONSA.

Aura fave, gemino mundi de vertice flabris
Lenibus adſpirans in mea ſepta veni,
Elice jucundos horti felicis odores,
Vir meus ambroſiæ carpat ut inde dapes.

CAP. V.

SPONSUS.

NUpta Sororque, meum deveni lætus in hortum,
Myrrhea cum nardo lacrima lecta mihi eſt:
Mella favique epulas, ſuffecit pocula nobis
Lac nive candidius, vitigenuſque latex.
Gens dilecta mihi mecum jam læta liquores
Accipe nectareos, ambroſiaſque dapes.

SPONSA.

Nox oculis ſomnuſque patant, pulſantis Amici
Verba tamen patulâ mens vigil aure bibit,
O multum dilecta Soror, ſine labe columba,
Pande tuas, inquit, dulcis Amica, fores.
Ecce caput cœli perfuſum rore videbis,
Nocturnoque graves imbre madere comas.
Tunc ego, Qui, dixi, rurſus velamina ſumam,
Quæ poſui? lotos quî maculabo pedes?
Dumque ſera impatiens dextram meus inſerit Ignis,
Quàm mihi cor ſaliit, quàm micuere ſinus!
Protinus excutior ſtratis, ut clauſtra recludam,
Myrrhaque de manibus ſtillat odora meis:
Myrrheus è digitis in poſtes depluit imber,
Totaque cœleſti janua rore madet.
Hæc ubi jam patuit, meus heu diſceſſerat Ignis!
Heu mihi lethalis vox abeuntis erat!
Hunc ego quæſivi nequicquam, ſæpe vocatus
Eſt mihi, reſponſi nil tamen inde tuli.
Me vigilum truculenta cohors deprendit, & eheu!
Saucians indignis barbara turba modis,

Urbis ab excubiis, dum paſſim compita luſtro,
Develata mihi turpiter ora queror.
Vos ego, quas Solyme jactat ſpecioſa, puellæ,
Cernere ſi noſtri ſors datur ora viri,
Vos precor adjurans, Dilecto dicite, lento
Languidulum nobis igne perire jecur.

VIRGINES.

Pulcrior O ſociis, dic, dum nos talibus urges,
Quo tuus hic reliquos nomine vincat Amor?

SPONSA.

Hic nive candidior, Tyrio rubicundior oſtro,
Dignus & eſt decies mille præire procis.
Par caput eſt auro, criſpantur tempora, corvi
Oſcinis haud alio pluma colore nitet.
Lumina cæruleas æquant ſine labe columbas,
Quæ prope flumineas lacte lavantur aquas,
Floriduliſque genis fragrans exſpirat amomum,
Lilia mellitis myrrhaque pura labris.
Chryſolithis auroque nitet manus utraque, ventrem
Sapphiri rutilans lumine velat ebur.
Candida marmoreas imitantur crura columnas,
Quas auro fultas nobiliore vides.
Illius adſpectus, croceos dum fundit odores,
Æmulus eſt Libano cedriferiſque jugis.
Stillat ab ore favos, dulces è corpore toto
Blanditias ſpirat, deliciaſque meras.
Nobilis O Solymæ proles genoroſa puellæ!
Hic tacitâ torret pectora noſtra face.

CAP. VI.

VIRGINES.

INter formoſas O formoſiſſima, monſtra
Quo tuus hic à te fugerit ales Amor:
Utque tuum tecum jam veſtigemus amantem,
Dic age quam fugiens carpſerit ille viam,

SPONSA.

Venit in areolas horti meus Ignis odoras,
    Inter ut has paſcens lilia verna legat.
Hic mihi ſe vovit, conjux ego debeor illi,
    Lilia cui ſurgunt inter amœna dapes.

SPONSUS.

Tu Tirzæ, Solymes tu formæ dotibus æquas
    Tecta, nec eſt acies ſtructa timenda magis.
Lumina flecte retro, mea lux, ego vincor ab illis;
    Vincor, & obtutu maceror uſque tuo.
Vellera cæſaries ſuperat, quæ lucida geſtat
    In Gileadæis paſta capella jugis.
Sunt poſiti dentes, liquidi ceu fontis ab undis
    Cum tonſi redeunt in nova prata greges.
Candor ineſt niveus, partu fœcunda gemello
    Haud aliter loto vellere lucet ovis.
Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
    Poma velut granis nobilitata rubris.
Huic ter viginti Reginas, Regis amicas
    Huic decies octo nobilis aula fovet.
Turba puellaris numero non clauditur, una
    Sed mea, ſi confers, labe Columba vacat:
Sola nitet multis è millibus, unica proles,
    Speſque genitricis deliciumque ſuæ.
Hanc ubi viderunt, nimium dixere beatam
    Virgineuſque chorus, lacteolæque nurus.
Laudavere thori ſociæ regalis amicæ,
    Et quotquot Regi conſeruere latus.
Quæ tibi cenſenda eſt, radios quam cernis Eoos,
    Et lunæ & ſolis dulce referre jubar?
Cui datur hoſtiles acies terrere, virorum
    Ut cum ſub ſignis ſtat clypeata ſeges.

SPONSA.

Qui mihi florebat pomis felicibus hortum
    Inviſi, & valles fertilitate pares:

Anxia

Anxia diſquiro num forſan vinea gemmis,
Num vireat malus punica flore novo.
Huc ego rapta fui ſine ſenſu, paſſibus æquans
Nobilium rapidas alipedeſque rotas.

HIEROSOLYMITANA.

Sacra redi, Solymæa redi, veſtigia Virgo
Flecte retro, reducis da celer ore frui.

SPONSA.

Dic, quid in hac ſpecies? In te, Solymæa, cohortes
Et numerum geminæ vimque phalangis habes.

CAP. VII.

HIEROSOLYMITANA.

QUàm tibi formoſæ ſunt ſoleis regia plantæ!
Quàm mollis niveos velat aluta pedes!
Dædala compages femorum, flexuraque crurum
Artificis ſimulat nobilioris opus.
Ventris apex medius cyatho par nectare pleno eſt,
Quem torno poliit dextra perita levi.
Ipſe refert venter tritici florentis acervum,
Candida quem circum lilia fundit humus.
Hinnuleos mammæ geminos imitantur, eburnæ
Turris & in morem lactea colla nitent.
Sic oculi radiant, populoſæ proxima portæ
Ut ſolet Heſebonæ piſcibus unda frequens.
Naſus odoriferæ Libani par obtigit arci,
Alta Damaſcenam quæ propè cernit humum.
Vertice fers coccum, fulgent tibi murice vittæ;
Rexque tuo ſemper figitur ipſe lari.
Quàm formoſa mihi, quàm tu mellita videris!
Deliciis animum quàm tuus implet amor!
Corporis electæ tibi forma ſimillima palmæ eſt,
Multaque candidulos purpurat uva ſinus.
Cara mihi, dixi, ſcandetur palma lacertis,
Illius amplectar brachia panda meis.

Pectora

Pectora purpurei pingent dilecta racemi;
Spirabunt nares roſcida mala tuæ.
Nectare lingua madet, cor hoc perfundit amantis;
Dat liquor hic voces fundere more ſenis.

SPONSA.

Me meus ignis habet, meus ſe mea mancipat illi;
Illius & noſtri pectus amore calet.
Nunc ades, ô dilecte mihi! jam rura petamus,
In villis mecum, lux mea! fige larem.
Surge ſub auroram; num trudat germina vitis,
Punica vel malus, me comitante, vide.
Hîc ego laſſa tuo ſubſternam brachia collo,
Inter & amplexus oſcula pacta dabo.
En tibi mandragoris thalami ſparguntur odoris,
Et cingunt nitidas florea ſerta fores.
Sunt antiqua mihi, nova ſunt bellaria, dulces
Quas tibi ſepoſui, ſunt mihi mille dapes.

C A P. VIII.

SPONSA.

O Utinam fratrem favor indulſiſſet olympi
Te mihi, lactaſſet mater & una duos!
Tum foris invento tibi quæ decet oſcula ferrem
Blanda, nec opprobrium gentis, ut ante, forem.
Me duce tecta meæ ſubiens genitricis odoros
Intrabis thalamos, & documenta dabis.
Hîc tibi vitigenus conditus odoribus humor,
Malaque quem fundunt punica, potus erit.
Me meus accipiet gremio vir, colla ſiniſtra
Fulciet, amplexus dextera mille dabit.
Vos ego dilectæ Solymes adjuro puellæ,
Ne qua tori ſocium ſuſcitet ante diem.
Quæ rogo, qualis erat, quæ per deſerta locorum
Nixa tuis humeris eſt tibi facta comes?
Pomus erat, memini, ſub qua tu tactus amore es,
Sub qua te gravis eſt pondere facta parens.
Inſere me dextræ, quam diligis, imprime cordi;
Fœderis hoc noſtri geſtet & illa notas.

Omnia vincit amor, lethoque ſimillimus ipſe eſt,
Nec tumulus crudæ plus feritatis habet.
Illius undantes æquant incendia flammas;
Ipſaque cœleſti fulmina tortà manu.
Ignibus his lymphæ fruſtra quærentur; amoris,
Crede mihi, nullis flamma domatur aquis.
Ridet amor gazas, ipſum quoque deſpicit aurum,
Et quaſcunque manus parca coegit opes.
Parva ſoror nobis nondum matura marito eſt,
Et nondum teretes intumuere ſinus:
Si quis erit juvenum qui poſcat jungere tædas,
Dic, quibus hanc ſtudiis, quâve juvemus ope.

SPONSUS.

Si mihi firma manet muri ſoror inſtar aheni,
Eſtque velut toto janua poſte patens;
Urbs manibus fabricata meis argentea ſurget,
Surget odoratâ janua firma cedro.

SOROR SPONSÆ.

Par ego ſum muro, geminæ ſunt æmula turri
Ubera, quæ, memini, perplacuere tibi.

SPONSUS.

Ruris in aprici Solomonis vinea campo
Floret, & innumero palmite veſtit humum.
Illius eſt famulis cuſtodia credita, nummos
Mille ſolet domino pendere quiſque ſuo.
Me mea cuſtodem nacta eſt, mihi ſervit & uni
Vinea, meque ſuâ fertilitate beat.
Mille tibi, Solomon! tua ſolvit vinea nummos;
Bis centum famuli ſed tamen inde metunt.
Hortorum quæ ſepta colis, tua verba ſodales
Auſcultant, aures tu quoque tunde meas.

SPONSA.

Par capreis cerviſque fugam, Dilecte! capeſſe;
Montis odoriferi culmina ſumma pete.

Cantica Evangelica.

Arcturo Jonstono Interprete.

Salutatio Angelica.

Ave Maria.

SAlve, Cœlicolûm Virgo cariſſima Regi,
Et cœli cumulata bonis! Tu Numine plena
Jam frueris præſente Deo. Tanto hoſpite felix,
Virginibus reliquis & matre beatior omni es:
Ne trepida: placido te vidit lumine rerum
Conditor. Ecce tuo conceptam ſemine prolem
Virgo feres utero, Natumque puerpera fauſtis
Nixibus in dias emittes luminis auras.
Qui tibi, nec vano titulo, dicetur IESUS.
Viribus immenſis & majeſtate coruſcâ
Inſtruet hunc mundi genitor, prolemque ſupremi
Numinis agnoſcent ſuperûm domus, æquora, tellus.
Davidis huic ſolium patris & regalia Judæ
Sceptra dabit Dominus, quæ nec dolus auferet ullus,
Nec furor hoſtilis, nec quod terit omnia tempus.
Virginis in gremium labetur ab æthere ſummo
Spiritus, & ſacrâ dum lambet viſcera flammâ,
Te patris umbrabit virtus, cui ſubjacet æther,
Et duraturâ faciet de virgine matrem.
Ergò tuo ſacrum ſurgens de ſemine germen
Audiet ætherei proles germana parentis.
Ecce tui conſors generis, nunc obſita canis,
Nec fœcunda prius, prægnans ſibi ſentit Eliza
Intumuiſſe ſinus. Ex illo plena nitoris
Bis ter luna fuit, bis ter jubar abſtulit orbi.

Scilicet auctori rerum ſuprema poteſtas,
Et manus omnipotens eſt, & ſine limite vires.

Canticum Elizabethæ.

Benedicta tu.

VIrginei regina chori, collata puellis
Quæ reliquis, quas ſol oriens, quas adſpicit, undas
Cum ſubit Heſperias, felicior omnibus una es.
Scilicet hic, utero quem fers, quoſcunque beatos
Vel cœlum vel terra vocat, ſupereminet omnes.
Unde mihi tam rarus honos? Me viſere mater
Cur Domini, totus mecum cui ſupplicat orbis,
Suſtinet, exiguos non dedignata penates?
Ecce ſalutantis ſimul ac mihi perculit aures
Enthea vox, nondum conſpecto lumine, fœtus,
Quo mihi nunc uterus turget, mirabile dictu!
Subſiliit, tacito teſtatus gaudia plauſu.
O felix nimium ſacris quæ vocibus ultrò
Credidit! Eventus Domini promiſſa ſequetur.

Canticum B. Mariæ ſemper Virginis.

Magnificat.

HUnc ego, cui Domino paret domus ardua cœli,
Et cœlo quodcunque ſubeſt, de pectoris imo
Grandibus attollo titulis, & ſpiritus intus
Exſultat naſcente Deo, quo pendet ab uno
Noſtra ſalus, humilem placido qui lumine ſervam
Millibus è multis ſupera deſpexit ab aula.
En me cuncta dehinc felicem terque quaterque
Secla canent: ſiquidem cui pollens robore dextra eſt,
Et ſacra majeſtas, genitor me deſuper umbrans,
Perfecit, quæ terra ſimul miratur & æther.
Hunc amor, auratis perpes clementia pennis
Hunc ſequitur, gremioque fovet pietatis alumnos,
Inclita fulmineæ nemo miracula dextræ
Non ſtupet. Elato ſpirantes grandia faſtu
Ille manu forti latè diſperſit, & auris
Vota rapi juſſit, volucri ludibria cœlo.

Ille paludatos & ovantes murice reges
Viribus invictis ſolio detruſit avito,
Faſcibus exutos. Humiles è pulvere vili
Suſtulit, & ſolidis velavit tempora gemmis.
Ille, bonis ſaturans inopis jejunia plebis,
Divitis eluſit ſpes, & dimiſit inanes
Hos quibus Eois undabant atria gazis.
Iſaciden famulum præſtanti robore dextræ
Extulit, & fulcit, pacti teſtatus amoris
Se memorem, liquido dum cingitur æthere tellus.
Hæc proavis, Abrahæque patri, ſobolique, ſupremo
Qui regit imperio terras, promiſſa reliquit.

CANTICUM ZACHARIÆ.

Benedictus.

LAudibus Iſacidûm celebra Dominumque Deumque,
Ille ſuum populum, delapſus ab ætheris aula,
Viſit, & infeſti medio de gurgite lethi
Traxit ovans, pretio pro libertate ſoluto.
Davidis ille domum nati miſeratus in altum
Extulit, & populis hinc juſſit ſurgere vitæ
Perpetis auctorem, validæ qui robore dextræ
Erigit afflictos, tumidos & dejicit hoſtes.
Hæc vatum numeroſa cohors, præſaga futuri
Scilicet, à prima prædixit origine mundi,
Affore tempus ait, quo nos hoſtilibus armis
Eriperet qui cuncta poteſt, quo patribus arrham
Traderet & patrii monumentum inſigne favoris.
Quoque palam faceret memorem ſe vivere ſancti
Fœderis & fidei, jurato numine, patri
Quam dedit Abramo. Venturi præſcius ævi
Se pater æthereus facturum dixit, ut olim,
Hoſtibus edomitis, cultor pietatis & æqui
Quiſque foret, ſuperûmque patri, dominoque litaret
Intrepidus, liquidâ lucis dum veſcitur aurâ.
Tu quoque, parve puer! Vates dicêre ſupremi
Numinis; auctori vitæ tu prævius ibis,
Et ſternes quod carpet iter, populumque docebis,
Deſuper afflatus, nullam ſperare ſalutem,
Crimina ni tollat ſuperi clementia regis.

Illa

Illa ſalutiferum demittet ab æthere ſidus,
Unde diem, lucemque trahet quicunque tenebris
Mergitur, & vitam lethi traducit in umbra.
Hoc jubar erranti greſſus reget; otia terris
Ut ferat, hoc niveis ſequitur pax aurea pennis.

CANTICUM SIMEONIS.

Nunc dimittis.

NUnc famulum, Pater alme! tuum dimittis, & altâ
Pace beas capulo vicinum, fœderis icti
Pollicitique memor. Jam cernunt lumina vitæ
Præſidium columenque meæ, fontemque ſalutis,
Quem mecum populis ſpectandum mille dediſti.
Viſa mihi lux eſt, roſeo quæ ſolis ab ortu,
Solis ad occaſum rutilat; caligine pulsâ,
His oculis conſpecta mihi eſt nova gloria lectæ
Gentis, & immotæ decus immortale Sionis.

HYMNUS S. S. AMBROSII & AUGUSTINI.

Te Deum.

TE ſuper aſtra Deum vehimus, Dominumque fatemur.
Te ſolis quæcunque jubar ſub fornice cœli
Adſpicit, æternum veneratur terra parentem.
Grex ſacer, auratis qui pervolat æthera pennis,
Imperio nutuque tuo, ſupremaque mundi
Templa tuâ cælata manu, cœlique poteſtas
Omnis, & igne micans acies, & lucidus ordo,
Agminis aligeri princeps tibi, maxime rerum!
Jugiter acclamant, ter ſanctum voce canorâ
Ingeminant, unumque Deum, Dominumque ſalutant,
Qui regis imperio terras, belloque triumphas,
Se tua majeſtas latè diffundit, & orbem
Occupat immenſum, radiiſque micantibus implet.
Te chorus illuſtris procerum, quos omnibus oris,
Omnibus & populis bifidis nova fœdera linguis
Pandere juſſiſti: Divinis inclita vatum
Agmina te celebrant titulis; exercitus ingens
Te canit Heroum, pro te qui ſanguine fuſo

Clara

Clara triumphalis meruerunt præmia palmæ.
Sancta cohors totum latè diffuſa per orbem
Te patrem agnoſcit, majeſtatemque ſupremam,
Tempore quæ nullo, nulliſque coercita metis,
Telluris cœlique plagas ſupereminet omnes.
Illa ſimul CHRISTUM te natum patre fatetur,
Qui ſoboles cum vera DEI ſit & unica proles,
Nec genitore minor, toti venerabilis orbi eſt.
Hunc quoque quem pariter ſpirant Natuſque, Paterque,
Eſſe DEUM credit, ſacris præcordia flammis
Qui ciet, & dubiis adfert ſolatia rebus.
Chriſte! manu qui ſceptra tenes & luce coruſcâ
Cingeris, æterno proles æquæva parenti,
Tu Deus ora viri pro libertate tuorum
Sumturus, famulæ ſubiiſti viſcera matris,
Non dedignatus luteâ te claudere teſtâ.
Lurida tu lethi fregiſti ſpicula, cœli
Tu quoque feciſti patulas credentibus arces:
Tu patris ad dextram, magni genitoris amictus
Luce, ſedes; judex hinc & venturus in orbem
Crederis, aligeris cœli ſtipatus alumnis.
Ergò tuis fer opem famulis, è carcere ſanguis
Quos tuus exemit, puro pretioſior auro.
Æternâ da luce frui, cœlique beatis
Civibus adſcribi, vitæ qui puriter actæ
Præmia ceperunt: populum tibi fœdere junctum
Aſſere, Cœlicolûm rex, & felicibus auris
Floreat æternùm gens quæ tibi dicitur heres.
Hanc tua ſecuram duc per veſtigia, dumque
Tecta manent ſuperûm, titulis & honoribus auge.
Noſtra cohors jugi te tollit carmine, ſacris
Nec numerum numeris, nec tempora ponimus hymnis,
Dexter ades, cuſtoſque gregis: da ducere lætis,
Quâ fruimur, ſine labe diem: miſerere tuorum.
Spem gregis electi bonitas tua paſſibus æquis
Stipet; humum linquens, ſpes te mea reſpicit unum.
Dum rota ſolis erit, dum luna perambulat orbem,
Non ego te Domino, non te confundar amico.

SYM-

SYMBOLUM APOSTOLORUM.

FIdo DEO Patri, rerum cui ſumma poteſtas;
Qui terram è nihilo finxit & aſtra poli.
Fido DEI Nato, populum qui ſervat, olivæ
Tempora cui ſacro rore perunƈta nitent:
Unica qui patris eſt proles; quem poplite flexo,
Peƈtore devoto quem veneramur herum:
Quem gravis arcanâ Divini Flaminis aurâ
Enixa eſt ſocii neſcia virgo tori:
Judice ſub Latio qui paſſus in arbore vitam
Exuit, & traƈtus de cruce merſus humo eſt:
Tartara mox ſubiit; lux tertia reddidit orbi;
Morte triumphatâ carpſit in aſtra viam.
Aſſidet hic dextræ magni patris; inde redibit,
Judicet ut vivos, quoſque recondit humus.
Fido DEO, cum prole pater quem ſpirat: Ubique
Eſſe pios credo, quos regit una fides.
Et fore deliƈtis veniam, redivivaque credo
Corpora perpetuis perfruitura bonis.

ORATIO DOMINICA.

MAgne Pater! cœli qui cingis & incolis arces,
Te ſanƈtum geminus prædicet orbis apex.
Sceptra manu geſtans, ſolium conſcende, tuiſque
Pareat imperiis æmula terra poli.
Da bona, quæ recreent hodie, dextrâque benignâ
Alme parens! omni ſuffice luce dapes.
Da veniam nobis, aliis quos parcere cernis;
Nec tenta nimium, ſed mala pelle bonus.
Te penes imperium eſt, nulliſque potentia metis,
Temporis & nullo limite clauſus honos.

DECALOGUS.

ME ſolum venerare Deum, nec ſculpe quod ores.
Impia nec vox ſit: luce quieſce ſacrâ.
Majores reverenter habe, nec ſanguine dextram
Infice, nec ſanƈti pollue jura tori.
Pura manus furti, ſit falſi neſcia lingua:
Nullius optetur verna, marita, pecus.

FINIS.

CANTICI
SOLOMONIS
Paraphraſis gemina;

Prior vario Carminum genere, altera Sapphicis Verſibus perſcripta.

Auctore JOANNE KERRO, Humaniorum Literarum in Academia EDINBURGENA Profeſſore.

EDITIO ALTERA.

Nobiliſſimo & ornatiſſimo Juveni,

ROBERTO Marchioni de BOWMONT, Baroni & Comiti KER de WAKEFIELD;

Illuſtriſſimi & potentiſſimi Principis,

JOANNIS Ducis de ROXBURGH, *&c.* *Filio unico, ac maximo Parente digniſſimo.*

INclita KERRORUM proles! ſpes unica gentis
Eximiæ, eximii vera & imago Patris!
Dotibus egregiis qui fulges mentis & oris,
Cui comites *Charites*, grataque *Suada* favet;
Accipe quæ quondam cecinit præclarus opimæ
Rex Solymæ, Hebræis carmina culta modis;
Quæ tibi præbemus cultu velata Latino,
Quem dedit Arctoi bruma rigorque ſoli.
Prædicat hîc mirus cœleſtes Sponſus amores,
Pandit & ipſa ſuas nupta ſororque faces.
Hîc, niſi quod noſtrum eſt, nil non pretioſius auro;
Lac nive candidius, mellaque flava fluunt;
Cuncta nitent gemmis; halantes undique ſurgunt
Nardus, myrrha, crocus, lilia, tura, roſæ.

JO. KER,

Cantici

Cantici Solomonis PARAPHRASIS:

CAP. I.

Verſ. 1 NObile carmen habes, meritò cui Cantica cedant
Omnia; Davididæ nobile Regis opus;

SPONSA.

2 Suaviolum roſeis Dilectus dulce labellis
Det meus ille mihi, facilis det ſuavia mille:
Vincit amor latices tuus, ô mea Vita! Lyæos.
3 Halitus unguentis redolens dimanat odoris,
Ambroſiæ ſuccos redolens; ipſum quoque Nomen,
Unguen ut effuſum, liquidos diffundit odores:
Caſtâ depereunt niveæ te mente puellæ.
4 Me trahe, virgineis pernix comitata choreis
Inſequar: in thalamos duxit me Rex meus ipſe,
Ipſe ſuâ dextrâ; Regi Pæana canemus
Nos hilares lætum noſtro; præcordia fibris
Exſilient tremulis; non reddent vina ſaporem,
Qualem dulcè mei ſpirantes Regis amores.
His animi rectis ſuccendis pectora flammis.

5 Nigra ego ſum vultum, Solymæ generoſa propago,
Ore venuſta tamen; pelles ego Kedaris atras,
Aſt ſimul auratos Solomonis reddo tapetas.
6 In me ne fuſcam defixæ lumina ſtetis;
In me, quam rapidi torret violentia ſolis,
Quamque ſuis retinens vinetis, acta furore,
Indecore excandens irâ, materna propago
Exercet multum, duriſque laboribus urget;
Quam colo divinâ propriam dum vinea ſorte,
Me miſeram! ſpiſſis dumetis obſita ſqualet.
7 Pinguia quæ teneant te paſcua, dic mihi? monſtra
Quâ tuus, ô mea Lux! grex erret valle reductâ,
Sole ſub ardenti medios declinet & æſtus?
Cur vager alterius tremulis ego devia fibris
Ad caulas? miſera ah! quî teque gregeſq; relinquam!

SPONSUS.

8 Hoc te ſi fugiat, rerum dulciſſima! greſſus
I preme formoſi pecoris, pecoriſque magiſtros
Veſtigans, horum ad magalia paſce capellas.
9 Haud minus, eximium decus ô Dilecta! refulges.
Auratis rutilans phaleris ac fulget in oris
Niliacis ſonipes, cum percutit ungula campum.
10 Quique genas decorant, nitidi fulgore lapilli
Perſtringunt oculos; renitentque monilia collo.
11 Dædala fingemus tibi, Virgo! munera; inaures
Auri ſquallentes maculis rutilantis, & aptè
Argenti niveis diſtinctas undique ſquamis.

SPONSA.

12 Ipſe ſuis dum Rex epulis accumbit opimis,
Dat mea mellifluos ubertim nardus odores.
13 Myrrheus ut faſcis, gremio geſtarier aptus,
Eſt mihi Dilectus; gremio de nocte recumbet.
14 Pinguis ut Engaddi vinetis cyprus amœnis
Fragrat odora; bonos ſic dat meus Ignis odores.

SPONSUS.

15 Qualis te rutilans nitor? ô quàm mira venuſtas

Te circumvolitat, mea Lux! Tibi lumina fulgent,
Qualia candidulis perpulcrâ luce columbis.

SPONSA.

16 Te, Dilecte mihi, nihil eſt formoſius: aurea
Nobis ſponda viret, conſperſo flore roſarum.
17 Ædibus in noſtris, cedro tabulata perenni
Stant, & odoratâ renitent laquearia brutâ.

CAP. II.

SPONSUS.

1 SUm roſa Saronis pulcerrima, ſuavè rubeſcens:
Lilia concedant vallibus orta mihi.
2 Candida prælucent incultis lilia ſpinis,
Sic mea virgineis dulcis Amica choris.

SPONSA.

3 Qui mihi Dilectus juvenes ſupereminet omnes
Egregios, humiles malus ut alma rubos:
Lætitia exſiliens dulci confido ſub umbra
Illius; hîc recubans dulcia poma lego.
4 Devehor in dulcis fœcundas nectaris ædes,
Hoc duce; vexillum tenditur ales amor.
5 Me recreent hilares cyathi; me roſcida mala
Exhilarent: languens carpitur igne jecur.
6 Ægræ, læva manus, collum mihi fulcit Amici;
Meque ſinu amplexam dextera mollè fovet.
7 Vos per ego capreas, cervos & ruris alumnos,
Progenies Solymæ nobilis, oro, ſacræ;
Ne qua tori ſocium dulces abrumpere ſomnos
Cogat: ne ſtrepitus ſuſcitet, oro, malus.
8 Suavis io! noſtras Dilecti vox quatit aures:
Collibus inſultat, tranſilit ecce juga.
9 Hinnuleo ſimilis celeri, capreæque volucri,
Præpetibus pennis huc volat ales Amor:
Effulgens nimbo jam noſtras attigit ædes,
En! per cancellos lucidus ille micat.

10 Dein

10 Dein mihi Dilectus vultu me affatur amico,
Verbaque ſuaviloquâ talia voce refert:
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! noſtræ
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
11 En! jam fugit hiems nimboſis fœta procellis,
Fugit & effuſis turbidus imber aquis.
12 Flore viret tellus, volucres nunc aëra cantu
Demulcent, caſtus turtur ubique gemit.
13 Jam baccas ficus, jam læto palmite gemmas
Protrudit vitis: ridet & omnis ager.
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! noſtræ
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
14 Caſta columba petræ fiſſuris atque latebris
Hærens, fac vultus lumina noſtra beet.
Aure bibam vocem: nihil hâc eſt ſuavius, illo
Candidius nihil eſt. Te dato, pulcra, frui.
15 Cum catulis vulpes prendantur, dentibus uvas
Qui rodunt: tenero vinea flore tumet.
16 Me ſibi Dilectus propriam tenet; hunc ego jure
Vendico, cui juxta lilia cana dapes.
17 Dum ducat rutilum croceis Aurora quadrigis
Vecta diem; greſſus, Lux mea, flecte retro:
Hinnuleo ſimilis celeri, capreæque volucri,
Betheris exſuperans ardua, carpe viam.

CAP. III.

SPONSA.

1 NOctis per tenebras dum cubui toro
Arcanas, animæ dimidium meæ
Quæſivi, latitans ſicubi falleret;
Averſus dederat terga fugæ ſua.
2 Artus excutiam nunc ego languidos
Stratis, pervolitans ocius oppidum,
Vicos & plateas ſedulò quæritans
Luſtrabo, lateant ſicubi Gaudia:
Luſtravi miſera, ah! Carpſerat is viam.
3 Tum me repperiunt, curſito dum vaga,
Nocturni vigiles: quærito an uſpiam
Factus qui mea Lux, fortè ſit obviam?

4 Greſſus

4 Greſſus promoveo non procul hinc, mihi eſt
Viſum præſidium & dulce decus meum,
Prênſum detinui, brachia brachiis
Noſtris implicui, matris is intimas
Ædes & thalamos, is thalamos ubi
Auras æthereas primitùs hauſimus,
Lætâ ſupra modum me ſubiit duce.
5 Per cervos ego vos oro, Sionides!
Per ruris celeres obſecro capreas,
Ne quivis ſtrepitus ſuſcitet unicè
Dilectum mihi; nunc ad libitum ſuâ
Per vos ſit requie fas placidâ frui,

HIEROSOLYMITANÆ.

6 Quænam tendit iter per loca devia,
Inceſſu deceat qui benè Principem,
Exundans globulis undique fumeis?
Myrrhæ cui redolet plurima copia,
Turis fumifici, mercium & omnium,
Quas dat dives Arabs collibus è ſuis.

SPONSA.

7 En, quo Rex Solomon membra levat ſua,
Lectum Sidonio murice ſplendidum!
Circa hunc excubias, robore qui valent,
Viceni ter agunt, Iſacidæ incliti.
8 Doctus militiæ quiſque vibrat ſuum
Enſem fulmineum, prævalidâ manu;
Accinctum femori ſtat quoque ſingulis
Ferrum, nocte metus quod procul arceat.
9 E cedris Libani condidit, artifex
Divinus, Solomon Rex ſibi nobilem
10 Lecticam: radiant fulcra adamantina
Argento ſolido, ſellaque laminis
Auri ſtat rutilans, velaque purpurâ
Splendeſcunt, medio ſtrata patet via
Natabus Solymæ, nomine Caritas.
11 Linquentes properè tecta, Sionides!
Nunc prodite foras, Rex plateas obit
Auguſtus Solomon: en! diademate

Fulget

Fulget conſpicuus tempora gemmeo,
Ipſi quo genitrix impediit comas,
Sponſam legitimis quo tabulis die
Junxit, lætitiâ pectus & intimâ
Perfuſum trepidis exſiliit fibris.

CAP. IV.

SPONSUS.

1 O Quantum decus enitet
Vultu lacteolo, Lux mea candida?
O qualis nitor aureus
Te circumvolitat, ſidereâ face?
Collucent oculi tibi,
Caſto ut pulcra nitent lumina turturi.
Crines purpurei tui
Caprarum referunt vellera lucida,
Quas cernas placido grege
Errantes Giladis rupibus arduis.
2 Dentes candiduli bonâ
Inſtructi ſerie, dant ſpeciem levi
Tonſarum pecudum manu,
Lotarum liquidi gurgite fluminis,
Quarum cuique gemellus eſt
Partus, nec ſteriles ullæ in iis gemunt.
3 Labris, quæ rutilant tibi
Ceu filum dibaphum, ſermo decens fluit:
Flavâ tempora præ comâ
Ut mali renitent fragmina punici.
4 Turrim Davidis ardua
Sublimem ſimulant colla; ducum micant
Hîc umbonibus æreis
Milleni clypei, ſcuta potentium.
5 Mammæ lacteolæ duo
Silveſtris referunt hinnuleos leves
Capræ, qui gemini ſimul
Errant ad nitidis lilia floribus.
6 Dum ducat rutilum diem
Quadrigis croceis vecta per æthera
Aurora, & jubar aureum

Noctur-

Nocturnas tenebras diſſipet à polo;
Montis pinguia myrrhei
Pennis præpetibus deferar in juga,
In clivos citus uberes
Collis turiferi corripiam gradus.
7 Toto corpore candida,
Reſplendes, animæ dimidium meæ;
Gemmis purior omnibus;
Omni labe vacas integra tu mea.
8 Mecum de Libano veni,
Mecum de Libani cedriferi jugis;
Conſors cara tori mea;
Amanæ è placido vertice floridæ,
Summo è Senire proſpice,
Hermoniſque jugis: deſpice de cavis
Spelæis, ubi delitet
Pardus fulmineus; queiſque latet leo.
9 Cor mî, nupta, ſororcula,
Abreptum retines; cor mihi ſurripis
Ictu luminis unius,
Cervicis nitidæ torque vel unico.
10 O quàm dulcè ſapit mihi
Is divinus amor, qui fluit è tui
Antris pectoris enthei?
Quàm multo exſuperat nectarei meri
Prædulces cyathos? tuis
Unguentis odor eſt, qualis aromatum.
11 Dulces, Sponſa, favos labra
Stillant: lac niveum, mellaque roſcida
Linguam ſuaviter irrigant;
Exſpirat Libani veſtis & halitus.
12 Hortus ſepibus obſitus
Es tu, nupta, ſoror; fonſque ſcaturiens
Quem ſignacula muniunt;
Lymphæ tu reſeras lene caput ſacræ.
13 Te pomaria punicis
Malis nobilitant; fructibus optimis
Plantæ omnes redolent tibi:
Surgit nardus olens, cyprus & optima.
14 Nardi copia naſcitur
Ingens, auricomans gignitur hîc crocus,
Et ſuavis calamus; bona

HIEROSOLYMITANÆ.

9 Qualis præ reliquis (quæſumus) hic tibi
Dilectus, ſuperans candida candidas?
Qualis præ reliquis? dic age, fervida
Quum nos talibus urgeas.

SPONSA.

10 Dilecto niveus candor ineſt meo,
Commiſtuſque rubor murice pulcriùs
Ardens Sidonio; ſignifer obtinet
Primas millibus in decem.
11 Auro, flamma coquens ſeptima quod probat,
Splendeſcens rutilat puriùs huic caput:
Criſpatur refuga & cæſaries, nitens
Plumis corvus uti nigris.
12 Purâ ceu niveis luce columbulis
Collucent oculi, flumine lacteo
Eluti, nitidis orbibus inſiti,
Perpulcri huic oculi nitent.
13 Maxillæ referunt floribus areas
Halantes croceis: illius & labra
Exſudant lacrimas ſuavia myrrheas,
Puris æmula liliis.
14 Berylli digitos orbibus aureis
Innexi decorant: pingit & ipſius,
Sapphiris rutilans undique lucidis,
Ventrem candor eburneus.
15 Pilas è ſolido marmore, quæ pede
Aurêo ſtant nitidæ, crura decentia
Æquant: par Libani cedriferi jugis,
Vultus floridulus viget.
16 Oris purpurei maxima ſuavitas,
Succos ambroſiæ, nectaris & ſcyphos
Dulces exſuperat: totus amabilis,
Totus deliciis fluit.
Nobis igne jecur qui face torridâ
Urit languidulum jugiter hic Amor;
O proles Solymæ nobilis inclitæ!
Nobis hic favet unicè.

C A P. VI.

HIEROSOLYMITANÆ.

1 QUonam carpſit iter, præpete quò tuus
Pennâ fugit Amor? dic age, fœminâ
Pulcrâ pulcrior omni,
Tecum quærere perlubet.

SPONSA.

2 Seſe corripuit præpes in hortuli
Halantes croceis floribus areas,
Hîc ut lilia carpens
Veſcatur dapibus ſuis.
3 Ut me jure ſuam vendicat unicè
Dilectus, proprium ſic mihi vendico
Hunc, qui paſcitur inter
Albis lilia floribus.

SPONSUS.

4 Tu Dilecta mihi dulcis amabilem
Tirzen, tu Solymam turribus inclitam
Æquas: fulgida ſignis
Terrent haud magis agmina.
5 Avertas oculos, ne peream, tuos;
Vincit cæſaries vellera lucida
Caprarum, grege læto
Scandentûm Giladis juga.
6 Tonſus ceu renitet, gurgite fluminis
Lotus, grex ovium, quæ geminos habent
Fœtus, orba nec ulla,
Dentes candiduli nitent.
7 Qui mali rubeis & niveis ſimul
Granis nobilitat fragmina punici,
Ornat tempora, cirros
Inter, puniceus color.

8 Tricenæ numero bis capiant thronum
Reginæ, ſedeant & prope pellices
Octoginta, puellæ
Adſtent queis numerus deeſt,
9 Tum Dilecta mihi prodeat, unica,
Matris deliciæ, curaque maxima,
Alis pura columba
Effulgens niveis, mea:
Felicem hanc reſonans virgineus chorus
Triplex, tergeminis tollet honoribus;
Tollent laude puellæ,
Regalis ſociæ & tori.
10 Aurora ut nitidum quæ caput exſerit?
Sicut, luna rubens! ſolis & aurei
Inſtar pura! tremenda
Signis non magis eſt phalanx.
11 Hortos in riguos, caſtaneas nuces
Gignentes, abii, viſere vallium
Plantas flore virentes,
Vites viſere num mihi
12 Florerent teneræ, germina punicæ &
Mali pulcra darent: me rapuit mea
Pernix mens inopinum,
Amminadabis ut rotis.
13 Retro, flecte retro te, Solymiti, te
Retro, flecte retro; da reducis tui
Nobis, tu bona, lætis
Vultum cernere candidum.
Quid quæſo eſt oculis cernere quod datur
In te? tu ſimulas aurea, fulgido
Florentes, Solymiti,
Binas ære phalanges.

CAP. VII.

SPONSUS.

1 QUàm pulcri tibi ſunt pedes alutâ
Velati, egregiæ propago ſtirpis?
Juncturæ femorum arte Dædaleâ
Aptatos imitantur uniones.

a Vino

2 Vino nectareo ſcyphum rotundum
Undantem tuus æquat umbilicus:
Flaventis cereris refert acervum
Venter, lilia cana cui reſurgunt.
3 Mammæ lactèolæ tuæ tumentes
Sunt ceu càpreoli duo, gemelli.
4 Collum candidulum refert eburnam
Turrim: ſiderei nitent ocelli,
Hesbonis liquidæ ut paludis undæ,
Quas piſcis celeri ſecat natatu,
Stipatam ad populo frequente portam:
Naſus ceu Libani ſuperba turris
Exſtat, mœnia quà patent Damaſci.
5 Pictum coccineo caput refulget
Cono; purpureis comæ relucent
Vittis; & tibi carus ambulacris
Sic Rex illicibus lubens tenetur.
6 O qualis roſei decor venuſtus
Oris! ſidereo micas nitore.
7 O Lux deliciis madens! figura
Florenti eſt ſimilis decora palmæ,
Mammæ turgidulis tuæ racemis.
8 Palmam ſcandere nunc juvat virentem,
Ajebam tacitus: manu recurvos
Ramos floridulos ovans prehendam;
Mammæ turgiduli velut racemi
Vitis pampineæ mihi tumeſcent;
Quales roſcida mala dant odores,
Nares dulcifluos dabunt odores.
9 Vinum, cui bona cuncta vina cedant,
Nardinum ſapiet tuum palatum;
Vinum quod placidè means ocellos
Paſcit; quod, mea Lux, mihi propinas,
Recludens labra clauſa dormienti.

SPONSA.

10 Tutatur ſibi propriam dicatam
Ignis me meus; ac amore noſtri
Ipſius penitus calent medullæ.

11. Cor-

11 Confer, tu mea Lux, gradus; amœni
Ruris, nunc age, nunc petamus arva:
Ruris floriferi ad cypros odoras
Noctem nos hilares agamus unà.
12 Surgamus roſei ad jubar coruſcum
Solis, viſere vineas feraces;
Num vites teneræ, videre, flores
Edant purpureos; ſuis tumeſcens
Gemmis punica malus an vireſcat:
Te amplexa hîc gremio fovebo molli,
Hîc pactas dabo baſiationes.
13 Fundunt mandragoræ ſuos odores;
Noſtris pro foribus dapes recentes
Halant; ſunt ſimul & dapes vetuſtæ,
Quas, Lux, delicias tibi repono.

CAP. VIII.

SPONSA.

1 BEata pluſquam millies
Forem, favente numine,
Ceu frater eſſes ſi mihi,
Meæ parentis ubera
Qui ſuxit: inventum foris
Te brachiis amplecterer,
Te baſiarem centies,
Ulli nec inde temnerer.
2 Ædes inibis, me duce,
Meæ parentis, mî tuis
Juſſis ſacris cor imbues:
Tradente me tu pocula
Lenis falerni, dulcia
Quæ temperant aromata,
Lætus bibes, & limpidos
Mali liquores punici.
3 Fulcit caput mî languidæ
Ejus ſiniſtra, me levans;
Mollis fovens me dextera
Dat mille complexus mihi.

4 Adjuro

4 Adjuro vos, Sionides!
Ne ſuſcitetis unicè
Quem mens amat, fas ſit ſuâ
Per vos quiete perfrui.

HIEROSOLYMITANÆ.

5 (Quæ per locorum devia,
Spirans odores optimos,
Greſſus decentes fert ſuos
Innixa Dilecto ſuo?)

SPONSA.

Aprica malus ſtat: ſub hac
Te ſuſcitavi; hîc te tua
Enixa mater protulit
Dias in oras luminis.
6 Tanquam ſigillum me memor
Corde geras ſculptam tuo:
Me geſtet, armillam velut
Pulcram, lacertus candidus.
Mors ſæva cuncta preterit,
Buſtoque condit; ſic Amor
Dirus Cupido & perdomant,
Prunas vomentes igneas.
7 Multos rotantes vortices
Fluctus aquarum non domant
Amoris ardentes faces;
Nulluſque torrens obruit.
Gazas beatas ædibus
Si quis repoſtas intimis
Oſtentet; has opes Amor
Unius aſſis æſtimat.
8 Germana nobis parvula eſt,
Cui non tumeſcunt ubera;
Hanc quî juvemus, dic age,
Hæc cum locanda ſit viro?

SPONSUS.

9 Si murus hæc; argenteum

Nos hanc ſuper palatium
Condemus; hæc ſi janua,
Valvis tegemus cedrinis.

SPONSA.

10 Sto firma ſicut æneus
Murus, mamillæ turribus
Binis pares ſunt: hinc bono,
Lux, me tueris lumine.
11 Servis locavit vineam
Amplam creatus Davide
Rex: mille quiſque pendere
Solebat huic argenteos.
12 Quæ contigit mî vinea;
Huic excubo cuſtos vigil:
Hinc mille Rex argenteos,
Servi ducentos & ferent.

SPONSUS.

13 Hortos apricos quæ colis,
Tibi ſodales arrigunt
Aures: melos fâc aureæ
Prædulce vocis audiam.

SPONSA.

14 Accurre cervis ociùs,
Dilecte mi, citatior
Sis capreâ, quæ perlevis
Colles odoros tranſilit.

Cantici

Cantici Solomonis

Paraphraſis altera.

CAP. I.

1 CAnticum quod Rex Solomon canoræ
Barbiti eſt nervis modulatus olim:
Canticum quod præ reliquis meretur
Nobile palmam.

SPONSA.

2 Oſculum mî det roſeis labellis,
Oſculis blandis me hilaret; tui, Lux,
Dulcè ſpirantes ſuperant amores
Pocula vini.
3 Halitus fragrans redolenſque ſuavè
Manat unguentis nitidis abundè
De tuis: queis par nihil eſt odorum,
Nil magè gratum.
Nomen, unguentis veluti refuſis
Pyxis, effundit liquidos odores;
Integræ te depereunt puellæ
Pectore caſto.
4 Me trahas, oro, celeri feremur
Præpetes curſu: in thalamos ovantem
Duxit en! me Rex, hilares fruemur
Rege benigno.

Vina nos ſupra generoſa, amores
Mente condemus memori tenellos;
Sic tui multo pia corda rectis
Uris amore.

5 Nigra ſum vultum, tamen & decora,
Virgines ſacram Solymam colentes,
Kedaris pelles refero, tapetas
Et Solomonis.

6 Torrido ne me feriant peruſtam
Sole rimantes oculi: malignâ
Sæviens irâ genitricis almæ
Turbida proles,
Vineas cuſtos vigil ut tuerer
Compulit: verum mea, me miſellam!
Vinea agreſtis mihi ſenticetis
Obſita ſqualet.

7 Dic ubi paſcas pecus? in reductâ
Valle quâ, ſolis medios ſub æſtus,
Grex tuus, dic, Lux, recubans opaca
Frigora captet?
Cur greges juxta ſocios vagarer,
Flammeo ſubnigrum adoperta vultum,
Ah! gregum fibris tremulis tuorum
Paſcua linquens?

SPONSUS.

8 Si latet te, ô præ reliquis venuſta!
I gregi pulcro præeunti adhærens,
Septa paſtorum teneras ad alma
Paſce capellas.

9 Non minus fulges, mea Amica, dixi,
Ac jugo junctus ſonipes Pharonis,
Fulgidis terram phaleris opertus
Cum pede pulſat.

10 Luce perſtringunt oculos coruſcâ
Qui genas clari decorant lapilli;
Aurei pulcris tua colla torques
Nexibus ornant.

11 Fimbrias, auro rutilas coruſco,
Levis argenti, Tibi perpolitas

Arte divinâ faciemus aptas
Undique ſquamis.

SPONSA.

12 Accubat dum Rex epulis onuſtæ
Ipſius menſæ, mea dat fragrantes
Halitus nardus pretioſa, fumos
Mittit odorum.
13 Faſcis eſt myrrhæ redolentis inſtar
Qui ſuo noſtrum jecur urit igne:
Hic meas inter medius mamillas
Nocte recumbet.
14 Ceuque vinetis cyprus Engedæis
Intumens baccis redolet marita
Viribus, fragrat mihi qui medullas
Torret amore.

SPONSUS.

15 Pulcra quàm fulges mea Amica? pulcri
Quàm micas oris radiis? ocelli
Te columbini decorant nitentes
Lumine caſto.

SPONSA.

16 Tu quidem pulcrâ facie, nihilque
Dulcius te mî, mea Vita: nobis
Flore flagranti decorata multo
Sponda vireſcit.
17 Ædium nobis tabulata ſplendent,
Putridam cedro cariem peroſâ;
Ac odoratis laqueata brutis
Tecta renident.

CAP. II.

SPONSUS.

1 PUlcra frondeſcens ego ſum Saronis
Floſculis rubris Roſa; Liliumque

Vallibus

Vallibus naſcens, niveo nitori
Quod benè certet.

2 Inter horrentes, veluti reſurgit
Lilium, ſpinas ſtimulis acutis;
Virgines inter niveas Amica
Sic mihi lucet.

SPONSA.

3 Malus agreſtes velut inter omnes
Arbores frondens; juvenes Amicus
Inter eſt noſter, decus hiſce cunctis
Gloria lauſque.
Exſilit pectus mihi dum ſub umbrâ
Hujus adſterno mea membra, dumque
Poma decerpo mihi dulciora
Nectare dulci.

4 In domum duxit dapibus refertam,
Et coronatis cyathis madentem;
Meque vexillo fluitante puri
Texit amoris.

5 Pectus exſultans hilares lagenæ
Fulciant; reddant recreentque languens
Mala cor: mentem mihi carpit ægram
Intima flamma.

6 Meque ſuffulcit capiti ſiniſtra
Subjacens: blando gremio receptam
Me ſuo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.

7 Obſecro vos, ô Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos,
Ne mihi quovis ſtrepitu moleſtæ
Unicè quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipſi.

8 Ecce Dilecti mihi corde toto
Auribus vocem! Superans præaltos
Montium tractus venit, ecce! colles
Tranſilit omnes.

9 Capream curſu celer antevertit
Ille Dilectus meus, aut volucrem
Hinnulum vincit citus: ecce! noſtras
Adſtat ad ædes;
Atque ſubridens mihi per feneſtras
Proſpicit; clathros dat & intuendum
Se per auratos, tenui ſubinde
Luce micantem.
10 Ore Dilectus meus eſt locutus,
Ore ſic vocem dedit, ô Amica
Tu mea, ô pulcras mea Pulcra vincens,
Surge, venito.
11 En! hiems fugit nivium procellis
Fœta, nimboſis rapidiſque ventis
Sæviens: fugit, madidis receſſit
Imber & alis.
12 Floribus tellus variis amicta eſt:
Nunc aves ramos celebrant amœno
Garrulæ cantu; gemituſque reddit
Turtur in agris.
13 Jam ſuis ficus tumuere groſſis:
Vineæ fundunt teneris racemis
Halitus ſuaves. Mea Amica, Pulcra,
Surge, venito.
14 O mea in petræ ſalebris columba,
Abditis hærens graduum latebris,
Fac tuam cernant faciem, precamur,
Lumina noſtra;
Aure da lenis faciliſque vocem
Hauriam: ſuavi tua vox loquela
Ore dimanat, faciemque pingit
Grata venuſtas.
15 Caſſibus vulpes capiantur, unà
Vulpium pulli quoque, quippe vites
Dente qui rodant: teneræ reſurgunt
Vitibus uvæ.
16 Qui ſuo noſtrum jecur urit igne
Eſt meus: nec non ego jure ceſſi
Optimo illi, quem juvat inter alba
Lilia paſci.
17 Dum dies vectus rutilis quadrigis
Lucidum tollat caput, atque fuſca

Avolent

Avolent umbræ, tenebris fugatis
Lumine claro;
Flecte tu, cujus mea mens amore
Flagrat: inſtar ſis capreæ volucris,
Aut levis tanquam hinnuleus pererrans
Betheris alta.

C A P. III.

SPONSA.

1 QUæſii noctu recubans cubili
Unicè quem mens amat: heu! ſupina
Quæſii; inventus mihi ſed miſellæ
Non fuit ille.
2 Pigra quin, inquam, tua membra ſtratis
Excutis? ſurgens cita dehinc per omnes
Urbis anfractus ferar, angiportus
Ilicò & omnes.
Pervolans cunctas plateas, requirans
Unicè quem mens amat: uſque & uſque
Quæſii; inventus mihi ſed miſellæ
Non fuit uſquam.
3 Obviam fiunt mihi pervagantes
Oppidum noctu vigiles: rogavi
Uſpiam an qui lux, mea qui voluptas,
Obvius eſſet.
4 Paululum greſſus dubios ab iſtis
Avoco; tandem mihi qui medullas
Urit, inventus: tenui prehenſum,
Huic & adhæſi,
Donec in lætas genitricis ædes
Læta duxiſſem, thalamoſque in ejus
Parvulam quæ me teneramque fovit
Primitùs alvo.
5 Obſecro vos, ô Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos:
Ne mihi, quovis ſtrepitu moleſtæ,
Unicè quem mens amat excitetis,

Neve

Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipſi.

HIEROSOLYMITANÆ.

6 Avios quæ per nemorum receſſus
Lucidum hæc tollit caput, atque in aſtra
Fumeæ ſicut liquidum columnæ
Aëra ſcandit?
Suavis exundans redolente myrrhæ
Halitu, multo quoque fumigata
Ture, quas vendit myropola cunctis
Mercibus aucta!

SPONSA.

7 En! torum Regis Solomonis altum;
Excubant circum vigiles potentes
Sexies deni, Iſacidæ vigentes
Robore multo;
8 Fulgidos cuncti gladios vibrantes
Impigri, acris militiæ ſcientes;
Quiſque, nocturnos fuget ut timores,
Cingitur enſem.
9 Fecit ex ligno Libani ſuperbum
Rex ſibi currum Solomon: columnas
Fecit argenti radiante puri
Luce nitentes:
10 Aureum fundum, Tyrioque tegmen
Finxit ex oſtro; mediumque ſacræ
Quæ colunt turres Solymæ puellis
Stravit amore.
11 Tecta linquentes properè, Sionis
Filiæ, Regem Solomona veſtrum
Aureâ quicum genitrix coronâ
Regia cinxit,
(Quo die Sponſam ſibi per tabellas
Lege ſancitas, propriam dicavit,
Gaudio & cordis micuere fibræ,)
Cernite clarum.

CAP. IV.

SPONSUS.

1 ENitet quantum decus è venuſto
Ore? quàm fulges façie decorâ,
Aureos, dulcis mea Amica, quaſſans
Aurea crines!
Inter & cirros rutilos ocelli
Sunt columbini tibi: Giladæâ in
Rupe caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
2 Grex uti dentes ovium niteſcunt,
Ritè quæ tonſæ redeunt lavacro;
E quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
3 Labra pinguntur tibi, ceu niteſcens
Splendido filum dibaphum colore:
Coccinis miro fluit è labellis
Sermo lepore.
Fragmen ut mali roſeo rubore
Punici, miſtâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
4 Davidis turrem ſimulant ſuperbam
Colla, quæ telis micat: unde mille
Ærei pendent clypei, virorum
Scuta potentum.
5 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capreæ volucris,
Inter errantes niveo nitore
Lilia pulcra.
6 Dum dies curru celeri peragrans
Aërem, ſpargat roſeum colorem,
Noctis ac umbræ fugiant abactæ
Lumine claro,
Myrrheum in montem ferar, in feracem
Turis & collem citus avolabo:
7 Tota perpulcra es mea Amica, nullâ
Labe notata.

8 Deveni

8 Deveni mecum à Libano referto
Ture fragranti, mea Sponſa cara,
Deveni mecum à Libano; de Amanæ
Vertice ſummo
Proſpice, Hermonis, Seniriſque amœni;
Acrium luſtris quoque de leonum,
Et jugis quæ ſunt benè nota pardis
Pelle notatis.
9 Cor, Soror dulcis, mihi Sponſa cara,
Surripis; cor mî rapis ex ocellis
Unius nictu, nitidique colli
Torque vel uno.
10 Quàm tui ſuaves mihi ſunt amores,
O Soror dulcis, mea Sponſa? vincunt
Vina; & unguentis odor eſt tuis a-
romata vincens.
11 Ceu favi ſtillant tua, Lux, labella:
Melle fragranti, niveoque lacte
Lingua perfuſa eſt; Libanique odores
Spirat amictus.
12 Hortus es ſeptus, Soror atque Sponſa,
Tu ſcaturigo ſalientis undæ
Clauſa, tu fidis ſacer & ſigillis
Fons benè tutus.
13 Pomifer malis tibi floret hortus
Punicis, plantæ variæ reſurgunt
Fructibus pulcræ: cyprus atque nardus
Suaviter halant.
14 Hîc ſuos miſcent crocus atque nardus
Halitus dulces, calamuſque ſuavis
Naſcitur multus, liquidamque ſudant
Cinnama ſtacten.
Turei rami, lacrimæque paſſim
Myrrheæ ſpirant, aloëque amara,
Quæque Panchæis veniunt jugis a-
romata cuncta.
15 Purus hortorum es vitreo colore
Fons, aquis vivis puteus perennis
Qui ſcatet, rivi è Libano fluentes
Flumine puro.

SPONSA.

16 Excita flatus, Aquilo! ſerenos;
Aureis noſtrum, Note! lenis hortum
Pervola pennis; ita ſuavè noſtrum
Spiret aroma.
Conferat greſſus celer ille in hortum
Ipſius, flammâ tacitâ medullas
Qui mihi torret, dapibuſque inemtis
Dulcè fruatur.

CAP. V.

SPONSUS.

1 JAm meum greſſus celeravi in hortum,
O Soror dulcis, mea Sponſa cara!
Myrrheæ jam ſunt lacrimæ, mihique aromata lecta.
Cum favis edi mea mella; purum
Combibi lac, & laticem Lyæum:
Vos dapes lætis animis, Amici!
Sumite lautas.
Vultus hinc rugis tetricus faceſſat,
Ore ſpumantes pateras, Amati!
Ducite, hauſtus nectarei liquoris
Ducite plenos.

SPONSA.

2 Me tenet ſomnus vigilante corde:
Voce Dilectus mihi pulſat aures,
Mî fores duras Soror ô reclude,
O mea Amica,
Cui nitor purus mea Lux, columba
O mea: en! multo caput eſt repletum
Rore; nocturno madidi capilli
Imbre gravantur.
3 Cingar an rurſus, modò quæ recincta?
Anne me exutâ tunicâ reſumtâ

Induam,

Induam, & lotas maculabo plantas
    Sordibus atris.
4 Qui ſuo noſtrum jecur urit igne,
Clam manum immiſit mihi per foramen,
Turbido demum fremuere noſtra
    Viſcera motu.
5 Non moras necto ulterius ſupina,
Huic ſed ut quem mens amat obſeratam
Januam poſſum reſerare, ſtrata
    Pigra relinquo.
Myrrha guttatim manibus cadebat
De meis; myrrhæ lacrimis madeſcunt
Suavè manantis digiti, ſeræque
    Inſuper anſæ.
6 Tum fores, ruptis, mora nulla, clauſtris
Obditis, reddo patulas Amico:
Sed viam carpens citus avolârat
    Præpete pennâ.
Verba dum fecit, mihi mens ſtupebat:
Quæſii, nuſquam mihi ſed repertus
Ille, reſponſum mihi nec vocanti
    Reddidit ullum.
7 Me cohors atrox vigilum pererrans
Oppidum, ſolam feriunt repertam,
Vulnerant, à me rapiunt tuentes
    Mœnia peplum.
8 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
Huc volet ſi Lux mea, nuncietis
Ipſius molli mihi amore lento
    Pectora carpi.

HIEROSOLYMITANÆ.

9 Ille Dilectus tibi qualis? huicne
Par viget quicquam ſimile aut ſecundum?
Candidâ longè ſuperans venuſtas
    Fœmina formâ!
Ille Dilectus tibi qualis? anne
(Quæſumus) ſoli tribuenda palma?
Nos quod adjures, ita noſmet urgens
    More ſacrato.

SPONSA.

SPONSA.

10 Ore Dilectus niveo, rubenti
Pulcer & vultu meus eſt: decemque in
Millibus lectis Coryphæus exſtans,
Omnibus anteſt.
11 Prodiens aurum veluti caminis
Splendet ipſius caput: huic capilli
Ritè criſpantur, radiantque nigris
Corvus ut alis.
12 Ceuque formoſis oculi columbis
Flumen ad purum, renitent ocelli
Lacte perloti niveo, decori
Orbibus aptis.
13 Areas malæ referunt odoras,
Floribus pulcrè croceis tumentes;
Myrrheum rorem labra liliiſque
Æmula ſtillant.
14 Quique beryllo rutilant & auro
Annulos manus referunt: operti
Ritè ſapphiris eboris nitorem
Venter & æquat.
15 Marmore & crura ex Pario ut columnæ
Aureis nixæ baſibus: decorque
Vultui, qualis Libani in virentis
Vertice cedris.
16 Rore cœleſti madet & palatum,
Mella qui longè ſuperat favoſque;
Totus, en! hic deliciis ab omni
Parte beatus.
Hicce Dilectus meus, hic Amicus
Eſt meus, vos ô Solymæ colentes
Virgines turres placidas opimas
Celſaque tecta!

CAP. VI.

HIEROSOLOMITANÆ.

1 QUo tuus pernix Amor avolarit,
Fœminis ô præ reliquis venuſta,
Fugerit quo, dic, citus; ut queamus
Quærere tecum.

SPONSA.

2 Hinc Amor pernix meus avolavit
In ſuum hortum ac areolas odoras,
Heic uti paſcat, legat & nitente
Lilia flore.
3 Jure Dilectus ſibi mancipatam
Vendicat me, ſic mihi jus in illum
Vendico, cui ſunt epulæ inter alba
Lilia ſuaves.

SPONSUS.

4 Tirza tu tanquam, mea Amica, pulcra,
Sacra tu tanquam Solyme decora;
Sicut infeſtis acies tremenda
Martia ſignis.
5 Lumina avertas, peream ne ab iſtis:
Summa tondentis juga Giladæa
Pulcra caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
6 Grex uti dentes ovium niteſcunt,
Ritè quæ tonſæ redeunt lavacro;
In quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
7 Fragmen ut mali roſeo rubore
Punici, miſtâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
8 Pone Reginas ſolio nitente
Sexies denas: decieſque & octo

Con-

Concubinas, innumeraſque circum
Pone puellas.
9 Tum meæ ſi deliciæ columba,
Una ſpes matris, genitricis una
Cura, ſe ſiſtat mihi; perſonabunt
Ore beatam,
Viderint illam ſimul ac puellæ:
Laude Reginæ ſuper aſtra tollent,
Evehent multis quoque concubinæ
Laudibus illam.
10 Sicut aurora os nitidum revelans,
Exſerens undis caput ex Eois
Proſpicit quænam, roſeo refulgens
Ore decora?
Pulcra quæ lunæ ſimilis rubenti,
Pura quæ ſoli ſimilis ſereno,
Fulgidis ſignis radians tremendæ
More phalangis.
11 Ut meum paſcens animum viderem
Vallium plantas virides, tenellæ
Gemmulis vites mihi num tumerent
Palmite læto,
Truderent num puniceo decorum
Punicæ mali quoque flore germen,
Hortulos multis nucibus refertos
Lentus adibam:
12 Abſtulit me mens mea non opino
Impetu pernix, minus haud citatis
Atque quadrigis ego vectus Ammi-
nadabis eſſem.
13 Flecte te retro, Solymiti, flecte;
Ora, te quæſo, tua flecte, flecte;
Quò tui blando reducis fruamur
Lumine læti.
Quid poteſt in te, Solymiti, cerni?
More tu fulges geminæ phalangis,
Caſtra quæ plaudit choream reviſens
Hoſte peremto.

CAP.

C A P. VII.

SPONSUS.

1 CAlceis aptis tibi quàm decentes
Sunt pedes? aureis ſoleis revinctâ
Bellulè incedis generoſa celſo
Principe nata!
Bella compages femorum tuorum
Gemmeos orbes ſimulat, coruſcâ
Luce fulgentes, ope perpolitos
Undique ſummâ.
2 Eſt capax crater veluti rotundus,
Nardino exundans, tuus umbilicus:
Ut Ceres flavens, ubi cana circum
Lilia, venter.
3 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capreæ fugacis:
4 Turris in morem tua celſa cervix
Fulget eburnæ:
Ceuque piſcinæ renitent ocelli
Hesbonis, portam ad populo frequentem:
Eminet naſus Libani ut, Damaſci ad
Mœnia, turris.
5 Quàm tibi vertex rutilat tiarâ
Coccinâ, vittæ & capitis refulgent
Purpurâ? Stat Rex tuus ambulacris
Captus amœnis.
6 Qualis! ô qualis! nitor & venuſtas
Te volat circum, mea Lux: figura
7 Corporis palmam tibi rectà adæquat,
Ubera botros.
8 Dixeram, Jam jam ferar in virentem
Geſtiens palmam, manibus prehendam
Jam meis pandos, gravidoſque fœtu
Ubere, ramos:
Nunc erunt mammæ teretes feracis
Turgidi vitis veluti racemi;
Halitus nares mihi, poma quales
Mitia, reddent:

9 Et

9 Et notæ vinum ſapiet palatum
Intimæ, paſcens oculos meando,
Oſque permulcens, labra dormienti
Clauſa recludens.

SPONSA.

10 Illius ſum qui tacitis medullas
Oſſium torret facibus calentes:
Meque flagranti ſtudio retentus
Appetit ille.
11 Qui tuo noſtrum jecur uris igne
Fer gradus, ruris repetamus arva;
Ruris ad cypros, mea Vita! noctem
Nos & agamus.
12 Manè viſamus jubar ante Eoum
Vineas noſtras, videamus anne
Floreant vites, teneræ an reſurgant
Vitibus uvæ;
Germina & mali ſua num tumentes
Punicæ trudant foliis tenellis:
Perlubens illic tibi mille jungam
Oſcula pacta.
13 Halitum dant mandragoræ, dapeſque
Mille ſunt, fructus veteres novique
Ad fores noſtras; tibi quas repono,
O mea Vita!

CAP. VIII.

SPONSA.

1 NUminis ſummi ô utinam favore
Tute germanus mihi frater eſſes,
Qui meæ labris genitricis almæ
Ubera ſuxit!
Te foris viſum, patulis receptum
Te meis ulnis ego baſiarem;
Verteret nec quis vitio, nec inde
Temnerer ulli.

2 Me duce intrares genitricis ædes
Tu meæ; quæ me inſtituit docetque;
Duceres grati calices falerni,
Me tribuente,
Quos odorati ſapidique mirùm
Temperant fructus: ſimùl & bibendum
Limpidum ſuccum tibi mala quem dant
Punica ferrem.
3 Subjacens ægro capiti ſiniſtra
Me levat; blando gremio receptam
Me ſuo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.
4 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
Ne mihi quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipſi.

HIEROSOLYMITANÆ.

5 (Avios quæ per nemorum receſſus
Pandit hæc vultus nitidos, ſuoſque
Dirigit greſſus humeris Amantis
Nixa ſuperbis?)

SPONSA.

Malus eſt, ſub quâ recubans, aprica,
Te dedi erectum; tua mater alma
Hac ſub enixa eſt, peperitque fauſta
Hujus in umbra.
6 Me tuo cordi veluti ſigillum
Inſeras oro; memoremque noſtri
Geſtet armillam niveus lacertus,
Imprimar illi.
Præpotens ceu mors Amor, & Cupido
Orcus ut durus; velutique prunæ
Igneæ illius rapido feruntur
Vortice flammæ.
7 Non Amor multis rapidis aquarum
Fluctibus cedit: nequit ullus alto
Hujus ardentes ſuperare flammas
Gurgite torrens.

Ditium gazas Arabum beatas
Profer: hæc æquâ bona cuncta Amorque
Lance pendantur, leviora certas
Omnia plumis.

SPONSA.

8 Parva (ſcis) nobis ſoror eſt; nec illa
Apta quæ tædas ſociet jugales,
Cærulis iſti tumuere nondum
Ubera venis:
Artibus queis huic, cedo, conſulamus,
Luce quâ ſacræ fuerint parandæ
Huic faces, cum ſit ſubitura vincli
Jura mariti?

SPONSUS.

9 Illa ſi murus fuerit, ſtruetur
Regia argento radiante clara;
Ex cedro valvas bifores recludet
Janua ſi ſit.

SPONSA.

10 Æneum murum refero, mihique
Æmulæ turri geminæ mamillæ;
Hincque me gaudens oculis benignis
Adſpicit ille.
11 Colle florebat Solomoni aprico
Vinea; hanc multis famulis locavit;
Singuli nummos Domino ſolebant
Pendere mille.
12 Vineæ, quæ mî cecidit tuenda
Sorte divinâ, vigil excolendæ,
Excubo cuſtos; oculis oberrat
Nocte dieque.
Hinc ego nummos, Solomon! daturus
Sum tibi centum decies; ferentque
Centies binos famuli fidelis
Præmia curæ.

SPON-

SPONSUS.

13 Hortulos ô tu quæ habitas amœnos,
Cum tuis dictis hilares ſodales
Præbeant aurem, fac ut audiamus
Nos quoque vocem!

SPONSA.

14 Qui mihi torres tacitus medullas,
Ocius cervis celerato greſſus,
Ocius curſum capreis odora
Per juga carpe.

FINIS.

ROBERTI BODII A TROCHOREGIA, AD *Chriſtum Servatorem* HECATOMBE.

CHriſte! Sanctorum caput atque cuſtos,
Cujus exundans fluvio perenni
Fons inexhauſtæ bonitatis, imos
Manat ad artus:
Da, tuum digno decus ut capeſſam
Cordis impulſu, melos & quod aerem
Temporis limam ferat, & malignæ
Verbera linguæ.
Lucis adfulgens radio ſupernæ,
Quâ tui circum ſolii coruſcat
Limbus, inviſa mihi nunc jacenti
Mortis in umbra,
Pelle peccati tenebras, prementum
Quò gravi nexu ſcelerum ſolutus,
In tuas puro ferar accinendas
Pectore laudes:
Nam tuas caſto decet alme cultu
Chriſte! virtutes recoli; profano
Abſit impuri temerentur unquam
Pectoris auſu!

Nuncius

Nuncius præpes mihi labra ſummo
Tangat è cœlo volitans, reatu
Tangat infectas gemino micanti
Forcipe fibras.
Tunc, tuæ fructum crucis, ad beatam
Quæ pios vitam documenta ducunt,
Perdius, pernox, animo revolvam
Sancta ſereno.
Te canam, lucis jubar ut reſurget;
Te, breves quando jacientur umbræ;
Teque, quum præceps teget ora mundi
Lucida lampas.
Patris æterni ſoboles coæva,
Par patri ſummo, ſimul ejus implens
Pectus immenſum, ſimul alma proles
Virginis almæ!
De Deo verus Deus, increatæ
Lucis æternum jubar, ora vivus
Patris ad vivum referens character,
Alter & idem!
Scala quæ cœli ſubiens cacumen,
Ad ſoli centrum penetravit, imis,
More mortalem ſuperante captum,
Summa coaptans:
Te, ſalus rerum, profugis receptus,
Naufragis portus, miſeris medela,
Lumen exſtinctis, onerum levamen,
Meta laborum!
Te, fatiſcentum requies, peracti
Palma conflictûs, pugilum corona,
Præmium curſûs, operumque nulli
Debita merces!
Fœderis mundum reparantis obſes
Arcus, undarum potior periclis
Arca, pax terræ, tremor inferorum,
Gloria cœli!
Gentium lumen, decus Iſraelis,
Patribus voti modus atque ſumma,
Scandali rupes atheo, fideli
Petra ſalutis!
Arbor ô vitæ ſenio carentis,
Quâ Dei vernat paradiſus, une

Fons

Fonte diffuſâ riguus quaterni
  Fluminis unda!
Legis & Vatum ſcopus, involucro
Moſis abducto faciem revelans,
Corpus umbrarum, ſimul agnus inſons,
  Ara, ſacerdos!
Agnus à mundi jugulatus ortu,
Ara primævæ luis expiatrix,
Invii ſolus penetrans olympi
  Templa ſacerdos!
Te canam, lapſi generis Redemtor!
Teque, lapſuri Stator & Retentor!
Qui manu magnâ Mediator unus
  Cuncta coerces.
Qui * Supernatum ſubitam, caducæ
Stirpis adſcitu, reparas ruinam,
Et choris terrâ genitos beatæ
  Inſeris aulæ:
Te quid excirit ſcelerum, relicto
Patris æterni ſolio, latentem
Veſte ſub ſervi Dominum, rebelles
  Viſere terras:
Carnis & craſſâ velut obvolutum
Nube, divinos operire vultus,
Et crucis diras, gelidique cippum
  Ferre ſepulcri.
Nempe nec mundus redimi, nec ira
Patris exſtingui, nec acerba legis
Pœna perſolvi, nec imago nobis
  Priſca refundi;
Nec polus pandi, nec avara cuncto
Parca pervadens perimi, reſurgens
Præda nec bufti cariosa vernum
  Sumere vultum;
Nec triumphatæ ſpoliis gehennæ
Agmen augeri superûm, nec olim

Plumbeum

* Ita auctori hic Angeli vocantur, qui ex ſuperis locis in inferna detruſi ſunt; quorumque jacturam, eorum in locum mortalium genus ſubſtituendo, reparavit Deus. Vide Pſalm. [illegible] [illegible] *ſuperati præfertur.*

Plumbeum tolli ſuper aſtra pondus
Carnis opacæ,
Abſque te ſolo potuiſſet; imos
Per gradus pœnæ capitalis actum
Summa quem ſedes beat, & ſupremi
Culmen honoris.
Hinc labor nullum patiens levamen,
Gentis & lapſæ tibi luctus exſpes,
Fœta materno liquefecit urgens
Viſcera motu,
Sortis ut noſtræ miſeram ſubires
Aleam, noſtri pudor ut reatûs
Ora confundens tua nos perenni
Luce repleret:
Nam tuæ nobis tenebræ decorem,
Gaudium luctus, requiem labores,
Inferi cœlos peperere, lætum
Lucta triumphum.
O ſalutarem ſophiam, ſagaces
Jure quæ mundi fugiens magiſtros
Hujus, inflatæ vitreum fefellit
Mentis acumen!
O vices rerum, facieſque miras,
More quas miſcens tua tam decenti
Dextra diſpenſat, paribuſque librans
Lancibus æquat!
Nos tui mœſtos hilarant pavores,
Ora lugentum lacrimæ ſerenant,
Sanat afflictos dolor, ipſa vinctos
Vincula ſolvunt.
Languor infirmos reficit, fluentem
Vulnus admotum cohibet cruorem,
Nuditas nudos tegit, indigentes
Ditat egeſtas.
Sanguinis grumi faciẽ cadentes
A tua noſtras radiis coronant;
Mundat attractam cruor è parentum
Semine lepram.
Mortis exhorrens calicem propinquæ,
Tela ſecuros facis ad ſuprema,
Noxios tu nos reus innocentum
Cœtibus infers:

Deſerit quum te patrius parumper
Vultus, extorres tua nos cooptat
Cura, ſuſceptos gremio nec unquam
Ejicis almo.
Quid morer multis? Erebum ſubintrans,
Tollis in cœlos; maledicta quondam
Furca, nunc arbos hominum beatrix,
Fitque boni fons.
Quum triumphati ſpeciem pudendam
Pendulus præfers, oculoſque pœnâ
Paſcis hoſtiles, odioque turgens
Pectus acerbo:
Squalidus, nudus, lacer, ora pallens,
Obrutus probris, coopertus iræ
Fluctibus, clavis miſeranda fixus
Membra quaternis.
Inter infeſtas acies, latronum
Inter infauſtos fremitus, remandans
Spiritum Patri, geminumque fundens
Corde fluentum.
Tunc triumphali crucis in quadrigâ
Vectus, immanes agis ante temet
Hoſtium turmas, manibus retrorſum
Fune revinctis:
Fune conſtrictos agis indecoro
Principes mundi, ſtygiique portas
Carceris, fauces trucis & ſepulcri
Victor inermes:
Victor, exutas Erebi phalanges,
Labis humanæ caput, architectos
Fraudis & falſi, ſcelerumque terras
Quidquid inundat,
Exhibes pulcrum ſuperis theatrum,
Noctis æternæ laqueo ſuperbas
Fracta cervices, pudefacta furvos
Agmina vultus:
Mortis hinc ſævæ ſtimulus bicuſpis,
Legis hinc iram parientis anceps
Volvitur canthos dica ſubter, unco
Fixa trabali.
Ipſe cumprimis jacet orcus ingens,
Enſe confoſſus proprio, doloſam

Dum

Dum crucis, rictu nimiùm furenti,
Devorat offam:
Finditur monſtrum furiale, rapto
Præda fit raptor lupus, unde vitam
Retur abſorptam tenuiſſe, cœpit
Inde teneri.
Gentis humanæ miſerator, hydro
Conterens tetro caput exſecrandum,
Cordis ô conſtans amor, ô voluptas
Pura paterni!
Pacis & vitæ via ſolà; magni
Promus arcani patrio latentis
In ſinu; veræ pietatis idem
Auctor & index!
Perditis, eheu! quid in omne nobis
Tempus, O vindex hominum! fuiſſet,
Abſque te ſolo, ſobolique noſtræ,
Dulcis Jeſu!
Clauſtra perrumpens tumuli, ſupernam
Qui domum ſcandis redivivus, & nos
Convehens tecum, tua membra, nigro
Surripis orco:
Surripis flammæ furiis, nocentes
Quæ manet, mundi ſenium ſub excors,
Jamque nos vitæ venientis amplâ
Inſtruis arrhâ:
Pacis obſignans & amoris almo
Spiritu, qui nos tibi quique membris
Unit, æterno tua quotquot implet
Gratia nexu:
Ille nos mundi, laqueoſque contra
Carnis & fraudes, furiaſque nigrâ
Nocte ſummiſſas, mediâque peſtes
Luce volantes,
Gratiæ ſalvos ope ſeptiformis
Præſtat, ac tandem ſuper aſtra tollit,
Nec ſpei fluxæ, fideive fultos
Præpete pennâ.
Ille divini lateris gemello
Tertius rivo comes, efficaci
Voce conteſtans, pia firmat ingens
Pectora pignus.

Ille proſtratis adytum tribunal
Patris ad ſummi reſerat, medullis
Ille mox, Abba pater, æſtuantum
Format in imis,
Ille ſingultu tacito, canoræ
Nulla quem vocis tuba, nec venuſtus
Æquet accentus, feriet paternas
Protinus aures.
Ille ſinceris oculos revelat,
Legis ut ſenſus penetrent profundæ;
Spernit elatos, humileſque ſanctis
Motibus afflat,
Ille torpentes acuit, labantum
Firmat inceſſus, revocatque lapſos;
Ille divinis moribunda mulcet
Viſcera flammis.
Ille præfractos refugoſque leni
Ductiles reddit facileſque tractu,
Nulla quem duri pudefecit unquam
Pectoris incus:
Quin tuum, currant agiles, cupito
Sponte cervices onerique ſubdant,
Suavè fragrantem ſimul atque nomen
Sparſit odorem:
Nomen effuſum quod ubique caſtas
Haud ſecus fibras ferit, imbecillos
Atque languentum pretioſa pulſant
Unguina ſenſus.
Hujus, ô vitæ dator, & viæ dux!
Imber irrorans olei, ſalutis
Arduum greſſu duit irretorto
Carpere clivum;
Noſque deſerti per inhoſpitalis
Teſqua palantes lacrimoſa, dipſas
Dira quæ terret, ſitis & retorto
Squalida rictu,
Ducat, optatus comes, ad ſupernos
Lactis & mellis fluvios, tuorum
Semper & plauſu pia, Chriſte! læto
Cœpta ſecundet:
Orbis à ſummo tua dum coruſcans
Axe majeſtas inopina, longum

Temporis

Temporis fluxum ſeriemque punctO
Siſtat in uno:
Tunc ſuum rectà repetent parentem
Amnium curſus, ubi tempus ævi
Condet æternâ caput, unde primùm
Fluxit, abyſſo;
Luce, quæ cœli rapidum volumen,
Luce, quæ rerum refluos tumultus,
Luce, quæ mortis rigidique ſolvet
Sceptra ſepulcri.
O dies nullâ vice ſubmovenda
Noctis à tergo ſubeuntis! O nox
Nulla quàm lucis premet invaleſcens
Aura diurnæ!
Lucis ô lætæ ſeges! O triumphus
Perpes integris animi! Viciſſim
Conſciis ô crux inimica vitæ
Turpiter actæ!
Quæ pios luctu lacrimiſque ſolvet,
Impiis clangens eadem catervis
Rumpet infauſto tuba triſtis altum
Fine veternum.
Nam tuam clangor faciem præibit,
Orbis ô vaſti moderator! omnes
Qui ſimul rerum feriens tremendo
Murmure metas,
Ad tuum ſiſtet ſolium, ſupernæ
Quoſque tunc auræ vegetabit hauſtus,
Quoſque nunc ſervat cineres profundi
Urna ſepulcri.
Illius nemo fugiet ſeverum
Lucis examen, patefecit almæ
Cardo quem vitæ, vel adhuc ab ægrâ
Matre rubentem.
Quum vorax flammæ violentis ardor,
Quâ tui circum ſolii crepido
Candet, igniti ſuper actus atris
Turbinis alas,
Cuncta luxabit liquefacta magnæ
Membra compagis, quatiens repoſto
A ſoli centro fugitiva ſummi
Mœnia mundi,

Solis

Solis involvent radios tenebræ,
Priſtinus linquet nitor aſtra, terræ
Vertet in canam decus omne victrix
Flamma favillam:
Mentis humanæ monumenta, moles
Arduas, quidquid validæve robur
Dexteræ, ſolers acieſve longo
Præſtitit uſu,
Unius fervor furibundus horæ
Involans, nictu citiùs volucri
Perdet, & rerum genus omne maſſam
Fundet in unam:
Quum tamen mundi pereuntis ingens
Cuncta confundet fragor & ruina,
Dura percellens trepido nocentum
Corda tumultu;
Tunc ab hircoſo grege triſtis agnos
Dextimos inter dirimet capedo,
Mira quos tinxit niveos rubentis
Unda lavacri.
Dum tuum cinget ſubitò tribunal
Clara ſanctarum tribuum corona,
Solis ut purum radioſus orbem
Ambit amictus;
Nubis adſcendens nitidum ſerenæ
Sub tuis tenſum pedibus lacunar,
Triſte ſubſidet ſed humi ſiniſtrum
Eminus agmen:
Vocis exſpectans tonitru triſulcæ,
Nulla quam franget mora, quin paventum
Oſſa pervadat cinefacta ſævo
Protinus ictu:
Ite ſub terras maledicta cœlo
Turba, frendentes furias fatigans,
Ignis æterni cibus in perennes
Ite tenebras:
Unde ſpes, lumen, requies, voluptas
Exſulant; vermes ubi, cumque fletu
Dentium ſtridor viget, atque tetri
Sulphuris ardor.
Quantus extemplò premet angor, exſpes
Obruet quàm non tolerandus horror!

Lingua

Lingua quæ fando referet, quis acri
Mente prehendat;
Me ſed in tali trepidum periclo
Præſtet, ô clemens hominum Redemtor!
Sanguis immunem tuus, inque dextrâ
Sorte reponat!
Sorte ſanctorum, tua quos beatos
Reddit adſpectu facies propinquo,
Summa tu præſens quibus es perennis
Cauſſa triumphi!
Quæ tui vectes tumuli refregit,
Nexibus junctum tibi ſempiternis,
Chriſte! depoſtum repetat rigenti
Vita ſepulcro;
Tollat & cœli radiantis ultra
Fornices, tecum fruar ut repoſtis
Læta queis aulæ dapibus redundat
Menſa ſupernæ:
Gaudiis, quæ non oculi, nec impar
Auris admiſit modulus caducæ,
Craſſa nec finxit ſibimet profundo
Fibra receſſu:
Summa ſed ſummus Pater ad ſupremum
Culmen evectis cumulumque ſervat
Se penes; fiet quibus unus omnes
Omnia complens:
Vita jam victrix ubi mortis atrum
Virus abſorpſit, ſpeciesque fallax
Tranſiit, vultu novus & nitebit
Mundus amœno.
Huc ferar tecum citus, ô piorum
Portus & præſtes, bonitatis umbo
Quos tuæ tutos facit à futuræ
Fluctibus iræ!
Noctis ô fulgens polus inter umbras,
Vultus, ut magnes, tuus, huc potenti
Semper obtutu trahat incitatum
Cordis acumen!
Huc ferar, quo nil penetrat malignum,
Nulla ſit voto mora, nil timendum
Reſtat, huc ſanctus mihi fervor alas,
Chriſte! miniſtret:

Ut canam rerum Domino triuni
Mentibus laudes meritas beatis
Miſtus, humano potiuſque pangam
    Pectore carmen ;
CHRISTE, ſic fiat, precor, alme! Tandem
Sancta ſic lætus mihi vota firmet
Finis, ut fauſtam pia jam prehendunt
    Carmina metam. Amen, Amen.

FINIS.